

KALAJOEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020
Valtuusto 16.6.2020

Tilinpäätössäännökset

Kuntalaki 410/2015:

Kirjanpito

Kuntalain 112 §:n mukaan kunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, kirjanpitolakia.

Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kirjanpitolautekunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisiin kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Tilinpäätös

Kuntalain 113 §:n mukaisesti kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan on sisällytettävä tilinpäätökseensä tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kuntalain 114 §:n mukaisesti kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomus

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöksen käsittelystä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

Tasekirja

Kunnan tasekirja sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun.

Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase sekä konsernituloslaskelma, konsernirahoituslaskelma ja konsernitase. Liitetiedot jakaantuvat kunnan liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin.

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositteiden sekä selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista laaditaan kirjanpitolain 3:8 §:n mukaisesti.

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt.

Tilintarkastajan tehtävät

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset.

Sisällysluettelo

Toimintakertomus.....	1
Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa.....	1
Kaupunginjohtajan katsaus	1
Kaupungin hallinto.....	4
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	8
Yleinen taloudellinen kehitys	8
Olennaisimmat tapahtumat kunnan taloudessa ja toiminnassa.....	10
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	19
Ympäristötekijät	20
Muut ei taloudelliset asiat.....	22
Selonteko kaupungin sisäisestä valvonnan järjestämisestä	23
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	30
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous.....	41
Tilikauden tuloksen käsittely ja tasapainottamistoimenpiteet	51
Talousarvion toteutuminen.....	52
Käyttötalouden toteutuminen	52
Tuloslaskelman toteutuminen.....	132
Investointiosan toteutuminen.....	134
Rahoitusosan toteutuminen.....	141
Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvion toteutumisesta.....	142
Tilinpäätöslaskelmat	145
Tuloslaskelma	145
Rahoituslaskelma.....	146
Tase.....	147
Konsernituloslaskelma.....	149
Konsernirahoituslaskelma	150
Konsernitase	151
Tilinpäätöksen liitetiedot	153
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	153
Kaupungin tilinpäätöstä koskevat liitetiedot.....	153
Konsernitiilinpäätöstä koskevat liitetiedot.....	153
Tuloslaskelman liitetiedot	155
Taseen liitetiedot.....	159
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	159
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	163
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	165
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	167
Viemärlaitos.....	168
Viemärlaitoksen tuloslaskelma.....	169
Viemärlaitoksen rahoituslaskelma	170
Viemärlaitoksen tase	171
Vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen.....	172
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista.....	174
Luettelo kirjanpitokirjoista ja niiden säilytysajoista	174
Tositelajit	174
Allekirjoitukset ja merkinnät	176
Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	176

Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa

Kaupunginjohtajan katsaus

Kalajoen kaupungin positiivinen tilinpäätös on myönteinen poikkeus kriisiytyvän kuntakentän joukossa. Eri toimialojen yritystoiminnan vahva kehitys työllisyysvaikutuksineen törmäsi äärimmäisen poikkeuksellisiin olosuhteisiin koronaviruksen myötä ja Suomessa on jouduttu ottamaan erityisen tiukkoja ja paljon harmia aiheuttavia toimenpiteitä käyttöön. Tiukat toimenpiteet ovat välttämättömiä, jotta pystymme hillitsemään viruksen leviämistä ja auttamaan eniten tukea tarvitsevia. Tällä hetkellä kaupungin organisaatio keskittyy kriisin hoitamiseen mahdollisimman hyvin, päähuomio on terveydessä ja lähimmäisten auttamisessa. Kalajoen kaupungissa paikallistason toimijat ovat samassa organisaatiossa. Tämä helpottaa asioiden joustavaa hoitoa ja resurssien kohdentamista. Kriisi on jo tässä vaiheessa osoittanut, että yhtenäinen hyvinvointipalvelujen organisaatio, jossa toisilleen valmiiksi tutut ja osaavat ammattilaiset auttavat moniammatillisessa yhteistyössä toisiaan, takaa parhaan lopputuloksen.

Erinomaista kehitystä, nopea käänne

Kalajoella jatkui viime vuonna positiivisen kehityksen kierre. Usealla eri toimialalla yritystoiminta kehittyi hyvin. Usko tulevaan oli vahvaa ja investointejakin tehtiin edelleen runsaasti. Kaupungin omista investoinneista suurimmat ja näkyvimät olivat uuden yhtenäiskoulun rakentaminen ja Marinan kaava-alueen ensimmäisen vaiheen toteutus. Yhtenäiskoulun rakentaminen on edennyt suunnitellusti. Urheilupuiston yhteyteen toteutettava koulu on herättänyt jo rakennusvaiheen aikana runsaasti mielenkiintoa. Suomen ensimmäinen Joutsenmerkitty yhtenäiskoulu tarjoaa viimeisimpien oppien mukaan toteutettavat opetustilat. Samalla hanke toteutetaan siten, että koulusta tulee terveellinen, turvallinen ja liikkumista tukeva. Koulu on täynnä nykyaikaisia ratkaisuja ja energiatehokkuutta.

Kalajoella jo pitkään kasvanut matkailun menestystarina sai jatkoa, kun Kalajoelle tarjottiin vetoastuuta matkailun rannikon ja saariston suuralueyhteistyössä arktisen meren teemalla. Luonteva osa merellisyyden hyödyntämisestä on koko Pohjois-Euroopan mittakaavassa ainutlaatuisen Kalajoen Marinan toteutus. Ministeri Lintilä vihki kannustavien sanojen kera Marinan kaava-alueen ensimmäisen vaiheen käyttöön ja alueella on useita mielenkiintoisia hankkeita vireillä.

Hyvästä yrityskehityksestä ja työllisyystilanteesta johtuen käynnistimme seutukaupunkiverkostossa työperäisen maahanmuuton hanketta. Hankkeelle oli selvää tarvetta, sillä Kalajoella oli vuoden alussa yli 150 avointa työpaikkaa ja näytti vahvasti siltä, että tilanteesta ei selvitä ilman työperäistä maahanmuuttoa. Keväällä 2020 tilanne muuttui kuitenkin dramaattisesti koronaviruksen leviämisen myötä. Suomessa on jouduttu ottamaan käyttöön poikkeuslait ja rajoittamaan erittäin poikkeuksellisella tavalla kansalaisten vapauksia ja perusoikeuksia. Tämä on välttämätöntä taudin leviämisen rajoittamiseksi siten, että riskiryhmiin kuuluvia voidaan parhaalla mahdollisella tavalla suojata ja samalla varmistaa terveydenhuollon resurssien riittävyys.

Kriisin hoidossa mennään ja pitää mennä terveys edellä. Meidän kaikkien velvollisuus on huolehtia lähimmäisistä ja kanssaihmisistä. Teemme parhaamme, jotta pystyisimme takaamaan asianmukaisen ja riittävän hoidon. Kalajoella on hyvät mahdollisuudet suoriutua tästäkin vaikeasta

tilanteesta hyvin. Meillä on se etu, että paikallistasolla ihmiset ovat saman organisaation palveluksessa ja meillä on jo pitkään tehty kaupungin organisaatiossa edelläkävijänä poikkihallinnollista yhteistyötä. Erityisesti Kalajoen hyvinvointipalveluissa osaavat ammattilaiset ovat jo pitkään tottuneet työskentelemään yhdessä ja tuntevat toisensa. Yhteistyön sujuminen on näkynyt loistavasti jo kriisin alkuvaiheessa, kun on pitänyt ylläpitää oikeaa tilannekuvaa ja arvioida esimerkiksi sairastumisriskiä ja koulunkäynnin jatkamista tai keskeyttämistä tautiepäilytilanteissa. Kaupunkiorganisaatio tekee parhaansa ja näyttää siltä, että kriisi saa kaikissa kalajokisissa parhaat puolet esiin: yhteisöllisyyden ja lähimmäisistä välittämisen.

Viruksen leviämisen rajoittaminen, hoitoa ja muuta apua tarvitsevien palvelujen järjestäminen ovat keskeisintä kriisin alkuvaiheessa ja kestäessä. Kriisin hoitaminen tulee aiheuttamaan Kalajoen kaupungille merkittävän määrän lisämenoja ja toisaalta huomattavat tulojen menetykset. Tällä hetkellä taloudelliset vaikutukset voidaan arvioida olevan 3-4 miljoonaa euroa. Kriisin kaupungille aiheuttamien talousvaikutusten murehtimisen aika ei ole kuitenkaan nyt, vaan keskitymme hoitamaan varautumisen, hoidon ja hoivan mahdollisimman hyvin ja osoitamme kriisin hoitoon kaiken tarvittavan taloudellisen resurssin. Selviämme kyllä kriisin jälkeisestä talouden tasapainottamisesta. Siihen meille antaa hyvän pohjan Kalajoen vakaa talous ja perinteinen kyky tehdä myös talouden kannalta järkeviä päätöksiä.

Koronaviruspandemia ja sen aiheuttamat poikkeustoimet tulevat aiheuttamaan paljon epämurkkuuutta, mutta tämän lisäksi huomattavan suuria ongelmia yrityksille ja yritysten mahdollisuudelle työllistää. Valtioneuvosto on viisaasti yhtenä osana kriisin hoitoa varautunut tukemaan yrityksiä vaikean tilanteen yli. Terveellä pohjalla toimivien yritysten kaatuminen ja työpaikkojen häviäminen koronaviruspandemian seurauksena olisi paitsi inhimillisesti surullista, myös kansantalouden kannalta tuhoisaa. Kalajoella on paljon yrityksiä ja toimialoja, jotka ovat törmänneet vaikutuksiin ensimmäisten joukossa. Kaupunki on jo käynnistänyt lisäresurssin hankkimisen kriisiyritysten neuvontaan ja tukeen, jotta pystymme täysimääräisesti hyödyntämään valtion tarjoaman avun. Velvollisuutemme on myös yritysten osalta kulkea rinnalla ja tarjota luovasti kaupungin apua tässä vaikeassa tilanteessa.

Kriisin jälkeen vahvempina nousuun

Koronaviruspandemia on maailmanlaajuisesti poikkeuksellisia toimenpiteitä ja seurauksia aiheuttava epidemia. Surullisimpana seurauksena ovat luonnollisesti aiheutuneet terveysvaikutukset ja menehtymiset. Muutkin negatiiviset vaikutukset ovat massiivisen laajat ja osin ennalta arvaamattomat.

Suomi on YK:n onnellisuusraportin mukaan jo kolmantena vuonna peräkkäin maailman onnellisin maa. Yksi onnellisuuden peruspilareista on se, kuinka hyvin yhteiskuntamme toimii ja kuinka huolehdimme tukea ja apua tarvitsevista. Tässä on oma roolinsa julkisella sektorilla, mutta myös laajemmin paikallisella yhteisöllisyydellä. Kalajoki on maailman onnellisimpien ihmisten maan yksi pieni menestynyt kaupunki. Koronaviruspandemia tulee näkymään meilläkin ja aiheuttamaan ikäviä seurauksia. Suomalaisen yhteiskunnan ja Kalajoen vahvimpia ominaisuuksia hyödyntäen selviämme tästäkin kriisistä ja olemme viisaasti toimien kriisin jälkeen entistäkin vahvempia. Ehkä samalla myös opimme hieman paremmin arvostamaan lähimmäisen tekemää työtä sekä tunnistamaan selkeämmin, mitkä asiat ovat tärkeitä ja olennaisia.

Kiitos

Kalajoen kaupunki on monilla mittareilla todettujen arviointimenestyksen mukaisen maineensa veroinen. Voimme kaikki olla tyytyväisiä siihen, millaista työtä olemme yhdessä tehneet. Olen täysin vakuuttunut, että yhdessä selviämme myös tästä haasteellisesta ajasta. Nyt keskitymme huolehtimaan lähimmäisistä. Uskon, että jatkossa voimme yhdessä nauttia vieläkin vahvemmassa onnellisten ihmisten Kalajoesta ja kaupunkimme tarjoamista kasvun ja kehityksen hedelmistä.

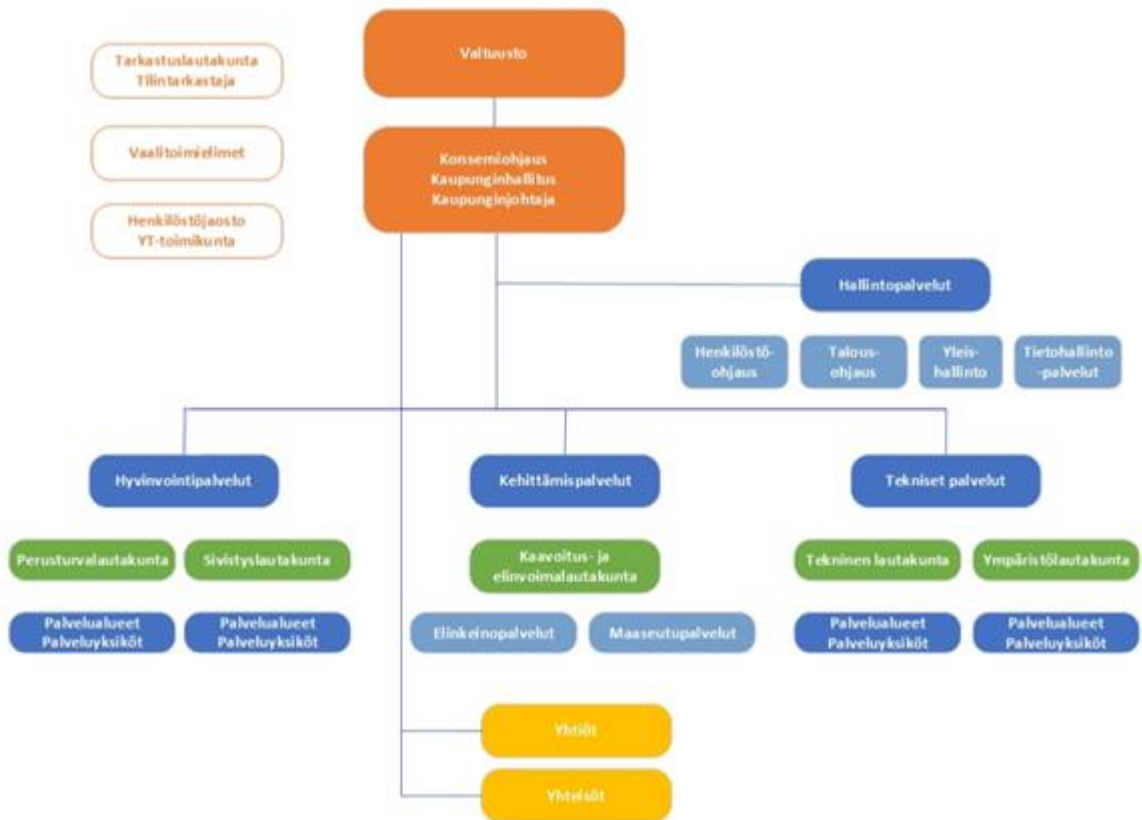
Erittäin lämmin kiitos asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme ja luottamushenkilöille tekemästänne arvokkaasta työstä. Erityisesti näinä aikoina on syytä esittää myös erittäin nöyrä ja arvostava kiitos kaupungin sitoutuneelle, joustavalle, osaavalle ja aikaansaavalle henkilökunnalle. Kaupungin työntekijät muodostavat kriisistä selviytymisen ydinorganisaation. Henkilökunta yhdessä vapaaehtoistyöntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa ovat jo nyt osoittaneet hienoa auttamishalua ja sitoutumista. Kalajoki näyttäisi olevan täynnä vaatimattomia arjen sankareita.

Pidetään toisistamme huolta!

Jukka Puoskari
Kaupunginjohtaja

Kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kalajoen kaupungin ylin päättävä elin on kaupungin toiminnasta ja taloudesta vastaava kaupunginvaltuusto. Valtuustoon kuuluu 35 valtuutettua. Toimintavuonna valtuuston jäseniä on eronnut 3 luottamushenkilöä.

Valtuuston paikkajakauma 31.12.2019

Suomen Keskusta r.p.	20
Kansallinen Kokoomus r.p.	4
Vasemmistoliitto r.p.	4
Vihreä Liitto r.p.	3
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	2
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	1
Perussuomalaiset r.p.	1

Valtuusto puheenjohtajat 1.1.2019 – 31.5.2019

Puheenjohtaja	Tilus Riitta A.	KESK
I varapuheenjohtaja	Heikkilä Miika	KESK
II varapuheenjohtaja	Arvo Jouko	KOK
III varapuheenjohtaja	Joensuu Lasse	KESK

Valtuuston puheenjohtajisto on toukokuun 2019 valtuuston kokouksessa valittu vuosille 1.6.2019– 31.5.2021 seuraavasti:

Puheenjohtaja	Heikkilä Miika	KESK
I varapuheenjohtaja	Isopahkala Markku	KESK
II varapuheenjohtaja	Alho Päivi	VASL
III varapuheenjohtaja	Salmu Sami	VIHR

Valtuuston kokoonpano 1.1.2019 – 31.12.2019 on ollut seuraava:

Ainali Veli	kanttori, eläkeläinen	KD
Alho Päivi	koulunkäynninohjaaja, PLM	VASL
Alho Sirkka	yliopistonopettaja, YTT	VASL
Arvo Jouko	luokanopettaja, koulunjohtaja	KOK
Ekoluoma Jenni	operaattori, kemiantekniikan insinööri	KESK
Halmeenpää Hanna	opettaja	VIHR
Heikkilä Hannu	maatalousyrittäjä	KESK
Heikkilä Miika	luokanopettaja	KESK
Hihnala Vesa	kenttäpäällikkö	KESK
Hukka Kauko	eläkeläinen	VASL
Hänninen Sami	opiskelija, yrittäjä	KESK, 1.1.2019 – 27.8.2019
Isokääntä Arja	matemaattisten aineiden opettaja	VIHR
Isopahkala Markku	maanviljelijä	KESK
Joensuu Lasse	turkistarhaaja	KESK
Kinare Eero	ex. yrittäjä	VASL
Lauri Mikko	eläkeläinen, yrittäjä	SDP
Myllylä Raili	sosionomi	KESK
Myllynen Eeva	sosiaalityöntekijä, YTM, eläkeläinen	KESK, 18.6.2019 – 31.12.2019
Mäntymäki Ritva	luokanopettaja	KESK
Mölsä Sami	toimistotyöntekijä	KOK
Niemelä Kullervo	maanviljelijä	KESK
Niemelä Mari	sosionomi	KESK
Nikula Antti	opettaja, FM	KESK
Nivala Juha	agrologi, palvelupäällikkö	KESK, 1.1.2019 – 27.8.2019
Pahkala Eija	kuntahoitaja	KESK
Pernu Lek	myyjä	PS
Puusaari Alpo	FM, VTM	KESK, 1.1.2019 – 17.6.2019
Pönttiö Fanni	kirjanpitäjä	KESK, 28.8.2019 – 31.12.2019
Pöyhtäri Tomme	yrittäjä	KESK, 28.8.2019 – 31.12.2019
Rahja Jukka	maitotilayrittäjä	KESK
Rahkola Juha	toimitusjohtaja	KOK
Rahkola Mauno	maanviljelijä	KESK
Saari Hanna	yrittäjä	KOK
Salmu Sami	historian ja yhteiskuntaopin opettaja	VIHR
Siermala Jaana	erityisopettaja	KESK
Suni Timo	tuotantopäällikkö	SDP
Tilus Riitta A.	eläkeläinen, HTM	KESK
Vuotila Aulis	yrittäjä, eläkeläinen	KESK

Toimintavuonna 2019 kaupunginvaltuusto kokoontui 11 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 108 asiaa. Vuoden 2018 tilinpäätös ja arviointikertomus hyväksyttiin 27.5.2019 ja vuoden 2020 talousarvio 17.12.2019. Vuoden aikana järjestettiin 10 valtuuston iltakoulua tai seminaaria, joiden teemoina olivat mm. hallintosääntö, keskustan yleiskaava, konsernistrategian toimenpideohjelman laadinta, talousarvioseminaari, tuulivoima Kalajoella, Rahoittajan näkemys kuntien taloudellisesta liikkumavarasta ja Kalajoen kaupungin talouden kehityksestä sekä vuoden 2019 talousarvio. Valtuustossa kävi poliisipäällikkö Sauli Kuha esittelemässä ajankohtaisia poliisilaitoksesta sekä esiteltiin Winda Power tuulivoimapuistojen kehittämistä koskeva aloite. Valtuusto tutustui Merenojan yhtenäiskouluun toimintavuonna 2019. Valtuutetut tekivät vuoden aikana 15 valtuustoaloitetta. Kuntalaisaloitteita jätettiin toimintavuonna 2019 neljä.

Kalajoen kaupunki on liittynyt USO verkostoon. Helmikuun 25. ja 26.2.2019 järjestettiin USO kehittämispaja valtuutetuille ja johtoryhmälle. Kehittämispajan ensimmäisenä päivänä 25.2.2019

käsiteltiin ennakkokyselyn tuloksia sekä sen pohjalta keskusteltiin ja työstettiin ryhmissä ennakkokyselyn tuloksia. Ryhmät esittivät näkemyksensä keskeisistä ongelmakohtista ja kehittämiskoh-teista sekä ajatuksia, miten ongelmakohtia voitaisiin kehittää ja mitä toimenpiteitä pitäisi tehdä sekä mitkä asiat kirjata pelisäännöiksi.

Kehittämispajan toisena päivänä 26.2.2019 keskusteltiin ensimmäisen päivän yhteenvedon asi-oista ja sen perusteella ryhmissä täsmennettiin teemoja: keskinäinen yhteistyö ja yhteiset linjat, osaava luottamus- ja henkilöjohto, poliittinen ohjaus ja viranhaltijavuorovaikutus, riittävät tiedot ja valmistelu kokouksiin, selkeät ja arvostavat kokouskäytännöt sekä muu käyttäytyminen ja ul-koinen viestintä. Ryhmätyön pohjalta on hahmoteltu Kalajoen luottamushenkilöiden ja viranhal-tijain huoneentaululuonnos. Samoin on nostettu esiin luottamushenkilöiden perehdyttämissuun-nitelma ja valtuustotyöskentelyn vuosikello. Aineistot ovat olleet valtuustoryhmien kommentoin-nissa ja niiden jatko työstäminen tehtiin 6.5.2019 valtuuston iltakoulussa.

Kesäkuun 11.6.2019 järjestettiin USO kehittämispaja valtuutetuille ja johtoryhmälle. Työskente-lyn tuloksena saatiin aikaiseksi luottamushenkilön huoneentaulu, joka kokoaa yhteen tärkeimmät periaatteet, joihin halutaan sitoutua koko luottamushenkilöorganisaation tasolla.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten val-mistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupungin-hallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia Kalajoen kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginval-tuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen paikkajakauma 31.12.2019

Suomen Keskusta r.p.	5
Kansallinen Kokoomus r.p.	1
Vasemmistoliitto r.p.	1
Vihreä Liitto r.p.	1
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	1

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.1.2019 – 31.5.2019 on ollut seuraava:

Rahkola Mauno	maanviljelijä	KESK, pj
Hihnala Vesa	kenttäpäällikkö	KESK, vpj
Alho Sirkka	yliopistonopettaja, YTT	VASL
Pahkala Eija	kuntohoitaja	KESK
Niemelä Mari	sosionomi	KESK
Rahja Jukka	maitotilayrittäjä	KESK
Saari Hanna	yrittäjä	KOK
Suni Timo	tuotantopäällikkö	SD
Säteri Meri	KTM, FM, opettaja	VIHR

Kaupunginhallitus on valittu valtuuston toukokuun 2019 kokouksessa vuosille 1.6.2019 – 31.5.2021. Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.6.2019 – 31.12.2019 on ollut seuraava:

Tilus Riitta A.	eläkeläinen, HTM	KESK, pj
Hihnala Vesa	kenttäpäällikkö	KESK, vpj
Alho Sirkka	yliopistonopettaja, YTT	VASL
Halmeenpää Hanna	opettaja	VIHR
Pahkala Eija	kuntohoitaja	KESK

Rahkola Mauno	maanviljelijä	KESK
Rahja Jukka	maitotilayrittäjä	KESK
Saari Hanna	yrittäjä	KOK
Suni Timo	tuotantopäällikkö	SD

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja Jukka Puoskari. Kaupunginhallitus koontui vuonna 2019 aikana 26 kertaa ja käsitteli 340 asiaa. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimi yksi jaosto: *henkilöstöjaosto*. Henkilöstöjaosto kokoontui vuoden 2019 aikana 5 kertaa. Henkilöstöjaosto 1.1.2019-31.5.2019: Pj Mauno Rahkola, vpj Jukka Rahja, Hanna Halmeenpää, Mari Niemelä ja Hanna Saari. Henkilöstöjaosto 1.6.2019-31.12.2019: Pj Riitta A. Tilus, vpj Meri Säteri, Jukka Rahja, Mauno Rahkola ja Hanna Saari.

Kaupungin muut tilivelvolliset toimielimet ja niiden jäsenet

Keskusvaalilautakunta

1.1.2019 – 31.12.2019 pj Hanna Nikupaavo, vpj Tapio Ojala, Veli Ainali, Mikko Boren ja Paula Hakkarainen.

Tarkastuslautakunta

1.1.2019 – 31.12.2019 pj Jaana Siermala, vpj Juha Rahkola, Leena Boren (1.1.-24.9.2019), Lek Pernu (25.9.-31.12.2019), Markus Haapasaari, Veli Ainali, Fanni Pönttiö, Mikko Ulvi ja Sirpa Heiska.

Perusturvalautakunta

1.1.2019 – 31.12.2019 pj Kullervo Niemelä, vpj Jouko Arvo, Tuija Alahimanka, Päivi Alho, Leena Boren (1.1.-24.9.2019), Lek Pernu 25.9.2019-31.12.2019, Hannu Lahti ja Eeva Myllynen.

Sivistyslautakunta

1.1.2019 – 31.12.2019 pj Ritva Mäntymäki, vpj Arja Isokääntä, Sami Hänninen (1.1.-27.8.2019), Ville Märsylä (28.8.-31.12.2019), Sami Mölsä, Juha Nivala (1.1.-27.8.2019), Sari Alajoki (28.8.-31.12.2019), Markku Pasanen, Niko Siironen, Kirsti Siljander ja Aija Tilvis.

Tekninen lautakunta

1.1.2019 – 31.12.2019 pj Markku Isopahkala, Markus Pöllä, Jenni Ekoluoma, Mikko Lauri, Tomme Pöyhkäri, Jonna Rahkola, Maiju Siipola, Jenni Tuliniemi ja Aulis Vuotila.

Ympäristölautakunta

1.1.2019 – 31.12.2019 pj Hannu Heikkilä (1.1.-24.9.2019), Seppo Hihnala (25.9.-31.12.2019), vpj Kauko Hukka, Pauliina Halla-aho, Iida Kupari (1.1.-24.9.2019), Seija Roimela (25.9.-31.12.2019), Aku Ojala, Juha Rauha (1.1.2019 – 29.3.2019), Heikki Rahja (30.3.2019 – 31.12.2019) ja Aila Siirilä.

Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta

17.6.2019 – 31.12.2019 pj Hannu Heikkilä, vpj Raili Myllylä, Sirpa Heiska, Mari Niemelä, Markku Pasanen, Juha Tuliniemi ja Henna Vuotila

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat vuonna 2019: Kaupunginjohtaja, palveluvastaavat ja palvelualuevastaavat.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Tilinpäätöstä laadittaessa koronaviruspandemia on tavoittanut jo 176 maata. Pandemian laajuutta, kestoja ja vaikutuksia talouteen on vaikea ennakoida, mutta todennäköistä on laaja talouden taantuma. Maailmankaupan kasvu v. 2019 oli hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia. Teollisuuden kyselyindikaattorit ovat varsin alhaalla, mutta loppuvuoden 2019 aikana on tapahtunut hienoista tasaantumista. Pandemian aiheuttamasta maailmantalouden kriisistä elpyminen tapahtunee vasta pitkällä aikavälillä. Euroalueen talouskasvu oli vuonna 2019 maltillista. Työttömyys on erittäin vähäistä. Sekä lyhyet markkinakorot että valtioiden pitkäaikaisten lainojen korot ovat nousseet hienokseltaan viime kuukausina.

*ennakkotieto	2019*	2018	2017	2016	2015
Työttömyysaste, % (koko maa)	6,7	7,4	8,6	8,8	9,4
Ansiotaso / muutos %	2,5	1,7	0,2	1,2	1,3
BKT volyyymi / & m%	1,6	1,7	3,1	1,6	0,2
Julkisyhteisöjen velka BKT:stä	58,5	59,2	61,3	63,7	63,6
Veroaste, % BKT:stä	41,8	42,3	43,3	44,4	44,1
Julkinen kulutus / m%	1,4	1,5	0,2	0,2	0,4
Yksityinen kulutus / m%	1,7	1,8	1	2,4	1,3
Investoinnit / m%	0,4	3,4	4,1	8,2	-2,2
Rahan arvon muutos %	1,1	1,1	0,7	0,4	-0,2
Lyhytaikainen 3 kk korko	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	0
10 vuotta pitkä korko	0,1	0,7	0,6	0,4	0,7

Lähteet: VM, Kuntaliitto, Tilastokeskus

Vuonna 2019 Suomen BKT:n kasvun ennustetaan olleen 1,6 %. Kuluvana vuonna Suomen talous vajoaa taantumaan pandemian vuoksi ja Suomen Pankki ennustaa, että vuonna 2020 bruttokansantuote supistuu 1,5-4 prosenttia. Lähtökohta kuitenkin on, että vaikutus on väliaikainen ja kasvu-uralle palataan jo kuluvan vuoden loppupuolella. Nopea elpyminen edellyttää, että yritysten konkurssit ja työttömyyden kasvu onnistutaan estämään.

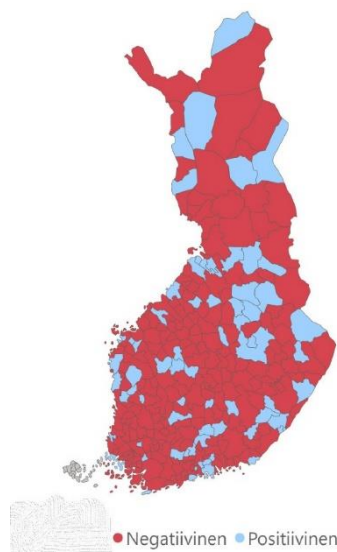
Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrä kasvoi prosentin v. 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Kuntatalouden näkymät

Kuntatalous on Kuntaliiton ja Valtionvarainministeriön arvioiden mukaan muuttunut yhä synkemmäksi. Tilinpäätösarvioiden mukaan vuonna 2019 kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta teki alijäämäisen tuloksen. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate laski reilut 13 prosenttia. Vuoden 2019 tilinpäätösarviot näyttävät uudella tavalla kahtia jakautuneen kuntakentän. Helsinki teki lähes 400 miljoonan euroa positiivisen tuloksen, kun taas muut isot kaupungit jäänevät vahvasti miinukselle. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56:ssa kunnassa päädyttiin arvion mukaan negatiiviseen vuosikatteeseen (ed. vuonna 44 kuntaa). Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia, yhteenlaskettuna verorahoitus kasvoi noin 2,5 %:ia.

Tulokehitys alitti menojen kasvun selvästi. Näin siitäkin huolimatta, että kuntien valtionosuuksiin kohdistettiin joulukuussa 2019 alun perin vuodelle 2020 maksettavaksi suunniteltu kiky-kompensaatio. Kuntien tuloverojen kertymää pienensivät paitsi kyseisen vuoden alussa käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus ja tulorekisteriin liittyvät ilmoitusongelmat niin myös kuntaverosta tehtävien verovähennysten kasvu. Valtionosuuksien kehitystä vaimentavat kiky-kompensaatiosta huolimatta yhä lukuisat viime vuosina valtionosuuspohjaan tehdyt valtionosuusleikkaukset. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400

miljoonaa euroa verotuloja. Menokehitys oli voimakkainta palvelujen ostoissa ja avustuksissa. Menojen kasvun taustalla vaikutti paitsi väestön ikääntyminen niin myös palkankorotukset ja kuntien tehtävien laajennukset.

Kuntien talousvaikeuksista kertoo sekin, että harkinnanvaraista valtionosuutta haki viime vuonna kolmannes kunnista, 89 kuntaa. Vuodelle 2019 53 kuntaa korotti veroprosenttiaan, osa kunnista maakunta- ja soteuudistuksen vuoksi, jonka toteutuminen lopulta siirtyi. Talousvaikeutta lisäävät myös väestön ikääntyminen ja ennätyksellisen heikko syntyvyys. Kunnille ikääntyvä väestö tarkoittaa kustannusten kasvua sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä verotulojen kutistumista. Eläkeläisten määrä kasvaa vuoteen 2030 mennessä n. 256 000 hengellä, mikä nostaa sote-palveluiden tarvetta ja vaikuttaa verotuloihin eläkkeiden ollessa työansioita pienemmät. Toisaalta, Suomi myös kaupungistuu ja väestö keskittyy ja haastaa investointitarpeita kasvavissa kaupungeissa. Kuntien tilinpäätösarviot on esitetty ohessa kartalla.

Alueen kehitys

Alueen asukasmäärän kehitys on ollut viime vuosina vaihteellista. Ylivieska ja Kalajoki olivat poikkeukset alueen muuten muuttotappioiden kuntien joukossa vuonna 2019. Kalajoella luonnollinen väestönkehitys oli negatiivinen ja vuoden 2019 kokonaismuutos oli -14.

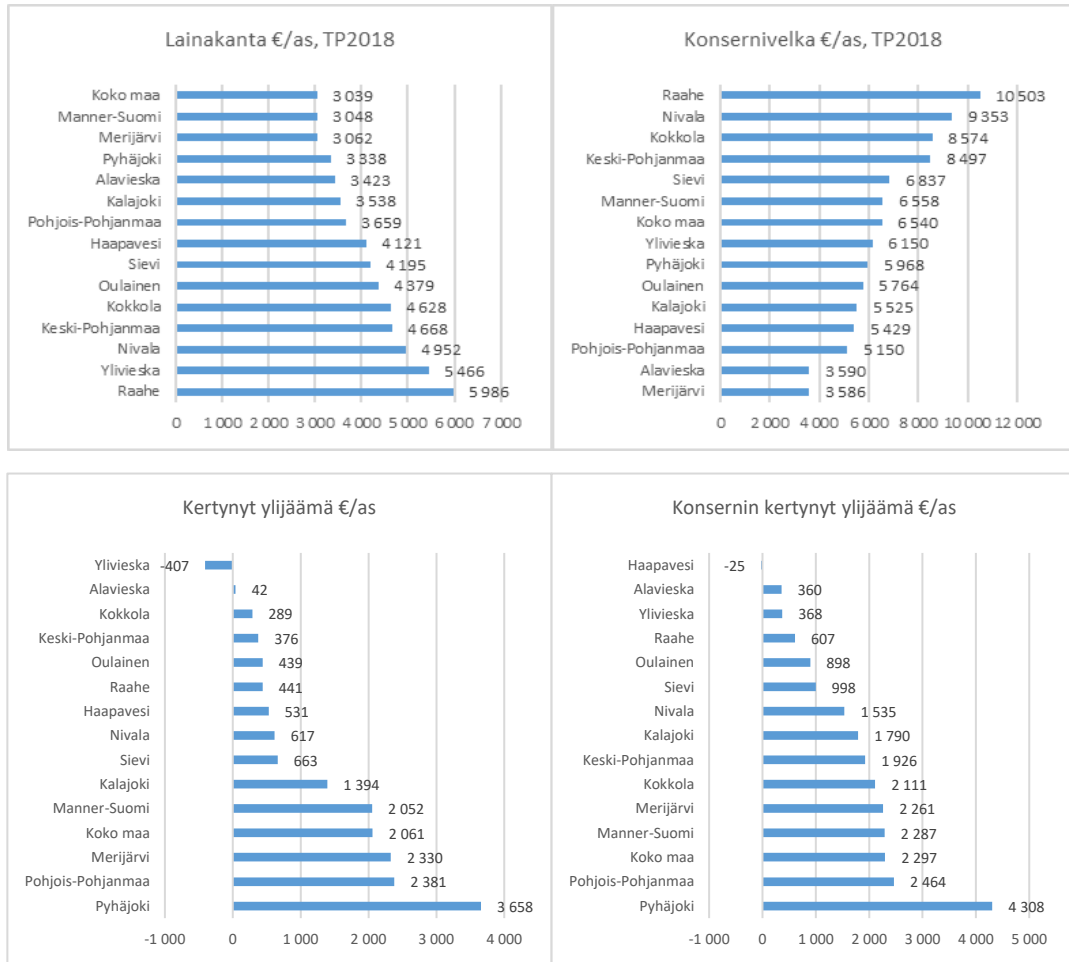
	2019	2018	muut%	2017
Alavieska	2 520	2 573	-2,1	2 610
Haapavesi	6 761	6 854	-1,4	6 970
Kalajoki	12 373	12 387	-0,1	12 516
Kokkola	47 703	47 657	0,1	47 723
Merijärvi	1 089	1 104	-1,4	1 119
Nivala	10 639	10 737	-0,9	10 815
Oulainen	7 283	7 430	-2,0	7 472
Pyhäjoki	3 075	3 146	-2,3	3 189
Raahe	24 689	24 811	-0,5	25 001
Sievi	4 909	4 980	-1,4	5 035
Ylivieska	15 251	15 212	0,3	15 251
Pohjois-Pohjanmaa	412 859	412 161	0,2	411 856
Keski-Pohjanmaa	68 189	68 437	-0,4	68 780

Alueen työllisyyskehitys on pitkällä aikavälillä ollut hyvä, mutta vuosi 2019 oli edellisvuotta heikompi. Työvoiman määrä on laskenut Alavieskaa, Merijärveä ja Oulaista lukuun ottamatta.

	Työttömien määrä		Työttömyys %		Työvoima	
	12/2019	12/2018	12/2019	12/2018	12/2019	12/2018
Alavieska	92	86	8,4	7,8	1 100	1 099
Haapavesi	261	256	9	8,7	2 884	2 931
Kalajoki	428	423	7,8	7,6	5 477	5 532
Kokkola	1790	1699	8,2	7,8	21 713	21 797
Merijärvi	51	27	11,9	6,6	430	409
Nivala	410	355	9,2	7,9	4 452	4 473
Oulainen	372	315	11,9	10,1	3 121	3 121
Pyhäjoki	112	113	8,8	8,9	1 271	1 274
Raahe	1376	1007	13,4	9,6	10 302	10 461
Sievi	164	170	8,4	8,7	1 960	1 962
Ylivieska	708	649	10,3	9,4	6 877	6 896

Alueen kuntien lainakannat ja kertyneet ylijäämät tilinpäätöksen 2018 mukaisesti esitetty alla. Kalajoen lainamäärä vuonna 2018 (ei huomioi leasingvelkaa) on alueen keskimääräistä maltillisempi. Mikäli huomioidaan kaupungin sijoitusomaisuus, on nettolainakanta ilman leasingia 2 091 €/as. Leasingvelka lisää kaupungin vastuita n. 25 milj. eurolla (2 019 €/as), jolloin nettovastuu

nousee yli 4 000 €/as ja bruttovastuu n. 5 500 €/as. Konsernivelan tarkastelussa vaikuttavat toimintojen järjestämisen muodot ja esim. satamaa ei ole kaikilla vertailukunnilla. Huomionarvoista on, että sekä kuntien että konsernien velkaantuminen on kasvanut vuosi vuodelta 2010-luvulla.

Alla on esitetty Kalajoen kaupungin asukasluvun, työllisyystilanteen ja rakennusluvien kehitystä.

	2019*	2018	2017	2016	2015
Asukasluku	12 373	12 387	12 516	12 586	12 615
Avoimet työpaikat	51	38	62	42	62
Työttömyysaste	6,6	7,2	8,6	10,4	10,9
Työttömät työnhakijat	428	423	514	625	619
Alle 25 v työttömät työnhakijat	51	55	101	80	89
Yli 50 v työttömät työnhakijat	176	176	193	218	238
Rakennetyöttömät	159	190	237	303	317
Rakennusluvut	210	181	161	168	185

Olennaisimmat tapahtumat kunnan taloudessa ja toiminnassa

Tuloperusteiden olennaiset muutokset

Tuloveroprosentti vuodelle 2019 nostettiin 21,00 prosenttiin. Tuloveroprosenttipäätöksellä pyrittiin ennakoimaan aluehallintouudistuksen negatiiviseen talousvaikutukseen. Prosenttiyksikön korotuksen tuotto on noin 1,6 milj. euroa, kun aluehallintouudistuksen negatiivisen vaikutuksen arvioitiin olevan pahimmillaan n. 2 milj. euroa. Vaikka aluehallintouudistus siirtyi, veroprosenttipäätös tehtiin oikea-aikaisesti, sillä vuonna 2019 toteutuneet verokorttiuudistus, tulorekisterin käyttöönotto sekä joustavan verotuksen valmistuminen haastoivat kuntien verotulokertymää. Samanaikaisesti kaupungilla on mittava määrä väistöiloja sekä palveluiden menokehityspaine pal-

velutarpeiden kasvaessa on suuri. Kunnille jäi tuloutumatta merkittävä määrä vuoden 2019 tuloverosta, mikä rasitti kuntien taloutta merkittävästi ja käänsi valtaosan tilinpäätöksiä alijäämäisiksi. Kalajoen vuoden 2019 tuloverokertymästä siirtyi n. 1 milj. euroa vuodelle 2020. Samaan aikaan menojen kehitysvauhti ja palvelutarve kasvoivat.

Valtion vuoden 2019 kolmannen lisätalousarvion sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n 8 momentin mukaan vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisättiin 43,22 €/as liittyen kilpailukykyopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen. Erän aikaistamisella kompensoitiin osaltaan vuodelle 2019 tilittymättömiä verotuloja. Kalajoki sai ns. kiky-valtionosuutta 0,54 milj. euroa.

Maan hallituksen tekemät päätökset asiakasmaksuihin, kuten varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, haastavat palvelutuotannon tuottojen kehitystä sekä asettavat säästöpaineita.

Menojen olennaiset muutokset

Kaupungin palvelutuotannon käytössä on mittava määrä väistötiloja sekä Merenojan koulun että terveyskeskuksen A-osan osalta. Rakennusten ja huoneistojen vuokramenot ovat kasvaneet 0,75 milj. euroa edellisvuodesta. Väistötilojen vuokratustannus on yli 1 milj. euroa. Tämän lisäksi tilikauden kohdistuu 0,25 milj. eurolla pohjarakenteita sekä tiloihin tehtyjä muutostöitä.

Lasten määrä varhaiskasvatukseen piirissä on ennätyskellisen korkea johtuen mm. korkeasta työllisyydestä. Tämä on lisännyt yksityisenkin päivähoiton tarvetta ja kasvattanut palvelusetelimenoja. Perhepäivähoitomuodon väheneminen siirtää myös painetta yksityiseenkin päivähoiton tarpeeseen.

Vastaanotto toiminta on hoidettu yksityisen toimesta. Lisäksi kaupungin hoito- ja hoivayksiköihin on hankittu sijaisresurssia Sarastian kautta, mikä on edellisen lisäksi nostanut työvoiman vuokrauksen menoja merkittävästi edellisvuodesta.

Kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen sopimuskauden 1.2.2018-31.3.2020 palkankorotukset näkyvät palkkojen ja palkkioiden kehityksessä vuonna 2018 ja yhä vuonna 2019. Yleiskorotus tehtiin 1.5.2018, joka korotti palkkoja 1,25 % tai vähintään 26 €/kk. Toinen 1,0 %:n yleiskorotus tehtiin 1.4.2019. Lisäksi sopimuskauteen kuuluivat paikallinen järjestelyerä 1,2 % KVTES:n palkkasummasta, joka laitettiin maksuun 1.1.2019 ja tuloksellisuuteen perustuva 9,2 % kertaerä, joka maksettiin tammikuussa 2019.

Olennaiset organisaatiossa ja toimintojen järjestämisessä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto on 27.5.2019 §43 päivittänyt hallintosäännön. Tämän jälkeen kaavoitus- ja elinvoimalautakunta aloitti lautakuntatyöskentelyn 13.8.2019.

Silmäklinikan toiminta alkoi 1.6.2018 ja toiminta on vakiintunut sen ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden aikana.

Uutena konserniyhtiönä Kalajoen Kuitu Oy (omistus 100 % Kalajoen Lämpö Oy) laatii ensimmäisen tilinpäätöksen ja se yhdistellään konsernitiilinpäätökseen.

Kaupunki on organisoinut toimintojaan mittavasti väistötiloihin Merenojan koulun, Pohjankylän vanhan osan ja terveyskeskuksen A-osan osalta.

Kaupungin palvelutuotannon siirtyessä väistötiloihin ja omien kiinteistöjen poistuttua pysyvästi käytöstä, on niiden tasearvot kirjattava kirjanpitolain 5 luvun mukaisesti arvonalentumisena.

Arvonalentumisena on kirjattu yli 1,4 milj. euroa, pääosin Merenojan koulun ja tk:n A-osan käytöstä poistumisen vuoksi.

Olellaiset talousarviopoikkeamat

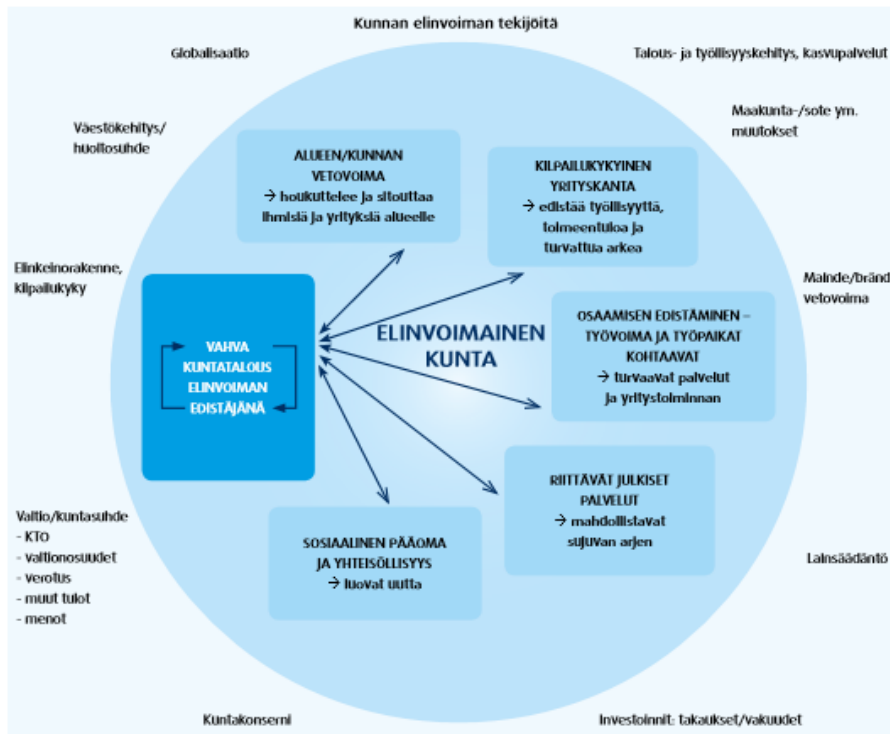
Kuntalain 110 §:n mukaisesti talousarviomuutokset tehdään pääsääntöisesti talousarviovuoden aikana ja toimintakertomuksessa annetaan selvitys merkittävimpiin talousarviopoikkeamiin. Vuoden 2019 tilinpäätös sisältää siirron käyttötaloudesta investointiosaan, joka poikkeaa vuoden 2019 hyväksytystä talousarviosta. Tilinpäätöstä laadittaessa on käynyt ilmi, että merkittävä osa valokuitua avustaneista kunnista on aktivoinut avustuksen taseella ja poistaa sen 2-10 vuoden poistoajalla. Alueen kunnista ainakin Alavieska, Pyhäjoki ja Sievi ovat kirjanneet avustuksen investointiosaan. Vertailukelpoisen tilinpäätöksen laatimisen ja yhtenäisen käytännön näkökulmasta on perusteltua toimia näin myös Kalajoella. Valokuituverkon rakentamiseen Kalajoen Kuitu Oy:lle annettu avustus 0,7 milj. euroa on talousarviossa käyttötalouteen varatusta poiketen aktivoitu muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Valtuuston vahvistamien poistoperusteiden mukaisesti se poistetaan 2 vuoden suunnitelman mukaisina poistoina.

Joulukuussa 2019 käsiteltiin talousarviomuutoksena satunnaisten tuottojen lisäys. Soite palautti kunnille tilikauden 2019 aikana edellisten tilikausien ylijäämiä, 532 369 euroa. Ylijäämien palauttamisen kirjanpidollinen käsittely ei ollut yksiselitteisen selkeä, joten Soite pyysi asiasta lausunnon kirjanpitolautakunnan kuntajaostolta. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen ylijäämän palautus kirjataan palautusvuonna kuntayhtymässä myyntituottojen oikaisuksi ja kunnissa erikoissairaanhoidon toimintakulujen asiakaspalvelujen ostot oikaisuksi. Tämä poikkeaa talousarviosta ja heikentää vuosien välistä vertailukelpoisuutta erikoissairaanhoidon osalta. Erikoissairaanhoidon meno ilman palautusta on 18,29 milj. euroa.

milj. €	TA2019	TOT2019	TOT2018
Oma esh + silmäklinikka	0,57	0,73	0,28
Soite (ilman palautusta)	7,19	6,97	6,10
OYS	7,92	8,58	8,23
Muut	2,65	2,00	2,42
Yht.	18,34	18,29	17,04

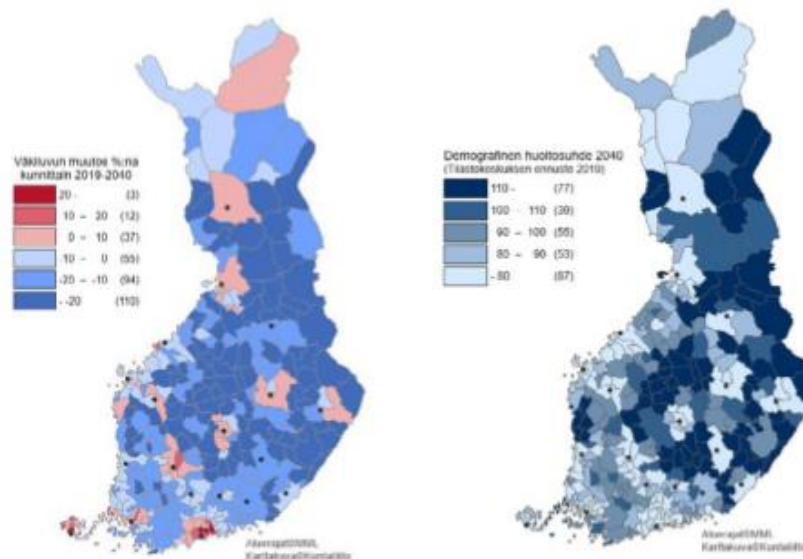
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan elinvoiman kehittyminen on avain menestykseen tulevaisuudessakin. Elinvoima on laaja kokonaisuus, jota voidaan kuvata Kuntaliiton elinvoimakehikon avulla. Tulevaisuuden haasteista nousee kuntatalouden kannalta esille erityisesti väestökehitys, työllisyys ja investointitarpeet.

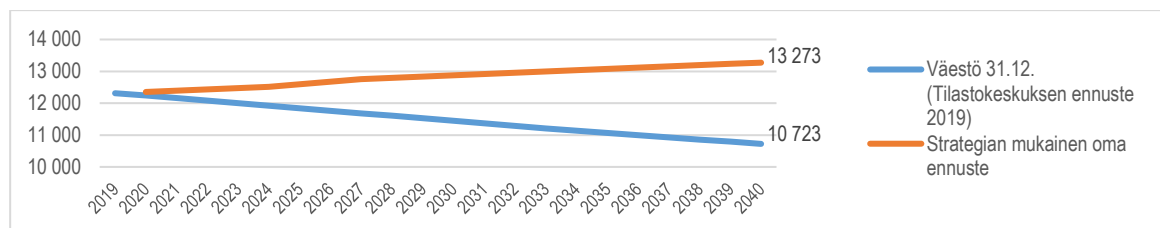
Väestön kehitys ja syntyvyys

Tilastokeskus on päivittänyt väestöennusteensa aina vuoteen 2040 saakka. Sen mukaan väestö ikääntyy, syntyvyys laskee ja väestöllinen huoltosuhde heikkenee. Tämä tuo merkittäviä haasteita kuntien kykyyn vastata veloitteistaan, jotka ainakin toistaiseksi ovat hyvin laajat sisältäen myös sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Suomessa ei olisi 15 vuoden kuluttua enää yhtään maakuntaa, jossa syntyisi enemmän ihmisiä kuin kuolisi, jos syntyvyys pysyy nykyisellä tasolla. Vuonna 2050 väkiluku olisi noin 100 000 nykyistä pienempi.

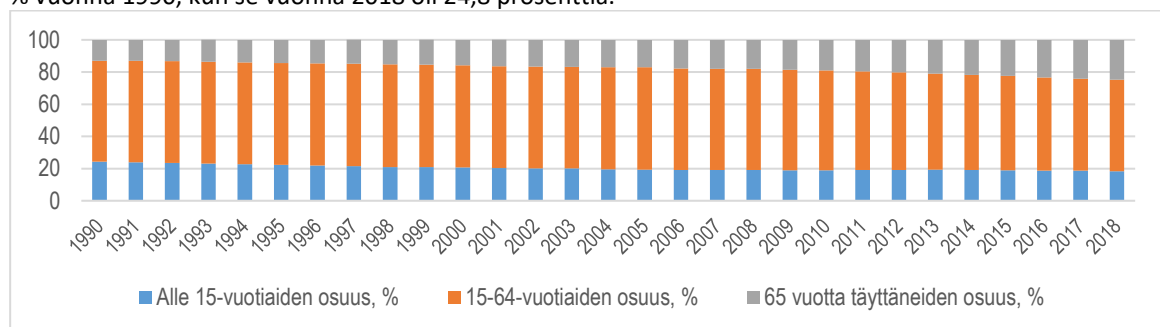

Kuviot 2a ja 2b. Väkiluvun muutos ja väestöllinen huoltosuhde. Lähde: Tilastokeskus

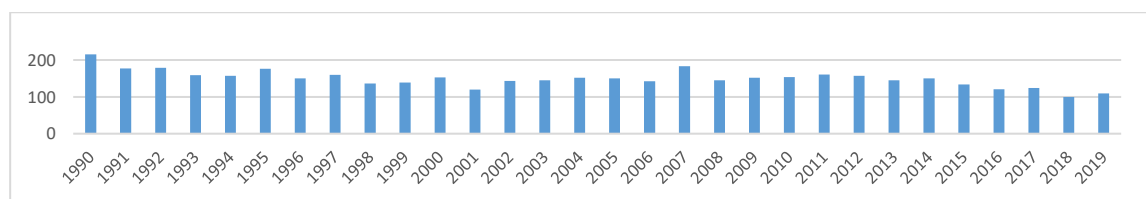
Väestöennuste on laadittu kuntakohtaisesti, mutta se ei ota huomioon alueen isoja kehityshankkeita eikä kunnan omia pito- ja elinvoimatekoja. Oma väestöennuste pohjautuu konsernistrategian näkemykseen väestön vahvasta kasvusta, työikäisen väestön määrän säilymisestä strategian mukaisella tasolla, kaupungin merkittäviin energia- ja matkailuhankkeisiin sekä alueen isoihin kehityshankkeisiin.

Suurten ikäluokkien vanheneminen kasvattaa väestöllisen huoltosuhtetta (montako ei-työikäistä per työikäinen), vaikka väkiluku kasvaisikin oman ennusteen mukaisesti. Tilastokeskus ennustaa väestöllisen huoltosuhteen, joka vuonna 2019 on noin 77, olevan v. 2030 86,5 ja v. 2040 92,3. Yli 65-vuotiaiden osuus oli 13 % vuonna 1990, kun se vuonna 2018 oli 24,8 prosenttia.

Syntyvyys on 1990-luvun alusta lähes puoliintunut. Mikäli edellä mainittu kehitys jatkuu, johtaa se väestömättä kustannusten kasvuun tulevaisuudessa palvelutarpeiden kasvaessa ja työikäisten veronmaksajien määrän vähetessä. Euromääräiset vaikutukset alkavat näkyä mittavimmin seuraavalla vuosikymmenellä, 2030-luvulla.

Työllisyys

Kunnilla on suuri intressi ja myös taloudelliset kannusteet työllisyyden hoitoon alueellaan. Kuntien panostukset työllisyyden hoitoon ovat runsaat 800 miljoonaa euroa, kun otetaan huomioon myös kuntien maksama noin 400 miljoonan euron suuruinen työmarkkinatuki. Tämän lisäksi kunnat panostavat elinkeinopolitiikan kehittämiseen Kuntaliiton selvitysten mukaan noin 250 miljoonaa euroa. Työllisyyteen panostamiseen liittyy kahdenlaisia haasteita: uusien työpaikkojen saaminen alueelle ja kuntaan ja samalla myös työttömyyden, erityisesti rakennetyöttömyyden alentaminen.

Työikäisiä oli vuonna 1990 kalajokisista lähes 63 prosenttia, kun v. 2018 enää vain 56,8 prosenttia. Kalajoen työllisyystilanne on pitkään ollut hyvä, mutta se ei poista rakennetyöttömyyttä. Kalajoen työmarkkinatuen kuntaosuus on ollut maltillinen, mutta kasvoi 18 prosenttia, ollen noin 350 000 euroa. Työllisyyttä edistetään ja sen arvioidaan säilyvän vähintään nykyisellä tasolla omat ja alueen vaikuttavat hankkeet huomioiden.

	Työnhakijoita laskentapäivänä	Työttömät	Työvoima	Työttömien osuus
12/2017	1 086	514	5 601	9,2
12/2018	1 005	423	5 532	7,6
12/2019	1 048	428	5 477	7,8
01/2020	1 038	426	5 477	7,8

Palvelutarpeen muutos ja toimintamenojen kasvu

Toimintamenojen kasvu jatkuu ja ikärakenteen muutos kasvattaa kuntatalouden palvelutarvetta. Väestön vanheneminen lisää sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää, kun taas syntyvyyden lasku alentaa laskennallisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta pitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Peruspalveluiden palvelutarpeen muutosarvioiden perusteella vanhuspalveluiden kysyntä kasvaa lähivuosina eniten, runsaat 2 prosenttia vuodessa. Ikäihmisten palvelujen kasvua voidaan toki kompensoida osin muiden ikäryhmien tarpeiden vähenemisellä, mutta silti menopaineet ovat merkittävät, erityisesti hyvin iäkkäiden palvelutarpeiden osalta. Palveluiden rahoittaminen on pääosin kuntien vastuulla valtion rahoitusosuuden ollessa koko maassa keskimäärin enää 25 %. Kuntien haasteena on myös resurssien siirto pienenevien ikäluokkien palveluista ikäihmisten palveluihin.

Kuntaliiton arvion mukaan alle 18-vuotiaasta syntyy vuosittain kustannuksia 12 800 euroa, työkäisestä 3 200 euroa ja yli 65-vuotiaasta 14 600 euroa. Kalajoella on vuonna 2030 yli 65-vuotiaita 450 nykytilannetta enemmän, jolloin muutoin samalla väkirakenteella kustannukset kasvaisivat 6 milj. eurolla. Tarkastelu on kuitenkin karkea, sillä vastaavasti nuorten määrä väistämättä laskee syntyvyyden ollessa alhainen. Palvelutarpeen muutos on huomioitu 2 %:n vuosikasvuvauhdilla talouden tilannekuvaan vuoteen 2025 asti. Merkittävin vaikutus suurella ikäluokalla on arvion mukaan vuodesta 2030 eteenpäin.

Arvio Kalajoen kaupungin talouden kehityksestä 2020-2025

Koronaviruspandemia vaikuttanee kuntatalouteen vuosikymmenen takaista finanssikriisiä voimakkaammin. Silloin kuntien tulopohja heikkeni, mutta menot eivät erityisen suuresti kasvaneet. Nyt samanaikaisesti sote-menot kasvavat ja kunnallisvero ja yhteisövero tulevat alenemaan. Koska pandemian laajuus ja kesto ei ole vielä tiedossa, menokehitystä on maltillisesti arvioitu kehitysarvioon, mutta tulopohjan muutoksia ei ole huomioitu. Valtiovarainministeri on todennut hallituksen varautuvan korottamaan yhteisöveron jakosuutta kunnille määräaikaaisesti. Valtionosuuksiin kriisin vaikutusta ei ole vielä tiedossa, mutta kuntien poikkeuksellista talousrasitusta valtionosuuksilla tulisi helpottaa. Pandemian taloudelliset vaikutukset Kalajoen kaupungille voivat olla 2-4 milj. €.

Kalajoen kaupungin talouden kantokyky on ollut vahva. Vuosittaiset vaihtelut esim. erikoissairaanhoidon toteumassa eivät ole rasittaneet kantokykyä. Talouden tilannekuva on kuitenkin muuttumassa. Siitä indikoivat mm. vuosikatetason lasku, mittavat investoinnit ja lainamäärän nopea kasvu sekä toimintamenojen voimakas kasvu. Lisäksi edellä todettu väestön ikärakenteen muutos ja palvelutarpeiden kasvu kasvattavat sote-menoja yhä enemmän. Lisäksi väestön voimakas eläköityminen haastaa verotulojen kasvua.

Talouden tulevaisuutta on tarkasteltu seuraavin oletuksin:

- koronapandemia vaikuttaa vuoden 2020 kustannuksiin niitä lisäävästi vuoden 2020 talousarvioon nähden, +1,6 M€. On mahdollista, että pandemian pitkittyessä, vaikutus on arvioitua suurempi. Palvelujen ostoihin on varauduttu laskelmassa talousarviota enemmän. Kuidun avustus on siirretty investointeihin vuoden 2019 tavoin.
- Toimintatuottojen kasvuksi on arvioitu 0,5 %. Tätäkin haastaa maan hallituksen suunnitelmat mm. maksuttomasta varhaiskasvatuksesta tai lukiosta.
- Suunnitteluvuosille on huomioitu henkilöstömenoihin 1 %, palvelujen ostoihin 2 %, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavariin 0,5 % / vuosi. Avustukset ovat nykytasoiset.
- Muissa menoissa on huomioitu Merenajan koulun leasingvuokra, mutta vastaavasti jää pois mittava määrä väistötilakustannuksia.
- Tuloveroissa on keskimäärin 1 % kasvu, kiinteistöverossa on huomioitu vaiheittain 60 uutta tuulivoimalaa, yhteisöveron tuotto on nykytasoisena. On mahdollista, että koronaviruspandemian pitkittyessä yhteisöveron kehitys on negatiivinen ja tuloveron kehitys huomattavasti maltillisempi.
- Valtionosuus on vuoden 2020 tasossa.
- Rahoitustuotoissa ja kuluissa on huomioitu koronapandemian vaikutus rahoitusmarkkinoihin. Korkojen on oletettu pysyvän matalalla, sillä syntyvän taantuman jälkeen taloutta elvytetään maltillisella korkopoliitikalla.

Kalajoen talouden arviota kuvataan toimintakulujen ja tuottojen sekä toimintakatteen kehityksellä, verotuloarviolla sekä vuosikatteen, tilikauden tuloksen ja kertyneen ylijäämän näkökulmasta. Lisäksi arvioidaan vastuiden ja velkojen kehityksen vaikutusta takaisinmaksukykyyn.

Toimintakulujen kasvu on ollut ja tulee olemaan voimakasta. Siihen ovat vaikuttaneet tehdyt palkkaratkaisut ja meneillään olevat neuvottelut tuovat lisää painetta henkilöstövoimavaraiseen toimintaan. Palvelujen ostoissa tulee näkymään väestön ikäänymisen vaikutukset sekä pidempi eliniänodotus palvelutarpeiden kasvuna. Lisäksi taantuma saattaa lisätä tarvetta erilaisille tukitoiminteille. Muissa kuluissa on huomioitu Merenojan uuden yhtenäiskoulun leasingvuokra. Uuden yhtenäiskoulun käyttötalouden säästövaikutukset on myös huomioitu, mutta niiden lopullinen toteuma tulee vielä analysoida toiminnan käynnistyttyä.

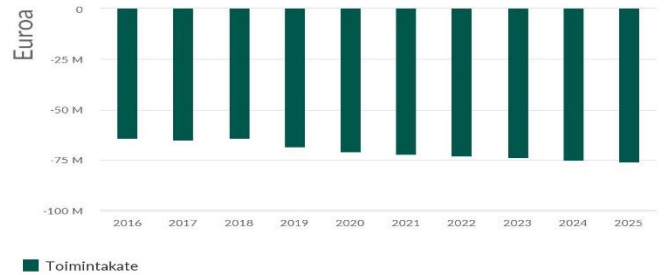
Toimintakulut kasvavat toimintatuottoja huomattavasti nopeammin. Siinä missä toimintatuotot kasvavat 0,5-1 %:n vauhtia, menot ovat kasvaneet keskimäärin 2-5 prosentin vauhdilla. On väistämätöntä, että yhä enemmän jää rahoitettavaksi verorahoituksella, mitä kuvaa toimintakatteen kasvu. Kaupungin veto- ja pitovoima ovat erittäin tärkeitä, että uusia veronmaksajia muuttaa ja syntyy Kalajoelle. Vuonna 2019 verorahoituksella maksettiin reilu 68 milj. € palvelutuotannosta, kun se vuonna 2025 olisi jo noin 76 milj. €. Tuloveron kehitys ei riitä vastaamaan tähän, vaan tarvitaan toimia kustannuskehityksen hillitsemiseksi, rakenteellisia uudistuksia sekä mm. tuulivoiman tuomaa kiinteistöverotuloa. Tuulivoimarakentamisella on voimakas vaikutus talouteen. Tulevina vuosina odotetaan rakentuvan lähes 60 tuulivoimalaa lisää. Tämä eheyttää kaupungin kiristynyttä taloustilannetta ja lisää lainojen takaisinmaksukykyä. Tuulivoimasta tuleva kiinteistöverotulo olisi silloin lähes 3,5 milj. euroa vuodessa, kahden tuloveroprosentin verran. Tuulivoimarakentaminen on talouden näkökulmasta välttämätöntä palvelutarpeiden ja kustannusten kasvaessa. Valtionusuuden ei tässä epävarmassa tilanteessa ole odotettu kasvavan, mutta ei myöskään laskevan.

Vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka voidaan käyttää investointeihin ilman vierasta pääomaa (=velkaa). Vuosikate on pitkän aikavälin tarkastelussa ollut yli 5 milj. euroa ja riittänyt kattamaan suunnitelman mukaiset poistot. Muutamina viime vuosina on kirjattu mittavia arvonalentumisia käytöstä poistettuihin kiinteistöihin, jotka ovat kääntäneet tilikauden tuloksen alijäämäiseksi. Mittavien investointien tuoma poiston kasvu haastaa suunnitteluvuosina vuosikatetta ja lisää yllä olevan lisäksi tarvetta optimoida palvelutuotantoa.

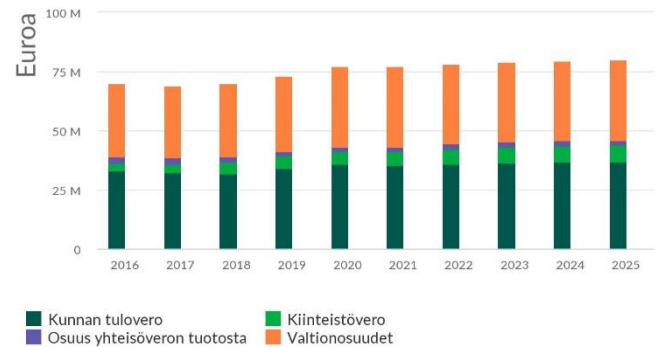
Toimintakulut

Toimintakate

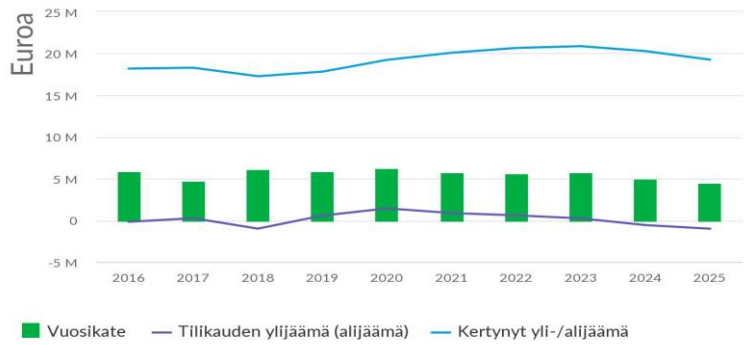

Verotulot

Talouden tilannekuva osoittaa, että vuodesta 2024 alkaen talouden kantokyky heikkenisi siten, että kaupungin tilikaudet muodostuisivat alijäämäisiksi. Ensimmäisen tärkeää on mitoittaa investoinnit kestäväälle tasolle sekä lisätä painopistettä tuloa tuottaviin investointeihin uusien peruspalvelutuotantoinvestointien mahdollistamiseksi. Talouden tasapainottamistarve on noin 1,5 milj. euroa pysyviä muutoksia vuoteen 2024 mennessä, jotta alijäämäkehitykseltä vältytään.

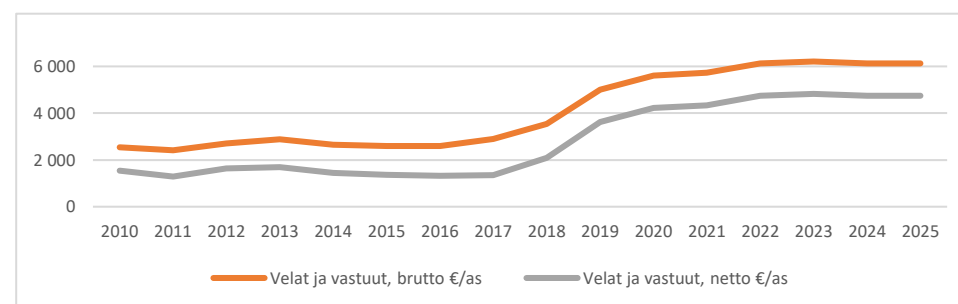
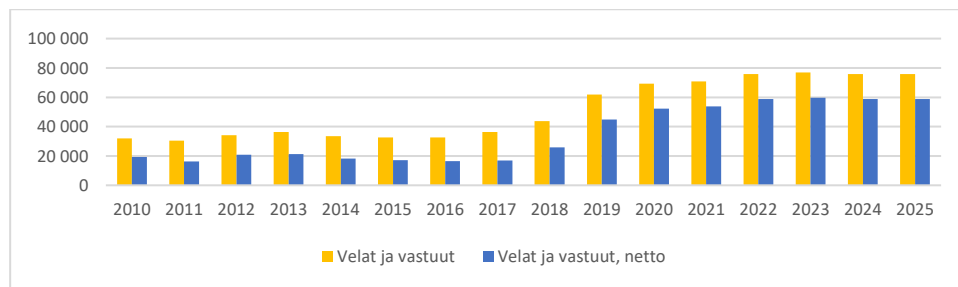
Vuosikate ja yli- / alijäämä

Velkojen ja vastuiden kehitys on yksi merkittävästä talouden tilannetta vaikeuttavista seikoista Kalajoen taloudessa. Velkojen ja vastuiden kehitys on kolmen viimeisimmän vuoden aikana ollut todella mittava, siitä kertoo, että ne ovat vuoden 2017 tasosta lähes kaksinkertaistuneet. Tämä aiheuttaa haasteita talouden kantokyvylle yllä esitetyllä tavalla vuosittain sekä myös takaisinmaksukykyyn, uusiin investointeihin tai kehittämismahdollisuuksiin. Velkojen ja vastuiden korkokulut ovat olleet alhaiset jo pitkään. Ennen koronapandemiaa oli näköpiirissä niiden nouseminen vuosikymmenen puolivälissä, mutta pandemian aiheuttaessa taantumaa, elvytyspolitiikkaa tehtänee matalalla korkotasolla. Korkoriski ei ole tarkasteluhetkellä merkittävä. Lisäksi siihen on varauduttu mm. nostamalla kiinteäkorkoisten lainojen osuutta pitkäkorkon ollessa alhaalla.

Kaupungin velkamäärä vuonna 2010 on ollut 31,9 milj. euroa, kun se 2019 vuonna oli 44,9 milj. euroa ja jo kertyneiden kiinteistöleasingvastuiden määrä 17 milj. euroa. Vuoden 2020 vastuut ja velat olisivat yli 69 milj. euroa (tämä poikkeaa taseen esitystavasta, joka ottaa huomioon jo valmistuneen koulun leasingvastuun, kun tässä sitä on tarkasteltu kertymävuo-teen mukaan. Lisäksi tässä ei ole huomioitu muita vuokratiltoja, kuten väistö- ja muita vuokratiloja tai irtaimistoleasingeja). Tämä tarkoittaisi 10 vuoden lyhennysohjelmalla lähes 7 milj. euron lyhennyksiä ja ilman vastuitakin velkojen lyhennykset nousevat tulevina vuosina yli 5 milj. euroon. Kaupunki on velkaantumiskierteessä, sillä vuosikate menee kokonaan lyhennyksiin ja sen riittävydessä on haasteita v. 2024 eteenpäin. Tällä kehityksellä uusinvestoinnit ja kaupungin kehittäminen tehdään velkarahalla.

Velkojen ja vastuiden arvioidaan nousevan bruttona yli 75 milj. € ja nettonakin lähes 60 milj. €. Asukasta kohti bruttomäärä menee yli 6 000 €/as ja nettonakin lähelle 5 000 €/as. Kuntien keskimääräinen velkamäärä per asukas oli v. 2018 tilinpäätöksessä 3 039 €/as.

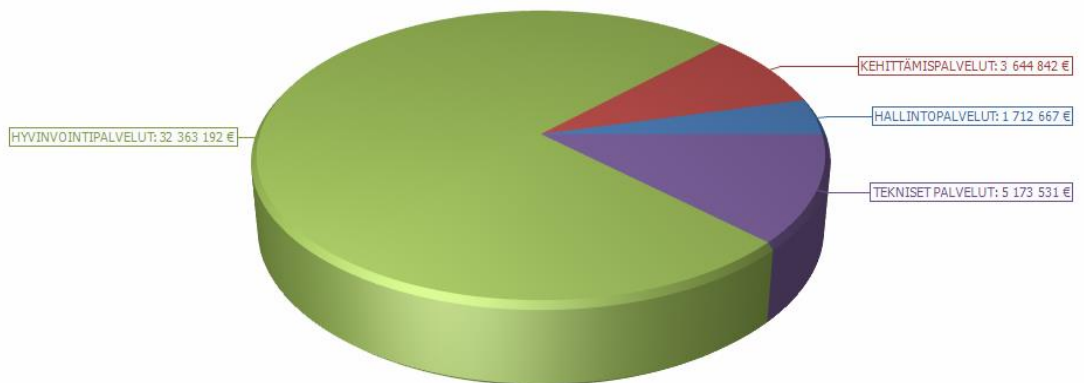

Kunnan henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä 31.12					
	2019	2018	2017	2016	2015
Vakinaiset:					
Hallintopalvelut	25	30	27	28	26
Kehittämispalvelut	74	74	84	87	91
Hyvinvointipalvelut	545	536	537	541	536
Tekniset palvelut	108	111	114	117	114
<i>Yhteensä</i>	<i>752</i>	<i>751</i>	<i>762</i>	<i>773</i>	<i>767</i>
Muut:					
Määräaikaiset	266	293	253	270	287
Tukityöllistetyt	14	16	8	4	16
<i>Yhteensä</i>	<i>280</i>	<i>309</i>	<i>261</i>	<i>274</i>	<i>303</i>
Henkilöstö yhteensä	1032	1060	1023	1047	1070

	2019	2018	2017	2016	2015
Palkat ja palkkiot, M€	34,4	33,5	32,8	33,3	33,3
Henkilöstösivukulut, M€	8,5	8,5	8,8	9,9	9,9
Eläkekulut, M€	7,4	7,1	7,2	7,7	7,9
Muut henkilöstösivukulut	1,1	1,4	1,7	2,2	2
Henkilöstökulut yhteensä, M €	42,9	42,0	41,6	43,2	43,2

Henkilöstökulut palveluittain vuonna 2019

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupungin riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden sekä sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Sisäisen valvonnan ohje koskee kaikkia kaupunkikonsernin toimielimiä ja toimintaa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja konserniyhteisöt arvioivat ja tunnistavat tavoitteita uhkaavia riskejä ja arvioivat niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laativat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Tärkeimmät riskit ja niihin liittyvät nykyiset ja uudet riskienhallintatehtävät kirjataan suunnitelmiin ja ne otetaan huomioon myös taloussuunnittelussa.

Kalajoen kaupungissa riskit jaetaan neljään riskialueeseen: toiminnalliset riskit, jotka liittyvät päivittäiseen toimintaan, strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisten tapahtumien muutoksiin, pitkän aikavälin suunnitelmiin, strategisiin tavoitteisiin tai sidosryhmäyhteistyöhön, taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituksellisiin tekijöihin ja vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista.

Meneillään oleva koronaviruspandemia on yhteiskunnan ja kuntakentän merkittävin tämänhetkinen toiminnallinen ja taloudellinen riski, sen vaikutuksia on käsitelty myös toisaalla tilinpäätöskirjassa. Tilinpäätöksen laadintahetkellä koronavirus on levinnyt ympäri maata ja organisaatiot ovat siirtyneet poikkeusolovaraantumiseen ja kriisiviestintään. Koronaviruksen leviäminen Euroopan muiden maiden tasolle aiheuttaa terveydenhuoltojärjestelmälle mittavaa kuormitusta. Kalajoen kaupunki on varautunut sulkemaan toimintojaan sekä järjestämään palvelutuotannon poikkeusolojen vaatimalla tavalla.

Riskikartoituksessa on tunnistettu, arvioitu ja käsitelty kaupunkitason riskejä, joista merkittävimmiksi riskeiksi nousivat toiminnalliset riskit, jotka liittyvät henkilöstöön, avainhenkilöihin, tietojärjestelmiin sekä vanheneviin toimitiloihin, sisäilmaongelmiin ja korjausvelan kasvuun.

Useat kunnalliset palvelut ja toimintaprosessit ovat sähköisten tietoverkon, -liikenteen ja -järjestelmien varassa ja siksi laaja-alainen häiriö voi aiheuttaa toiminnan lamaantumisen. Merkittäviä toiminnallisia riskejä ovat myös tietosuojan ja tietoturvaan liittyvät riskit, jotka voivat pahimmillaan johtaa myös taloudellisiin vahinkoihin. Henkilöstöä on koulutettu ja koulutetaan jatkuvasti tietosuojan ja tietoturvaan liittyen. Joki ICT Oy:n kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään vähentämään tietoverkkoihin ja -liikenteeseen liittyviä riskejä ja turvaamaan palvelutuotanto kaikissa olosuhteissa. Näiden riskienhallinnan katsotaan olevan hallitulla tasolla.

Strategisesti merkittävimmät riskit liittyvät muun muassa hallitusohjelman mukaisen valtakunnallisen soteuudistuksen vaikutukseen, kaupunkien rahoituspohjaan ja investointikyvyn heikkenemiseen sekä valtion muiden toimenpiteiden epävarmuustekijöihin, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia. Lisäksi keskeinen toimintaympäristön muuttumisesta seurannut riski liittyy henkilöstön saatavuuteen. Merkittävä riski on myös väestön väheneminen, joka omalta osaltaan vaarantaa strategisten tavoitteiden toteutumista ja johon vaikuttaminen kaupungin omilla toimilla on erittäin haasteellista. Väestön väheneminen vaikuttaa myös työvoiman saatavuuteen.

Taloudellisesti merkittävimmät riskit liittyvät maksuvalmiuteen, rahoituspohjan heikkenemiseen, lainamäärän kasvuun, sijoitusten arvonkehitykseen sekä takauksiin ja osakeomistuksiin. Valtion osuuksien tuleva kehitys ja valtion velkamäärän kasvu tuovat riskiä kuntien palvelutuotantoon. Kaupungin kassavirta on ollut hyvin ennustettavissa ja maksuvalmiutta seurataan aktiivisesti. Maksuvalmiuden ylläpitämiseksi kaupungilla on käytössään kuntatodistusohjelmia, joiden avulla maksuvalmiutta voidaan ylläpitää. Korokoherkkien lainojen osuus korollisista lainoista on 48 %, josta pitkäaikaisten osuus 31 %:ia. Korkoriski on hallittua.

Kaupungin sijoitusten hajauttamisella sijoitussuunnitelman mukaisesti hallitaan sijoittamiseen liittyviä riskejä. Koronapandemia on herättänyt epävarmuutta markkinoita ja sijoitusten tuotto on laskenut. On ennen aikaista todeta, onko vaikutus vain lyhytaikainen. Kalajoen sijoitusperspektiivi on pitkä, joten yksittäisiin tilikausiin merkitys voi olla suuri arvonalentumisten ja tappiollisten kauppojen vaikutuksesta, mutta pitkän tähtäimen arvioissa tilanne palaa ennalleen.

Kaupungissa täytyy olla myös riittävä osaaminen hanke- ja projektihallinnointiin, jotta tukia ja avustuksia ei jää hakematta tai kustannukset ovat tukikelvottomia. Kaupungilla on myös palveluja, joista voi realisoitua merkittäviä vastuuvahinkoja (esim. lomituspalvelut). Näitä riskejä voidaan hallita henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisellä ja vakuutuksilla.

Kiinteistöjen sisäilmaongelmat ovat merkittävä toiminnallinen ja taloudellinen riski. Riskiä pyritään hallitsemaan kiinteistöjen jatkuvalla korjauksella ja ylläpidolla sekä tekemällä sisäilmakyselyitä. Ongelmiin pyritään reagoimaan nopeasti. Liikenneväylien ja –järjestelmien sekä kiinteistöjen jatkuva ylläpito ovat osa taloudellisten riskien hallintaa. Investointien suunnittelu ja korjausohjelmien laatiminen ovat keskeisiä riskienhallintakeinoja. Kaupungin merkittävät investointipaineet ovat iso taloudellinen riski. Tulorahoitus ei riitä investointien toteuttamiseen, mikä johtaa velkamäärän kasvuun suunnitelmakaudella. Velanhoitokustannusten (ml. korkokustannusten) osuus kulurakenteesta kasvaa suunnitelmakaudella, mikä heikentää kaupungin taloudellista tilannetta ja lisää riskejä. Investointeihin liittyvää taloudellista riskiä voidaan hallita investointien huolellisella suunnittelulla ja jaksottamisella sekä suojaamalla lainasalkkua pitkällä korkosidonnaisuuksilla.

Merkittävimmät vahinkoriskit liittyvät isoon kiinteistövahinkoon ja työmaalla tapahtuvasta onnettomuudesta johtuvaan henkilövahinkoon. Vahinkoriskien hallinta on hyvällä tasolla ja vakuutusturva on ajan tasalla. Lisäksi kuntokartoituksia on ryhdytty tekemään vahinkoriskien minimoimiseksi.

Ympäristökijät

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan kunnan tulee antaa selvitys ympäristöasioista tilinpäätöksessä. Ympäristötilinpäätös koskee kaupungin omaa toimintaa. Raportti sisältää keskeiset ympäristöasioiden hoitoa, kestävä kehityksen edistämistä sekä ilmastostrategian toteuttamista koskevat toimenpiteet. Merkittävimpiä ympäristökuluja kaupungille syntyi ympäristönhoidollisista investoinneista ja viemäriverkoston kunnossapidosta.

Energiahuolto

Kalajoen Lämpö Oy vastaa Kalajoen alueella kaukolämpöverkosta sekä tuottaa energia-alan asiantuntijapalveluita kaupunkikonsernille. Kaikki Kalajoen lämpölaitokset käyttävät pääasiassa energiana uusiutuvia polttoaineita. Fossiilisia polttoaineita käytetään ainoastaan varalla ja kovimilla pakkasilla. Kalajoen Lämpö Oy on liittynyt elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen energiapalveluiden toimenpideohjelmaan 7.12.2018. Tavoitteena on yhteensä 468 MWh:n energiansäästö sähkökäytössä sekä jakeluhäviöissä ja polttoaineenkulutuksessa. Vuonna 2019 saavutettiin 26,6 MWh energian säästö valaisinten uusimisella LED-valaisimiksi sekä verkostovuotojen korjauksen priorisoinnilla. Lämpöyhtiön kevyen polttoöljyn käyttö väheni alle kolmasosaan edellisvuoteen verrattuna. Vuotovesien määrä väheni noin 25 prosenttia. Kaukolämmön tuotannon hiilineutraalien polttoaineiden osuus nousi 90 prosenttiin.

Kalajoen Kuitu Oy:n toteuttamat hyvät tietoliikenneyhteydet parantavat sähköisten palveluiden saatavuutta, mikä osaltaan vähentää kuntalaisten liikennesuoritetta.

Kalajoen kaupunki on liittynyt 3.4.2017 Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) uudelle kaudelle 2017-2025. Uuden ohjelmakauden tavoitteena on liittää energiatehokkuus, energiansäästö

ja pyrkimys uusituvan energian osuuden lisäämiseen osaksi liittyjän toimintaa ja käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Kalajoen kaupungin säästötavoitteet perustuvat vuoden 2015 toteutuneeseen energiankulutukseen. Säästöt mitataan tehtyinä säästötoimenpiteinä. Tavoitteet ovat välitavoite vuodelle 2020 857 MWh ja päätavoite vuodelle 2025 1 607 MWh.

Vuoden 2018 raportointi on valmistunut marraskuulla 2019. Vuoden 2018 lopussa voimassa olevilla säästötoimenpiteillä saatava energiansäästö on 1 115 kWh, jolloin vuoden 2020 välitavoite on jo saavutettu. Tulevaisuudessa energiansäästötoimenpiteitä tulee kuitenkin aktiivisesti toteuttaa, sillä osa vuonna 2018 voimassa olevista säästötoimenpiteistä vanhentuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Näin ollen vuoden 2025 tavoitteesta on saavutettu 2018 toteutetuilla toimenpiteillä 34 %.

Vuoden 2019 aikana toteutettuja toimenpiteitä:

-	Kaupungintalon kellarin led-valaistus
-	Repolan teollisuushallin led-valaistus
-	LeanHeat-pilottihanke kahdessa virastotalossa ja kahdessa vuokratilakohteessa
-	Energiatyöryhmä on aloittanut toiminnan ja kokoontunut vuoden aikana 4 kertaa
-	Rantatalon ja Ulpukan purku -> lämmönsäästötoimenpide
-	Katveen, Pohjankylän koulun vanhan osan, Juttutuvan ja Päiväkeskuksen kylmilleen laitto -> lämmönsäästötoimenpide

Kalajoella on valaisimia 4 000 kpl. Vanhoista elohopealampuista uusittavia on vielä 848 kpl.

Vesihuolto

Kalajoki on Vesikolmio Oy:n osakas. Vesikolmio Oy vastaa raakaveden tuottamisesta ja veden myynnistä jakeluyhtiöille sekä jätevedenkäsittelystä koko Kalajoen alueella. Veden jakelun kuluttajille hoitaa Osuuskunta Valkeavesi Kalajoen alueella. Kalajoen kaupunki vastaa viemäriverkostostaan alueellaan, lukuun ottamatta Vesikolmio Oy:n siirtoviemäreitä.

Kalajoen kaupungin alueella toimii kunnallinen viemärilaitos, jonka kirjanpito on eriytetty vesihuoltolain mukaan omaksi taseyksiköksi. Viemärilaitos omistaa viemäriverkoston pumppaamoinen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vuotovesien vähentämiseksi on vuosittain 100 000 €:n määräraha, jolla korjataan jätevesiviemäri-verkoston vuotavia osuuksia. Jätevesipumppaamojen automaatiota on uusittu.

Jätehuolto

Vestia Oy on kuntien omistama alueellinen jätehuoltoyhtiö, joka hoitaa kotitalouksien jätehuollon käytännön järjestelyt Pohjois-Pohjanmaalla 16 kunnan alueella. Kunta järjestää lainsäädännön mukaan jätehuollon asukkailleen. Vesti Oy hoitaa jätehuollon järjestämisen käytännön tehtävät, kuten: jätteen vastaanoton, jätteen käsittelyn ja hyödyntämisen, jätteen ohjaamisen hyötykäyttöön, varallisten jätteen vastaanoton ja toimittamisen käsittelyyn, kunnan vastuulla olevien jätekuorien järjestämisen sekä jäteneuvonnan. Jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa kuntien yhteinen Jokilaaksojen jätelautakunta.

Meluntorjunta

Asutuksen kannalta merkittävin meluhaitta aiheutuu tie- ja katuliikenteestä. Olemassa olevien asuntoalueiden ja maanteiden meluntorjuntatoimet etenevät katujen ja teiden saneerauksien yhteydessä toteutettavilla meluntorjuntatoimenpiteillä. Uudet asuinalueet sijoitetaan ja suunnitellaan niin, että meluntorjuntatoimenpiteitä ei tarvita. Vuonna 2019 on jatkettu meluvallin rakentaminen 8-tien ja Metsolantien väliselle alueelle aloittamalla maamassojen ajo alueelle.

Maaperän ja pohjavesien suojele

Pohjavesien tilaa seurataan vuosittain korkeuksien mittauksilla ja näytteenotolla. Hiekkasärkkien lämpölaitoksella on päivitetty ympäristölupa sekä rakennettu öljynkäsittelyalue ja kaksi pohjaveden mittauspistettä.

Öljyvahinko sattui Pohjankylässä Samunnevalle. Metsäojaan oli valunut polttoöljyä ja öljy oli ehtinyt levitä noin 100 metrin matkalle. Öljy oli ilmeisesti peräisin ojaan kätkeymistä tynnyreistä, joista toinen oli ilmoitettu poliisille varastetuksi. Pelastuslaitos esti vahingon leviämisen patoamalla ojan ja siirsi jälkitorjunta vastuun kaupungille. Kaupunki vastaa pelastuslain (379/2011) 111a §:n perusteella tarvittaessa jälkitorjunnasta alueellaan. Öljyvahingon torjumisesta vastaavan viranomaisen on lain mukaan oikeus saada vahingon torjunnasta aiheutuneista kustannuksista korvaus vahingosta vastuulliselta tai hänen vakuutuksenantajaltaan. Vahingon aiheuttajaa ei saatu selville. Toisen öljytynnyrin omistaja oli tiedossa, mutta kyseisen yrityksen vakuutuksesta puhdistuskustannuksia ei ollut mahdollista saada katettua, sillä tilanteessa jäi epäselväksi se, kummasta tynnyristä ojaan päätyneet öljy oli peräisin. Myöskään vahingon kohteeksi joutuneen maanomistajan vakuutus ei puhdistustoimia korvaa. Öljysuojarahastosta säädettyssä laissa (1406/2004) on säädetty torjunta kustannuksien korvaamisesta kunnalle. Korvaus on harkinnanvarainen ja myöntämisen edellytyksenä on, ettei pilaantumisen aiheuttajaa saada selville tai tämä ei kykene vastaamaan puhdistuskustannuksista eikä pilaantuneen alueen haltijaa voida kohtuudella velvoittaa puhdistamaan aluetta. Öljysuojarahastolle on tehty hakemus puhdistuskustannusten korvaamisesta kunnalle täysimääräisesti. Kustannuksia syntyi konsultin palveluista (kunnostuksen valvonta, näytteistys, kenttä- ja laboratorioanalyysit), konetöistä sekä öljyisen veden ja öljyisen maa-aineksen kuljetuskustannuksista ja vastaanottomaksuista. Vahingon torjunnasta ja kohteen kunnostamisesta syntyneet kustannukset olivat yhteensä 22 000 €

Tulvansuojelu

Lestijoen tulvasuojelu hanke toteutettiin vuosien 2014 - 2018 aikana. Hankkeella parannettiin Lestijoen alaosan tulvasuojelua tasolle HW 1/100 joen suunnalta noin 5 km ylävirtaan pengerrysalueen yläpuolelle saakka. Hankkeessa parannettiin olemassa olevia penkereitä, ruopattiin uomia, rakennettiin pohjapatoja ja korotettiin Tomujoentietä. Hankkeen kustannukset olivat 2,9 milj. euroa. Pohjois-Pohjamaan ELY -keskukselta saatiin avustusta 1,4 milj. euroa.

Vesiensuojelu

Kalajoen kaupunki kuuluu Kalajoen ja Lestijoen vesienhoitoryhmiin. Vesienhoitoryhmien tarkoituksena on miettiä niitä toimenpiteitä, joilla vesistöjen veden laatua saataisiin parannettua. Kalajoki toteuttaa yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa Vääräjoen alaosan ja Siiponjoen kalataloudellista kunnostusta. Kunnostustyöt on aloitettu 2017 ja niitä on jatkettu vesiluvan vaativissa kohteissa 2019.

Yleisen viihtyvyyden edistäminen

Hiekkasärkkien alueella suoritetaan päivittäin yleisten alueiden roskien keräys ja muilla taajama-alueilla, joka toinen päivä. Ympäristölautakunta suorittaa vuosittain ympäristökatselmuksen kaupungin alueella. Havaituista puutteista lähetetään kiinteistön omistajille siistimis-, korjaamis- ja purkukehotuksia.

Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Kaupungin arvoja ovat avoimuus, rohkeus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus, yhteisöllisyys ja ympäristövastuullisuus. Arvoista erityisesti tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat kaupungin toimintoja, hallintoa ja kehittämistä koskevia läpileikkaavia periaatteita. Kalajoella ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti. Tasa-arvosta ja oikeudenmukaisuudesta on määräyksiä lukuisissa kuntien toimintaa ohjaavissa laeissa ja asetuksissa sekä kaupungin henkilöstöraportissa. Kalajoen kaupunki on hyväksynyt tasa-arvosuunnitelman vuonna 2006, lisäksi käytössä ovat päihdeohjelma, varhaisen puuttumisen malli ja ohjeet häirintätilanteiden selvittämiseksi. Ympäristöasioista on annettu selvitys edellä.

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset on ilmoitettu avoimessa tietoverkossa kuntalain edellyttämällä tavalla.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Hankintatoimintaa ohjataan keskitetyksi hallintopalveluista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Hankintakoulutus pidetään vuonna 2020, jonka jälkeen päivitettävässä hankintaohjeessa huomioidaan ohjeistus korruption ja lahjonnan torjumiseksi sekä ympäristö- ja energia-asioiden huomioimisesta hankinnoissa.

Kuntaliitto on ohjeistanut yleiskirjeessään (21.6.2017) vieraanvaraisuuteen, etuihin ja lahjoihin liittyviä asioita. Kuntaliiton ohjetta sovelletaan Kalajoen kaupungissa ja henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kannustetaan tutustumaan ohjeen sisältöön.

Selonteko kaupungin sisäisestä valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja siihen olennaisesti liittyvän riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin ja sen toimintayksiköiden toiminta on laillista, taloudellista ja tuloksellista. Sisäisellä valvonnalla edesautetaan päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamista sekä organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Samalla varmistetaan tiedon riittävyys sekä luotettavuus päätösten perusteeksi sekä että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että kaupungin omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana ovat kuntalaki ja kaupunginvaltuuston hyväksymät hallintosääntö sekä myös kaupunginvaltuuston hyväksymät ohjeet (konserniohje, hankintaohje ym.).

Kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus vastaa siitä, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostavat toimivan ja kattavan kokonaisuuden. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluvat kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle sekä kunnan muulle johdolle.

Kaupunginjohtaja ja muu konsernijohto vastaavat siitä, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty kaupunkikonsernissa. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä kunkin yhteisön hallitus vastaa yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön ja oman ohjeistuksensa mukaisesti. Kaupunginhallitus, lautakunnat, palveluvastaavat, yksiköiden esimiehet sekä konserniyhteisöiden toimielimet huolehtivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä omilla tahoillaan sekä siitä, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet tulevat täytetyiksi.

Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä perustuu palvelujen laatimiin selontekoihin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan itsearviointeihin sekä tarkastustietoihin. Selonteissa sisäisen valvonnan todettiin olevan pääosin hyvällä tasolla ja merkittäviä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteita ei ole todettu.

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

Kaupungin hallinto- ja johtamiskulttuuri perustuu kuntalain, hallintolain sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin sekä ohjeistettuihin toimintatapoihin. Erityinen vastuu hallinto- ja johtamiskulttuurin luomisessa, viestinnässä, toimeenpanossa, ylläpitämisessä ja poikkeamiin reagoinnissa on ylimmällä johdolla, johtavilla viranhaltijoilla ja esimiehillä.

Valtuusto ja johtoryhmä ovat toimintavuonna työstäneet huoneentaulun, joka kokoaa yhteen tärkeimmät periaatteet, joihin halutaan sitoutua koko organisaation tasolla. Huoneentaulussa otetaan kantaa rooleihin ja toimivaan yhteistyöhön, johdonmukaiseen päätöksentekoon ja sitä tukevaan valmisteluun ja strategisten asioiden yhteiseen valmisteluun ja iltakouluihin. Myös Kalajoen mainetta edistävä ja eettinen viestintä on huomioitu. Tavoitteena oli käydä laajaa keskustelua luottamushenkilöorganisaatiossa ja sitä kautta myös sitoutua yhteisiin pelisääntöihin.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 28.10.2014 § 99 tehnyt kuntalain 14 § 2 mom. 7 kohdan mukaisen päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto on 27.5.2019 § 43 hyväksynyt hallintosäännön päivittämisen.

Vuonna 2019 toimielimet ovat kokouksissaan käsitelleet lausuntoja hallinto-oikeudelle ja antaneet vastineita oikaisuvaatimuksiin seuraavasti:

Toimielin	Lausunto Korkeimmalle hallinto-oikeudelle	Lausunto/vastine hallinto-oikeudelle	Oikaisuvaatimukseen vastine
Ympäristölautakunta		2	
Tekninen lautakunta		1	1
Sivistyslautakunta			1
Perusturvalautakunta			1
Kaupunginhallitus		2	1

Kaupunginhallitus on käyttänyt otto-oikeutta perusturvalautakunnan päätökseen 29.5.2019 § 41 "Ikäihmisten palveluidenkehittäminen/Asumispalvelut". (KH 17.6.2019 § 192).

Kaupunginhallitus on käyttänyt otto-oikeutta sivistyslautakunnan päätökseen 28.5.2019 § 40 "Lähikoulurajat syksystä 2020 alkaen" (KH 12.8.2019 § 197)

Perusturvalautakunta on käyttänyt otto-oikeutta hyvinvointipalvelujohtajan päätökseen 31/2019 osastonhoitajien ja apulaisosastonhoitajan viran täyttäminen. Perusturvalautakunta päätti, että hyvinvointipalvelujohtajan päätös pidetään voimassa muilta osin ja otto-oikeuden käyttäminen koskee vain erityisryhmien osastonhoitajan valintaa. (Perusturvalautakunta 19.9.2019 § 90).

Kaupunginhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Sisäisestä valvonnasta ovat huolehtineet palveluiden esimiehet alaisensa toiminnan osalta ja palveluiden esimiesten osalta palveluvastaavat. Sisäinen tarkkailu on toteutettu normaalina viranhaltija- ja esimiestyönä, jolla on varmistettu tehtävien hoitaminen oikea-aikaisesti ja hyväksyttävästi. Kaupungin lakisääteiset tehtävät on pystytty hoitamaan eikä kaupunginhallituksen tiedossa ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tms. vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta sekä tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta vuodelta 2019 on esitetty palvelukohtaisena tarkasteluna jäljempänä toimintakertomuksessa. Kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Valtuusto on hyväksynyt 17.12.2018 § 122 konsernistrategian sekä 17.12.2018 § 123 maaseutu-strategian. Valtuusto on hyväksynyt 30.9.2014 § 91 elinkeinostrategian 2015–2025.

Tavoitteiden asetannan ja seurannan katsotaan olevan järjestyksessä. Palvelut johtavat tavoitteensa kaupungin strategiasta, joiden perusteella palveluyksiköille asetetaan omat tavoitteensa ja joiden toteutumista seurataan ja valvotaan annettujen ohjeiden ja normaalin raportointikäytännön mukaisesti ja myös osittain asiakaskyselyin. Toimintaa seurataan ja muutoksiin reagoidaan. Kaupungin toimintatavat ja menettelyt tavoitteiden saavuttamisen, varojen käytön valvonnan sekä tuloksellisuuden ja strategiaprosessin toimivuuden osalta ovat hyväksyttävällä tasolla.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan osalta epäkohtia havaitaan ja riskienhallinnan kehittäminen tarkoituksenmukaiseen suuntaan on käynnistynyt. Asioita käsitellään kaupungin johtoryhmässä ja palvelujen omissa johtoryhmissä. Koska muutoksia tapahtuu kaikkialla, asiakkaiden tarpeissa, lainsäädännössä, työtavoissa ja tietojärjestelmissä, on johtoryhmätyöskentelyn yhtenä tarkoituksena hallita tätä laajaa ja moniulotteista kokonaisuutta. Kaupunginhallitus ja lautakunnat arvioivat johtamista, hallintoa ja riskienhallintaa osavuositarkastusten yhteydessä. Lisäksi osavuositarkastusten välillä kaupunginhallituksen ja lautakuntien on mahdollista toteuttaa valvontaa mm. viranomaispäätösten otto-oikeuteen liittyen. Kaupungin toiminnan ja omaisuuden vakuutusurva on järjestetty ja vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2017.

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole ennakoimattomia riskejä, jotka saattaisivat aiheuttaa merkittäviä seurauksia kaupungin toiminnalle tai taloudelle. Riskienhallinta ja sen toimivuuden seuranta on nyky muodossaan vastuutettu asianmukaisesti. Riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden 2019 aikana omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa toteutuneet mahdolliset menetykset on ilmoitettu toimintakertomuksessa kunkin palvelun tai palveluyksikön kohdalla. Hankintojen tekemisessä noudatetaan hankintalakiä sekä kaupungin omia hankintaohjeita. Hankintaohjeen päivitys on aloitettu ja saatetaan loppuun vuoden 2020 aikana sekä hankintakoulutus järjestetään 25.3.2020. Kaupunginhallituksella ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntejä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille korvausvaade.

Sopimustoiminta

Sellaisten kaupungin puolesta tehtävien sopimusten tekemisestä, joilla on yhtä palvelua laajempi merkitys ja useammalle vuodelle ulottuva vaikutus, päättää kaupunginhallitus. Muiden ja yksinomaan ko. palvelua koskevien operatiiviseen toimintaan liittyvien sopimusten tekemisestä päättää asianomainen palvelu. Pääohjeena on, että sopimukset tulee laatia aina kirjallisena. Lisäksi käytetään oman toimialan erityispiirteet huomioivia yleisiä sopimusehtoja. Kaupungin sopimustoiminnan hallinta hoidetaan hajautetusti. Sopimusten hallinta on palveluissa. Sopimuksia tehdään kaikissa kaupungin organisaatioyksiköissä ja lähes kaikissa kaupungin toiminnoissa. Merkittävimmistä sopimustyypeistä voidaan mainita henkilöstöön ja työsuhteeseen liittyvät sopimukset, laitteet ja laitteistot esim. leasing- ja kunnossapitoasioiden osalta, kiinteistöihin liittyvät sopi-

mukset, rakennuttajasopimukset, vakuutus- ja rahoitus sopimukset kaupankäyntiin ja tietojärjestelmiin liittyvät sopimukset ym. Tällä hetkellä sopimuksia säilytetään sekä keskitetysti että palveluissa eli molemmat tavat on käytännössä käytössä. Sopimusten alkuperäiset kappaleet tulisi olla keskitetysti arkistossa ja käyttökappaleet palvelualueella.

Asianhallinta- ja asiakirjahallinta hoidetaan sähköistä järjestelmää käyttäen. Sopimuksia ylläpidetään Dynasty-asianhallintajärjestelmässä. Vanhat sopimukset siirretään sähköisiksi sitä mukaa kuin resursseja riittää.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupungin organisaatiossa ei ole kaupunginjohtajan alaisuudessa toimiva sisäisen tarkastuksen yksikköä. Yleinen vastuu kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisestä valvonnasta on kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla. Palveluvastaavat suorittavat palvelunsa ja kukin esimies oman osastonsa, vastualueensa tai yksikkönsä sisäistä valvontaa. Jokainen palvelu valvoo oman palvelunsa säädösten ja toimintaohjeiden noudattamista. Käytännössä sisäisestä valvonnasta on vastuussa yksikköjen esimiehet.

Asioiden valmistelussa otetaan huomioon toimintaa sitova lainsäädäntö, kaupungin omat säädökset, vallitsevat eettiset arvot ja mahdolliset riskit. Asioiden valmistelussa voisi ottaa käyttöön entistä enemmän vaikutusten arviointi.

Keskeinen toiminnan ohjaus tapahtuu talousarviossa asetettujen strategisten tavoitteiden avulla. Tavoitteiden saavuttamista on seurattu valtuustotasolla kaksi kertaa vuodessa (osavuositarkastus 30.4. ja 30.8.).

Kaupungin vahinkoriskit henkilöstön, asiakkaiden ja omaisuuden osalta on asianmukaisesti vakuutettu.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio ja tunnistetut kehittämistarpeet

Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että kaupungin toiminnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta.

Kaupunginhallituksen tunnistamat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistarpeet ovat:

- luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden huoneentaulun periaatteiden vieminen käytäntöön
- tietojärjestelmien häiriöttömän toiminnan varmentaminen, jatkuvuussuunnittelun kehittäminen sekä digitalisaation tulokselliseen hyödyntämiseen liittyvien riskien hallinta
- merkittäviin investointeihin liittyvä riskienhallinta sekä tuloksellisuuden valvonta- ja raportointimenettelyt
- organisaation tiedonhallintaa (tiedon saatavuus, ajankohtaisuus, oikeellisuus ja käytettävyys) on edelleen kehitettävä niin viestinnän kuin tiedolla johtamisen osalta.

Yhteenveto tuloarvojen toteutumisesta ja määrärahojen riittävydestä

KALAJOEN KAUPUNKI	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	21 774 062	21 961 074	101 %	21 699 153	261 921	1,2 %
Valmistus omaan käyttöön	272 490	297 168	109 %	286 456	10 712	3,7 %
Toimintakulut	-90 752 360	-90 506 845	100 %	-86 165 605	-4 341 240	5,0 %
Toimintakate	-68 705 808	-68 248 603	99 %	-64 179 996	-4 068 608	6,3 %
HALLINTOPALVELUT	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	370 900	478 028	129 %	447 175	30 853	6,9 %
Toimintakulut	-3 876 582	-4 093 656	106 %	-3 718 289	-375 367	10,1 %
Toimintakate	-3 505 682	-3 615 628	103 %	-3 271 115	-344 514	10,5 %
KEHITTÄMISPALVELUT	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	4 903 218	4 319 775	88 %	4 447 226	-127 450	-2,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	2 468		2 592	-124	-4,8 %
Toimintakulut	-6 538 917	-4 798 832	73 %	-5 286 620	487 787	-9,2 %
Toimintakate	-1 635 699	-476 589	29 %	-836 802	360 213	-43,0 %
HYVINVOINTIPALVELUT	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	12 383 474	12 972 732	105 %	12 313 409	659 323	5,4 %
Toimintakulut	-64 385 745	-66 377 741	103 %	-63 560 620	-2 817 121	4,4 %
Toimintakate	-52 002 271	-53 405 009	103 %	-51 247 211	-2 157 798	4,2 %
, josta						
PERUSTURVA	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	10 507 620	11 025 864	105 %	10 406 791	619 073	5,9 %
Toimintakulut	-44 704 391	-46 111 280	103 %	-44 390 139	-1 721 141	3,9 %
Toimintakate	-34 196 771	-35 085 416	103 %	-33 983 348	-1 102 069	3,2 %
SIVISTYS	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	1 875 854	1 946 868	104 %	1 906 617	40 251	2,1 %
Toimintakulut	-19 681 354	-20 266 461	103 %	-19 170 481	-1 095 980	5,7 %
Toimintakate	-17 805 500	-18 319 593	103 %	-17 263 864	-1 055 729	6,1 %
TEKNISET PALVELUT	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	4 116 470	4 190 538	102 %	4 491 344	-300 805	-6,7 %
Valmistus omaan käyttöön	272 490	294 699	108 %	283 864	10 835	3,8 %
Toimintakulut	-15 951 116	-15 236 615	96 %	-13 600 076	-1 636 539	12,0 %
Toimintakate	-11 562 156	-10 751 378	93 %	-8 824 868	-1 926 509	21,8 %
, josta						
TEKNINEN	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	3 814 470	3 721 766	98 %	4 103 993	-382 228	-9,3 %
Valmistus omaan käyttöön	272 490	294 699	108 %	283 864	10 835	3,8 %
Toimintakulut	-15 523 285	-14 801 170	95 %	-13 288 526	-1 512 644	11,4 %
Toimintakate	-11 436 325	-10 784 704	94 %	-8 900 669	-1 884 036	21,2 %
YMPÄRISTÖOHJAUS	TA2019	TP2019	Tot%	TP2018	Muut €	Muut%
Toimintatuotot	302 000	468 773	155 %	387 350	81 422	21,0 %
Toimintakulut	-427 831	-435 446	102 %	-311 550	-123 896	39,8 %
Toimintakate	-125 831	33 327	-26 %	75 801	-42 474	-56,0 %

Kalajoen kaupungin nettomenojen (tuotot -menot) kehitys €/asukas (ulkoinen)

	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Asukasluku	12 373	12 387	12 516	12 586
HALLINTOPALVELUT				
€/asukas	-292	-264	-236	-283
muutos%	10 %	12 %	-17 %	11 %
KAUPUNGINVALTUUSTO				
€/asukas	-12	-10	-7	-7
muutos%	18 %	37 %	9 %	30 %
TARKASTUSLAUTAKUNTA				
€/asukas	-2	-2	-2	-2
muutos%	1 %	5 %	-29 %	49 %
KESKUSVAALILAUTAKUNTA				
€/asukas	0	0	-2	0
muutos%				
KAUPUNGINHALLITUS				
€/asukas	-278	-252	-225	-274
muutos%	10 %	12 %	-18 %	10 %
KONSERNINOHJAUS				
€/asukas	-60	-58	-38	-53
muutos%	3 %	52 %	-28 %	67 %
HENKILÖSTÖOHJAUS				
€/asukas	-66	-53	-55	-59
muutos%	24 %	-4 %	-6 %	-11 %
TALOUSOHJAUS				
€/asukas	-41	-38	-28	-55
muutos%	10 %	36 %	-49 %	5 %
YLEISHALLINTO				
€/asukas	-43	-43	-33	-30
muutos%	1 %	32 %	8 %	-12 %
TIETOHALLINTO				
€/asukas	-68	-61	-72	-77
muutos%	12 %	-15 %	-7 %	20 %
KEHITTÄMISPALVELUT				
€/asukas	-38	-68	-64	-42
muutos%	-43 %	5 %	52 %	-9 %
ELINKEINOPALVELUT				
€/asukas	-48	-56	-58	-50
muutos%	-14 %	-3 %	16 %	5 %
MAASEUTUPALVELUT				
€/asukas	10	-12	-7	7
muutos%	-184 %	79 %	-191 %	
HYVINVOINTIPALVELUT				
€/asukas	-4 289	-4 137	-4 138	-3 986
muutos%	4 %	0 %	4 %	4 %
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
€/asukas	-1 457	-1 382	-1 333	-1 341
muutos%	5 %	4 %	-1 %	4 %
VARHAISKASVATUSPALVELUT				
€/asukas	-375	-334	-311	-327
muutos%	12 %	7 %	-5 %	2 %
OPETUSPALVELUT				
€/asukas	-906	-887	-868	-882
muutos%	2 %	2 %	-2 %	5 %
KALAJOKI AKATEMIA				
€/asukas	-158	-143	-148	-132
muutos%	11 %	-3 %	12 %	4 %
KEHITTÄMIS- JA KANSAINVÄLISYYSPALVELUT				
€/asukas	-18	-17	-6	
muutos%	3 %	196 %		
PERUSTURVALAUTAKUNTA				
€/asukas	-2 832	-2 755	-2 804	-2 645
muutos%	3 %	-2 %	6 %	4 %
ERIKOISSAIRAANHOITO				
€/asukas	-1 277	-1 245	-1 316	-1 157
muutos%	3 %	-5 %	14 %	8 %
PERUSTURVA ILMAN ES				
€/asukas	-1 556	-1 510	-1 488	-1 488
muutos%	3 %	1 %	0 %	1 %

HALLINTO- JA TOIMISTOPALVELUT				
€/as	-19	-10	-20	-27
muutos%	100 %	-50 %	-28 %	-24 %
TERVEYSPALVELUT				
€/as	-1 876	-1 825	-1 867	-1 737
muutos%	3 %	-2 %	7 %	7 %
SOSIAALIPALVELUT				
€/as	-922	-904	-909	-865
muutos%	2 %	-1 %	5 %	-1 %
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO				
€/as	-14	-16	-9	-16
muutos%	-11 %	91 %	-47 %	15 %
TEKNISET PALVELUT				
€/as	-866	-712	-738	-756
muutos%	22 %	-3 %	-2 %	6 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
€/as	-872	-719	-759	-749
muutos%	21 %	-5 %	1 %	6 %
HALLINTO TEKNINENLAUTAKUNTA				
€/as	-122	-115	-111	-115
muutos%	6 %	3 %	-3 %	9 %
TILAPALVELUT				
€/as	-345	-242	-247	-206
muutos%	43 %	-2 %	20 %	10 %
KUNTATEKNIikka				
€/as	-113	-98	-101	-103
muutos%	15 %	-3 %	-2 %	2 %
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT				
€/as	-323	-307	-312	-340
muutos%	5 %	-2 %	-8 %	2 %
MAANKÄYTTÖPALVELUT				
€/as	32	44	12	16
muutos%	-28 %	270 %	-26 %	-11 %
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA				
€/as	6	6	22	-8
muutos%	-5 %	-72 %	-383 %	-8 %

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

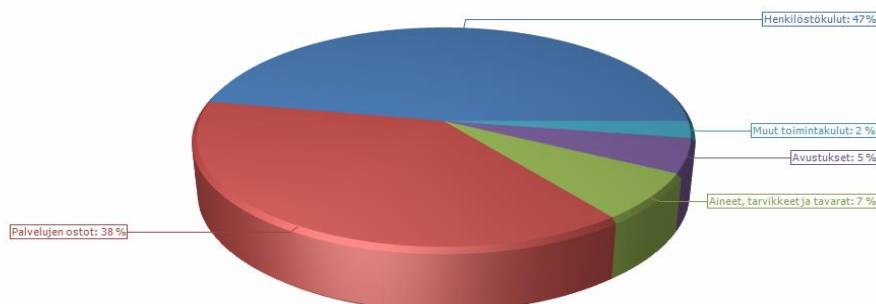
Kokonaistalouden kehitystä tarkastellaan päättyneen tilikauden ja sitä edeltäneen tilikauden tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen sekä näiden laskelmien perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla. Laskelmiin on sisällytetty vain kaupungin ulkoiset erät ja ne esitetään tuhansina euroina. Sekä menoissa että tuloissa näkyvät Merijärven kunnan edellisvuotta suuremmat sote-palvelut, yli 0,5 milj. €. Niiden nettovaikutus Kalajoen kaupungille on 0 €.

Palvelutuotannon tuottoja kertyi 21,96 milj. € (+1,2%). Toimintatuotot toteutuivat 0,19 milj. € talousarviossa odotettua paremmin ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 0,26 milj. €. Merkittävimmin kasvoivat Merijärven palvelutuotannosta tulevat tuotot (vastaavasti myös menot kasvoivat) sekä rakennusvalvonnan maksutuotot. Vuosittainen positiivinen kehitys on myös vuokratuloissa. Tilinpäätöksen tuotot sisältävät myös maanmyynnin myyntivoittoa 0,37 milj. €. Sotilavammalain mukaisten korvausten väheneminen n. 0,2 milj. € sotainvalidien määrän vähentyessä heikentää kokonaistuotokertymää. Vastaavasti lomituspalveluiden tarve on pienentynyt vuosi vuodelta. Lisäksi vuosittainen vaihtelu hanketoiminnassa heikentää vuosien tuotokertymän vertailukelpoisuutta. Edelleen investointiin voimakkaasti ja teknisten palveluiden työtä aktivoitiin taseelle noin 0,3 milj. €.

Toimintakuluihin varatut määrärahat riittivät kokonaisuudessaan. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta yli 4,8 milj. eurolla. Merijärven palvelutuotanto selittää kasvusta n. 0,5 milj. €.

- Henkilöstökulut kasvoivat suunnitellusti palkankorotusten vaikutuksesta, 0,8 milj. € (+2 %)
- Palvelujen ostot kasvoivat:
  - o asiakaspalvelujen ostot ovat kokonaisuudessaan edellisvuoden tasossa, mutta erikoissairaanhoidon menot kasvoivat 0,5 milj. eurolla, kun vähennetään Soiten tekemän pääoman palautuksen vaikutus
  - o muiden palvelujen ostot kasvoivat 2,5 milj. € (+20 %)
    - ICT-Palvelut 0,2 milj. €
    - työvoiman vuokraus 0,7 milj. € (vastaanotto toiminta ja sijaiset)
    - Merijärven erikoissairaanhoidon ja lastensuojelu yli 0,5 milj. €
    - työterveyshuolto 0,1 milj. €
    - rakennusten ja alueiden kunnossapitomenot 0,35 milj. €
    - puhtaanapito- ja pesulapalvelut 0,2 milj. €
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,5 milj. € (+8 %), lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden, sähkön ja kalustehankintojen vaikutuksesta
- Avustuksiin käytettiin 0,4 milj. € edellisvuotta enemmän (+11 %), merkittävimmin kasvoivat päivähoitojen palvelusetelimenot
- Muut toimintakulut kasvoivat 0,65 milj. €, johtuen väistötalavuokrista.

Toimintakate kasvoi 4,1 milj. €, yli 6 % ed. vuoteen nähden. Tämä tarkoittaa, että palvelutuotannosta jäi tämän verran enemmän maksettavaksi verorahoituksella. Kaupungin toimintamenoista lähes puolet muodostuu henkilöstökuluista ja lähes 40 % palvelujen ostoista.

Verotulot ja valtionosuudet

Kalajoen kaupunki nosti tuloveroprosentin 21,00 %:iin vuodelle 2019. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2019 oli 19,88 % (+0,04 %). Alhaisin tuloveroprosentti on 16,50 % ja korkein 22,50 %. Tuloverot kasvoivat vuodelle 2019, vaikkakin verotulojen tilityksissä oli ongelmia verotuksessa tapahtuneiden muutosten vuoksi ja kunnille jäi tilittämättä merkittävä määrä verotuloja vuonna 2019. Tilittämättömyyteen vaikuttivat merkittävimmin tulorekisterin käyttöönotto ja verokorttiuudistus. Tuloveroprosentin korotuksen vaikutus on noin 1,6 milj. euroa, joka ei realisoitunut täysimääräisesti vielä vuonna 2019. Tämän lisäksi tulovero kasvoi Verohallinnon tekemistä tilitysmuutoksista mm. ennakonpalautusten osalta. Tuloverosta siirtyi kuitenkin n. 1 milj. euroa vuodelle 2020. Vuoden 2019 tuloverototeuman kasvu on siis poikkeuksellisen korkea (+7,8 %), vaikka osa tuloverosta siirtyi osa.

Kiinteistöverokertymä kasvoi lähes 0,3 milj. € (+5,3%). Kiinteistöverotulon kasvu selittyy pääosin yleisen kiinteistöveroprosentin nostolla 1,00 %:sta 1,10 %:iin. Verotusarvot ovat myös nousseet kaikissa ryhmissä, mikä kertoo kaupungin rakennuskehityksestä. Osuus yhteisöveron tuotosta laski 0,2 milj. € (-10 %). Koko kuntaryhmän osuus laski, mutta myös Kalajoen osuus jako-osuudesta pieneni, johon vaikuttaa Kalajoen omien yhteisöjen verotettava tuotto.

	TP2019	TP2018	Muut €	Muut %	TP2017
VEROTULOT	41 540 001	39 005 387	2 534 614	6,5 %	38 755 622
Kunnan tulovero	34 278 185	31 797 432	2 480 753	7,8 %	32 482 050
Kiinteistövero	5 350 551	5 079 288	271 263	5,3 %	3 557 248
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 911 265	2 128 667	-217 402	-10,2 %	2 716 324

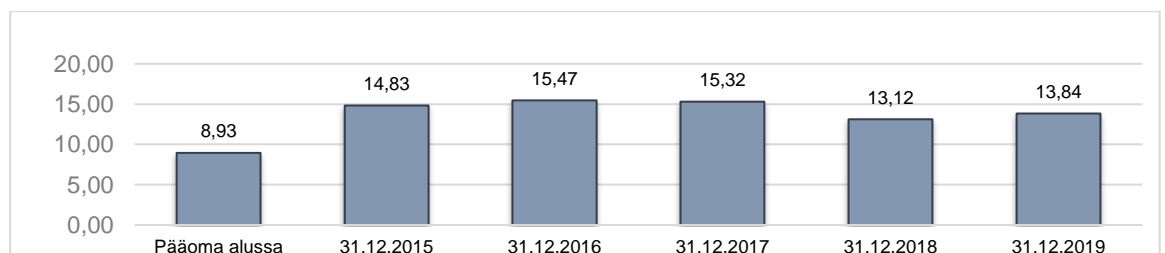
Valtionosuudet kasvoivat lähes miljoonalla eurolla (+3,1 %). Kasvua selittävät verotuloihin perustuva tasaus sekä valtion III lisätalousarviossa myönnetty kiky-valuationosuus. Opetus- ja kulttuuritoimen negatiivinen valtionosuus kasvoi oppilasmäärien tarkennuksen ja valmentavaan perusopetuksen valtionosuuteen tehdyn korjauksen vaikutuksesta.

	TP2019	TP2018	Muut €	Muut %	TP2017
VALTIONOSUUDET	31 821 572	30 873 343	948 229	3,1 %	30 188 656
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	22 986 238	22 486 863	499 375	2,2 %	22 173 924
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	9 847 512	9 245 724	601 788	6,5 %	8 805 036
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 012 178	-859 244	-152 934	17,8 %	-790 304

Yhteenlaskettu verorahoitus kasvoi n. 3,5 milj. eurolla. Tämä rahoittaa osaltaan toimintakatteen 4,1 milj. euron kasvua.

Rahoitustuotot

Korkotuotot kasvoivat konsernilainojen ja sijoitusten vaikutuksesta. Korkokulut olivat maltilliset sekä sijoitusten hyvä vuosi näkyi myös muiden rahoitusmenojen vähentymisenä. Sijoitusten tuotto vuoden aikana oli keskimäärin 9,50 %. Sijoitussalkun markkina-arvo on 13,84 M€. Lasku vuodesta 2016 johtuu tehdyistä tuloutuksista.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €

TOIMINTATUOTOT	21 961	21 715
Valmistus omaan käyttöön	297	286
TOIMINTAKULUT	-90 507	-86 181
TOIMINTAKATE	-68 249	-64 179
Verotulot	41 540	39 005
Valtionosuudet	31 822	30 873
Rahoitustuotot ja -kulut	714	419
VUOSIKATE	5 827	6 119
Poistot ja arvonalentumiset	-5 866	-7 189
TILIKAUDEN TULOS	-39	-1 070
Varausten ja rahastojen muutokset	54	54
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	15	-1 016
Toimintatuotot/Toimintakulut %	24,3 %	25,3 %
Vuosikate/Poistot %	99,3 %	85,1 %
Vuosikate €/asukas	471,0	494,2
Vuosikate % verorahoituksesta	7,9 %	8,8 %
Vuosikate %	6,1 %	6,7 %
Asukasmäärä	12 373	12 383

Toimintatuotot/Toimintakulut, %-tunnusluku osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus.

Kun vuosikate/poistot , %-tunnusluku on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate, €/asukas oli koko maassa v.2018 376 €

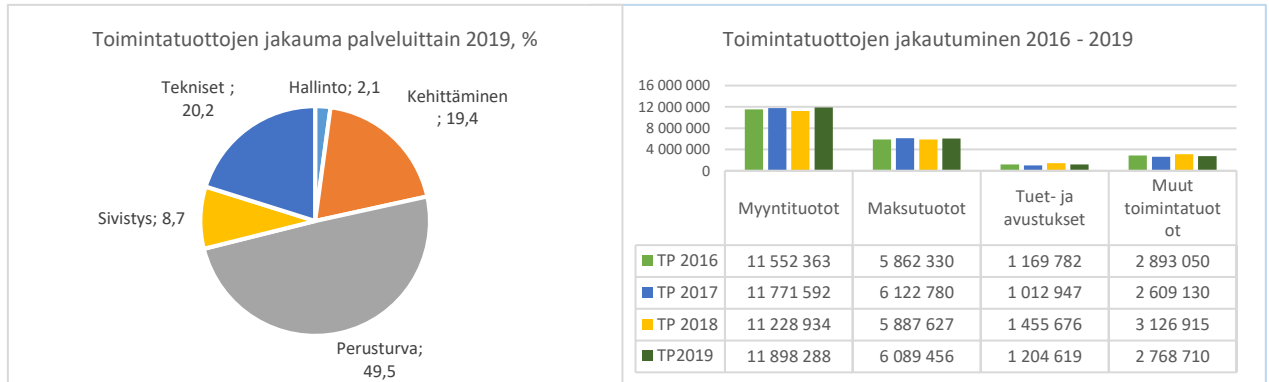
Vuosikate% verorahoituksesta -tunnusluku ilmoittaa kuinka paljon vuosikate on kunnan verotuloista ja käyttötalouden laskennallisista valtionosuuksista.

Tuloslaskelman tunnuslukujen kehitys	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Toimintatuotot/toimintakulut, %	24,3	25,3	24,9	25,1	26	29,2
Vuosikate / poistot %	99,3	85,1	86,8	95,9	135,6	133,1
Vuosikate €/as	471	494	382	466	538	595
Vuosikate % verorahoituksesta	7,9	8,8	6	8,4	10	11,4
Asukasluku	12 373	12 383	12 514	12 586	12 615	12 632

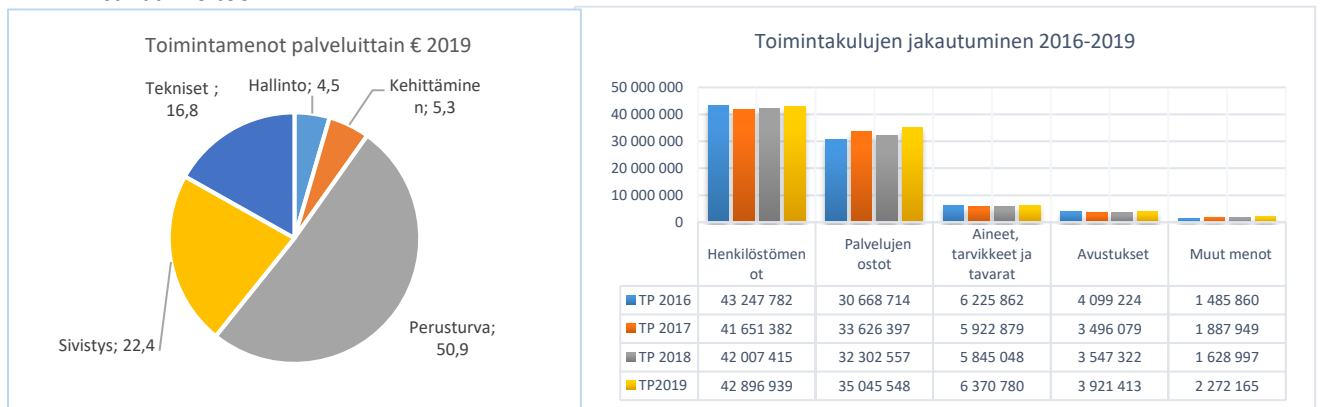
Tilikauden tuloksen analysointi

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa tuottojen riittävyys palvelujen tuottamisesta aiheutuneisiin kuluihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintatuotot ovat palvelutuotannosta saatavia tuottoja. Myyntituotoissa on myynti toisille organisaatioille sekä ns. liiketoiminnan tuotot. Maksutuotoissa näkyvät viranomaistoiminnan tuotot. Muut toimintatuotot sisältävät mm. pysyvien vastaavien myyntivoitot sekä maa-alueiden vuokratuotot. Toimintatuotot ovat kasvaneet keskimäärin 0,5 % vuosivauhtia. Toimintatuotoista noin puolet kertyy perusturvalautakunnan alaisesta toiminnasta.

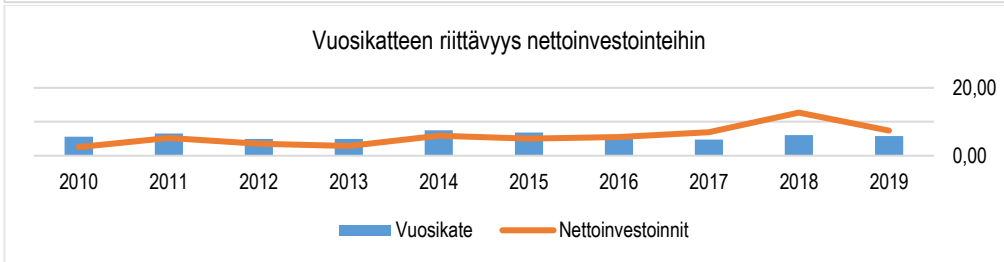
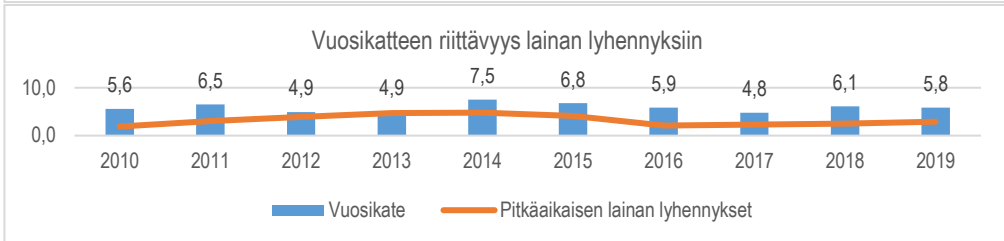
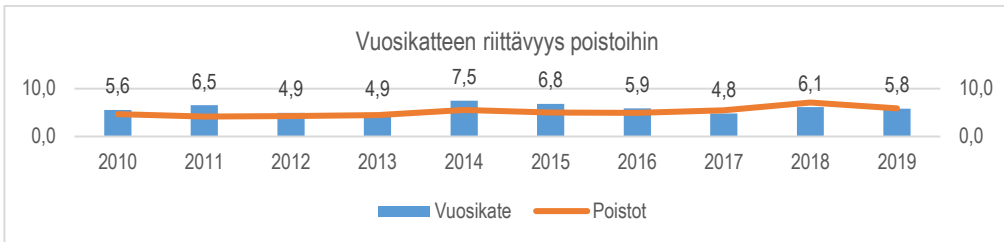
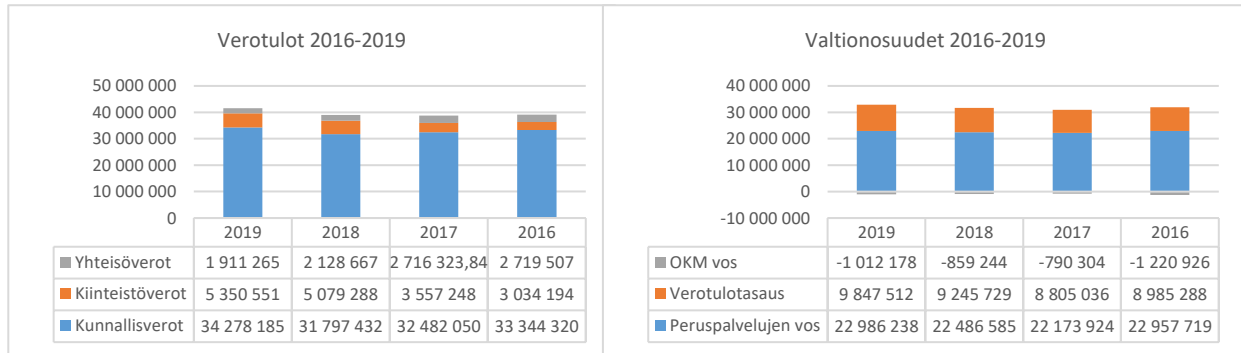
Palvelutuotannon menoista perusturvalautakunnan alaiseen toimintaan menee puolet. Kululajeittain henkilöstömenot ja palvelujen ostot ovat suurimmat. Palvelujen ostoista n. 18 milj. euroa käytetään erikoissairaanhoidon.

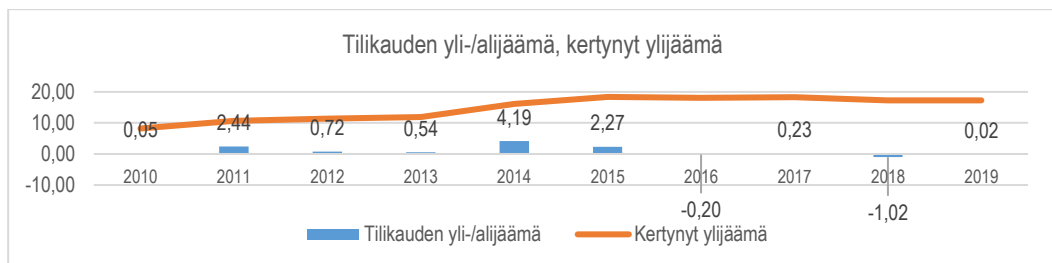
Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden menoista jää katettavaksi verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Toimintakatteeksi muodostui -68,2 milj. euroa, joka on 4 milj. euroa (6,3%) edellistä tilikautta heikompi. Tämä näkyy maksurahoituksen osuutta kuvaavan tunnusluvun (toimintatuotot /toimintakulut, %) arvon laskemisena 24,3 prosenttiin (25,3%). Vuonna 2018 kuntien keskimääräinen toimintatuottojen osuus toimintakuluista oli 20,5. Kuntakohtaisia eroja selittävät mm. kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen ja oppilaitosten ylläpitäminen.

Verotulot ovat kokonaisuutenaan kasvaneet. Osuus yhteisöveron tuotosta on vaihdellut ja oli kuluvan vuoden osalta vertailuvuosista heikoin. Valtionosuudet kasvoivat vuosina 2018 ja 2019. On kuitenkin syytä huomioida, että kasvusta valtaosa on verotulojen tasausta, mikä tarkoittaa, että Kalajoen laskennallinen asukaskohtainen verotulo on mittavasti alle koko maan keskimääräiseen asukaskohtaiseen laskennalliseen verotuloon ja tätä eroa tasataan kuntien välillä.

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaisrahoituksen riittävyyttä eli osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kaupungin vuosikatteeksi tilikaudella 2019 muodostui 5,8 milj. €. Edelliseen vuoteen verrattuna vuosikate heikkeni 0,3 milj. €. Vuosikate riitti kattamaan poistosta 99,3 %, sisältäen myös arvonalentumisia 1,4 milj. € (ed. vuonna yli 3 milj. €). Kunnan tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit. Asukaskohtainen vuosikate oli 471 €/as. Vuonna 2018 se oli kunnissa keskimäärin 276 €/as.

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Tuloksessa on huomioitu myös pitkävaikutteisten tuotannonkelijöiden käyttöä kuvaavat poistot. Kalajoen kaupungin tilikauden tulos vuonna 2019 oli -0,04 milj. € (2018 oli - 1,1 milj. €, v. 2017, 0,2 milj. €). Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Alijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Tilikauden ylijäämäksi muodostui näin 0,02 milj. €.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA 1000 €	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	5 827	6 119
SATUNNAISET ERÄT	0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-373	-712
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 454	5 408
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-9 346	-16 586
RAHOITUSOSUJEDET INVESTOINTEIHIN	762	1 967
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	1 009	1 738
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 575	-12 881
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 120	-7 473
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-22	-2 081
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	198	171
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	176	-1 910
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 000	10 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 884	-2 479
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS		
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1 116	7 521
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS	-23	-11
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-12	-12
SAAMISTEN MUUTOS	873	259
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-170	80
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	669	316
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 960	5 928
RAHAVAROJEN MUUTOS	-160	-1 545
KASSAVARAT 31.12.	17 772	17 933
KASSAVARAT 1.1.	17 933	19 478
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	-10702	-7 137
Investointien tulorahoitus %	67,9 %	41,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,1
Lainanhoitokate	2,0	2,4
Kassan riittävyys, pv	63,2	60,9
Kassastamaksut, 1000 €	102 695	107 554
Pääomamenojen tulorahoitus %	50,7	31,9
Asukasmäärä	12 373	12 383

Toiminnan ja investointien rahavirta kertoo tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusosuus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus, % = Vuosikate / investointien omahankintameno (=br. investoinnit-rahoitusosuudet). **Investointien tulorahoitus, % -tunnusluku** kertoo, kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien omahankintamenoa laskettaessa ei käyttöomaisuuden myyntituloja vähennetä investointimenoista, vaan ainoastaan rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Laskennalliset lainanlyhennykset). Laskennallinen lainanlyhennys=taseen korollinen pitkäaikainen ja lyhytaikainen laina/8)

Lainanhoitokate = (Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset). **Lainanhoitokate** on hyvä, kun tunnusluku on > 2, tydyttävä 1 - 2 ja heikko < 1.

Kassan riittävyys(pv) = 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella. Huom. Kassavaroihin luetaan myös rahoitusarvopaperit.

Pääomamenojen tulorahoitus, % = Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Pääomamenojen tulorahoitus, % -tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosentuaalisen osuuden investointien omahankintameno, antolainojen lisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Rahoituslaskelman analysointi

Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa, johon on koottu rahan lähteet ja rahan käyttö tilikauden aikana. Rahoituslaskelman tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys ja se, miten investoinnit, sijoitukset ja lainojen lyhennykset on tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitettu.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana saamaan käyttötalouden avulla rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien toteuttamiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Vuosikate oli 5,8 milj. euroa. Vuosikatetta oikaistaan rahavirtaa laskettaessa satunnaisilla erillä ja tulorahoituksen korjause- rillä, joista pääosa koostuu käyttöomaisuuden myyntivoitoista. Toiminnan rahavirta oli 5,45 milj. euroa ja se säilyi edellisvuoden tasolla. Se osoittaa paljonko varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin.

Investointimenot olivat 9,3 milj. euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 16,6 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin eri viranomaisilta 0,7 milj. euroa ja omaisuuden myyntituloja kirjattiin 1 milj. euroa. Luovutustulot kertyvät maa- ja vesialueiden sekä kiinteistöjen myynneistä. Vuonna 2018 ko. luovutustulot olivat 0,7 milj. euroa suuremmat. Investointien rahavirta on negatiivinen 7,6 milj. euroa, kun se edellisenä vuotena oli negatiivinen 12,8 milj. euroa. Investointien rahavirta kuvaa investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saatujen tuottojen vaikutusta rahavaroihin. Investointien vuoden 2019 tulorahoitusprosentiksi, joka lasketaan vuosikatteen ja investointien omahankintameno suhteesta, muodostui 67,9 % (ed. vuonna 41,9 %). Tunnusluku kertoo, että investointien omahankintameno on kyetty rahoittamaan tulorahoituksella n. 68 % ja loppu on rahoitettu omaisuuden myynnillä, kassavaroilla ja lainanotolla.

Toiminnan ja investointien rahavirta on yhteensä negatiivinen 2,1 milj. euroa, kun se vuonna 2018 oli 7,5 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lainaa. Uutta lainaa nostettiin vuoden aikana 6 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 2,9 milj. eurolla. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on -10,7 milj. euroa ja vuonna 2018 se oli -7,1 milj. euroa. Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilikautena on positiivinen. Siten Kalajoen kaupungin osalta omaraahoitusvaatimus ei täyttynyt. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolainojen ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutoksen tilikaudella. Kaupungin rahoituksen rahavirta oli 2 milj. euroa positiivinen. Uusia antolainoja ei annettu ja jo annettuja lyhennettiin. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 6,0 milj. euroa ja lyhennettiin 2,9 milj. euroa. Lainakannan nettolisäys oli 1,1 milj. euroa, kun se vuonna 2017 oli 7,5 milj. euroa.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävydestä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Lainanhoitokyky on tydyttävä, kun tunnusluku on 1 -2. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kalajoen kaupungin lainanhoitokate pysyi hyvänä ollen vuoden lopussa 2,0. Vuosina 2014 - 2019 tunnusluku on vaihdellut 1,5:sta - 2,4:ään. Siten Kalajoen lainanhoitokyky on ollut tydyttävä tai hyvä. Kuvaavampi on kuitenkin laskennallinen lainanhoitokate, joka huomioi myös kuntatodistukset. Sillä mitattuna lainanhoitokyky on tydyttävä, arvon ollessa 1. Tunnusluku on heikentynyt.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen kehitys	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Investointien tulorahoitus %	67,9	41,9	53,2	93,9	91,3	49,9
Toiminnan ja inv. rahavirta 5 v, 1000 €	-10 702	-7 137	-2 575	-3 522	-519	-2 313
Lainanhoitokate	2,0	2,4	2,0	2,7	1,6	1,5

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 1000 €	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	36	34
Muut pitkävaikutteiset menot	2 972	1 439
Aineettomat hyödykkeet	3 008	1 473
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	22 953	22 445
Rakennukset	31 102	32 806
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 472	17 021
Koneet ja kalusto	541	725
Muut aineelliset hyödykkeet	24	24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Ennakkomaksut	26	340
Keskeneräiset hankinnat	3 538	6 890
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 564	7 229
Aineelliset hyödykkeet	80 655	80 251
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	11 952	11 818
Kuntayhtymäosuudet	4 262	4 262
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist. yht.	738	1 038
Muut osakkeet ja osuudet	594	293
Osakkeet ja osuudet	17 546	17 411
Muut lainasaamiset	4 455	4 653
Muut saamiset	493	471
Sijoitukset	22 494	22 535
PYSYVÄT VASTAAVAT	106 158	104 259
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	25	26
Muut toimeksiantojen varat	325	325
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	350	351
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	77	65
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 300	1 255
Muut saamiset	14	14
Pitkäaikaiset saamiset	1 313	1 269
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 239	2 990
Lainasaamiset	0	2
Muut saamiset	670	567
Lyhytaikaiset saamiset	3 909	3 559
Siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	5	3
Muut siirtosaamiset	908	2 085
Siirtosaamiset	913	2 088
Saamiset	6 135	6 916
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0
Muut arvopaperit	11 772	11 837
Rahoitusarvopaperit	11 772	11 837
Rahat ja pankkisaamiset	6 001	6 096
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 984	24 914
VASTAAVAA	130 493	129 524

VASTATTAVAA 1000 €	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	40 332	40 332
Arvonkorotusrahaso	141	141
Muut omat rahastot	8 681	8 681
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	17 271	18 287
Tilikauden yli-/alijäämä	15	-1 016
OMA PÄÄOMA	66 440	66 425
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 273	1 327
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 273	1 327
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0	
PAKOLLISET VARAUKSET	0	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	9	30
Lahjoitusrahastojen pääomat	25	26
Muut toimeksiantojen pääomat	370	372
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	404	428
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 746	23 946
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	4 070	3 955
Pitkäaikainen	30 816	27 901
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 200	19 884
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	41	52
Ostovelat	5 091	5 050
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 004	979
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	50	50
Lomapalkkajaksotus	4 919	4 435
Valtionosuusennakot	272	157
Muut siirtovelat	1 983	2 829
Siirtovelat	7 224	7 471
Lyhytaikainen	31 559	33 436
VIERAS PÄÄOMA	62 375	61 337
VASTATTAVAA	130 493	129 524

Tunnusluvut:

Tilikauden yli/alijäämä €/asukas	1,2	-82,0
Omavaraisuusaste, %	51,9 %	52,3 %
Nettovelka 1000 €	-27 174	-25 898
Nettovelka/asukas	-2 196	-2 091
Suhteellinen velkaantuneisuus %	65,4 %	66,9 %
Kertynyt ylijäämä 1000 €	17 286	17 271
Kertynyt yli/alijäämä €/asukas	1 397	1 395
Lainakanta 31.12. 1000 €	44 946	43 831
Lainakanta 31.12. €/asukas	3 633	3 540
Lainat ja vastuut 31.12.	46 714	45 270
Lainat ja vastuut 31.12. €/asukas	3 775	3 648
Lainasaamiset 1000 €	4 455	4 653
Asukasluku	12 373	12 383

Omavaraisuus-% -tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä tasoa (v. 2011 se oli 64,2 %). 50 % tai sitä alempi aste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Rahoitusvarallisuus €/asukas osoittaa likvidien varojen riittävyden vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Nettovelka = rahoitusomaisuusarvopaperit+rahat ja pankkisaamiset - lainakanta

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (=toimintatuotot, verotulot ja valtion-osuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa

Taseen analysointi

Taseen ja siitä laskettujen tunnuslukujen avulla kuvataan kunnan tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Kalajoen kaupungin taseen loppusumma 31.12.2019 oli 130,5, mikä on miljoona euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Taseen vastaavaa puolen pysyvien vastaavien tasearvo oli 106 milj. euroa, kun se oli 104 milj. euroa vuotta aikaisemmin. Kasvu selittyi muilla pitkävaikutteisilla menoilla.

Vaihtuvien vastaavien tasearvo oli 24 milj. euroa, vähennystä 1,8 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Saamiset olivat 6,9 milj. euroa ja ne vähentyivät 0,8 milj. euroa. Rahat ja pankkisaamiset säilyivät edellisvuoden tasossa.

Taseen vastattavaa puolen oma pääoma oli 66,4 milj. euroa. Kertynyt ylijäämää oli 17,2 milj. euroa. Asukasta kohden laskettuna kertynyt ylijäämä oli 1 397 euroa säilyen edellisvuoden tasossa. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen kertynyt ylijäämä oli vuoden 2018 tilinpäätöstietojen mukaan koko maassa 2 061 €/asukas ja Pohjois-Pohjanmaalla 2 381 €/asukas. Kalajoen kertynyt ylijäämä on syntynyt pääosin palvelutuotannon tehokkaan toiminnan ansiosta sekä vuosittaisista maanmyyntivoitoista. Lisäksi v. 2014 tehdystä satamatoiminnan yhtiöittämisestä syntyi myyntivoittoa 2,1 M. Vuonna 2015 Kalajoen kaupunki luopui Himangan vesihuoltolaitoksen liiketoiminnasta siten, että Vesikolmio Oy vastaa veden toimittamisesta ja jäteveden puhdistamisesta ja Osuuskunta Valkeavesi veden jakelusta. Luovutettavaan toimintaan liittyvistä omaisuuseristä syntyneet myyntivoitot on esitetty satunnaisena tuottona, 0,43 M€. Lisäksi kaupungilla on pitkäaikainen sijoitusomaisuus, jonka positiivinen tulosvaikutus näkyy edellisten tilikausien ylijäämässä.

Kalajoen kaupungin omavaraisuusaste tilinpäätöspäivänä oli 51,9 %, kun se vuotta aiemmin oli 52,3 %. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Hyvänä tavoite tasona kuntataloudessa pidetään 70 %:n omavaraisuutta. Omavaraisuusaste 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kalajoen omavaraisuusaste on heikentynyt viime vuosina.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kalajoen kaupungin lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 44,9 milj. euroa eli 1 milj. euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui tilinpäätöspäivänä 3 633 €/asukas. Manner-Suomen kuntien keskimääräinen lainakanta per asukas oli vuoden 2018 lopussa ennakkotiedon mukaan 3 360 euroa (Suomen Kuntaliitto / Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan). Kalajoen asukaskohtainen lainakanta ylittää näin ollen maan keskiarvon 273 €/asukas. Lisäksi kaupungilla on leasingvastuita Merenojan uudesta yhtenäiskoulusta tilinpäätöshetkellä 17 milj. eurolla.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon esim. rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. Velat ja vastuut olivat 49 % käyttötuloista, kun tunnusluku oli 67,4 % edellisessä tilinpäätöksessä. Verorahoitus kasvoi ja kiinteistöleasing ei vielä näy vuokravastuuna vaan on esitetty sopimusvastuuna kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti. Mikäli kiinteistöleasing olisi jo vuokravastuu, tunnusluku olisi 72 %. Tämän lisäksi Kalajoen kaupungilla on velvollisuus lunastaa 20 v vuokra-ajan jälkeen kohde itselleen 33 % jäännösarvolla.

Taseen tunnusluvut, jotka ilmaisevat vakavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta, ovat kehittyneet seuraavasti:

Taseen tunnusluvut	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	51,9	52,3	56	59,3	59,5	58
Suht velkaantuneisuus %	65,4	66,9	59,3	52	52	52,9
Velat ja vastuut % käyttötuloista	49,0	67,4	59,7	52,9		
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	17286	17271	18287	18184	18382	16108
Kertynyt ylijäämä €/as	1397	1395	1461	1446	1457	1275
Lainakanta 31.12. 1000 €	44946	43831	36309	32599	32667	33542
Lainat €/as	3633	3540	2901	2590	2590	2655
Lainasaamiset 31.12. 1000€	4455	4653	2767	2030	2064	1467

Kaupungin kokonaistulos ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistetty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kokonaistulot olivat vuonna 2019 103,9 milj. €. Kokonaistulot laskivat edellisestä vuodesta 1,6 milj. Tulojen suurin nousu oli verotuloissa 2,5 milj. ja suurin lasku pitkäaikaisten lainojen lisäyksessä 4 milj. €.

Kokonaismenot olivat 104,7 milj. €. Toimintamenot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,3 milj. € ja käyttöomaisuusinvestoinnit laskivat 7,2 milj. € sekä antolainasaamisten lisäys laski 2 milj. €.

TULOT	<i>1 000 €</i>	%-osuus	MENOT	<i>1 000 €</i>	%-osuus
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	21 961	21,1	Toimintakulut	90 507	86,4
Verotuotot	41 540	40,0	Valmistus omaan käyttöön	-297	-0,3
Valtionosuudet	31 822	30,6	Korkokulut	157	0,1
Korkotulot	158	0,2	Muut rahoituskulut	76	0,1
Muut rahoitustuotot	789	0,8	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos	7	0,0
Pakollisten varausten muutos		0,0	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-10	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-375	-0,4	Investoinnit		
Investoinnit			Käyttöomaisuusinvestoinnit	9 346	8,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	762	0,7	Rahoitustoiminta		
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 009	1,0	Antolainasaamisten lisäys	23	0,0
Rahoitustoiminta			Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 884	2,8
Antolainasaamisten vähennykset	198	0,2	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 000	1,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	5,8	Oman pääoman vähennykset		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0	Kokonaismenot yhteensä	104 693	100,0
Oman pääoman lisäykset		0,0			
Kokonaistulot yhteensä	103 863	100,0			

Täsmäytys

Kokonaistulot - Kokonaismenot

-829

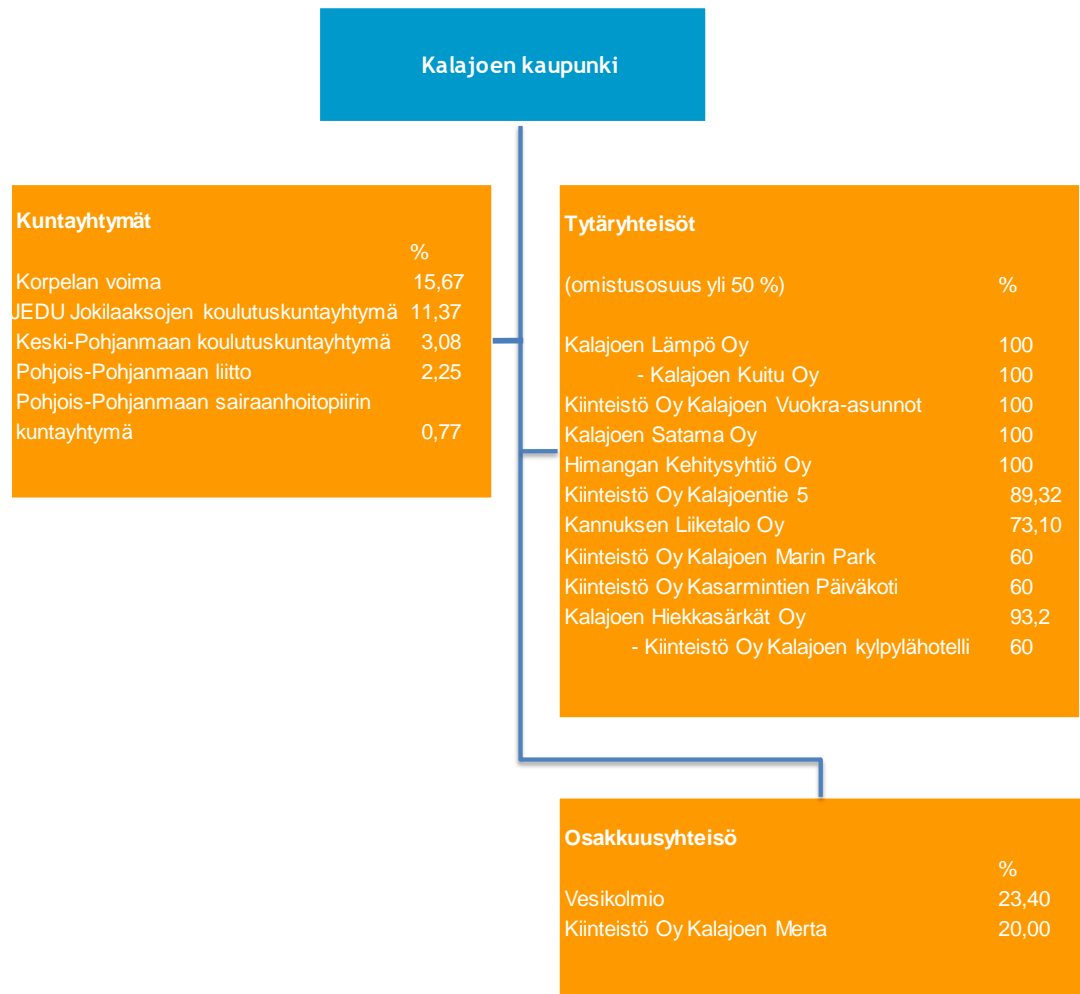
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos

-829

0

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kalajoen kaupunki ja sen määräysvallassa olevat tytäryhteisöt (9 osakeyhtiötä ja niiden tytäryhtiöt) ja lisäksi 5 kuntayhtymää ja 2 osakkuusyhtiötä muodostavat kaupunkikonsernin. Määräämisvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa niin, että konsernin tavoitteet ja edut tulevat kokonaisvaltaisesti otetuksi huomioon.

Kalajoen Kuitu Oy on aloittanut toimintansa vuonna 2018 ja pidennetyn tilikauden jälkeen yhdistellään ensimmäistä kertaa konsernitilinpäätökseen.

Konsernin toiminnan ohjaus

Yhtiöiden toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja soveltuvin osin myös kuntayhtymät sekä muut yhtiöt, joissa kaupunki on osakkaana, noudattavat toiminnassaan konserniohjetta, Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä hyvää hallintotapaa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöstä muuta johdu.

Kalajoki-konsernin toimintaa ohjaavia asiakirjoja ovat:

- Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 28.10.2014 § 99 tehnyt kuntalain 14 § 2 mom. 7 kohdan mukaisen päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

- Kaupunginhallitus on 20.12.1999 hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet.
- Kaupunginhallitus on kokouksessaan 6.6.2016 136 § hyväksynyt hankintaohjeen.
- Hankintakäsikirja on hyväksytty 14.2.2011 § 429. Pienhankintojen toteuttamista on lisäksi täydennetty vuonna 2013 kaupunginjohtajan antamalla ohjeistuksella.
- Kalajoen kaupungin konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.11.2007. Konserniohjeen päivitys on meneillään ja on päätöksenteossa keväällä 2020.

Kaupungin konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätetyt tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävä ja luotettava ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kalajoen Kuitu Oy aloitti toimintansa joulukuussa 2018 ja sen ensimmäinen tilikausi päättyi 31.12.2019. Kuitu Oy on toteuttanut valokuituverkon ensimmäisen vaiheen rakentamista, joka jatkuu yhä vuonna 2020. Yhtiön tavoitteena on rakentaa Suomen parhaat tietoliikenneyhteydet edullisilla liittymis- ja käyttökuluilla. Tilikauden keskeisiä tehtäviä ovat olleet yhteiskunnan tuen ja rahoituksen varmistaminen, myynti- ja markkinointi, suunnitelmien päivitys ja rakentamisen luvitus, materiaalien ja rakentamisurakan hankinta, rakentaminen, liittymien käyttöönotto, laskutus ja asiakaspalvelu. Valokuituliittymiä oli 31.12.2019 käytössä yhteensä 600 ja valokuituverkkoa oli rakennettu yhteensä noin 152 ojakilometriä.

Kalajoen Lämpö Oy myi energiaa noin 1 050 MWh enemmän kuin edellisvuonna liittymämäärän kasvusta ja sääolosuhteista johtuen.

Vuokra-asuntotarjonta on lisääntynyt merkittävästi Kalajoen kaupungin alueella, mikä on aiheuttanut olellaisen muutoksen markkinatilanteeseen. KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen käyttöaste heikkeni vuonna 2019 yli 10 % edelliseen vuoteen nähden.

Kalajoen Satamalle kulunut vuosi oli kaupallisesti erikoinen liikenteen osalta, sillä huhtikuun lopussa yhtiö oli ennätysvauhdissa, mutta liikenne kuitenkin alkoi laskemaan tasaisesti. Vuoden 2019 liikenne oli vuoden loputtua 547 000t, ollen aiempaa heikompi. Trendi on kuitenkin vielä tasaisesti nouseva pitkällä aikavälillä mitattuna. Sataman mittava laituri-investointi valmistui syyskuussa. Kaupunki osti Kalajoen Satama Oy:lta n. 17 ha maa-aluetta reserviinsä.

Himangan Kehitysyhtiö Oy on asetettu selvitystilaan ja sen purkaminen toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä ja merkittävimmät riskit

Koronaviruspandemia on merkittävä riski sekä haaste koko yhteiskunnalle. Koronaviruspandemian vaikutus on näkynyt jo alkuvuonna 2020 konserniyhtiöiden tilanteessa, mm. satamassa sekä kylpyläliiketoiminnassa. Tilanteen kestoa ja vakavuutta on vaikea tilinpäätöksen laadintahetkellä arvioida. On syytä varautua, että pandemiolla on mittavia taloudellisia vaikutuksia sekä Kalajoki-konserniin että paikallistalouteen. Pandemiolla on vaikutusta myös yksityistalouteen ja erilaiset maksuvaikeudet lisääntyvät. Tämä heijastunee myös KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen vuokraustoimintaan ja saatavien kehitykseen.

Kalajoen Kuitu Oy:n osalta lähivuodet näyttävät liiketoiminnan kehityssuunnan sekä taloudellisen kantokyvyn. Kuituverkkoliiketoiminnan osalta vuoden 2020 loppuun mennessä tavoitellaan 2 155 käyttöönotettua liittymää. Yhtiö hakee valokuituliittymien ohella liiketoimintaa lisäarvopalveluista, kuten esimerkiksi IPTV- ja tietoturvapalveluista, IT-tukipalveluista sekä kameravalvonnasta.

Konsernivelelän ja erikoissairaanhoidon hinnoittelun näkökulmasta PPSHP:n sairaalarakentamista on syytä seurata. Kuntayhtymän sairaalainvestoinnin velka ja mahdolliset nykyisten rakennusten alaskirjaukset vaikuttavat konsernitalouteen.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 28.10.2014 § 99 kuntalain (410/2015) 14 § 2 mom. 7 kohdan edellyttämän päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Päätöksellä valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasolla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 27.5.2019 § 43 uuden hallintosäännön, jonka 10 luvussa on päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä. Kaupunginvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat myös tytäryhteisöjä ja niiden hallituksia. Kaupunginvaltuuston 27.11.2007 hyväksymän konserniohjeen 11.1 kohdan mukaan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernijohto voi käyttää apuna palvelujen johtoa valvonnassa. Konsernivalvonnan kohteita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konserniohje on päivitetty ja menee päätöksäksittelyyn alkuvuoden 2020 aikana. Tytäryhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat kunkin yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kuntalain 116 §:n mukaan ”Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.” Yhteisöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä yhteisöjen taloudellista kehitystä ja tunnuslukuja seurataan säännöllisesti. Keskeiset konserniyhtiöt ovat raportoineet osavuosisikatsauksittain.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kaupunginvaltuusto antaa vuosittain tytäryhteisöille kaupungin omistajapolitiikkaan nojaavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Valtuusto asetti talousarvion 2019 vahvistamisen yhteydessä tulostavoitteet seuraaville tytäryhtiöille: Kalajoen Lämpö Oy, Kalajoen Satama Oy, Kalajoen Hiekkasärkät Oy ja KOY Kalajoen Vuokra-asunnot. Tavoitteiden toteuma on raportoitu käyttötalouden toteumavertailussa kohdassa ”konserniohjaus”. Kaupunginvaltuuston talousarviossa asettamien sitovien ja muiden tavoitteiden toteutumisen seuranta ja raportointi on osa kunkin tytäryhteisön sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on yhteisöjen koon ja toiminnan laajuuden kannalta toteutettu toiminnan vaatimalla tavalla, eikä siinä ole havaittu merkittäviä puutteita. Tytäryhteisöjen on hyvä arvioida systemaattisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa.

Konsernijohto on seurannut toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä konserniyhteisöjen riskitilannetta. Kaupunginjohtajan tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käymissä omistajaohjauskeskusteluissa on käyty läpi tytäryhtiöiden taloudellista tilannetta ja riskejä sekä keskusteltu niiden pohjalta yhtiöiden tulevaisuuden näkymistä. Omistajaohjauskeskusteluihin on osallistunut myös talousjohtaja. Keskustelut toimitusjohtajien kanssa on pyritty käymään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tarvittaessa kaupunginjohtaja on käynyt useampia keskusteluja.

Tytäryhteisöt vastaavat itse toimintansa ja omaisuutensa vakuuttamisesta. Harmaan talouden torjunnassa tytäryhteisöt hyödyntävät muun muassa Tilaaavastuu.fi-palvelua ja osallistuvat kaupunkikonsernin ja Verohallinnon väliseen yhteistyöhön.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupunginhallitus vastas kaupunkikonsernin omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kaupunginjohtajan ohella.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on antanut yhtiökokousedustajalle ehdotuksensa ao. yhtiön hallintoelimiin valittavista kelpoisista henkilöistä. Kaupunginhallituksen toimivaltaa hallituksen jäsenten ehdottamisessa rajoittavat ao. yhtiön yhtiöjärjestys, mahdolliset osakassopimukset ja tasa-arvolain säännökset.

Kaupunginhallitus on antanut myös muut tarvittavat toimiohjeet yhtiökokousedustajalle. Kaupungin tytäryhtiöitä valvotaan konserniohjeiden kautta. Kaupungin tytäryhtiöt ovat velvolliset hankkimaan kaupungin suostumuksen merkittäviin yhtiön toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja oikeustoimiin sekä investointeihin. Konserniohje ja hyvä hallintotapa-suositus on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitilinpäätöksen oikeellisuutta. Konserniohjeen noudattamisesta ei ole huomautettavaa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palveluiden käyttö

Keskitettyjen konsernitoimintojen tavoitteena on, että konsernissa hyödynnetään erilaisten tukipalvelujen hankinta- ja volyyimiedut sekä ammatti- että erityisosaaminen.

Kaupunkikonsernin yhteisöillä on mahdollisuus käyttää hyväkseen konsernin tietohallintoa, taloushallintoa, henkilöstöhallinto, kiinteistönhoidon ja talonrakentamisen palveluita. Palveluiden hinnoittelu perustuu toteutuneisiin kustannuksiin.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	40 244	39 888
Toimintakulut	-109 189	-104 096
Osuus osakuusyht. Voitosta (tappiosta)	113	136
Toimintakate	-68 832	-64 073
Verotulot	41 413	38 850
Valtionosuudet	35 914	35 082
Rahoitustuotot ja -kulut	0	
Korkotuotot	84	101
Muut rahoitustuotot	732	859
Korkokulut	-369	-473
Muut rahoituskulut	-87	-385
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	360	103
Vuosikate	8 854	9 961
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7 304	-6 885
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	-1 498	-3 041
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-8 802	-9 926
Satunnaiset erät	0	146
Tilikauden tulot	52	182
Tilinpäätössiirrot	17	10
Tilikauden verot	-27	-54
Laskennalliset verot	68	59
Vähemmistöosuudet	-105	-89
Tilikauden ylijäämä	5	108
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36,9	38,3
Vuosikate/Poistot, %	100,6	100,4
Vuosikate, €/asukas	716	804
Asukasluku	12 373	12 383

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelmalla liitetietoineen osoitetaan kaupunkikonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Tuloslaskelmassa on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut sekä sisäinen voitonjako. Ulkopuolisten omistus tytäryhteisöjen tuloksesta on omana eränä nimikkeellä Vähemmistöosuudet. Konsernin osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta on omalla rivillä nimikkeellä Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta). Lisäksi saadut osingot ja muut vastaavat voitto-osuudet on vähennetty konsernituloslaskelmasta.

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 854	9 961
Satunnaiset erät	0	146
Tilikauden verot	-24	-39
Tulorahoituksen korjaukset	-341	-1 502
	<u>8 489</u>	<u>8 566</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-15 413	-21 918
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 420	2 038
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	1 037	2 833
	<u>-12 956</u>	<u>-17 047</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 467	-8 481
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-24	-83
Antolainasaamisten vähennykset	175	653
	<u>152</u>	<u>570</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	9 272	15 287
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-4 745	-6 328
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 190	25
	<u>2 337</u>	<u>8 985</u>
Oman pääoman muutokset	-24	-154
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-22	-11
Vaihto-omaisuuden muutos	-259	57
Saamisten muutos	1 366	828
Korottomien velkojen muutos	312	-385
	<u>1 397</u>	<u>490</u>
Rahoituksen rahavirta	3 862	9 890
Rahavarojen muutos	-605	1 409
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	27 076	27 680
Rahavarat 1.1.	27 680	26 271
	<u>-605</u>	<u>1 409</u>
Tunnusluvut:	2018	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-8956	-7413
Investointien tulorahoitus, %	63,3	50,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	47,6	38,9
Laskenallinen lainanhoitokate	1,0	1,2
Lainanhoitokate	1,8	1,5
Rahavarat 31.12., T€	27 076	27 680
Kassastamaksut/vuosi, T€	129 826	133 282
Kassan riittävyys, pv	76	76
Asukasmäärä	13 373	13 838

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskemalla osoitetaan varojen hankinta ja niiden käyttö tilivuoden aikana. Laskelmassa otetaan huomioon tuloslaskelmaan ja taseeseen tehdyt eliminointi- ja yhdistelykirjaukset. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa konsernin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVA	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	136 629	131 925
Aineettomat hyödykkeet	2 890	1 890
Aineettomat oikeudet	358	360
Muut pitkävaikutteiset menot	2 499	1 489
Ennakkomaksut	32	41
Aineelliset hyödykkeet	127 412	123 934
Maa- ja vesialueet	23 534	23 181
Rakennukset	60 688	63 176
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 830	20 927
Koneet ja kalusto	2 807	3 120
Muut aineelliset hyödykkeet	8 857	2 096
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 695	11 435
Sijoitukset	6 327	6 101
Osakkuusyhteisöosuudet	3 832	3 843
Muut osakkeet ja osuudet	917	615
Muut lainasaamiset	1 306	1 411
Muut saamiset	272	232
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	824	664
Valtion toimeksiannot	68	106
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	29	29
Muut toimeksiantojen varat	726	529
VAIHTUVAT VASTAAVAT	37 309	38 159
Vaihtoomaisuus	744	485
Aineet ja tarvikkeet	455	350
Keskeneräiset tuotteet	238	108
Valmiit tuotteet	22	
Muu vaihto-omaisuus	28	26
Ennakkomaksut	0	0
Saamiset	9 489	9 994
Pitkäaikaiset saamiset	1 312	1 180
Myyntisaamiset	1 190	1 132
Lainasaamiset	109	19
Muut saamiset	14	28
Lyhytaikaiset saamiset	8 177	8 814
Myyntisaamiset	5 479	5 225
Lainasaamiset	7	6
Laskennalliset verosaamiset	0	2
Muut saamiset	1 552	1 225
Siirtosaamiset	1 138	2 356
Rahoitusomaisuusarvopaperit	11 877	11 940
Osakkeet ja osuudet	59	0
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0	56
Joukkovelkakirjalainasaamiset	11 819	0
Muut arvopaperit	0	11 884
Rahat ja pankkisaamiset	15 198	15 741
VASTAAVA YHTEENSÄ	174 761	170 748

VASTATTAVAA	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
OMA PÄÄOMA	74 327	74 152
Peruspääoma	40 332	40 332
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäykset	0	0
Arvonkorotusrahasto	1 103	1 103
Muut omat rahastot	10 487	10 357
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	22 400	22 251
Tilikauden yli/-alijäämä	5	108
VÄHEMMISTÖOSUUDET	993	946
PAKOLLISET VARAUKSET	252	290
Muut pakolliset varaukset	252	290
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	881	743
Valtion toimeksiannot	77	136
Lahjoitusrahastojen pääomat	29	29
Muut toimeksiantojen pääomat	774	578
VIERAS PÄÄOMA	98 309	94 617
Pitkäaikainen	60 378	56 039
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 404	43 955
Lainat julkisyhteisöiltä	993	793
Lainat muilta luotonantajilta	1 232	1 793
Muut velat	9 535	9 315
Laskennalliset verovelat	214	183
Lyhytaikainen	37 931	38 578
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 634	21 459
Lainat julkisyhteisöiltä	55	55
Lainat muilta luotonantajilta	491	383
Saadut ennakot	170	180
Ostovelat	7 728	6 389
Muut velat	1 033	1 031
Siirtovelat	8 819	9 079
Laskennalliset verovelat	0	3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	174 761	170 748
Tunnusluvut:	2019	2018
Omavaraisuus-%	43,1	44,0
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	83,5	83,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	22 405	22 359
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	1811	1806
Nettovelka 31.12., 1.000 € *)	-43 734	-40 757
Nettovelka €/asukas	-3 535	-3 291
Konsernin lainat, €/asukas	5 723	5 527
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	70 810	68 437
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	75 121	69 925
Lainat ja vuokravastuut 31.12.€/asukas	6 071	5 647
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 306	1 411
Asukasmäärä	12 373	12 383
Velat ja vastuus % Käyttötuloista	84,7	83,8

*) Nettovelka = Rahoitusomaisuusarvopaperit+Rahat ja pankkisaamiset-

Konsernin tase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella ja sen liitteillä osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyhteisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat sekä omistukset on eliminoitu. Konsernitilinpäätöksen yhdistettyjen yhteisöjen taseisiin aktivoitujen sisäisten katteiden muutokset tilikauden aikana otetaan huomioon.

Tilikauden tuloksen käsittely ja tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Kalajoen kaupungin taseessa on 17 271 065,57 € edellisten tilikausien ylijäämää.

Kalajoen kaupunginhallitus esittää tilikauden – 38 876,47 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 53 923,33 €.
2. Ylijäämä 15 046,86€ siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan tuloskehitys edellyttää tasapainottamista silloin, kun tuloslaskelma päättyneeltä tilikaudelta osoittaa alijäämää eikä taseessa ole edellisten tilikausien ylijäämää sen kattamiseen. Kalajoen kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös ei edellytä kuntalain mukaisia tasapainottamistoimenpiteitä.

Talousarvion toteutuminen

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden sekä sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Käyttötalouden toteutuminen

Hallintopalvelut

Tavoitteet

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
Tavoite		Tilannekuvaus	
Kaupungin taloudellisten voimavarojen optimointi maakuntauudistuksessa		Maakuntauudistus siirtyi. Asian valmistelua on jatkettu.	
Laadukas hallinto		Keskitetty asianhallinta ja arkistointi toimii. Samoin keskitetty päätöksenteon tukipalvelut toimivat. Vuonna 2019 aloittanut uusi lautakunta, kaavoitus- ja elinvoimalautakunta. Asianhallintajärjestelmän Dynasty 10 käyttöönotto siirtynyt vuoteen 2020.	
Sisäisten prosessien ja tukipalveluiden laadukas ja kustannustehokas tuottaminen		Toimintolaskentaa on kehitetty hinnoittelun ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi. Tukipalveluita on jatkuvasti kehitetty ja tehty uusia avauksia, esim. Joki-Ict Oy. Sisäisiä prosesseja on osin läpikäyty ja mallinnettu, mutta työtä on tarpeen jatkaa v. 2020.	
Uuden tiedonhallintalain vaikutusten arviointi ja toimenpiteiden aloittaminen		Tehty. Ennen toimenpiteiden aloittamista odotetaan kansallisia malleja ja suosituksia.	
Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kalajoki on haluttu yhteistyökumppani; kaupunki on mukana aktiivisesti sekä alueellisessa yhteistyössä että muissa yhteistyöverkostoissa
Tavoite		Tilannekuvaus	
Tietohallinnon yhteistyön ja palvelumyynnin lisääminen		Yhteistyö on vakiintunut ePS3:n ja Joki ICT:n kautta. Tiedolla johtamiseen hankkeeseen saatiin VM:ltä merkittävä rahoitus. Muita hankkeita valmistelussa. Palvelumyynti ei ole onnistunut, koska myytävää työaikaa ei ole.	
Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kehitetään kunnan toimintaprosesseja sekä kuntalaisen sähköistä asiointia
Tavoite		Tilannekuvaus	
Kaupunkikonsernin rahoituksen optimointi		Eri rahoituskanavia on hyödynnetty investointien rahoittamisessa. Kaikki rahoitukset on kilpailutettu ja nostettu edullisimmalta. Antolainausta hyödynnetään konsernin sisällä.	
Kuntalaisten palveluprosessien sujuvoittaminen asiakaslähtöisesti digitalisoinnin avulla		Yleisen sähköisen asioinnin alusta ei ole edennyt, koska asianhallintajärjestelmä Dynastyn päivitys on lykkääntynyt.	
Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Päätöksenteko ja johtaminen ovat dynaamista ja osallistavaa ennakoiden toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia
Tavoite		Tilannekuvaus	
Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen		Henkilöstön työhyvinvoinnin toimenpiteitä on linjattu tammikuussa 2019 toteutetun henkilöstökyselyn pohjalta. Kyselyn tulokset on käsitelty kaikissa työyksiköissä ja niissä on tehty toimenpide-ehdotuksia henkilöstölähtöisesti. Henkilöstön tekemiä esityksiä on otettu huomioon talousarvion yhteydessä. Mm. virkistyskäytäntöä on muutettu toiveiden mukaisesti ja henkilöstöetuksien käyttöä on laajennettu. Henkilöstöltä tuli myös vahva toive henkilöstömitoituksen nostamiseksi, mikä toteutuikin talousarviossa. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa on tiivistä ja tavoitteellista.	

TOIMINNANOHJAUS JA ARVIOINTI

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto on kaupungin ylin toimielin. Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kaupunkikonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnasta ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Vuosi 2019 oli kuntavaaleissa 2017 valitun valtuuston kolmas toimintavuosi. Toimintavuonna valtuuston jäseniä on eronnut 3 luottamushenkilöä. Kohdassa kaupungin hallinto on esitetty luottamushenkilöt.

Valtuuston 2017 – 2021 paikkajako on seuraava:

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	2 valtuutettu
Kansallinen Kokoomus r.p.	4 valtuutettua
Suomen Keskusta r.p.	20 valtuutettua
Vihreä liitto r.p.	3 valtuutettu
Vasemmistoliitto r.p.	4 valtuutettua
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	1 valtuutettu
Perussuomalaiset r.p.	1 valtuutettu
YHTEENSÄ	35 VALTUUTETTUA

Toimintavuonna 2019 kaupunginvaltuusto 2017 - 2021 kokoontui 11 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 108 asiaa. Toiminnanohjauksen määrärahojen ylittyivät henkilöstökulujen osalta 16 197 € ja palvelujen ostoissa asiantuntijapalveluiden ostojen osalta 19 895 €. Henkilöstökulut olivat kuitenkin laskeneet edelliseen vuoteen verrattuna lähes 8 000 €. Palvelujen ostot ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna 24 334 €.

TOIMINNANOHJAUS JA ARVIOINTI (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTAKULUT	-123 056 €	-118 165 €	0 €	-118 165 €	-144 774 €	-26 609 €	17,65 %
Toimintakate	-123 056 €	-118 165 €	0 €	-118 165 €	-144 774 €	-26 609 €	17,65 %
Vuosikate	-123 056 €	-118 165 €	0 €	-118 165 €	-144 774 €	-26 609 €	17,65 %
Tilikauden tulos	-123 056 €	-118 165 €	0 €	-118 165 €	-144 774 €	-26 609 €	17,65 %
LASKENNALLISET ERÄT	-316 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	-100,00 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-123 371 €	-118 165 €	0 €	-118 165 €	-144 774 €	-26 609 €	17,35 %

TOIMINNANOHJAUS JA ARVIOINTI (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTAKULUT	-168 300 €	-201 160 €	0 €	-201 160 €	-230 800 €	-29 640 €	37,14 %
Toimintakate	-168 300 €	-201 160 €	0 €	-201 160 €	-230 800 €	-29 640 €	37,14 %
Vuosikate	-168 300 €	-201 160 €	0 €	-201 160 €	-230 800 €	-29 640 €	37,14 %
Tilikauden tulos	-168 300 €	-201 160 €	0 €	-201 160 €	-230 800 €	-29 640 €	37,14 %
LASKENNALLISET ERÄT	-316 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	-100,00 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-168 615 €	-201 160 €	0 €	-201 160 €	-230 800 €	-29 640 €	36,88 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Eduskuntavaalit järjestettiin huhtikuussa 14.4.2019. Eduskuntavaalien ennakoäänestys järjestettiin 3.4. – 9.4.2019.

Kalajoki	Äänestäneet %	Äänestäneet lkm
Äänioikeutetut		9 437
Ennakkoon äänestäneet	31,9	3 015
Vaalipäivänä äänestäneet	39,8	3 763
Äänestäneet yhteensä	71,7	6 768

Europarlamenttivaalit järjestettiin toukokuussa 26.5.2019 ja ennakoäänestys järjestettiin 15.5.–21.5.2019.

Kalajoki	Äänestäneet %	Äänestäneet lkm
Äänioikeutetut		9 453
Ennakkoon äänestäneet	16,0	1 517
Vaalipäivänä äänestäneet	25,8	2 436
Äänestäneet yhteensä	41,8	3 953

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuvia menoja.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	20 970 €	41 600 €	0 €	41 600 €	41 558 €	-42 €	98,18 %
TOIMINTAKULUT	-18 307 €	-80 658 €	0 €	-80 658 €	-39 240 €	41 418 €	114,34 %
Toimintakate	2 662 €	-39 058 €	0 €	-39 058 €	2 318 €	41 376 €	-12,93 %
Vuosikate	2 662 €	-39 058 €	0 €	-39 058 €	2 318 €	41 376 €	-12,93 %
Tilikauden tulos	2 662 €	-39 058 €	0 €	-39 058 €	2 318 €	41 376 €	-12,93 %
LASKENNALLISET ERÄT	-59 €	0 €	0 €	0 €	-310 €	-310 €	427,21 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 603 €	-39 058 €	0 €	-39 058 €	2 008 €	41 066 €	-22,87 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	20 970 €	41 600 €	0 €	41 600 €	41 558 €	-42 €	98,18 %
TOIMINTAKULUT	-19 801 €	-83 949 €	0 €	-83 949 €	-42 724 €	41 225 €	115,76 %
Toimintakate	1 168 €	-42 349 €	0 €	-42 349 €	-1 166 €	41 183 €	-199,77 %
Vuosikate	1 168 €	-42 349 €	0 €	-42 349 €	-1 166 €	41 183 €	-199,77 %
Tilikauden tulos	1 168 €	-42 349 €	0 €	-42 349 €	-1 166 €	41 183 €	-199,77 %
LASKENNALLISET ERÄT	-59 €	0 €	0 €	0 €	-310 €	-310 €	427,21 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 110 €	-42 349 €	0 €	-42 349 €	-1 476 €	40 873 €	-233,00 %

TARKASTUSTOIMINTA

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään Kuntalaissa sekä kaupungin hallintosäännössä. Tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista sekä sitä, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Tarkastuslautakunta on kokoontunut yhdeksän kertaa vuoden 2019 aikana. Käsiteltyjä asioita on ollut 43 kappaletta. Kaupungin tilintarkastusyhteisö on ollut Julkispalvelut Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Anne Räisänen.

Tarkastuslautakunnalla on vaalikauden kattava arviointisuunnitelma, jota täsmennetään vuosittain. Arviointisuunnitelma sisältää tehtäväalueet, jotka otetaan kunakin vuonna syvällisemmin käsittelyyn. Suunnitelman pohjalta täsmennetään työohjelma vuosittain tarkastuksen painopisteiden ja menetelmien osalta.

Tarkastuslautakunnan määrärahat ovat olleet riittävät. Kasvua edellisen vuoden toteumaan verrattuna on 1,15%.

TARKASTUSLAUTAKUNTA (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTAKULUT	-23 018 €	-33 674 €	0 €	-33 674 €	-23 284 €	10 390 €	1,15 %
Toimintakate	-23 018 €	-33 674 €	0 €	-33 674 €	-23 284 €	10 390 €	1,15 %
Vuosikate	-23 018 €	-33 674 €	0 €	-33 674 €	-23 284 €	10 390 €	1,15 %
Tilikauden tulos	-23 018 €	-33 674 €	0 €	-33 674 €	-23 284 €	10 390 €	1,15 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23 018 €	-33 674 €	0 €	-33 674 €	-23 284 €	10 390 €	1,15 %
TARKASTUSTOIMINTA (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTAKULUT	-25 147 €	-38 193 €	0 €	-38 193 €	-28 166 €	10 027 €	12,01 %
Toimintakate	-25 147 €	-38 193 €	0 €	-38 193 €	-28 166 €	10 027 €	12,01 %
Vuosikate	-25 147 €	-38 193 €	0 €	-38 193 €	-28 166 €	10 027 €	12,01 %
Tilikauden tulos	-25 147 €	-38 193 €	0 €	-38 193 €	-28 166 €	10 027 €	12,01 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-25 147 €	-38 193 €	0 €	-38 193 €	-28 166 €	10 027 €	12,01 %

KONSERNIOHJAUS

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatus on esitetty kohdassa "kaupungin hallinto". Konserniohjaus muodostuu kaupunginhallituksesta ja kaupunginjohtajasta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2019 aikana 26 kertaa ja käsitteli 340 asiaa. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimi henkilöstöjaosto.

Avustuksia yhteisöille maksettiin 26 800 €, joista suurimpana maksettiin Kalajoen Kristilliselle Opistolle 24 000 €. Opisto on rakennuttanut asuntolarakennuksen (2,4 M€) ja avustusta myönnetään opistolle vuosittain ja korkeintaan 10 v. Lisäksi kaupunginhallitus jakoi toiminta-avustuksia järjestöille 2 800 eurolla (KH 6.5.2019 § 133).

KONSERNINOHJAUS (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	23 443 €	6 100 €	0 €	6 100 €	9 674 €	3 574 €	-58,73 %
TOIMINTAKULUT	-739 563 €	-790 284 €	0 €	-790 284 €	-753 711 €	36 573 €	1,91 %
Toimintakate	-716 119 €	-784 184 €	0 €	-784 184 €	-744 037 €	40 147 €	3,90 %
Vuosikate	-716 119 €	-784 184 €	0 €	-784 184 €	-744 037 €	40 147 €	3,90 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0 €	0 €	0 €	0 €	-118 €	-118 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-716 119 €	-784 184 €	0 €	-784 184 €	-744 155 €	40 029 €	3,91 %
LASKENNALLISET ERÄT	-1 089 €	0 €	0 €	0 €	-4 306 €	-4 306 €	295,23 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-717 209 €	-784 184 €	0 €	-784 184 €	-748 461 €	35 723 €	4,36 %
KONSERNINOHJAUS (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	23 443 €	6 100 €	0 €	6 100 €	9 674 €	3 574 €	-58,73 %
TOIMINTAKULUT	-772 161 €	-846 104 €	0 €	-846 104 €	-813 814 €	32 290 €	5,39 %
Toimintakate	-748 718 €	-840 004 €	0 €	-840 004 €	-804 140 €	35 864 €	7,40 %
Vuosikate	-748 718 €	-840 004 €	0 €	-840 004 €	-804 140 €	35 864 €	7,40 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0 €	0 €	0 €	0 €	-118 €	-118 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-748 718 €	-840 004 €	0 €	-840 004 €	-804 258 €	35 746 €	7,42 %
LASKENNALLISET ERÄT	-1 089 €	0 €	0 €	0 €	-4 306 €	-4 306 €	295,23 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-749 807 €	-840 004 €	0 €	-840 004 €	-808 564 €	31 440 €	7,84 %

Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteuma

Kalajoen Satama Oy

1. Liikennemäärien kehitys toimialan keskimääräistä tasoa paremmin

Liikennemäärät pienenivät Kalajoen Satamassa tilikauden aikana edelliseen vuoteen verrattuna kokonaisliikenteen osalta -10 %, joka on toimialan keskiarvoa - 2,2 % huomattavasti heikompi. Suurin liikennettä vähentävä tekijä Kalajoella syntyi raakapuun viennissä.

2. Liikevaihdon vähintään 5 %:n vuotuinen kasvu

Liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen 7,6 %.

3. Aktiivinen logistiikkatoimialalla toimiminen ja yhteistyön tiivistäminen muiden satamien kanssa

Satamana on toimittu aktiivisesti Suomen satamaliitossa ja Perämeren satamien neuvottelukunnassa. Neuvottelukunnan tarkoituksena on ajaa Perämeren satamien etuja ja edistää näiden satamien välistä yhteistyötä. Olemme olleet mukana vaikuttamassa satamille tärkeistä runkoverkoista ja pääväylistä. Toimimme

aktiivisesti Satamaliiton eri työryhmissä. Satamaliiton mukana ajamme edunvalvontaa valtion suuntaan mm kärkihankkeena väylämaksujen poistaminen kokonaan, joka heikentää tällä hetkellä Suomen satamien kilpailukykyä. Toimimme aktiivisesti myös Sahateollisuusliiton kokoontumisissa.

Kalajoen Hiekkasärkät Oy

1. Matkailun kasvuohjelman tavoitteiden toteutumisen edistäminen

Kylpyläliiketoiminnan ja liikehuoneistojen vuokraustoiminnan lisäksi yhtiö pyrkii toiminnallaan edistämään Kalajoen matkailun kasvuohjelman tavoitteiden toteutumista ja kehittämään Kalajoenseudun palveluliiketoimintaa matkailutoimialalla. Marinaan on tehty ensimmäiset tonttivaraukset ja merkittäviä hankkeita on vireillä. Ydinalueelle on saatu uusia yksityisiä matkailuinvestointeja ja lisää hankkeita on vireillä. Myös Kesärannan alue on lähtenyt rakentumaan. Lisäksi matkailukeskukseen avautui uusia palveluja ja yhtiön arvio on, että onnistuneita neuvottelutuloksia on realisoitumassa myös vuodelle 2020.

2. Tapahtumatuotannon kehittäminen

Tapahtumien kehittämisessä matkailutoimiala saavutti erinomaisia onnistumisia, esimerkkeinä valtakunnallinen Lions vuosikokous sekä kansainvälinen koiranäyttely huomattavan suurilla kävijämääriillä. Kolme uutta tapahtumatoimijaa on ilmoittanut aloittavansa operoimaan myös Kalajoella ja matkailutuloaikautuksiltaan merkittäviä uusia tapahtumia on valmistelussa. Myös Hilmantorin käyttöönotto toi lisää elämää matkailukeskuksen ytimeen ja ensimmäisistä tapahtumista, kuten lähiruokatori, on erittäin myönteiset kokemukset.

Yhtiö on saavuttanut vuoden 2019 osalta toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. Tehdyt toimet ovat edistäneet matkailun kasvuohjelman tavoitteita ja tapahtumatuotanto on kehittynyt. Yhtiö on aktiivinen toimija ja sen toiminta on taloudellisesti kannattavaa.

Kalajoen Lämpö Oy

1. toimii konsernin energia-asioista vastaavana ja vähentää öljyn käyttöä kaukolämmön tuotannossa

Yhtiö uusi visuaalisen ilmeensä nykyaikaiseksi, aktivoitui sosiaalisessa mediassa ja otti käyttöönsä sloganin ”Tunne lämmin.”. Tilikauden suurimmaksi onnistumiseksi voidaan laskea öljynkäytön tippuminen alle kolmasosaan edellisestä vuodesta. Uusiutuvan energian osuus energian tuotannossa kasvoi ollen 90%. Yhtiön liikevaihto on kasvanut maltillisesti uusien asiakkaiden myötä ja tulos on selkeästi voitollinen. Kassatilanne on hyvä. Liiketoimintaa on kehitetty tarkastuspalveluilla sekä energiansäästöpiloteilla tekoöljyn pohjautuvaa kiinteistöautomaatiojärjestelmää hyödyntäen.

2. toimittaa kaukolämpöä edulliseen hintaan alueellisesti ja valtakunnallisesti tarkasteltuna

Yhtiö tarjoaa kaukolämpöä valtakunnallista ja alueellista keskiarvoa edullisemmin, kun verrataan hintoja kaukolämpöverkkoihin, joissa kaukolämpö on tuotettu pääosin erillistuotannolla lämpökeskuksissa. Ero valtakunnalliseen keskiarvoon on noin 10 eur/MWh. Haasteena kulurakenteen osalta on kolme erillistä kaukolämpöverkkoa, kolme pienehköä lämpölaitosta sekä laaja verkosto asiakasmäärään nähden.

3. vahvistaa kaukolämpöverkoston kunnossapitoa

Kaukolämmön toimitusvarmuus on ollut erinomainen vuotovesien määrän pienentyttyä noin 25 % edellisvuoteen verrattuna. Kaukolämpöverkoston kunnossapitoa on vahvistettu uusilla toimintamalleilla henkilöstön työnjaon ja tiedonvaihdon osalta.

4. osallistuu valokuituverkon toteutuksen, mikäli liiketoiminnan taloudelliset reunaehdot täyttyvät

Kalajoen Kuitu Oy on aloittanut toiminnan 100 % Kalajoen Lämpö Oy:n tytäryhtiönä.

5. valmistelee toimialansa laajentumista

Tytäryhtiö on aloittanut toimintansa edistyksekkäiden tietoliikennepalveluiden tarjoajana rakenteilla olevaa valokuituverkkoa hyödyntäen. Uuden yhtiön perustamisen myötä toimihenkilöresurssit konsernin energia-asiantuntijan tehtäviin jäivät vähäisiksi.

KOY Kalajoen Vuokra-asunnot

1. vuokra-asuntokannan käyttöaste yli 93 %:a

Yhtiön liikevaihto heikkeni n. 150.000 € edelliseen tilikauteen nähden. Merkittävin tekijä oli heikentynyt käyttöaste, joka oli 79,75 %. Vuonna 2018 käyttöaste oli 91,2 %. Käyttökustannukset eivät kuitenkaan lisääntyneet vastaavasti; mm. lämmityskulut olivat edellisen vuoden tasolla. Hallinnollisissa kuluissa näkyä perintäprosessin käynnistäminen.

2. **tehokas asukashankinta vuokra-asuntojen aktiivisella myynnillä ja markkinoinnilla**
3. **kokoaa Kalajoen kaupungissa tarjolla olevat asumispalvelut asiakkaan helposti vuokrattavaksi tai ostettavaksi**
Asukashankintaan on pyritty vaikuttamaan edellä kerrotuilla keinoilla sekä kaupungin muilla asukasmarkkinoinnin toimenpiteillä (esim. www.kodikskalajoki.fi sekä erilaisesti tapahtumat). Aktiivisia toimenpiteitä on kuitenkin edelleen kehitettävä, myös yhtiön imagon nostamiseen. Yhtiön maksuvalmius on kohtuullinen, vaikka tulos onkin tappiollinen. Mittavaan lainakantaan liittyvää korkoriskiä on hallittu onnistuneesti kilpailuttamalla olemassa olevia lainoja ja konvertoimalla vaihtuvakorkoinen laina kiinteäkorkoiseksi. Tätä kautta saatiin n. 40 000 € vuotuista säästöä.
4. **vuokra-asuntokannan jatkuva uudistaminen kysyntää vastaavaksi**
Yhtiön taloudellinen tilanne ei tällä hetkellä mahdollista uudisrakentamista tai laajamittaista peruskorjausta. Kiinteistöjen kunto kartoitetaan vuoden 2020 alkupuoliskolla, jonka jälkeen tehdään kiinteistökohtainen arvio tarvittavista toimenpiteistä. Yhtiö on jo luopunut sellaisista kohteista, joiden tekninen käyttöikä on tiensä päässä ja joiden käyttötarkoitus ei vastaa kysyntää.

HENKILÖSTÖOHJAUS

Toiminta-ajatus

Henkilöstöohjaus on keskitetty sisäinen tukipalvelu, jonka tehtävänä on tukea organisaation toimivaa johtoa päivittäisessä henkilöstötyössä ja palkanlaskennassa. Henkilöstöohjauksen vastuulla on ylläpitää yhtenäisiä käytäntöjä, mitä tulee työ- ja virkaehtosopimusten tulkintaan, henkilöstöä koskevaan ohjeistukseen ja palkkaukseen. Lisäksi se vastaa strategisesta henkilöstötyöstä, kuten johtamisen, esimiestoiminnan ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemisesta yhteistyössä palvelujen ja yhteistyökumppanien kanssa.

Henkilöstöohjaus valmistelee ja esittelee henkilöstöä koskevat asiat kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäväksi sekä antaa lausunnon kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvista henkilöstöä ja resursointia koskevista asioista. Henkilöstöohjaus vastaa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yt-toimikunnassa. Kaupungin johtoryhmässä on henkilöstöryhmien edustus. Lisäksi pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut kokoontuvat epävirallisempina työryhminä henkilöstöjohtajan ja työsuojelupäällikön johdolla. Yhteistoimintaan kuuluvat myös henkilöstöetuudet, joiden tavoitteena on kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Henkilöstön kehittämiseen varatut määrärahat kohdennetaan ensisijaisesti esimiestyön kehittämiseen. Meneillään oleva KuntaHR-järjestelmän käyttöönotto parantaa myös tiedolla johtamisen edellytyksiä.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Suomen Terveystalo Oy. Kalajoen kaupungin työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito. Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ohjausryhmässä työpaikkaselvitysten ja työterveystarkastusten lisäksi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Vuonna 2019 jaettiin järjestelyerä, joka neuvoteltiin yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa jo vuonna 2018. Lisäksi henkilöstölle maksettiin ns. tuloksellisuuteen perustuva kertaerä sekä yleiskorotus. Henkilöstöohjauksesta eläköityi vuoden aikana palkkasihteeri ja vastaavaan tehtävään rekrytoitiin uusi henkilö. Henkilöstöhallinnon kustannuksissa on määrärahojen ylitys vaihdoksesta aiheutuneista kaksinkertaisista palkkakustannuksista johtuen. Lisäksi palkkasihteereille on kertynyt ylityötä mm. tulorekisterin käyttöönotosta, jota on osittain korvattu maksettuina yli-työkorvauksina.

Yhteistoiminnan puitteissa vuoden aikana käytiin organisaatiomuutoksiin liittyviä yt-neuvotteluja mm. siivouspalveluissa ja varhaiskasvatuksessa. Näiden neuvottelujen seurauksena on sijoitettu henkilöitä uusiin tehtäviin ja työyksiköihin eikä niiden tavoitteena ole ollut työvoiman vähentäminen. Merijärven alueella työskentelevät varhaiskasvatuksen työntekijät siirtyivät vanhoina työntekijöinä Merijärven kunnan palvelukseen 1.1.2020 alkaen.

Sairauspoissaolot vähentyivät edelliseen vuoteen nähden mutta työterveyshuollon kustannukset kasvoivat samalla olennaisesti. Syynä tähän on ennaltaehkäisevien palveluiden lisääntynyt käyttö. Henkilöstöhjauksen toimintaa kuvataan yksityiskohtaisemmin henkilöstöraportissa.

Talousarviotavoite		Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Henkilöstön työhyvinvoinnin kartoitus. Henkilöstökysely toteutetaan alkuvuonna 2019. Kartoituksessa käytetään samaa menetelmää kuin vuosina 2014 ja 2016 vertailutiedon saamiseksi. Kyselyn tulosten perusteella määritellään tarkemmat kehittämisalueet koko kaupungin sekä työyksiköiden tasolla.		Henkilöstökysely toteutettiin tammikuussa 2019. Kyselyyn vastasi 63,5 % kaupungin kaikista työntekijöistä (vakinaiset ja määräaikaiset). Kyselyn tulos 3,7 ylittää tavoitetason. Kyselyyn liittyvät kehittämistoimenpiteet käynnistettiin kevään 2019 aikana.		
Mittari	Henkilöstötyytyväisyys (1-5)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		3,20	3,20	3,70
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Sairauspoissaolojen vähentäminen ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kautta Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet viime vuosina huolestuttavalla tavalla. Tilanteeseen vaikuttavat mm. henkilöstön keski-ikä sekä eri tavoin kuormittavat työtehtävät. Toimenpiteitä tilanteen muuttamiseksi on tehty kohdennetusti jo vuoden 2018 aikana. Työterveyshuollon aktiivisen roolin lisäksi muutoksen edellytyksenä ovat esimiesten valmiudet johtaa työkykyä ja tunnistaa työkyvyn riskit varhaisessa vaiheessa. Varhaisen puuttumisen mallin mukaista prosessia jännetetään parantamalla poissaolojen seuranta. Lisäksi työnantajan ja työterveyshuollon yhteistyötä tiivistetään entisestään lisäämällä haastavien työkykyriskien seuranta. Tavoitteena tulee olla, että sairauspoissaolopäivät laskevat sille tasolle, millä ne olivat 2010-luvun alussa eli noin 12 pv/hlö/vuosi.		Toimenpiteitä sairauspoissaolojen vähentämiseksi on tehty aktiivisesti. Esimiesten osallisuus työkyvyn johtamisessa on parantunut. Sairauspoissaolot laskivat noin 5 % edellisen vuoden vastaavaan tilanteeseen nähden. Samaan aikaan kuitenkin kustannukset nousivat merkittävästi. Keskeisenä syynä tähän on ennaltaehkäisevien palveluiden (työterveyspsykologi, työfysioterapeutti) yli kaksinkertaistunut käyttö.		
Mittari	Sairauspoissaolojen määrä pv/hlö	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		16,00	12,00	14,60
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Tiedolla johtamisen kehittäminen. Kalajoen kaupungilla otetaan käyttöön KuntaHR-järjestelmä, joka on henkilöstön rekrytointiin, osaamisen johtamiseen ja henkilöstön kehittämiseen suunnattu ohjelmisto. Järjestelmän kautta esimies saa kootusti tietoa henkilöstön osaamisesta ja se toimii alustana erilaisten keskusteluille. Näin myös henkilöstöhjauksen mahdollisuudet seurata esimerkiksi kehityskeskusteluiden tai varhaisen puuttumisen mallin mukaisia keskusteluja paranevat. KuntaHR tukee myös poissaolojen seuranta.		KuntaHR on otettu käyttöön syksyllä 2019. Ensimmäisessä vaiheessa käytössä ovat kehityskeskustelut ja varhaisen tuen keskustelut.		

HENKILÖSTÖOHJAUS (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	267 307 €	231 000 €	0 €	231 000 €	265 207 €	34 207 €	-0,79 %
TOIMINTAKULUT	-924 587 €	-911 439 €	0 €	-911 439 €	-1 077 694 €	-166 255 €	16,56 %
Toimintakate	-657 279 €	-680 439 €	0 €	-680 439 €	-812 487 €	-132 048 €	23,61 %
Vuosikate	-657 279 €	-680 439 €	0 €	-680 439 €	-812 487 €	-132 048 €	23,61 %
Tilikauden tulos	-657 279 €	-680 439 €	0 €	-680 439 €	-812 487 €	-132 048 €	23,61 %
LASKENNALLISET ERÄT	359 137 €	0 €	0 €	0 €	332 549 €	332 549 €	-7,40 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-298 143 €	-680 439 €	0 €	-680 439 €	-479 938 €	200 501 €	60,98 %
HENKILÖSTÖOHJAUS (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	505 328 €	515 326 €	0 €	515 326 €	697 446 €	182 120 €	38,02 %
TOIMINTAKULUT	-951 665 €	-946 021 €	0 €	-946 021 €	-1 115 060 €	-169 040 €	17,17 %
Toimintakate	-446 337 €	-430 694 €	0 €	-430 694 €	-417 615 €	13 080 €	-6,44 %
Vuosikate	-446 337 €	-430 694 €	0 €	-430 694 €	-417 615 €	13 080 €	-6,44 %
Tilikauden tulos	-446 337 €	-430 694 €	0 €	-430 694 €	-417 615 €	13 080 €	-6,44 %
LASKENNALLISET ERÄT	359 137 €	0 €	0 €	0 €	332 549 €	332 549 €	-7,40 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-87 200 €	-430 694 €	0 €	-430 694 €	-85 066 €	345 629 €	-2,45 %

TALOUSOHJAUS

Toiminta-ajatus

Talousohjaus vastaa kaupungin taloushallinnon tehtävälueesta sisältäen kirjanpidon, maksuliikenteen, kassavalmiuden ja lainanhallinnan, myynti- ja ostoreskontran siltä osin kuin niitä ei ole hajautettu, sijoitustoiminnan, talouden sekä väestö- ja elinkeinorakenteen tietohuollon sekä avustaa kaupungin strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Talousohjaus kokoaa ja valmistelelee vuosittain talousarvion, osavuosisikatsaukset ja tilinpäätöksen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Kaupunkikonsernin talouden prosessien kehittämistä on jatkettu. Ostolaskuprosessin sähköistäminen jatkui onnistuneesti, kaupungin ostolaskut muutamaa sallittua poikkeusta lukuun ottamatta ovat tulleet sähköisesti ja skannauksen tarve on vähentynyt. Myyntilaskuissa e-laskun käyttöä on vielä markkinoitava asiakkaille laajemmin. Kaupungin sisäisten maksujen sekä esim. avustusten maksamista on kehitetty ns. massamaksatustoiminnallisuuden avulla. Tämä on merkittävästi vähentänyt manuaalista työtä sekä taloushallinnossa että palveluissa. Syksyllä 2019 otettiin käyttöön automatisoidumpi talousarviokirjan laadinta, jonka käyttöä laajennetaan vuoden 2020 aikana osavuoden ja tilinpäätöksen raportointiin.

Konsernistrategiassa on asetettu konsernin taloutta koskevia strategisia tavoitteita, joiden ohjauksesta ja valmistelusta vastaa talousohjaus. Konsernin taloutta koskevien strategisten tavoitteiden raportointi toteutetaan talousohjauksen toimesta. Talousohjaus konsernitilitoimistotavoitteensa mukaisesti on palvellut yhtiöitä yhä laajemmin, lisäksi Kalajoen Lämpö Oy:n res-

kontratoiminnot. Vuoden 2020 aikana lisätään edelleen panosta yhtiöiden taloustoimintoihin. Perintätoimia on käynnistetty konserniyhtiöille perintäyhtiön toimesta, erityisesti KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen osalta ne ovat olleet tehokkaita. Kalajoen Kuitu Oy:n kirjanpito on tuotettu uutena yhteisönä.

Talouhallinto on hakenut kahta kehittämishanketta kuntien digitalisaation kehittämisrahasta. Tiedolla johtamisen kehittämiseen Valtiovarainministeriö on myöntänyt rahoituksen ja sen toteutus on aloitettu. Hanke tuottaa päätöksenteon ja johtamisen tueksi toiminnan ja talouden tietoja, kehittää kustannuseurantaa sekä kuntien välistä vertailutietoa. Ostolaskuprosessin kehittämiseen päättyneellä hakukierroksella ei myönnetty rahoitusta. Hankehakemus oli yhteinen Kokkolan, Pyhäjoen ja Virtain kanssa.

Talousarviossa varattu tuotot ja menot ylittyivät hieman. Toimintakate kasvoi 28 000 eurolla. Tämä johtuu järjestelmäkustannusten noususta sekä automatisoidun talousarviokirjan käyttöön- otosta.

Talousarviotavoite		Kaupungin taloudellisten voimavarojen optimointi maakuntaudistuksessa		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Muutoksen vaikutuksen arviointi ja minimointi rahoitusasemaan		Maakuntaudistus on lykkääntynyt. Rahoitusasemaan vaikuttaa esim. meneillään olevan palveluverkkoa ja kiinteistörakennetyöryhmän työ.		
Mittari	Omavaraisuusaste%5	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		56	60	52
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Palvelutuotannon laajentamisen mahdollisuuksien tuki		Maakuntaudistus on lykkääntynyt. Palvelutuotannon laajentamista on tarkasteltu ja toimenpiteitä voidaan tehdä, kun uudistuksen muoto ja jatkoaikataulu on selvillä.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Siirtyvän omaisuuden laadun ja käyttötarkoituksen tarkastelu sekä tarvittavien omaisuusjärjestelyjen toteuttaminen		Maakuntaudistus on lykkääntynyt. Palveluverkkoa ja kiinteistörakennetta tarkastelevan toimikunnan työ lisää tietoisuutta omaisuuden laadusta ja käyttömahdollisuuksista vuoden 2020 aikana.		
Mittari	Siirtyvän omaisuuden järjestelystä saatava hyöty €/vuosi	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	10 000,00	0,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Sote-kiinteistöihin liittyvien riskien arviointi		Riskiarviointi on tehty.		
Mittari	Siirtyvän irtaimen omaisuuden arvostus ja menetysten minimointi, tarkastellun massan %-osuus	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		1,00		1,00

Talousarviotavoite		Kaupunkikonsernin rahoituksen optimointi		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Rahoituksen jatkuva suunnittelu hyödyntäen eri rahoituskanavia		Eri korkosidonnaisuuksia on hyödynnetty lainasalkun riskien hallinnassa. Rahoitukset on kilpailutettu. Leasingratkaisuja hyödynnetään irtaimen omaisuuden hankinnassa silloin, kun se on taloudellisesti ja toiminnallisesti perusteltua. Rahoitusriskien hallintaa ja seurantaa on konsernitasolla kehitetty yhteisellä rahoitusnäkykymällä.		
Mittari	Kaupunkikonsernin bruttovelkamäärä, €/vuosi	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4 748,00	5 500,00	5 723,00
Mittari	Kaupunkikonsernin nettovelkamäärä, 5 v ajanjaksolla	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		2 648,00	alle 4 000	3 535

Talousarviotavoite		Sisäisten prosessien ja tukipalveluiden laadukas ja kustannustehokas tuottaminen		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Avustusten ym massatoimeksiantojen maksaminen maksuliikenteen kautta.		Massamaksatustoimeksiantoja on otettu käyttöön , työosuusrahojen, yritysavustusten, liikunta-, kulttuuri-, ja nuoritoimen avustusten, kesätyöllistämisavustusten, yksityistieavustusten, opiskelijoiden vuokratukien ja maaseutupalvelujen avustusten osalta . Massamaksatukset ovat kehittäneet yllämainittujen toimintojen prosesseja kokonaisuudessa sekä vähentäneet paperitositteiden määrää.		
Mittari	Avustusten ja massatoimeksiantojen määrä kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			5,00	15,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Myyntilaskutuksen kehittäminen. Suunnitellaan sisäisiä maksumääräyksiä ja M-files liittymäpinnan käyttöönottoa.		Myyntilaskutusta on kehitetty edelleen sekä laskutustoimeksiantojen käyttöä on laajennettu. M-filesin laskutuksen liittymä talousohjauksen laskutusohjelmistoon on otettu käyttöön.		
Mittari	M-Filesin liittymäpinnalla laskutettavien laskulajien määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			5,00	5,00
Mittari	Sisäisten maksuositusten toteuttamissuunnitelma	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			1,00	1,0
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Sisäisten maksumääräysten sähköistämisen suunnittelu.		Suunnitelma on tehty. Suunnitelmassa on edetty massamaksatusten osalta.		
Mittari	Sisäisten maksuositusten toteuttamissuunnitelma	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			1,00	1,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Talousohjauksen sähköisen säilyttämisen laajentaminen.		Sähköisen säilyttämisen suunnitelma on tehty. Muistiotositteiden sähköinen säilyttäminen aloitettiin joulukuussa. Muiden paperitositteiden osalta sähköisen säilytyksen osalta ei ole vielä edetty.		
Mittari	Paperisten tositteiden määrä kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			7 070,00	1 300,00

TALOUSOHJAUS (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	66 597 €	54 000 €	0 €	54 000 €	75 848 €	21 848 €	13,89 %
TOIMINTAKULUT	-532 382 €	-537 235 €	0 €	-537 235 €	-587 321 €	-50 086 €	10,32 %
Toimintakate	-465 786 €	-483 235 €	0 €	-483 235 €	-511 472 €	-28 237 €	9,81 %
Vuosikate	-465 786 €	-483 235 €	0 €	-483 235 €	-511 472 €	-28 237 €	9,81 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 505 €	-16 504 €	0 €	-16 504 €	-10 341 €	6 163 €	-37,35 %
Tilikauden tulos	-482 291 €	-499 739 €	0 €	-499 739 €	-521 813 €	-22 074 €	8,19 %
LASKENNALLISET ERÄT	-4 140 €	0 €	0 €	0 €	-5 879 €	-5 879 €	42,01 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-486 430 €	-499 739 €	0 €	-499 739 €	-527 691 €	-27 952 €	8,48 %

TALOUSOHJAUS (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	477 761 €	479 455 €	0 €	479 455 €	500 917 €	21 463 €	4,85 %
TOIMINTAKULUT	-567 953 €	-577 961 €	0 €	-577 961 €	-632 365 €	-54 404 €	11,34 %
Toimintakate	-90 192 €	-98 507 €	0 €	-98 507 €	-131 448 €	-32 942 €	45,74 %
Vuosikate	-90 192 €	-98 507 €	0 €	-98 507 €	-131 448 €	-32 942 €	45,74 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 505 €	-16 504 €	0 €	-16 504 €	-10 341 €	6 163 €	-37,35 %
Tilikauden tulos	-106 697 €	-115 011 €	0 €	-115 011 €	-141 789 €	-26 778 €	32,89 %
LASKENNALLISET ERÄT	-4 140 €	0 €	0 €	0 €	-5 879 €	-5 879 €	42,01 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-110 837 €	-115 011 €	0 €	-115 011 €	-147 667 €	-32 657 €	33,23 %

YLEISHALLINTO

Toiminta-ajatus

Yleishallinto toimii kaupunginjohtajan apuna kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Yleishallinto vastasi keskusarkistosta ja ohjasi asiakirjahallintoa. Yleishallintoon kuuluivat velkaneuvonta ja kunnallinen edunvalvonta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Asianhallintayksikkö on hoitanut keskitetysti kirjaamon ja päätöksenteon tukitehtävät kuten esityslistat, pöytäkirjat ja täytäntöönpanot sekä arkistointitehtävät.

Talusojohtaja on ollut perhevapaalla 1.1. – 31.5.2019. Kaupunginsihteeri on toiminut talusjohtajan sijaisena talusjohtajan perhevapaan aikana. Kaupunginsihteerin tehtäviä hoitamaan rekrytoitiin hallintosihteeri 11.9.2018 alkaen 31.5.2019 saakka.

Konsernipalvelut vastasivat kaupungin asiakaspalvelusta, vierashallinnasta ja kaupungintalon tukitehtävistä. Vuonna 2019 talous- ja velkaneuvonta siirtyi oikeusaputoimiston alaisuuteen. Kunnallisessa edunvalvonnassa liittojen maksuosuuksia on maksettu vuosina 2016 - 2019 seuraavasti:

	Maksuosuudet vuosi 2016	Maksuosuudet vuosi 2017	Maksuosuudet vuosi 2018	Maksuosuudet vuosi 2019
Pohjois-Pohjanmaan liitto	90 515,46	93 506,31	92 189,85	89 141,64
Kuntaliitto	39 760,00	39 623,00	39 344,00	39 016,00
Yhteensä	130 275,46	133 129,31	131 533,85	128 157,64

Väestönsuojelun menot ovat koostuneet johtokeskuksen Virvestä aiheutuneita kuluja. Vuonna 2019 ei järjestetty valmiusharjoituksia.

Talousarviotavoite		Laadukas hallinto		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Sähköinen asiointipalvelu asiakkaille sekä keskitetty asiankäsittelyprosessi ja asiankäsittelyn seuranta sähköisen asioinnin kautta.		Asiassa ei ole vielä edetty.		
Mittari	Sähköisen asioinnin aste	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	90,00	0,00

YLEISHALLINTO (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	5 041 €	2 800 €	0 €	2 800 €	7 304 €	4 504 €	44,87 %
TOIMINTAKULUT	-538 083 €	-624 473 €	0 €	-624 473 €	-544 049 €	80 424 €	1,11 %
Toimintakate	-533 042 €	-621 673 €	0 €	-621 673 €	-536 745 €	84 928 €	0,69 %
Vuosikate	-533 042 €	-621 673 €	0 €	-621 673 €	-536 745 €	84 928 €	0,69 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 483 €	-1 482 €	0 €	-1 482 €	-1 906 €	-424 €	28,49 %
Tilikauden tulos	-534 525 €	-623 155 €	0 €	-623 155 €	-538 651 €	84 504 €	0,77 %
LASKENNALLISET ERÄT	-11 834 €	0 €	0 €	0 €	-12 375 €	-12 375 €	4,58 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-546 359 €	-623 155 €	0 €	-623 155 €	-551 026 €	72 129 €	0,85 %

YLEISHALLINTO (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	426 969 €	503 983 €	0 €	503 983 €	536 697 €	32 714 €	25,70 %
TOIMINTAKULUT	-579 187 €	-679 631 €	0 €	-679 631 €	-603 439 €	76 191 €	4,19 %
Toimintakate	-152 218 €	-175 648 €	0 €	-175 648 €	-66 742 €	108 905 €	-56,15 %
Vuosikate	-152 218 €	-175 648 €	0 €	-175 648 €	-66 742 €	108 905 €	-56,15 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 483 €	-1 482 €	0 €	-1 482 €	-1 906 €	-424 €	28,49 %
Tilikauden tulos	-153 701 €	-177 130 €	0 €	-177 130 €	-68 648 €	108 482 €	-55,34 %
LASKENNALLISET ERÄT	-11 834 €	0 €	0 €	0 €	-12 375 €	-12 375 €	4,58 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-165 535 €	-177 130 €	0 €	-177 130 €	-81 023 €	96 107 €	-51,05 %

TIETOHALLINTOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Tietohallintopalvelut on Kalajoen kaupungin hallintopalveluihin sijoitettu tukipalveluyksikkö, joka tuottaa muille yksiköille tarvittavia tietohallinto- ja ICT-palveluita palveluiden tuottamiseen ja kehittämiseen. Toimintaa ohjaa asiakaskeksisyys.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Vuoden 2019 merkittävin muutos oli ICT-palvelutuotannon ulkoistuksen toimeenpano vuoden alusta. Joki ICT aloitti sovitusti toiminnan kehittämisen ja organisointimuutokset synergiaetujen saavuttamiseksi. Muutosten tekeminen on vielä kesken. Tähän mennessä tehdyt muutokset ovat sujuneet hyvin eikä palvelutuotanto ole häiriintynyt. ICT-palvelutuotannon kustannukset ovat pysyneet pääosin samalla tasolla. Merkittävin muutos tapahtui tietoliikenteessä, jossa siirryttiin 24/7 päivystykseen. Samaan aikaan tietoliikenteen kokonaiskustannukset laskivat hiukan yksikköhinnointeluun siirtymisen yhteydessä.

Maakuntavalmistelun keskeytyminen vapautti työaika kaupungin omiin projekteihin, erityisesti Kalajoen Kuitu Oy:n käynnistämisen tukemiseksi. Lisäksi uuden tietohallintoasiantuntijan aloittaminen huhtikuussa on parantanut resurssitilannetta loppuvuotta kohden.

Verkostoituminen ja yhteistyö muiden kuntien kanssa on vakiintunut. Joki ICT:n omistajaohjaus kokoontuu kuukausittain ja ohjaa vahvasti Joki ICT:n toimintaa omistajien tarpeiden mukaisesti. Samalla kokoukset mahdollistavat tiiviin vuoropuhelun ja tietojen vaihtamisen kuntien välillä, mikä on johtamassa yhteisiin digitalisoinnin hankkeisiin. Toistaiseksi merkittävin onnistuminen saatiin ePS3-foorumia kautta, kun saimme VM:ltä rahoituksen tiedolla johtamisen hankkeelle yhdessä Kuusamon ja Taivalkosken kanssa.

Palvelumyynti ei toteutunut suunnitellusti, koska myytävää työaikaa ei todellisuudessa ole. Todellinen myynti jäi -17 236 €, kun myynnistä poistetaan läpikäytös. Työasemien ja konesalin laitteiden vuokramenot ylittivät -27 879 €. Kaikki työasemat ja konesalin laitteet hankintaan leasing-rahoituksella. Tavarat, tarvikkeet ja aineet ylittivät -31 398 €, lähinnä ennalta suunnittelemtomien lisenssikulujen takia. Palveluiden ostot, käytännössä järjestelmien laajentaminen, kehittäminen ja ylläpito, ylittivät -23 386.

Talousarviotavoite	Kuntalaisten palveluprosessien sujuvoittaminen asiakaslähtöisesti digitalisoinnin avulla		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Dokumentinhallinnan kehittäminen ja laajempi käyttöönotto	Etenee edelleenkin hitaasti. Dynastyn päivitys lykkääntyi syyskulle 2020. Kaikkiaan 1,5 vuotta myöhässä. Toimittajalla on merkittäviä haasteita, jotka vaikuttavat meidän muihin projekteihin.		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Sähköisen asiointin kehittäminen	Arvioidaan ratkaisu uudelleen Innofactorin toimitushaasteiden takia. Valmistelussa yhteishanke muiden kuntien kanssa.		

Talousarviotavoite	Sisäisten prosessien ja tukipalveluiden laadukas ja kustannustehokas tuottaminen		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Palvelusopimusten laatiminen	Hinnoittelumalli neuvoteltu yhdessä muiden kuntien kanssa ja sovittu. Sopimukset tehty. Sopimuksia muutetaan tarpeen mukaan.		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Työasemien leasing-laskutuksen siirron valmistelu.	Siirretty vuodella eteenpäin. Laittehallinnan käyttöönotto lykkääntyi.		

Talousarviotavoite	Tietohallinnon yhteistyön ja palvelumyynnin lisääminen			
Toimenpide	Tilannekuvaus			
Aktiivinen osallistuminen valittuihin yhteistyöfoorumeihin	Yhteistyö on vakiintunut ePS3:n ja Joki ICT:n kautta.			
Toimenpide	Tilannekuvaus			
Osallistutaan aktiivisesti yhteisiin digitalisoinnin tai tähän vaikuttaviin kehitys-/hankintaprojekteihin 2-4 kpl	Tiedolla johtamisen hankkeelle saatiin merkittävä rahoitus. Ostolasku-hankkeelle ei saatu rahoitusta. Muita hankkeita valmisteilla.			
Mittari	Kehitys-/hankintaprojektit 2-4 kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			4,00	0,00

Talousarviotavoite	Uuden tiedonhallintamallin vaikutusten arviointi ja toimenpiteiden aloittaminen		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Uuden tiedonhallintamallin käyttöönotto ja tietojen (prosessit, tietojärjestelmät, tietovarannot) kuvaaminen uuteen malliin.	Kansallisten mallien ja suositusten valmistuminen siirtyi vuodelle 2020. Tarvittavat muutokset tehdään, kun mallit ja suositukset saadaan käyttöön.		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Vaikutusten arviointi ja toimenpiteiden valmistelu ja aikataulus	Ei ole edennyt.		

TIETOHALLINTO (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	63 817 €	35 400 €	0 €	35 400 €	78 437 €	43 037 €	22,91 %
TOIMINTAKULUT	-819 293 €	-780 654 €	0 €	-780 654 €	-923 590 €	-142 936 €	12,73 %
Toimintakate	-755 476 €	-745 254 €	0 €	-745 254 €	-845 153 €	-99 899 €	11,87 %
Vuosikate	-755 476 €	-745 254 €	0 €	-745 254 €	-845 153 €	-99 899 €	11,87 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 539 €	-9 537 €	0 €	-9 537 €	-8 634 €	903 €	-9,49 %
Tilikauden tulos	-765 015 €	-754 791 €	0 €	-754 791 €	-853 787 €	-98 996 €	11,60 %
LASKENNALLISET ERÄT	-3 321 €	0 €	0 €	0 €	-4 146 €	-4 146 €	24,85 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-768 336 €	-754 791 €	0 €	-754 791 €	-857 933 €	-103 142 €	11,66 %
TIETOHALLINTO (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	756 224 €	838 662 €	0 €	838 662 €	894 032 €	55 370 €	18,22 %
TOIMINTAKULUT	-896 060 €	-903 465 €	0 €	-903 465 €	-1 048 465 €	-145 000 €	17,01 %
Toimintakate	-139 836 €	-64 803 €	0 €	-64 803 €	-154 433 €	-89 630 €	10,44 %
Vuosikate	-139 836 €	-64 803 €	0 €	-64 803 €	-154 433 €	-89 630 €	10,44 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 539 €	-9 537 €	0 €	-9 537 €	-8 634 €	903 €	-9,49 %
Tilikauden tulos	-149 375 €	-74 340 €	0 €	-74 340 €	-163 067 €	-88 727 €	9,17 %
LASKENNALLISET ERÄT	-3 321 €	0 €	0 €	0 €	-4 146 €	-4 146 €	24,85 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-152 695 €	-74 340 €	0 €	-74 340 €	-167 213 €	-92 873 €	9,51 %
HALLINTOPALVELUT (Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	447 175 €	370 900 €	0 €	370 900 €	478 028 €	107 128 €	6,90 %
TOIMINTAKULUT	-3 718 289 €	-3 876 582 €	0 €	-3 876 582 €	-4 093 656 €	-217 074 €	10,10 %
Toimintakate	-3 271 115 €	-3 505 682 €	0 €	-3 505 682 €	-3 615 628 €	-109 946 €	10,53 %
Vuosikate	-3 271 115 €	-3 505 682 €	0 €	-3 505 682 €	-3 615 628 €	-109 946 €	10,53 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-27 526 €	-27 523 €	0 €	-27 523 €	-20 998 €	6 525 €	-23,72 %
Tilikauden tulos	-3 298 641 €	-3 533 205 €	0 €	-3 533 205 €	-3 636 627 €	-103 422 €	10,25 %
LASKENNALLISET ERÄT	338 379 €	0 €	0 €	0 €	305 534 €	305 534 €	-9,71 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 960 262 €	-3 533 205 €	0 €	-3 533 205 €	-3 331 093 €	202 112 €	12,53 %

HALLINTOPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	2 210 694 €	2 385 126 €	0 €	2 385 126 €	2 680 324 €	295 198 €	21,24 %
TOIMINTAKULUT	-3 980 274 €	-4 276 483 €	0 €	-4 276 483 €	-4 514 832 €	-238 342 €	13,43 %
Toimintakate	-1 769 579 €	-1 891 357 €	0 €	-1 891 357 €	-1 834 501 €	56 856 €	3,67 %
Vuosikate	-1 769 579 €	-1 891 357 €	0 €	-1 891 357 €	-1 834 501 €	5 856 €	3,67 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-27 526 €	-27 523 €	0 €	-27 523 €	-20 998 €	6 525 €	-23,72 %
Tilikauden tulos	-1 797 106 €	-1 918 880 €	0 €	-1 918 880 €	-1 855 499 €	63 380 €	3,25 %
LASKENNALLISET ERÄT	338 379 €	0 €	0 €	0 €	305 534 €	305 534 €	-9,71 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 458 727 €	-1 918 880 €	0 €	-1 918 880 €	-1 549 966 €	368 914 €	6,26 %

Kehittämispalvelut

ELINKEINOPALVELUT

Tavoitteet

Strategiapää-määrä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Kalajoki on Pohjois-Pohjanmaan eteläosan ja Keski-Pohjanmaan houkuttelevin asuinpaikka ja työskentely-ympäristö
Tavoite		Tilannekuvaus	
Invest in Kalajoki -sijoittumispalvelut kotimaisille ja kansainvälisille toimijoille		Sijoittumispalvelut ovat kohdistuneet alkuvuoden aikana pääosin matkailussa Marinan alueeseen sekä yksittäisiin yrityskontaktointeihin muilla toimialoilla. Marinan osalta on kontaktoitu noin 20 potentiaaliseksi tunnustettua toimijaa. Sijoittumispalvelujen edistämiseksi on luotu Kasvun Kalajoki -nettisivuosio ja markkinoitu tätä kanavaa mm. Google Adwords-hakusanakampanjalla ja Facebook-mainonnalla.	
Kalajoen markkinointi ja myynti alueen tuleville asukkaille ja työntekijöitä palkkaaville kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille		Kalajoen markkinointi ja myynti alueen tuleville asukkaille ja työntekijöitä palkkaaville kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille Työllistävien yritysten kontaktointeja on ollut mm. metallialan yrityksiin, suurhankkeen parissa työskenteleviin yrityksiin sekä muiden toimialojen yrityksiin, yhteensä noin 32 kpl. Alueelle muuttoa suunnittelevia on kontaktoitu ja tavattu suoraan 280 kertaa ja erilaisten tapahtumien yhteydessä 234 henkilöä. Kodiksi Kalajoen hakusanakampanja toi yli 400.000 näyttökertaa, joista yli 7000 asiakasta ohjautui Kodiksi Kalajoki -sivustolle. Somemarkkinointia on tehty eri kanavissa ja erittäin hyvillä tavoitavuusmäärillä. Kodiksi Kalajoki -tapahtuma järjestettiin toukokuussa yhteistyössä kiinteistövälittäjien kanssa. Yhteistyö kiinteistövälittäjien ja rakennusliikkeiden kanssa on jatkuvaa erityisesti uusien asukkaiden asuntotarpeiden tiimoilta.	
Lähienergiaklusteri Kalajoelle		Lähienergiaklusteri Kalajoelle Tuulivoimahankkeiden tilanne ja aikataulu on kartoitettu hankekohtaisesti. Muutaman hankkeen osalta investointipäätös on jo tehty ja rakentamisvaihe on valmisteilla. Hybridituotantoalueen investointi on valmisteilla ja rahoitusneuvottelut käynnissä investoinnin toteuttamiseksi. Sisäisen sähkösiirtoverkon selvitys on suunnitteilla. Kalajoelle suunnitellaan kahden biokaasulaitoksen investointia. Hankkeiden tilanne ja aikataulu on kartoitettu. Bio- ja kiertotaloustoimintaan liittyvää hakkuutähteiden, kierrätyspuun ja betonin kierrätystoimintaa varten haetaan maankäytöllistä kokonaisratkaisua.	
Yrityskehittämisen uusien työkalujen kehitystyö ja prosessien toteutus yrityksissä		Yrityspalveluissa on ollut alkuvuoden aikana 260 tapaamista 115 Kalajoella toimivan yrityksen kanssa. Isompia kehittämishankkeita on ollut meneillään 26:lla yrityksellä. Uusien työkalujen kehitystyötä on tehty erityisesti Tuottava rannikkoseutu-hankkeessa.	
Yritysten toimitilarpeiden selvittäminen ja toteutus		Neuvotteluja Repolan teollisuushallin osan vuokraamisesta on käyty ja tiloja on vuokrattu Kalajoen Satama Oy:n toimesta. Kalajoen keskustan alueella on avustettu useampia toimitilarvitsijoita sopivan tilan hankkimisessa pääosin yksityisiltä markkinoilta. Varsinaisia uusia toimitiloja ei ole rakenteilla, mutta olemassa olevien toimitilojen muutostöitä on meneillään uusien vuokralaisten tarpeisiin mm. Kalajoen keskustan alueella. Hiekkasärkkien ydinkeskustan alueelle on valmistunut uusia liiketiloja noin 850 m2 yksityisten toimijoiden toteuttamana, joka on mahdollistanut uusien yritysten sijoittumisen ja olemassa olevien yritysten laajentumisen. Vapaana olevia toimitiloja on markkinoitu tiloja etsiville yrityksille kaupungin toimitilarekisterissä, puhelimitse ja asiakastapaamisissa. Vapaita toimitiloja markkinoitiin somekampanjan avulla, jonka johdosta toimitilarekisteriin saatiin runsaasti uusia kävijöitä. Uusia toimitiloja on saatu markkinoitavaksi toimitilarekisteriin. Tuomitavernan päärakennuksen vuokraus kilpailutettiin maakuntalehdissä, somekanavissa ja kaupungin nettisivuilla.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
Tavoite		Tilannekuvaus	
Lomituspalvelut järjestetään laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.		Asetetut tavoitteet on saavutettu kohtuullisen hyvin. Melan asettamasta tavoitteesta vuosilomaa yrittäjää kohden jäätin hieman. Tavoite on 25.5 päivää / yrittäjä ja meillä tulos on 25.24 päivää. Lomituspäivän nettointa pysyy hyvällä tasolla eikä nousua edelliseen vuoteen oikeastaan ole. Sijaisavut voitiin järjestää pääosin tarpeen mukaan ja myös akuutit tilanteet pystyttiin turvaamaan tilapäisen työvoiman turvin. Lomituspäivän keskimääräisessä päivän pituudessa ei ole isoja muutoksia edellisiin vuosiin. Asiakaspalvelukyselyn perusteella kokonaisarvio lomituspalveluiden toimivuudesta oli 4.31 asteikolla 1 - 5.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kalajoki on haluttu yhteistyökumppani; kaupunki on mukana aktiivisesti sekä alueellisessa yhteistyössä että muissa yhteistyöverkostoissa
Tavoite		Tilannekuvaus	
Talous- ja tuotanto-osaamisen lisääminen		Maatilojen johtamis- ja talousjohtamiskoulutukset käynnistyivät syksyn 2019 aikana. Kalajoella aloitti kaksi koulutuskokonaisuutta, talousjohtaminen ja maatala työnantajana. Lisäksi Ylivieskassa aloitti Maatilan toimitusjohtaja koulutus, jossa on myös mukana osallistujia Kalajoelta.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kaupunki edistää yhteisöllisyyttä kaupungin toiminnoissa ja kaupunkirakenteen kehittämisessä yhdessä yksityisen ja kolmannen sektorin sekä kylien kanssa
Tavoite		Tilannekuvaus	
Järjestetyt kylätilaisuudet		Vuoden 2019 aikana järjestetty kaksi kylätilaisuutta. Jälkimmäisessä tilaisuudessa kuultiin alustukset Leader - rahoituksen mahdollisuuksista kylie kehittämistarpeista sekä Kalajoen Kuitu Oy:n tilannekatsaus valokuituverkon suhteen.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kehitetään kunnan toimintaprosesseja sekä kuntalaisen sähköistä asiointia
Tavoite		Tilannekuvaus	
Sähköisen asiointin ja lomitusnetin käytön tehostaminen		Sähköisen asiointin osuus lisääntyi, erityisesti vuosilomahakemusten osalta. Vuoden 2020 lomahakemuksia jätettiin sähköisesti noin 40 % kaikista hakemuksista ja se on huomattavasti enemmän kuin aiemmin. Sijaispuhakemuksia jätettiin suhteessa samaan malliin kuin koko vuoden aikana. Sähköiseen asiointiin ja sen lisääntymiseen panostetaan edelleen.	

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalvelut toteuttaa elinkeinojen edistämistoimenpiteitä keskittymällä yritys- ja elinkeinoneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen ja rahoitukseen, yritysten toimitilaratkaisujen selvittämiseen, yhteistyöverkoston toimintaan sekä päätöksenteon valmisteluun elinkeinojen kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Kuvaus toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Alkuvuoden aikana saatiin vajaasta henkilöstöressurssista huolimatta järjestettyä yritysneuvonnan tarpeisiin riittävät palvelut. Yrityksissä on käynnissä todella vilkas yrityskehittämisen ja investointien tekemisen jakso, joissa yritysasiantuntijat ovat olleet mukana. Osa yritysneuvonnan alkuvuoden palveluista saatiin hankittua ostopalveluna.

Useamman vuoden määrätietoinen työ asukasmarkkinoinnin suhteen alkaa tuottaa tuloksia. Kalajoen väestökehityksessä tapahtui merkittävä myönteinen käänne, kun aiempien vuosien muutotappio kehitys taittui ja kokonaisnettomuutto kääntyi positiiviseksi. Muutoksen mahdollistavina taustatekijöinä ovat Kalajoen monipuolinen elinkeinorakenne ja hyvä työllisyystilanne. Lisäksi Kalajoen matkailukeskus on muodostunut vetovoimaiseksi alueeksi myös vakituisen asumisen ympäristönä. Kalajoella on yleisesti ottaen hyvä työllisyystilanne ja työpaikkoja on ollut runsaasti tarjolla hyvin monilta ei aloilta. Tämä näkyi myös siinä, että Kalajoella olemassa oleviin yrityksiin syntyi 85 uutta työpaikkaa (nettolisäys). Vuoden aikana aloitti 69 uutta yritystä ja toiminta lakkasi 51:ssä yrityksessä, joten tässä nettolisäystä oli 18.

Alkuvuoden aikana mahdollistui myös mukanaolo seutukaupunkien yhteisissä AIKO-hankkeissa ja Kalajoki sai toteutettavakseen osatoteuttajana kansainvälisten osaajien rekrytointiin liittyvää kokonaisuutta. Kalajoen osalta työvoimatarpeita kartoitettiin mm. metalli- ja konepaja-alan osalta. Tehdyn kartoituksen mukaan metalli- ja konepaja-alan yritysten välitön tai lähimmän 3-6 kuukauden aikana tarvittava työvoiman lisäystarve oli 40 työpaikkaa. Yhdessä yritysten kanssa selvitettiin mahdollisuuksia ja sopivia yhteistyökumppanitahoja ulkomaisen työvoiman tarkkaan kohdennettuun rekrytointiin.

Valtakunnallisestikin arvioiden mittavaa uusiutuvan energian tuotantoa halutaan käyttää merkittävänä kilpailuetuna ja keinona luoda uutta yritystoimintaa ja uusia työpaikkoja alueelle. Kalajoella uusiutuvan energian tuotantomäärä ylittää moninkertaisesti kulutuksen jo nyt ja tuotantomäärä kasvaa entisestään lähivuosina jo tehtyjen ja valmistelussa olevien uusien investointipäätösten myötä. Tällä hetkellä Kalajoelle on rakennettu 64 tuulivoimayksikköä, Kalajoki on Suomen suurin tuulivoiman tuotantokunta. Tehtyjen investointipäätösten myötä tuulivoimalaitosten määrä on parhaillaan liki tuplaantumassa 127 yksikköön, mikä johtaa siihen, että vuonna 2022 Kalajoella tuotetaan 10 kertaa enemmän sähköä kuin kulutetaan. Uusiutuvista energialähteistä tuulivoima on keskeisessä roolissa nykyisissä tuotantoluvuissa, mutta uusiutuvan energian tuotantomuodot ovat nopeasti monipuolistumassa myös uusien hankkeiden toteutumisen myötä.

Uutena hankkeena Kalajoen Läntisen alueella on käynnistynyt mittava uusiutuvan energianpuiston rakentaminen. Läntisen alueen energiapuisto muodostaa erittäin mielenkiintoisen ja kokonaan uuden tyyppisen energiatuotantoalueen, jossa yhdistyvät useat eri uusiutuvan energian tuotantomuodot (aurinko-, tuuli-, bioenergia sekä sähkön varastointi akkuteknologian avulla). Kaupungilla ja alueella toimivilla yrityksillä on tavoitteena löytää malli, jossa alueella tuotettua uusiutuvaa energiaa voidaan hyödyntää paikallisesti mahdollisimman paljon, siten, että Kalajoelle on mahdollista luoda uusi houkutteleva toimintaympäristö uutta teollista toimintaa synnyttävälle investoinneille, jotka hyödyntävät alueella tuotettua uusiutuvaa energiaa. Uniikkina kilpailuetuna olisi mahdollista hankkeen toteutumisen myötä tarjota teollisuustuotannon toimintaympäristö, joka on täysin hiilineutraali energian tuotannon hiilijalan jäljen suhteen ja se tarjoaisi alueen yrityksille kokeilualustan teollisen mittakaavan älyverkkoratkaisujen toteuttamiseen.

Hankkeeseen liittyen kaupunki käynnisti vuoden lopulla taustaselvityksen oman suljetun sähköverkon toteuttamista. Selvitys piti sisällään juridisia kysymyksiä, verotuksellisia kysymyksiä sekä operatiivisia/rakenteellisia kysymyksiä siitä, kuinka sähköverkko olisi mahdollista toteuttaa Kalajoen kaupungin näkökulmasta parhaimmalla mahdollisella tavalla huomioiden hankkeen tavoitteet.

Matkailukeskuksen alueella rakentaminen jatkui vilkkaana. Hiekkasärkkien ydinalueen ja Hilman torin infran rakentaminen on mahdollistanut ydinalueelle useita yritysten toteuttamia rakennushankkeita. Uusiin tiloihin sijoittui uusia yrityksiä ja viimeinen ydinalueen isompi rakennuskokonaisuus As Oy Hilmantori valmistui keväällä 2019. Matkailualueen ytimeen nousseen Hilmantorin avajaisia juhlistettiin virallisesti 8.6.2019.

Hiekkasärkillä sijaitsevan Marinan alueen mantereen puoleinen ensimmäinen vaihe valmistui infrarakentamisen osalta syyskuussa 2020. Marinan alue sijoittuu matkailukeskuksen ydinalueen välittömään läheisyyteen, ja rakennusoikeutta meren äärelle on kaavoitettu lähes 67 000 kerrosneliötä. Marinan Portti ja Dyynikylä muodostavat kaavassa niin sanotun ensimmäisen vaiheen, ja tulevaisuudessa Keskuskariin sijoittuu varsinainen Marina vierasvenesatamiseen. Ensimmäisen vaiheen tontit ovat jo nyt toimijoiden haettavissa rakennushankkeisiinsa.

Kaikki vuoden aikana käynnissä olleet omat tai kaupungin osatoteuttamat hankkeet onnistuivat hyvin niille asetetuissa tavoitteissa ja tuloksissa. Vuoden viimeisellä neljänneksellä jätettiin rahoittajille kolme uutta kehittämishanketta: Kasvun tie yksityisyrityksille (Leader), Kasvua ja kilpailukykyä rannikkoseudulle (ESR) ja Arktinen Meri -rannikkopalveluiden kehittämishanke (EAKR). Hankkeisiin saatiin myönteiset rahoituspäätökset alkuvuodesta 2020.

Kivijalkakaupan yritysten tilanne on haastava yleisesti koko Suomessa. Verkkokaupan yleistymisen ja ihmisten asiointikäyttäytymisen muutos haastavat kivijalkakaupan yrityksiä toden teolla. Kalajoella on poikkeuksellisen laajat ja monipuoliset erikoisliikkeiden palvelut paikkakunnan väestöpohjaan ja kokoon nähden. Matkailun tuoma kysynnän lisä antaa mahdollisuuksia erikoispalvelujen säilymiseen ja kehittymiseen. Alueella järjestettävien tapahtumien merkitys on palvelukysynnän lisäämiseen merkittävä ja ne mahdollistavat uusien asiakkaiden tavoittamisen. Osana kulutuskäyttäytymisen muutosta yritysten pitää kehittää erittäin aktiivisesti palvelutarjontaa. Osalle nykymuotoisista palveluista kysyntä ei mahdollisesti riitä, mutta toisaalta uusille palveluille syntyy myös tarvetta osana muutosta. Elinkeinopalveluiden roolina on olla palvelualan yritysten tukena muutoksessa ja luoda mahdollisuuksien mukaan yrityksille uusia työkaluja ja mahdollisuuksia sopeutua kivijalkakaupan murrokseen. On tunnustettu, että haastava tilanne tulee vaatimaan erityistoimenpiteitä ja mahdollisten uusien kehittämishankkeiden käynnistämistä tulevan vuoden aikana. Tilanteen mukaan, kaupungin elinkeinopalvelut voi olla hankekumppanin roolissa tai kehittämishankkeen hakijana.

Uusia omistajanvaihdoksia on käynnistynyt niukasti, mutta organisaatiosta on myös poistunut erityisosaamista liittyen yritysten omistajanvaihdoksiin. Tilannetta pyritään helpottamaan alkuvuodesta 2020 käynnistyvällä Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien organisoimalla omistajanvaihdospalvelulla.

Elinkeinopalveluille varatut määrärahat toteutuivat pääosin suunnitellusti. Suurimmat poikkeamat kohdistuivat budjetoituihin kehittämishankkeisiin sekä kuituyhtiön avustukseen. Talousarviovaiheessa käyttötalouteen varattu kuituavustus 700.000 euroa on merkitty kirjanpidossa taaseen puolelle. Budjetoituihin kehittämishankkeisiin varatut määrärahat jäivät pääosin toteutumatta johtuen siitä, että osa vuoden 2019 aikana alkavaksi suunnitelluista kehittämishankkeista ei joko saanut myönteistä rahoituspäätöstä tai rahoituspäätöksen tekeminen siirtyi vuodelle 2020. Osa käynnissä olleista ja vuoden 2019 aikana päättyneistä kehittämishankkeista toteutui hieman budjetoitua alhaisemmin kustannuksin. Elinkeino- ja yritysneuvonnan henkilöstökulut eivät toteutuneet täysimääräisesti johtuen alkuvuoden vajaasta yritysneuvonnan resurssista. Kansainvälisyyskoordinaattorin määräaikaiseen palkkaukseen varatuille kustannuksille saatiin AIKO-hankerahoitus.

Talousarviotavoite		Invest in Kalajoki -sijoittumispalvelut kotimaisille ja kansainvälisille toimijoille		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Invest in Kalajoki -sijoittumispalvelujen tuottaminen kotimaisille ja kansainvälisille toimijoille.		Invest in Kalajoki -sijoittumispalvelut kohdistuivat alkuvuoden aikana pääosin matkailualan toimijoille Marinan alueeseen liittyen sekä Kalajoen sataman ympäristöön ja teollisuushalliin. Kalajoen mahdollisuuksia matkailun toimintaympäristönä markkinoitiin mm. Kalajoella järjestetyssä matkailuseminaarissa, Nuorkauppakamarin vuosikokouksen yhteydessä sekä useissa muissa tapahtumissa. Näkyvyyttä on ollut sekä printti- että somemainonnassa. Marinan osalta on kontaktoitu noin 20 potentiaaliseksi tunnistettua toimijaa, lisäksi muutama sataman ja muutama energia-alan osalta.		
Mittari	Kalajoelle sijoittuneet uudet yritykset/toimipisteet	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		18,00	2,00	4,00
Mittari	Yrityskontaktit, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		52,00	60,00	25,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kasvun Kalajoki -sivuston aktiivinen kehittäminen ja markkinointi sijoittuville yrityksille				
Talousarviotavoite		Kalajoen markkinointi ja myynti alueen tuleville asukkaille ja työntekijöitä palkkaaville kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Alueella työllistävien yritysten kontaktit, kpl		Työllistävien yritysten kontakteja on ollut 17 kpl metallialan yrityksiin, 5 kpl suurhankkeen parissa työskenteleviin yrityksiin sekä 8 kpl muiden toimialojen yrityksiin.		
Mittari	Työllistävien yritysten kontaktit, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		18,00	20,00	30,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Alueelle muuttoa suunnittelevien kontaktit, kpl		Alueelle muuttoa suunnittelevia on kontaktoitu ja tavattu suoraan (280 kertaa) sekä erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa (16 tapahtumaa, 234 kontaktaa). Muuttoa suunnittelevia on ollut mm. Suomesta, Venäjältä, Ukrainasta, Intiasta, Liettuasta, Sveitsistä ja Skotlannista. Muuttoa suunnitteleville on kohdistettu myös markkinointia eri kanavissa. Kodiksi Kalajoen Google Adwords-hakusanakampanjalla oli 416.000 näyttökertaa, joista yli 7.000 kävijää ohjautui Kodiksi Kalajoki-sivustolle. Facebookissa julkaistu muuttajablogi tavoitti yli 24.000 henkilöä. Marinan Google Adwords-hakusanakampanjalla oli 35.000 näyttökertaa, noin 500 mainoksen klikkausta ja facebookjulkaisu tavoitti yli 100.000 henkilöä.		
Mittari	Kalajoelle muuttaneiden kasvu edellisvuoteen verrattuna	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			80,00	108,00
Mittari	Muuttoa suunnittelevien kontaktit, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		400,00	250,00	514,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kodiksi Kalajoki -sivuston ja tapahtuman aktiivinen kehittäminen ja markkinointi muuttoa suunnitteleville		Kodiksi Kalajoki -tapahtuma järjestettiin kiinteistöväittäjien kanssa toukokuussa. Kaupungin teemana oli tonttimarkkinointi ja vakituisen asumisen edellytysten täyttyminen. Kaupungin pisteellä kävi päivän aikana kymmeniä kävijöitä. Kiinteistöväittäjille ja isännöitsijöille järjestettiin koulutus loma-asunnon muuttamisen prosessista vakituiseksi asunnoksi yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Kodiksi Kalajoki-sivustolla on ollut lähes 8.000 käyttäjää, joista 35 % Helsingistä, 18 % Tampereelta ja loput eri puolilta Suomea ja muita maita. Hakusanakampanjalla oli 416.000 näyttökertaa, joista sivustolle ohjautui noin 7.000 kävijää.		

Toimenpide		Tilannekuvaus		
Yhteistyö rakennusliikkeiden ja kiinteistövälittäjien kanssa asuntojen markkinoimiseksi muuttaville asukkaille		Pidetty kiinteistövälittäjien kanssa yhteistyöpalaveri ja tilannekatsaus mm. Hanhikiven tilanteesta. Järjestetty Kodiksi Kalajoki -tapahtuma toukokuussa yhteistyössä kiinteistövälittäjien kanssa. Järjestetty kiinteistövälittäjille suunnattu koulutus etenkin matkailukeskuksen alueella sijaitsevien loma-asuntojen muuttamisesta vakituisen asumisen kiinteistöiksi. Kiinteistövälittäjien ja rakennusliikkeiden kanssa jatkuvaa yhteydenpitoa muuttoa suunnittelevien asuntotarpeista. Rakennusliikkeillä on useita uusia asuntojen/huoneistojen rakentamishankkeita valmisteilla.		
Mittari	Uusien asuntojen/huoneistojen rakentaminen	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			25,00	47,00

Talousarviotavoite	Lähienergiaklusteri Kalajoelle
--------------------	--------------------------------

Toimenpide		Tilannekuvaus		
Bio- ja kiertotalouteen liittyvien hankkeiden toteutus		<p>Tuulivoimalahankkeiden tilanne ja aikataulu on kartoitettu hankekohtaisesti. Kalajoelle tullaan rakentamaan toimijoiden antamien arvioiden mukana uutta tuulivoimakapasiteettia 300 MW ja Kalajoelle kohdistuvien investointien arvo on noin 300 miljoonaa euroa. Muutaman hankkeen osalta investointipäätös on jo tehty ja rakentamisvaihetta valmistellaan.</p> <p>Hybridituotantoalueen investointi on valmisteilla ja rahoitusneuvottelut käynnissä investoinnin toteuttamiseksi. Investoinnin arvo on noin 15 miljoonaa euroa.</p> <p>Kalajoki Smart Grid -hankkeen sisäisen sähkösiirtoverkon selvitys on suunnitteilla, esiselvityshankkeen kustannusarvio on noin 200.000 euroa.</p> <p>Kalajoelle on suunnitteilla parhaillaan kaksi biokaasulaitosinvestointia. Hankkeiden tilanne ja aikataulu on kartoitettu hankekohtaisesti.</p> <p>Untisenmaan alueelle hyvin liikenneyhteyksien varrelle haetaan maankäytöllistä kokonaisratkaisua, jolloin alueelle voitaisiin sijoittaa bio- ja kiertotaloustoimintaan liittyen hakkuutähteiden, kierrätyspuun ja betonin kierrätystoimintaa.</p>		
Mittari	Biotalous hankkeet, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4,00	3,00	7,00
Mittari	Biotalous hankkeiden verkostotoimijat, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		23,00	22,00	13,00
Mittari	Biotalousrahoitukset, €	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	800 000,00	

Talousarviotavoite	Yritysk kehittämisen uusien työkalujen kehitystyö ja prosessien toteutus yrityksissä
--------------------	--

Toimenpide		Tilannekuvaus		
Yritysk kehittämisen toimenpiteet yrityksissä		Yrityspalvelukeskuksella on ollut vuoden aikana 260 tapaamista 115 Kalajoella toimivan eri yrityksen kanssa. Isompia kehittämishankkeita on ollut/meneillään 28:lla yrityksellä. Alkuvuoden aikana erilaisia yritysten kehittämishankkeiden ja -investointien rahoitushakemuksia on työstetty yhteensä noin 30 eri rahoittajille. Alkuvuoden resurssivajetta saatiin paikattua tarvittaessa ostopalvelujen avulla. Olemassa oleviin yrityksiin syntyi 85 uutta työpaikkaa (nettolisäys).		
Mittari	Kehittämistoimenpiteet, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		20,00	40,00	32,00
Mittari	Osallistuvat yritykset, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		36,00	50,00	28,00
Mittari	Uudet työpaikat	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		25,00	25,00	85,00

Talousarviotavoite		Yritysten toimitilarapeiden selvittäminen ja toteutus		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Toimitilojen toteutukset uusille ja laajentaville yrityksille		Neuvotteluja Repolan teollisuushallin osan vuokraamisesta on käyty ja tiloja on vuokrattu Kalajoen Satama Oy:n toimesta. Kalajoen keskustan alueella on avustettu useampia toimitilaravitsijoita sopivan tilan hankkimisessa pääosin yksityisiltä markkinoilta. Halpa-hallin entiseen kiinteistöön sijoittui neljä yritystä, joista osa laajensi toimintaa siirtymällä uusiin tiloihin ja kokonaan uutena toimijana paikkakunnalle sijoittui Jysk. Varsinaisia uusia toimitiloja ei ole juuri tällä hetkellä rakenteilla keskustan alueella. Hiekkasärkkien ydinkeskustan alueelle on valmistunut uusia liiketiloja yksityisten toimijoiden toteuttamana, joka on mahdollistanut uusien yritysten sijoittumisen ja olemassa olleiden yritysten laajentumisen.		
Mittari	Uudet yritystoimitilat, m2	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		14 000,00	1 000,00	9 000,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Vapaana olevien toimitilojen markkinointi tiloja etsiville yrityksille		Vapaana olevia toimitiloja on markkinoitu tiloja etsiville yrityksille kaupungin toimitilarekisterissä, puhelimitse ja asiakastapaamisissa. Vapaita toimitiloja markkinoitiin somekampanjan avulla, jonka johdosta toimitilarekisteriin saatiin satoja uusia kävijöitä. Uusia toimitiloja on saatu markkinoitavaksi toimitilarekisteriin. Tuomitavernan päärakennuksen vuokraus kilpailutettiin maakuntalehti Kalevassa ja Keskipohjanmaassa, somekanavissa ja kaupungin nettisivuilla.		
Mittari	Keskustan elinvoimaluku	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		3,41	3,40	3,41
Mittari	Keskustan tyhjien liiketiloiden määrä %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		12,00	10,00	11,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
1. Vuositason suoritteet					
Yrityskanta kpl	962,00	983,00	996,00	101,32 %	4 %
Työpaikkamäärä kpl *	4 503,00	4 600,00	4 588,00	99,73 %	2 %
Työpaikkarakenne (naiset) %	44,00	46,00	46,00	100,00 %	5 %
Työpaikkarakenne (miehet) %	56,00	54,00	54,00	100,00 %	-4 %
2. Osavuositason suoritteet					
Perustetut yritykset kpl	72,00	40,00	69,00	172,50 %	-4 %
Uudet omistajanvaihdosprosessit kpl	5,00	10,00	5,00	50,00 %	0 %
Kalajoelle siirtyvät yritykset/yksiköt kpl	18,00	2,00	3,00	150,00 %	-83 %
Yritystuet €	155 990,00	800 000,00	1 235 024,00	154,37 %	692 %
Yritystilaisuudet/koulutukset kpl	27,00	10,00	52,00	520,00 %	93 %
Yritystilaisuudet/koulutukset hlöä	598,00	300,00	618,00	206,00 %	3 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ELINKEINOPALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	240 635 €	426 805 €	0 €	426 805 €	168 884 €	-257 921 €	-29,82 %
TOIMINTAKULUT	-931 456 €	-1 920 103 €	0 €	-1 920 103 €	-767 688 €	1 152 415 €	-17,58 %
Toimintakate	-690 820 €	-1 493 298 €	0 €	-1 493 298 €	-598 804 €	894 494 €	-13,32 %
Vuosikate	-690 820 €	-1 493 298 €	0 €	-1 493 298 €	-598 804 €	894 494 €	-13,32 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0 €	0 €	0 €	0 €	-175 000 €	-175 000 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-690 820 €	-1 493 298 €	0 €	-1 493 298 €	-773 804 €	719 494 €	12,01 %
LASKENNALLISET ERÄT	-8 835 €	0 €	0 €	0 €	-5 396 €	-5 396 €	-38,93 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-699 656 €	-1 493 298 €	0 €	-1 493 298 €	-779 200 €	714 098 €	11,37 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ELINKEINOPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	240 802 €	426 805 €	0 €	426 805 €	168 884 €	-257 921 €	-29,87 %
TOIMINTAKULUT	-961 548 €	-1 949 208 €	0 €	-1 949 208 €	-801 787 €	1 147 422 €	-16,61 %
Toimintakate	-720 746 €	-1 522 403 €	0 €	-1 522 403 €	-632 903 €	889 501 €	-12,19 %
Vuosikate	-720 746 €	-1 522 403 €	0 €	-1 522 403 €	-632 903 €	889 501 €	-12,19 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0 €	0 €	0 €	0 €	-175 000 €	-175 000 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-720 746 €	-1 522 403 €	0 €	-1 522 403 €	-807 903 €	714 500 €	12,09 %
LASKENNALLISET ERÄT	-8 835 €	0 €	0 €	0 €	-5 396 €	-5 396 €	-38,93 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-729 581 €	-1 522 403 €	0 €	-1 522 403 €	-813 299 €	709 104 €	11,47 %

Maaseutupalvelut

Toiminta-ajatus

Maaseutupalvelut toteuttaa maksajavirastotehtäviä KaSi–yhteistoiminta-alueella. Maksajavirastotehtävät järjestetään Maaseutuviraston kanssa allekirjoitetun maksajavirastosopimuksen mukaisesti sopimuksessa asetettujen palvelutavoitteiden sekä muiden edellytysten mukaisesti. Näihin kuuluvat mm. tuenhakijoiden riittävä koulutus, hakemusten, maksujen ja takaisinperintöjen käsittely annettujen määräaikojen puitteissa. Maksajavirastotehtävien lisäksi maaseutupalvelut vastaavat maaseudun ja kylien kehittämisestä toimialueellaan, johon kuuluvat Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat sekä Raahen ja Kalajoen kaupungit.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Viljelijätukiin liittyviä koulutuksia järjestettiin kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Tukiehtomuutosten lisäksi painopisteenä oli sähköinen asiointi niin kartta-asioissa kuin varsinaisen tukihakemuksen osalta. Varsinaisiin tukihakukoulutuksiin osallistui kaikkiaan 95 henkilöä. Sähköisen asiointin painopiste onnistui hyvin, sähköinen asiointi päätukihaun osalta YTA-alueella on kehittynyt seuraavasti:

	2018		2019	
	kpl	%	kpl	%
Alavieska	122/125	98 %	122/125	98 %
Kalajoki	288/299	96 %	284/295	96 %
Merijärvi	48/55	87 %	41/49	84 %
Pyhäjoki	95/99	96 %	86/91	95 %
Raahe	160/182	88 %	155/178	87 %
Siikajoki	194/215	90 %	196/210	93 %
Koko YTA	907/975	93 %	884/948	93 %
Koko Suomi		93 %		93 %

Kpl-sarakkeessa ensimmäinen luku on sähköisesti palautetut hakemukset ja toinen luku on hakemukset yhteensä päätukihaussa.

Viljelijätukia maksettiin vuonna 2019 koko yhteistoiminta-alueella 48 899 157 €. Tästä Kalajoen osuus oli 15 146 478 €. Kalajoen yhteistoiminta-alue oli vuonna 2018 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusalueen suurin tuen maksaja. Suurimpia maksettuja tukia olivat:

	Kalajoki	YTä - alue
Luonnonhaittakorvaus	4 242 063	14 615 754
Perus- ja viherryttämistuki	2 756 977	9 606 040
Maidon tuotantotuki	2 304 596	6 338 903
Ympäristökorvaus	1 668 756	5 399 834
Pohjoinen kotieläintuki	1 696 412	4 820 944

Aiko-sesonkityövoimahanke

Maaseutustrategian valmistelun yhteydessä nousi tuottajajärjestöjen esittelytilaisuudessa esiin tavoitteeksi ammattimaisen lisätyövoiman saatavuuden turvaaminen. Maatilat käyttävät enenevässä määrin tilan ulkopuolista lisätyövoimaa. Tähän lisätyövoiman ja sesonkityövoiman osaamisen ja saatavuuden turvaamiseen saatiin Pohjois-Pohjanmaan liitolta AIKO-rahoitusta. Hankkeen toteuttamiseksi saatujen tarjousten pisteytyksen perusteella hankkeen toimijaksi valittiin Aamos Group Oy ja hanke saatiin käynnistymään tammikuussa 2019. Hankkeen toteuttamisaikaa oli 30.4.2019 saakka. Hankkeen päätarkoituksena oli selvittää, kuinka työvoimatarpeet saataisiin yhdistettyä sekä sesonkityöntekijöitä tarvitsevien sekä sesonkityötä tekevien osalta.

Hankkeen tarvitsemia tietoja kerättiin toimijoiden haastattelulla, työpajoja järjestämällä, sekä kyselyiden avulla. Työpajoissa saatiin eri alkutuotantoalan toimijoita saman pöydän ääreen, mikä selkeytti näkemyksiä tilanteen ja tulevaisuuden suhteen. Osaavalle työvoimalle on jatkuva tarve, työtehtävien ja osaamisen suhteen tarpeet vaihtelevat paljon. Haasteita on paljon rekrytoinnin, työtehtävien ja osaamistarpeiden yhdistämisessä. Töiden järjestelyjen, perehdyttämisen ja rekrytoinnin suhteen ei ole yhtenäisiä käytäntöjä. Työnantajien lisäksi sesonkityötä tekeville järjestettiin oma työpaja heidän näkökulmansa selkeyttämiseksi.

Hankkeessa todettiin koordinaation puuttumisen olevan tällä hetkellä suurin ongelma. Ei ole tahtoa, joka yhdistäisi kootusti sesonkivuonteiset työtehtävät ja niiden tekijät. Hankkeessa työstettiin vuosikello, jonka avulla voidaan hahmottaa eri toimialojen sesonkityövoimatarpeita. Jatko-työstönä tarvitaan tätä tarkempi, tehtäväkohtainen vuosikello, jolla saadaan toimijoiden tehtäväkohtaiset tarpeet paremmin esille. Ratkaisumallin pohdinnassa tuli myös esille tarve profiilikortistolle/sovellukselle johon voitaisiin syöttää kunkin työtehtävän edellyttämät vaatimukset ja toisaalta sesonkityöntekijöiden osaamisen kehittämis- ja koulutustarpeet. Tällöin saataisiin osaava työvoima pidettyä alueella ja tarjottua heille pidempiaikaista työtä.

Hanke toimi hyvänä alkusysäyksenä yhdistäessään eri toimijat, mutta seuraavaksi tarvitaan paikallista koordinaointia. Paikallinen koordinoija tuntee toimijat ja tekijät sekä sesonkivuonteiset työtehtävät. Paikallisen koordinoijan myötä olisi mahdollista järjestää palvelupiste, josta saisi apua rekrytointiin, töiden järjestelyyn, palkanmaksuun ja sopimukseen. Tämän toteuttamiseksi on olemassa suunnitelmia. Hankkeen lopulliset kustannukset olivat 34 376 €. Tähän saatiin Pohjois-Pohjanmaan liitolta hankerahoitusta 24 063 € ja loppuosa 10 313 € maksettiin Kalajoen kaupungin kuntarahoitusosuutena.

Maaseudun kehittäminen

Maaseutustrategia

Edellisessä otsakkeessa kerrottu Aiko- sesonkityövoimahanke oli ensimmäinen kaupunginvaltuuston hyväksymän maaseutustrategian toimenpiteen toteuttaminen. Hanke onnistui hyvin esiselvityshankkeena ja jatkotoimenpiteiden suunnittelu saatiin alkuun. Maaseutustrategian mukainen lähiruokateema toteutui Hilman torilla onnistuneesti järjestetyn lähiruokatapahtuman muodossa. Tapahtuma sai hyvää palautetta ja sille on tulossa jatkumoa myös jatkovuosina. Vuoden aikana selviteltiin yhteistyössä Maanmittauslaitoksen kanssa potentiaalisia tilusjärjestelyalueita Kalajoella. Maaseutustrategian toimenpiteiden toteuttamiseen on vuositasolla varattu 30 000 €. Aiko hankkeen kustannuspaikalle siirrettiin tästä hankkeen edellyttämä kuntarahoitusosuus.

Kylien toiminta-avustukset

Kylien toiminta-avustusten jako- ja myöntöperusteita tarkennettiin vuonna 2019 siten, että määrärahasta (22 000€) varattiin 25 % yleiseen toiminta-avustukseen ja loppuosa 75 % varattiin varsinaisen toiminnan tukemiseen aktivoimaan kyliä järjestämään kylillä toimintaa, tapahtumia ja tilaisuuksia. Lisäksi avustettiin pienimuotoisia investointeja. Kyläavustuksia maksettiin vuonna 2019 yhteensä 18 982 €.

Muistamiset

Kalajoen vuoden 2019 maaseutuyritykseksi valittiin Pohjanmaan Rehujauhatus Oy.

Määrärahojen riittävyys

Maaseutupalveluiden toiminta järjestettiin määrärahojen puitteissa.

Lomituspalvelut

Toiminta-ajatus

Lomituspalvelujen hallinnosta vastaa Mela, joka antaa varat maatalouslomitukseen täysimääräisenä ja hallinnon kustannuksiin laskennallisena lomitettujen päivien perusteella. Kalajoki hallinnoi lomituspalveluja neljän kunnan alueella; Kalajoki, Pyhäjoki, Alavieska ja Merijärvi. Järjestämme lomituspalvelut taloudellisesti ja tehokkaasti koko paikallisyksikön alueella. Palvelut järjestetään lomituspalvelulain mukaisesti turvaten yrittäjien oikeudet tasapuolisesti. Lomittajia palkataan tarpeellinen määrä, joko vakinaiseen tai tilapäiseen työsuhteeseen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Maatalousyrittäjien lomituspalvelut

Vuosilomaa lomitettiin 8662 päivää ja sijaisapua 5395 päivää

Vuosiloman käyttö -aste oli n. 95 %.

Sijaisapua käytti 111 yrittäjää ja vuosilomaa 343 yrittäjää

Vuosilomaa lomitettiin 25.24 pv / yrittäjä, melan tavoite oli 25.5 pv.

Sijaisapua yrittäjää kohden käytettiin 48,60 päivää ja toteutumisaste noin 97%

Tuettua maksullista lomitusapua on käytetty 12601 tuntia, päivinä 1880 päivää.

Tätä lomitusmuotoa käytti yhteensä 210 yrittäjää.

Täysin maksullista lomitusta käytti 13 yrittäjää, yhteensä 354 tuntia ja tekee 53 päivää. Täysin maksullinen lomitus ei kerrytä hallintorahaa.

Itse järjestetyn lomituksen piirissä on ollut tiloista 2.01 %, 4 tilaa / 8 yrittäjää

Tarhaajien lomituspalvelut.

Vuonna 2019 vuosilomaoikeus oli 18 päivää ja Lisävapaata oli käytettävissä 120 tuntia tarhaajaa kohden ja siitä perittävä maksu 6.71 € / tunti.

Toimintaa oli seuraavasti:

Lomaoikeus myönnettiin 40 tarhaajalle.

Itse järjestetyn lomituksen hakeneista valitsi 15 tarhaajaa ja 25 kunnallisen lomituksen.

Lomituspäiviä kertyi seuraavasti;

Itse järjestetty: Vuosilomaa 264 pv ja 1902 tuntia. Lisävapaata 640 tuntia (91 pv)

Käyttäjiä vuosilomassa 15 henkilöä ja lisävapaassa 8 henkilöä

Kunnallinen: Vuosilomaa 394 pv ja 2583 tuntia. Lisävapaata 1325 tuntia (191 pv)

Käyttäjiä vuosilomassa 22 henkilöä ja lisävapaassa 14

Kaikki lomituspäivät yhteensä 16930 pv.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion mukaiset maksutulot maatalouslomituksessa ylittyivät 18.9% tarhalomituksessa noin 44 %. Toimintakulut pysyivät talousarvion puitteissa ja toteutuma kustannuspaikoittain ja-kautuu; hallinto 91 %, maatalouslomitus 89 % ja tarhalomitus 119 %

Lomituspäivän netto hinnaksi vuonna 2019 tulee n.180 €. Tuntihinta tulee olemaan n. 26.30 € / tunti netto ja brutto noin 31 €. Se jää alle täysin maksullisen lomituksen tuntihintaa, joka oli vuonna 2019 36.12 € / tunti.

Laadullisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2019 tehtiin vuosittainen oma asiakaspalautte kysely tiloille ja se pohjautui Melan antamaan valtakunnalliseen tulokorttiin.

Melan tavoite valtakunnalliseksi keskiarvoksi oli 4. Vastanneita oli n.40 % tiloista.

Talousarviotavoite		Järjestetyt kylätilaisuudet		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kylätilaisuuksien järjestäminen		Kyltien yhteinen tilaisuus järjestetty 12.12.2019. Tilaisuudessa keskusteltiin kyltien yhteisistä asioista ja tulevaisuudesta. Tilaisuudessa olivat mukana myös Rieska-Leaderin ja Kalajoen kuitu Oy:n edustajat.		
Mittari	Kylätilaisuudet	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			3,00	2,00
Talousarviotavoite		Lomituspalvelut järjestetään laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Taloudellinen ja tehokas toiminnan toteutus.		Lomituspäivien osalta ei ihan päästy Melan asettamaan tavoitteeseen. Tilanne lomituspalveluissa oli kuitenkin parempi kuin vuonna 2018. Osasyynä siihen, että tavoite ei täytynyt on se, että rittäjät lopettivat karjan pidon kesken vuotta niin että loma-aikeutta jäi käyttämättä. Lomituspäiviä siirtyi edelliseltä vuodelta jonkin verran ja samoin niitä siirtyi vuodelle 2020 siltä osin kuin ne jäivät käyttämättä lomittajatilanteesta johtuen.		
Mittari	Lomituspäivän keskimääräinen pituus (tunnit/päivä)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		6,78	6,95	6,66

Mittari	Lomituspäivän nettohinta (€) Kalajoella	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		195,00	185,50	181,00
Mittari	Vuosilomapäivien määrä per yrittäjä (ka.)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		24,61	25,50	25,21

Talousarviotavoite	Sähköisen asiointin ja lomitusnetin käytön tehostaminen			
Toimenpide	Tilannekuvaus			
Sähköisen asiointin lisääminen lomimaan oikeutettujen yrittäjien osalta		Vuoden 2020 vuosilomahakemuksia loppuvuodesta tehtiin aiempaa enemmän sähköisesti.		
Mittari	Sähköinen asiointi Lomituspalveluissa	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			50,00	35,00

Talousarviotavoite	Talous- ja tuotanto-osaamisen lisääminen			
Toimenpide	Tilannekuvaus			
Maatalousyrittäjien koulutuspäivien järjestäminen.		Viljelijäkoulutusten lisäksi Kalajoella käynnistyi maatalousyrittäjille ammattitutkintoon johtavia maatilan johtamiskoulutuksia.		
Mittari	Maatilojen osallistuminen koulutuksiin	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		95,00	100,00	102,00
Mittari	Viljelijäkoulutusten lukumäärä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		7,00	4,00	9,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
1 Maaseutuhallinto vuositason suoritteet					
Korkotukilainat Kalajoki, euroa	2 550 404,00	4 000 000,00	5 597 007,00	139,92 %	119 %
Avustukset Kalajoki	2 243 589,00	1 500 000,00		0,00 %	0 %
Maataloustulo Kalajoki, euroa	53 350 000,00	53 000 000,00	55 690 000,00	105,07 %	4 %
Maataloustulo YTA, euroa		147 000 000,00	152 570 000,00	103,78 %	0 %
Eu- ja kansalliset tuet Kalajoki euroa	15 348 438,00	16 000 000,00	15 146 478,00	94,66 %	-1 %
Eu- ja kansalliset tuet YTA, euroa	49 280 898,00	49 000 000,00	48 899 157,00	99,79 %	-1 %
2 Maaseutuhallinto osavuositarkastustason suoritteet					
Aktiivitalat Kalajoki, kpl	299,00	290,00	295,00	101,72 %	-1 %
Aktiivitalat YTA, kpl	975,00	950,00	948,00	99,78 %	-3 %
Keskimääräinen tilakoko Kalajoki, ha	56,46	56,00	57,30	102,32 %	1 %
Keskimääräinen tilakoko YTA, ha	60,50	62,00	62,26	100,41 %	3 %
SPV-kaupat Kalajoki, kpl	0,00	4,00	2,00	50,00 %	200 %
SPV-kaupat YTA, kpl	8,00	10,00	4,00	40,00 %	-50 %
3 Lomituspalvelut vuositason suoritteet					
Lomitetut päivät, kpl	17 763,00	18 250,00	16 930,00	92,76 %	-5 %
4 Lomituspalvelut osavuositarkastustason suoritteet					
Taloudellisuus, lomituspäivien hinta	195,00	185,00	190,00	102,70 %	-3 %
Vaikuttavuus/ toteutumistaso %	95,00	98,00	96,00	97,95 %	1 %
Toiminnan kysyntätiedot, yrittäjien määrä	409,00	420,00	383,00	91,19 %	-6 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
MAASEUTUPALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	4 206 591 €	4 476 413 €	0 €	4 476 413 €	4 150 892 €	-325 521 €	-1,32 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 592 €	0 €	0 €	0 €	2 468 €	2 468 €	-4,78 %
TOIMINTAKULUT	-4 355 164 €	-4 618 814 €	0 €	-4 618 814 €	-4 031 145 €	587 669 €	-7,44 %
Toimintakate	-145 981 €	-142 401 €	0 €	-142 401 €	122 215 €	264 616 €	-183,72 %
Vuosikate	-145 981 €	-142 401 €	0 €	-142 401 €	122 215 €	264 616 €	-183,72 %
Tilikauden tulos	-145 981 €	-142 401 €	0 €	-142 401 €	122 215 €	264 616 €	-183,72 %
LASKENNALLISET ERÄT	-34 473 €	0 €	0 €	0 €	-35 493 €	-35 493 €	2,96 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-180 454 €	-142 401 €	0 €	-142 401 €	86 723 €	229 124 €	-148,06 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
MAASEUTUPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	4 213 070 €	4 476 413 €	0 €	4 476 413 €	4 154 999 €	-321 414 €	-1,38 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 592 €	0 €	0 €	0 €	2 468 €	2 468 €	-4,78 %
TOIMINTAKULUT	-4 460 812 €	-4 742 671 €	0 €	-4 742 671 €	-4 184 818 €	557 853 €	-6,19 %
Toimintakate	-245 150 €	-266 258 €	0 €	-266 258 €	-27 351 €	238 907 €	-88,84 %
Vuosikate	-245 150 €	-266 258 €	0 €	-266 258 €	-27 351 €	238 907 €	-88,84 %
Tilikauden tulos	-245 150 €	-266 258 €	0 €	-266 258 €	-27 351 €	238 907 €	-88,84 %
LASKENNALLISET ERÄT	-34 473 €	0 €	0 €	0 €	-35 493 €	-35 493 €	2,96 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-279 623 €	-266 258 €	0 €	-266 258 €	-62 844 €	203 415 €	-77,53 %
	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
KEHITTÄMISPALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	4 447 226 €	4 903 218 €	0 €	4 903 218 €	4 319 775 €	-583 443 €	-2,87 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 592 €	0 €	0 €	0 €	2 468 €	2 468 €	-4,78 %
TOIMINTAKULUT	-5 286 620 €	-6 538 917 €	0 €	-6 538 917 €	-4 798 832 €	1 740 085 €	-9,23 %
Toimintakate	-836 802 €	-1 635 699 €	0 €	-1 635 699 €	-476 589 €	1 159 110 €	-43,05 %
Vuosikate	-836 802 €	-1 635 699 €	0 €	-1 635 699 €	-476 589 €	1 159 110 €	-43,05 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0 €	0 €	0 €	0 €	-175 000 €	-175 000 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-836 802 €	-1 635 699 €	0 €	-1 635 699 €	-651 589 €	984 110 €	-22,13 %
LASKENNALLISET ERÄT	-43 308 €	0 €	0 €	0 €	-40 889 €	-40 889 €	-5,59 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-880 110 €	-1 635 699 €	0 €	-1 635 699 €	-692 477 €	943 222 €	-21,32 %
	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
KEHITTÄMISPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	4 453 872 €	4 903 218 €	0 €	4 903 218 €	4 323 882 €	-579 336 €	-2,92 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 592 €	0 €	0 €	0 €	2 468 €	2 468 €	-4,78 %
TOIMINTAKULUT	-5 422 359 €	-6 691 880 €	0 €	-6 691 880 €	-4 986 605 €	1 705 275 €	-8,04 %
Toimintakate	-965 895 €	-1 788 662 €	0 €	-1 788 662 €	-660 254 €	1 128 408 €	-31,64 %
Vuosikate	-965 895 €	-1 788 662 €	0 €	-1 788 662 €	-660 254 €	1 128 408 €	-31,64 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0 €	0 €	0 €	0 €	-175 000 €	-175 000 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-965 895 €	-1 788 662 €	0 €	-1 788 662 €	-835 254 €	953 408 €	-13,53 %
LASKENNALLISET ERÄT	-43 308 €	0 €	0 €	0 €	-40 889 €	-40 889 €	-5,59 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 009 204 €	-1 788 662 €	0 €	-1 788 662 €	-876 143 €	912 519 €	-13,18 %

HYVINVOINTIPALVELUT

Hyvinvointipalvelut tukevat asukkaiden hyvinvointia ja toimintakykyä sekä kasvua ja oppimista tarjoamalla asiakaslähtöiset, oikea-aikaiset palvelut laadukkaasti ja taloudellisesti. Hyvinvointipalvelut sisältää varhaiskasvatuspalvelut, opetuspalvelut, Kalajoki Akatemian, kehittämis- ja kansainvälisyysyksikön, sosiaalipalvelut, terveyspalvelut ja ympäristöterveydenhuollon.

Tavoitteet

Strategiapää-määrä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Kalajoella on korkeatasoiset opetuspalvelut, joka sisältää ylivertaisen valinnaisainetarjonnan ja yrittäjyyskasvatuksen laadukkaissa oppimisympäristöissä
Tavoite		Tilannekuvaus	
Hanketoiminnalla tuetaan varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden sekä Kalajoki Akatemian toiminnan kehittämistä		Hankkeilla kehitetään mm. tasa-arvoa, kerhotoimintaa, monikulttuurisuutta sekä monipuolista liikuntaa. Uutena hankemuotona on eurooppalainen vapaaehtoistyö, jossa yksi henkilö työskentelee vuoden ajan nuoriso- ja vapaa-aikapalveluissa. Hankkeita oli käynnissä yhteensä 30.	
Kalajoella on korkeatasoiset ja kehittyvät varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut		Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty. Esiopetusta on järjestetty myös yksityisissä päiväkodeissa. Kaikki peruskoulun suorittaneet oppilaat saivat jatkokoulutuspaikan. Lukion oppilasmäärä noussut, mutta ei vielä tavoitetasolla. Vuodelle 2020 on kehitetty uutta kansainvälisyyslinjaa lukioon.	
Strategiapää-määrä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Kalajoella on Pohjois-Pohjanmaan eteläosan ja Keski-Pohjanmaan monimuotoisin ja aktiivisin tapahtuma-, 20. urheilu-, liikunta- ja kulttuuritoiminta
Tavoite		Tilannekuvaus	
Lapsia ja nuoria aktivoidaan liikkumaan ja harrastamaan		Urheiluakatemia järjestää liikuntakerhoja ja -tapahtumia joissa on ollut runsaasti osallistujia. Hanketoiminta on mahdollistanut lisäresurssoinnin mm. liikuntaneuvontaan.	
Monipuolinen ympärivuotinen kulttuuri- ja urheilutapahtumatuotanto		Virta -salin ensimmäinen kokonainen toimintavuosi piti sisällään useita kokeilua ohjelmistossa. Niiden pohjalta arvioidaan tulevia toimintakausia. Kaupungin liikuntasuunnitelma laadittiin yhteistyössä seurojen ja kylien kanssa. Siinä huomioidtiin mm. liikuntapaikkatarpeet myös kylillä, joista koulut lakkaavat.	
Strategiapää-määrä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Kalajoki on Pohjois-Pohjanmaan eteläosan ja Keski-Pohjanmaan houkuttelevin asuinpaikka ja työskentely-ympäristö
Tavoite		Tilannekuvaus	
Senioreiden monipuolinen palvelutuotanto		Yksityiset senioritalohankkeet eivät edenneet vuoden 2019 aikana. Tämä aiheuttaa painetta tehostetussa palveluasumisessa tulevina vuosina. Kaarnakoti jatkoit toimintaa ennakkosuunnitelmasta poiketen.	
Strategiapää-määrä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Sote- ja maakuntahallintouudistuksessa tavoitellaan aluetuotantomallia, jossa Kalajoki on yksi vahva tuotantopaikka
Tavoite		Tilannekuvaus	
Sote- ja maakuntahallintouudistuksessa tavoitellaan aluetuotantomallia, jossa Kalajoki on yksi vahva tuotantopaikka.		Sote- ja maakuntauudistus valmistelu lopetettiin ja asiassa odetaan uusia linjauksia maan hallitukselta.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
Tavoite		Tilannekuvaus	
Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluihin.		Vuonna 2019 otettiin käyttöön uusi sähköinen arviointimenetelmä entisen ohjelman toiminnan päätyttyä. Kaikilta osin asiakkaat eivät löytäneet vastauskanavia, joten vastausprosentti osassa yksiköistä niin pieneksi, että tulosta ei voida käyttää. Vuoden 2020 aikana kyselyyn vastaamista kehitetään, niin että saadaan luotettavia tuloksia. Niissä yksiköissä, joissa vastauksia saatiin normaali määrä, tulokset olivat edellisvuosien kaltaisia.	
Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti		Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja on käynnistynyt useita. Merenojan yhtenäiskoulun suunnittelu ja henkilöstön valmentaminen on käynnistynyt. Hankkeilla on kehitetty toimintaa ja luotu uusia toimintamalleja. Hankesalkun arvo on yli 1 milj.€. Kirjaston uusi konsepti on lisännyt kävijä- ja lainausmääriä. Silmäklinikan toiminta lähipalveluna on saanut hyvää palautetta asiakkailta ja ammattilaisilta.	
Perusterveydenhuoltoa kehittämällä erikoissairaanhoidon tarve vähenee		Erikoissairaanhoidon pysyi talousarviossa.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kalajoki edistää kansainvälistymistä erityisesti matkailussa ja koulutuksessa sekä tarpeen mukaan muissa toiminnoissa
Tavoite		Tilannekuvaus	
Kansainvälisyys on vahva osa koko hyvinvointipalvelujen toimintaa		Kansainvälisyys on kiinteä osa koko hyvinvointipalveluiden toimintaa. Kansainvälisyys näkyy varhaiskasvatuksessa, opetuspalveluissa ja Kalajoki Akatemian toiminnassa. Vuoden aikana toteutettiin oppilasvaihtoa, hankkeisiin liittyviä opintomatkoja eri Euroopan maihin. Päiväkotia sai ystävyyssiväkodin Pietarista. Ranskalainen vapaaehtoistyöntekijä aloitti 8/2019.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kehitetään kunnan toimintaprosesseja sekä kuntalaisen sähköistä asiointia
Tavoite		Tilannekuvaus	
Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palvelumuotoja ja edistetään palvelualueiden digitalisaatiota		Kirjastossa on sähköiset asiointit lisäntyneet merkittävästi. Sosiaalitoimen Kanta -tiedonsiirto on toteutunut Kalajoella ensimmäisenä Pohjois-Pohjanmaalla.Sähköinen kokouskäytäntö on lisääntynyt.Digitutor -hankkeessa on kehitetty opettajien ja koulujen valmiutta toimia sähköisessä oppimisympäristössä.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Palvelutuotannossa näkyy asiakaslähtöisyys, positiivisuus, uudistumiskyky ja poikkihallinnollinen toimintatapa
Tavoite		Tilannekuvaus	
Hyvinvointipalveluilla on asiakkaita tukevat monipuoliset kuntoutuspolut		Kotikuntoutuksen toimintamallin käyttöönotto ja kehittäminen on kesken. Käyttöönotto ja kehittäminen jatkuu vuonna 2020.	
Perheet viihtyvät ja voivat hyvin Kalajoella.		Maahanmuuttajaperheitä on avustettu yksilöllisesti kotoutumaan. Perheille suunnattuja tapahtumia on järjestetty runsaasti. Lapsiperheiden kotipalvelu on otettu hyvin vastaan.	

Strategiapää-määrä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Työikäisen väestön määrä säilyy vähintään vuoden 2015 tasolla seuraavan 10 vuoden ajan.
Tavoite		Tilannekuvaus	
Työikäisen väestön liikunta- ja harrastustoiminnan aktivoiminen		Toteutettu kylien välinen pyöräily/ liikuntakampanja.. Hankkeiden tuella on järjestetty uusien liikuntamuotojen esittelytilaisuuksia. Liikuntaneuvontaa järjestettiin uutena toimintamuotona. Uutena saatiin hanke Meriluonto liikunnan lähteenä.	

HALLINTO

Toiminta-ajatus

Valtakunnan tasolla maakunta- ja sotevalmistelu keskeytettiin maaliskuussa 2019. Valmistelutyö myös maakunnan tasolla lopetettiin asteittain kevään aikana. Sairaanhoidopiiri aloitti hankevalmistelun hoitoketjujen yhtenäistämiseksi maakunnan alueella.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Hyvinvointipalveluissa oli käynnissä mittava koulurakentaminen Merenojan alueelle. Yhtenäiskoulu ja liikuntahalli otetaan käyttöön elokuussa 2020. Lisäksi käynnistyi kolmen rakennushankkeen suunnittelutyö: Himangan terveysasema -hanke, terveyskeskuksen A-osan korvaava hanke ja Raution Monitoimitalo-hanke. Raution monitoimitaloon tulee koulun lisäksi päiväkotijoukko, ja runsaasti liikunta- ja monikäyttötiloja.

Hallinto pysyi talousarviossa.

HALLINTO

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	112 291 €	27 000 €	0 €	27 000 €	20 253 €	-6 747 €	-81,96 %
TOIMINTAKULUT	-231 971 €	-262 475 €	0 €	-262 475 €	-259 376 €	3 099 €	11,81 %
Toimintakate	-119 681 €	-235 475 €	0 €	-235 475 €	-239 123 €	-3 648 €	99,80 %
Vuosikate	-119 681 €	-235 475 €	0 €	-235 475 €	-239 123 €	-3 648 €	99,80 %
Tilikauden tulos	-119 681 €	-235 475 €	0 €	-235 475 €	-239 123 €	-3 648 €	99,80 %
LASKENNALLISET ERÄT	-1 621 €	0 €	0 €	0 €	-546 €	-546 €	-66,30 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-121 302 €	-235 475 €	0 €	-235 475 €	-239 669 €	-4 194 €	97,58 %

HALLINTO

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoinen ja sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	448 487 €	260 865 €	0 €	260 865 €	309 978 €	49 112 €	-30,88 %
TOIMINTAKULUT	-397 198 €	-313 218 €	0 €	-313 218 €	-322 561 €	-9 343 €	-18,79 %
Toimintakate	51 289 €	-52 353 €	0 €	-52 353 €	-12 584 €	39 769 €	-124,54 %
Vuosikate	51 289 €	-52 353 €	0 €	-52 353 €	-12 584 €	39 769 €	-124,54 %
Tilikauden tulos	51 289 €	-52 353 €	0 €	-52 353 €	-12 584 €	39 769 €	-124,54 %
LASKENNALLISET ERÄT	-1 621 €	0 €	0 €	0 €	-546 €	-546 €	-66,30 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	49 668 €	-52 353 €	0 €	-52 353 €	-13 130 €	39 223 €	-126,44 %

VARHAISKASVATUS

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia yhdessä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on suojella ja edistää lasten oikeutta hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. Varhaiskasvatus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvosta, jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä. Yksilöllisyyden takaamiseksi jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu).

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Varhaiskasvatusta on toimintavuoden aikana toteutettu kunnan omana toimintana päiväkodeissa, ryhmäpäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä myöntämällä palveluseteli yksityisiin päivähoitoyksiköihin. Esiopetusta on toteutettu sekä osana varhaiskasvatusta päiväkodeissa että kouluilla osana alkuopetusta. 1-2- luokkien oppilaille on tarjottu aamu- ja iltapäivätoimintaa koulupäivinä. Toimintavuoden aikana varhaiskasvatuspalveluissa tehdyt rakenteelliset muutokset ovat tarjonneet perheille monipuolisia palveluja, erilaisia toimintapaikkoja ja palveluntarpeen tuntimäärien valintamahdollisuuksia. Yksityiset palveluntuottajat ovat jatkaneet toimintaansa.

Varhaiskasvatuspalvelujen hallinnossa on tapahtunut henkilöstömuutoksia. Varhaiskasvatusjohtaja jäi eläkkeelle maaliskuussa ja uusi aloitti työnsä elokuussa, samoin varhaiskasvatusohjaaja. Suunnitellusti määräaikaisten perhepäivähoitajien työsuhteet päättyivät. Päiväkodin johtajat aloittivat hallinnollisina johtajina elokuun alusta. Himangalla Päiväkoti Satumajakan satelliittiyksikkö Pikkupuikkarin paikka vaihtui elokuun alusta Mastotien kiinteistöstä entisen ryhmäperhepäiväkoti Seilarin tiloihin. Varhaiskasvatukseen osallistuvien alle kouluikäisten lasten määrä on kasvanut (+6%) ja siten vähentänyt kotihoidon tuen tarvetta (-14%). Varhaiskasvatuspalveluiden tuottaminen Merijärvellä päättyi vuoden 2019 loppuun.

Vuorohoidon lisääntyminen on nostanut edelleen päiväkotien Mäntylän kustannuksia. Maahanmuuttajalasten määrä ei ole merkittävästi lisääntynyt. S2- opetuksen tueksi varhaiskasvatuksessa alkoi positiivisen diskriminaation hanke elokuun alussa. Sen tehtävänä on vähentää eriarvoistumista lasten sosioekonomisen taustan, sukupuolten välisten sekä pääväestön ja maahanmuuttajataustaisten lasten välillä. Hankkeen tiimoilta on palkattu varhaiskasvatuksen opettaja, joka kiertää eri yksiköissä. Kielenoppimisen tueksi tehtävä S2 – suunnitelma on valmistunut. Päiväkotien menot ylittyivät, johtuen erityistä tukea tarvitsevien lasten avustajatarpeista, vuorohoitotarpeen lisääntymisestä sekä uuden ryhmän perustamisesta Satumajakkaan. Hoitoa tarvitsevien lasten määrä kasvoi ja vaikutti henkilöstötarpeisiin joka yksikössä. Samasta syystä myös myönnettiin palveluseteleitä talousarviota enemmän. Lastenhoidon tuen käyttö laski.

Koululaisten aamu- ja iltapäiväryhmien määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Etelänkylän koululle toteutui uusi ryhmä.

Talousarviotavoite		Kalajoella on korkeatasoiset ja kehittyvät varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Erityislastentarhanopettajan vetämillä pedagogisilla tapaamisilla pyritään vahvistamaan henkilöstön osaamista tuen tarpeen havainnoinnissa.		Pedagogisia tapaamisia on pidetty säännöllisesti.		
Mittari	päiväkodin henkilöstön pedagogiset tapaamiset	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			8,00	8,00

Toimenpide		Tilannekuvaus		
Esiopetus järjestetään kantakaupungin alueella päiväkotien yhteydessä.		Esiopetusta on järjestetty sekä päiväkodeissa että Pohjankylän koululla.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma päivitetään vuoden 2019 kevätkaudella vastaamaan valtakunnalliseen suunnitelmaan tulleita muutoksia.		Kalajoen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty vastaamaan valtakunnalliseen suunnitelmaan tulleita muutoksia.		
Mittari	varhaiskasvatussuunnitelman päivitys %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			100,00	100,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Perhepäivähoitajien pedagogista osaamista tuetaan tiimityön keinoin.		Perhepäivähoidon tiimitapaamisia ei olla järjestetty viimeisellä kolmanneksella.		
Mittari	Perhepäivähoidon tiimipalaverit	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			8,00	4,00
Talousarviotavoite		Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakatarpeita kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Palveluseteli myönnetään enintään 210 hoitopaikkaan kerrallaan		Yksityisten varhaiskasvatuspaikkojen määrä on noussut vuoteen 2018 verrattuna. Vuoden 2019 lopussa myönnettyjä palveluseteleitä oli 217.		
Mittari	Oma varhaiskasvatuksen päivähoitopaikat yksityiseen tuotantoon %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		80,00	60,00	61,00
Mittari	Palveluseteleiden määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		204,00	210,00	217,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
1					
Testisuorite				0,00%	0%
Asiakastyytyväisyys TAK (1-5)	4,20	4,20	4,10	97,61%	-2%
Päiväkotipaikat	194,00	194,00	222,00	114,43%	14%
Ryhmäperhepk. Kalajoki	24,00	24,00	24,00	100,00%	0%
Ryhmäperhepk. Merijärvi	28,00	20,00	32,00	160,00%	14%
Perhepvhoitopaikat Kalajoki	107,00	100,00	115,00	115,00%	7%
Perhepvhoitopaikat Merijärvi	11,00	8,00	15,00	187,50%	36%
Päiväkodit läsnäolopäivät	34 623,00	35 000,00	49 906,00	142,58%	44%
Ryhmäperhepvhoito läsnäolopäivät Kalajoki	5 600,00	4 000,00	5 187,00	129,67%	-7%
Ryhmäperhepvhoito läsnäolopäivät Merijärvi	4 412,00	4 000,00	5 534,00	138,35%	25%
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	22 200,00	18 000,00	16 110,00	89,50%	-27%
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Merijärvi	1 225,00	1 400,00	1 376,00	98,28%	12%
Käyttöaste %, koko pvhoito	82,00	80,00	81,81	102,26%	0%
Kotihoidontuki lasta tuen piirissä Kalajoki	202,00	250,00	200,00	80,00%	-1%
Yksityisen hoidon tuen piirissä Kalajoki	1,00	10,00	2,00	20,00%	100%
Kotihoidontuki lasta tuen piirissä Merijärvi	54,00	60,00	44,00	73,33%	-19%
Yksityisen hoidon tuen piirissä Merijärvi	0,00	4,00	0,00	0,00%	0%
Esiopetus päiväkodit	97,00	101,00	99,00	98,01%	2%
Esiopetus koulut	75,00	53,00	56,00	105,66%	-25%

VARHAISKASVATUSPALVELUT

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	1 007 423 €	970 514 €	0 €	970 514 €	979 159 €	8 645 €	-2,81 %
TOIMINTAKULUT	-5 150 332 €	-5 232 444 €	0 €	-5 232 444 €	-5 625 079 €	-392 635 €	9,22 %
Toimintakate	-4 142 908 €	-4 261 930 €	0 €	-4 261 930 €	-4 645 920 €	-383 990 €	12,14 %
Vuosikate	-4 142 908 €	-4 261 930 €	0 €	-4 261 930 €	-4 645 920 €	-383 990 €	12,14 %
POISTOT JA	-3 333 €	-3 333 €	0 €	-3 333 €	-3 333 €	0 €	0,00 %
ARVONALENTUMISET							
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 333 €	-3 333 €	0 €	-3 333 €	-3 333 €	0 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-4 146 242 €	-4 265 263 €	0 €	-4 265 263 €	-4 649 253 €	-383 990 €	12,13 %
LASKENNALLISET ERÄT	-43 837 €	0 €	0 €	0 €	-34 329 €	-34 329 €	-21,69 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 190 079 €	-4 265 263 €	0 €	-4 265 263 €	-4 683 582 €	-418 319 €	11,78 %

VARHAISKASVATUSPALVELUT

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoinen ja sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	1 007 423 €	970 514 €	0 €	970 514 €	979 175 €	8 661 €	-2,80 %
TOIMINTAKULUT	-5 960 847 €	-6 145 915 €	0 €	-6 145 915 €	-6 597 652 €	-451 737 €	10,68 %
Toimintakate	-4 953 424 €	-5 175 401 €	0 €	-5 175 401 €	-5 618 477 €	-443 075 €	13,43 %
Vuosikate	-4 953 424 €	-5 175 401 €	0 €	-5 175 401 €	-5 618 477 €	-443 075 €	13,43 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 333 €	-3 333 €	0 €	-3 333 €	-3 333 €	0 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-4 956 757 €	-5 178 734 €	0 €	-5 178 734 €	-5 621 810 €	-443 076 €	13,42 %
LASKENNALLISET ERÄT	-43 837 €	0 €	0 €	0 €	-34 329 €	-34 329 €	-21,69 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 000 594 €	-5 178 734 €	0 €	-5 178 734 €	-5 656 139 €	-477 404 €	13,11 %

OPETUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Opetuspalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti tuotettuja perus- ja lukiokoulutuksen palveluita. Lasten ja nuorten kehittymistä tuetaan kokonaisvaltaisesti yhdessä vanhempien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma ja tuntijako on otettu käyttöön kaikilla luokka-asteilla siirtymäkauden jälkeen. Opetussuunnitelma A1-kielen varhentamista koskeva opetussuunnitelman muutos on laadittu ja sen mukainen opetus alkaa kevätlukukauden 2020 alussa. Lukuvuoden 2019-2020 monialaisen oppimiskokonaisuuden saivat koulut päättävät itse, sillä kuluva lukuvuosi on kouluverkon muuttumisen vuoksi viimeinen.

Lukion uuden opetussuunnitelman laadinta on aloitettu yhteistyössä seutukunnan muiden lukioiden kanssa. Opetus uuden opetussuunnitelman mukaisesti aloitetaan syyslukukauden 2021 alussa. Ylioppilastutkinto on muuttunut kokonaan sähköiseksi, kun syksyllä 2019 viimeisenä aineen matematiikan ylioppilaskoe muuttui sähköiseen muotoon. Muutos on Kalajoella toteutunut ilman ongelmia.

Valtakunnallinen rahoitus perusopetuksen Liikkuva koulu -hankkeille päättyi vuoden 2019 aikana. Hankkeen mukainen toiminta rahoitetaan jatkossa koulutuksen järjestäjien omalla rahoituksella. Kalajoen lukio sai hankerahoitusta lukiokoulutukseen avautuneelle Liikkuva koulu -hankkeelle.

Opetushallituksen rahoitus on saatu sekä Kalajoen omaan tutortoiminnan kehittämishankkeeseen että laajaan alueelliseen Jokilaaksojen tutortoiminnan vakiinnuttaminen -hankkeeseen, jossa Kalajoki toimii hankkeen koordinoijana. Hankkeiden avulla on opettajien osaamista tietotekniikan opetuskäytössä parannettu järjestämällä tukea ja täsmäkoulutusta sähköisten oppimisympäristöjen ja -menetelmien hyödyntämiseen.

Merenojan koulu on toiminut väistötiloissa helmikuusta 2019 lähtien ja opetusta on järjestetty Koulupolulla sijaitsevien väistötilojen lisäksi JEDUn Kalajoen yksikössä (KU, TN, TS ja JOPO), liikunnan väistötiloissa Ymmyrkäisentiellä sekä musiikin väistötiloissa Vierivainiontiellä. Väistötilaratkaisut ovat haastaneet sekä toimintaa että taloutta. Haasteista huolimatta koulujen opetustoiminta on pystytty järjestämään talousarvion määrärahojen puitteissa.

Rakenteilla oleva Merenojan yhtenäiskoulu aloittaa toimintansa syyslukukauden 2020 alussa. Koulun opetushenkilöstön KIKYt ja VESOt on käytetty koulun toiminnan-, kalustuksen yms. suunnitteluun.

Talousarviotavoite		Hanketoiminnalla tuetaan varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden sekä Kalajoki Akatemian toiminnan kehittämistä		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Opetusta kehitetään hanketoiminnan kautta		Uusia hankkeita käynnistynyt suunnitellusti. Lisäksi haettu kahta hanketta loppuvuodesta 2019, joista ei vielä rahoituspäätöstä.		
Mittari	Hankkeiden määrä, lukio	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4,00	2,00	2,00
Mittari	Hankkeiden määrä, perusopetus	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		1,00	2,00	2,00

Talousarviotavoite		Kalajoella on korkeatasoiset ja kehittyvät varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Opetuspalvelut ovat vetovoimaiset ja kehittyvät		Yhtenäiskoulun rakennusvaihe ja väestötilaratkaisut ovat vaikuttaneet uusien oppilaiden hakeutumiseen Kalajoen lukioon.		
Mittari	Asiakastyytyväisyys, TAK-arviointi 1-5	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4,14	4,00	4,20
Mittari	Kalajoen ulkopuolelta tulevien lukioalaisten määrä (% / kaikista opiskelijoista)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		30,5	30,00	25,00
Mittari	Lukion oppilasmäärä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		236,00	250,00	240,00

Toimenpide		Tilannekuvaus		
Peruskoulunsa päättäneet oppilaat sijoittuvat hyvin jatkokoulutuspaikkoihin		Kaikki peruskoulun suorittaneet saivat jatkokoulutuspaikan		
Mittari	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen päässeiden määrä %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		100,00	100,00	100,00
Mittari	Perusopetuksen päästötodistuksen saaneiden määrä (%)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		100,00	100,00	100,00

Talousarviotavoite		Kansainvälisyys on vahva osa koko hyvinvointipalvelujen toimintaa		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kansainvälisyys on kiinteä osa Kalajoen koulujen toimintaa		Englanniksi opetettujen kurssien määrä on toteutunut 50 %. Ulkopuolelta rahoitettavien uusien hankkeiden määrä on toteutunut 100 %.		
Mittari	Lukiossa englanniksi opetettavia kursseja	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		3,00	6,00	3,00
Mittari	Ulkopuolelta rahoitettavien uusien hankkeiden määrä (perusopetus + lukio)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		3,00	4,00	4,00

Talousarviotavoite		Lapsia ja nuoria aktivoidaan liikkumaan ja harrastamaan		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Aktiivinen ja toiminnallinen koulupäivä		MOVE-mittausten tuloksissa 5 luokkalaiset ovat maan keskiarvossa tai hieman alapuolella. 8 luokkalaiset ovat maan keskiarvossa tai hieman yläpuolella. Poikien ja tyttöjen tuloksissa ei suuria eroja.		
Mittari	Liikkuva koulu -toimintamallia arvioidaan Nykytilan arvioinnin avulla (%)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		100,00	100,00	100,00
Mittari	MOVE-mittausten tulos yli valtakunnan keskiarvon	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva

Talousarviotavoite		Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		

Opetushenkilöstö osallistuu uuden oppimisympäristön ja pedagogisten toimintamallien kehittämiseen		Yhtenäiskouluun siirtyvä henkilöstö on osallistunut oppimisympäristön ja pedagogisten toimintamallien kehittämiseen.		
Mittari	Henkilöstön osallistuminen (%) sekä pedagogiseen että oppimisympäristön suunnitteluun	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		100,00	100,00	100,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01					
Asiakastytyväisyys	4,10		4,20	420,00%	2%
02 OPPILASMÄÄRÄT					
Etelänkylän koulu	78,00	82,00	78,00	95,12%	0%
Mehtäkylän koulu	31,00	30,00	30,00	100,00%	-3%
Pohjankylän koulu	339,00	316,00	302,00	95,56%	-11%
Raution koulu	74,00	76,00	76,00	100,00%	3%
Rahjan koulu	41,00	40,00	36,00	90,00%	-12%
Raumankarin koulu	312,00	309,00	311,00	100,64%	0%
Tyngän koulu	126,00	119,00	119,00	100,00%	-6%
Vuorenkallion koulu	102,00	102,00	105,00	102,94%	3%
Merenojan koulu	383,00	370,00	383,00	103,51%	0%

OPETUSPALVELUT

	Ed. tp	TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	598 556 €	435 190 €	0 €	435 190 €	609 886 €	174 696 €	1,89 %
TOIMINTAKULUT	-11 729 236 €	-12 029 001 €	0 €	-12 029 001 €	-12 054 951 €	-25 950 €	2,78 %
Toimintakate	-11 130 680 €	-11 593 811 €	0 €	-11 593 811 €	-11 445 065 €	148 747 €	2,82 %
Vuosikate	-11 130 680 €	-11 593 811 €	0 €	-11 593 811 €	-11 445 065 €	148 747 €	2,82 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-28 195 €	-28 194 €	0 €	-28 194 €	-10 872 €	17 322 €	-61,44 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-28 195 €	-28 194 €	0 €	-28 194 €	-10 872 €	17 322 €	-61,44 %
Tilikauden tulos	-11 158 875 €	-11 622 005 €	0 €	-11 622 005 €	-11 455 937 €	166 069 €	2,66 %
LASKENNALLISET ERÄT	-58 233 €	0 €	0 €	0 €	-60 801 €	-60 801 €	4,41 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 217 108 €	-11 622 005 €	0 €	-11 622 005 €	-11 516 738 €	105 268 €	2,67 %

OPETUSPALVELUT

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoinen ja sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	609 787 €	435 190 €	0 €	435 190 €	628 546 €	193 356 €	3,08 %
TOIMINTAKULUT	-16 303 431 €	-19 065 498 €	0 €	-19 065 498 €	-19 028 971 €	36 527 €	16,72 %
Toimintakate	-15 693 643 €	-18 630 308 €	0 €	-18 630 308 €	-18 400 425 €	229 883 €	17,25 %
Vuosikate	-15 693 643 €	-18 630 308 €	0 €	-18 630 308 €	-18 400 425 €	229 883 €	17,25 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-28 195 €	-28 194 €	0 €	-28 194 €	-10 872 €	17 322 €	-61,44 %
Tilikauden tulos	-15 721 838 €	-18 658 502 €	0 €	-18 658 502 €	-18 411 297 €	247 205 €	17,11 %
LASKENNALLISET ERÄT	-58 233 €	0 €	0 €	0 €	-60 801 €	-60 801 €	4,41 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-15 780 071 €	-18 658 502 €	0 €	-18 658 502 €	-18 472 098 €	186 404 €	17,06 %

KEHITTÄMIS- JA KANSAINVÄLISYYSKESKUS

Toiminta-ajatus

Yksikön tehtävänä on innovoida ja käynnistää uusia kehittämishankkeita palveluiden kehittämistyön tueksi. Se tukee kaupungin eri palveluiden kehittämishankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja ulkoisen rahoituksen hankinnassa. Yksikössä on erityisosaamista kansainvälisten hankkeiden laatimiseen ja toteutukseen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Yksikkö tukee eri palvelualueita tavoitteiden saavuttamisessa: Korkeatasoiset ja vetovoimaiset opetuspalvelut, toimintaprosessien kehittäminen, urheilu- ja kulttuuritarjonnan monipuolistaminen ja parantaminen, kielikoulutarjonnan laajentaminen, digitalisoinnin kehittäminen.

Hankkeita on käynnissä koko kaupungissa 42, joissa hankeasiantuntija on ollut valmistelussa tai toteutuksessa mukana. Kuusi hankehakemusta on jätetty, joista ei vielä rahoituspäätöstä 31.12.2019 mennessä. Suurimmat euromääräiset rahoituspäätökset ovat Ohjaamo ja Virtaamo -hanke 326 000 euroa, European Youth Empowerment – Festivals 120 000 euroa ja Rannikon alue-tutor toiminnan vakiinnuttaminen -hanke 120 000 euroa. Yksikkö pysyi talousarviossa.

Talousarviotavoite	Kansainvälisyys on vahva osa koko hyvinvointipalvelujen toimintaa		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Karelia CBC -hanke suunnitelma jätetään rahoittajalle	Rahoitushakemus jätetty, Hankerahoitusta ei saatu		
Talousarviotavoite	Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Hankeasiantuntija auttaa koko kaupunkiorganisaatiota hankevalmisteluissa	Käynnissä koko kaupungissa 42 hanketta, joissa hankeasiantuntija on ollut valmistelussa tai toteutuksessa mukana. Kuusi hankehakemusta on jätetty, joista ei vielä rahoituspäätöstä 31.12.2019 mennessä.		
Mittari	Jätettyjen hankehakemusten määrä	Toteuma, edellinen	Toteuma, kuluva
		Tavoite	
		15,00	20,00
Talousarviotavoite	Perheet viihtyvät ja voivat hyvin Kalajoella.		
Toimenpide	Tilannekuvaus		
Tuetaan työperäistä maahanmuuttoa auttamalla arjen asioinneissa.	Työperäisen muuton ja pakolaisperheiden kotoutumista on avustettu tarpeen mukaan.		
Mittari	Maahanmuutto Kalajoelle	Toteuma, edellinen	Toteuma, kuluva
		Tavoite	
		0,00	

**KEHITTÄMIS- JA
KANSAINVÄLISYYSYKSIKKÖ**

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	19 €	600 €	0 €	600 €	219 €	-382 €	1 043,98 %
TOIMINTAKULUT	-215 516 €	-287 924 €	0 €	-287 924 €	-221 516 €	66 408 €	2,78 %
Toimintakate	-215 497 €	-287 324 €	0 €	-287 324 €	-221 298 €	66 027 €	2,69 %
Vuosikate	-215 497 €	-287 324 €	0 €	-287 324 €	-221 298 €	66 027 €	2,69 %
Tilikauden tulos	-215 497 €	-287 324 €	0 €	-287 324 €	-221 298 €	66 027 €	2,69 %
LASKENNALLISET ERÄT	3 051 €	0 €	0 €	0 €	8 319 €	8 319 €	172,68 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-212 446 €	-287 324 €	0 €	-287 324 €	-212 979 €	74 345 €	0,25 %

**KEHITTÄMIS- JA
KANSAINVÄLISYYSYKSIKKÖ**

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoinen ja sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	19 €	600 €	0 €	600 €	219 €	-382 €	1 043,98 %
TOIMINTAKULUT	-223 228 €	-297 931 €	0 €	-297 931 €	-234 577 €	63 354 €	5,08 %
Toimintakate	-223 209 €	-297 331 €	0 €	-297 331 €	-234 358 €	62 972 €	4,99 %
Vuosikate	-223 209 €	-297 331 €	0 €	-297 331 €	-234 358 €	62 972 €	4,99 %
Tilikauden tulos	-223 209 €	-297 331 €	0 €	-297 331 €	-234 358 €	62 972 €	4,99 %
LASKENNALLISET ERÄT	3 051 €	0 €	0 €	0 €	8 319 €	8 319 €	172,68 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-220 159 €	-297 331 €	0 €	-297 331 €	-226 040 €	71 291 €	2,67 %

KALAJOKI AKATEMIA
Toiminta-ajatus

Kalajoki Akatemia tukee asukkaiden hyvinvointia tukemalla yhteisöllisyyttä lisäävää toimintaa sekä tuottamalla laadukkaita ja monipuolisia kirjasto-, kansalaisopisto-, liikunta-, kulttuuri- sekä nuorisopalveluita. Kalajoki Akatemia kannustaa kaiken ikäisiä kuntalaisia sekä matkailijoita omaehtoiseen aktiivisuuteen luomalla mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen sekä mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan. Tehtäviin sisältyy myös lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen organisointi sekä yhteistyö järjestöjen, yhdistysten sekä urheiluseurojen kanssa.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Kuluneen vuoden aikana vahvistettiin yhteisöjentalo Ventelän toimintaa sekä hyödynnettiin pääkirjaston sekä Virta-Salin tuomaa uutta toimintaympäristöä monipuolisena kulttuuritilana. Virta-Salissa kulttuuri- ja koulutustapahtumiin osallistui 13 000 kävijää, toimintapäiviä kertyi 276. Muita tapahtumia Kalajoella toteutettiin 135; Kalajoki Akatemia oli mukana toteuttamassa 115 tapahtumaa, joista 7 tapahtumaa keräsi yli 5000 kävijää ja 15 ylsi yli 2000 kävijään.

Vuoden aikana tulokertymää ei saavutettu oletetulla tavalla. Virta-Salin myyntiä ja markkinointia on tehostettu kilpailuttamalla lipunmyyntijärjestelmä ja käynnistämällä toiminta tarjouskilpailun voittaneen lippu.fi-lipunvälitysyrityksen kanssa. Tilan myyntiä ja markkinointia varten tehtiin myös määräaikainen yhteistyösopimus VisitKalajoen kanssa tavoitteena lisätä koulutus- ja seminaaritapahtumia Virta-Salissa, mutta tavoitteisiin ei päästy.

Nuorten kansainvälistä toimintaa aktivoitiin mm. teemaviikkojen avulla sekä useiden kansainvälisten EU rahoitteisten hankkeiden avulla yhteistyössä kansainvälisyysyksikön, koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Nuorisotyön painopiste on koulunuorisotyössä, yhteisöllisyyden vahvistamisessa sekä syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Vuoden aikana hyväksyttiin Kalajoen Liikuntasuunnitelma, joka ohjaa toimintaa tulevina vuosina. Urheilu-Akatemian palveluiden myyntiä ja markkinointia on tehostettu. Yhteistyö kansainvälisten liikunta- ja urheiluleirin järjestämiseksi on käynnistynyt urheilun alue järjestöjen sekä Taitoluistelun Piruetti-leirien myötä.

Toimintaa kehitettiin useiden erillishankkeiden avulla:

Aluehallintovirasto: Meriluonto liikunnan lähteenä 1, Maahanmuuttajien kotouttaminen liikunnan avulla 3, Kuutiot käyttöön – kirjaston palvelujen monipuolistaminen, Lasten- ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan tukeminen

Opetushallitus: Perusopetuksen kerhotoiminnan tuki, Keski-Piste ja Rieska-Leader: Nuoret Taitajat Lavalla - päättyi 30.5.2019, Keskustojen kehittämishanke (Yhteistyössä Kalajoen Yrittäjien kanssa, Ventelän kehittäminen, toritapahtumat), EU Youth in Action Programme / European Solidarity Corps – Vapaa-ehtoistyöntekijä, nuorisovaihto

Talousarviotavoite		Hyvinvointipalveluilla on asiakkaita tukevat monipuoliset kuntoutuspolut		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kalajoen urheiluakatemian testiasema tuottaa terveyspalveluiden toteuttaman elintapaohjauksen tueksi fyysisen suorituskyvyn seurantamittauksia sekä antaa viikoittain matalan kynnyksen liikuntaneuvontaa.		Urheiluakatemia toteutti vuonna 2020 1450 suorituskykytestiä, 45 Firstbeat hyvinvointianalyysiä ja koulutti 20 henkilöä testiaseman laitteiden käyttäjiksi. Testiasema aloittaa syksyllä 2020 elintapaohjauksen tueksi tehtävän päivittäisen mittausspalvelun Merenojan liikuntahallin uudessa testiasematilassa.		
Mittari	Liikuntaneuvonnan asiakastapaamiset (kpl)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		200,00	750,00	550,00
Mittari	Liikuntaneuvonnan tueksi tuotetut suorituskykytestit (kpl)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		10,00	500,00	625,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Liikuntaneuvonta on säännöllistä ja helposti saavutettavaa. Liikuntaresepti otetaan käyttöön.		Viikoittaiset liikuntaneuvonnan tapaamiset ovat toteutuneet suunnitellusti, tosin pienillä asiakasmäärillä, mikä johtuu puutteissa palveluketjussa sekä liikuntaneuvontapisteen sijainnista. Vuoden 2020 alusta liikuntaneuvonta on saavutettavuuden tehostamiseksi siirretty Kalajoen pääkirjastoon, jonne lisäksi rakennetaan liikuntaneuvonnan materiapistettä, joka avataan helmikuussa 2020. Kalajoen lukiossa on hankkeen Lukiolaiset liikkeellä toteutettu opiskelijoille suunnattua säännöllistä liikuntaneuvontaa ja fysioterapeutin vastaanottoja ja PT-ohjausta.		
Talousarviotavoite		Kansainvälisyys on vahva osa koko hyvinvointipalvelujen toimintaa		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Nuorten kansainväliset leirit		Nuorten kansainvälinen toiminta Kalajoella pohjautuu paljolti EU-hankerahoitukseen. Vuoden 2019 aikana saatiin käyntiin kansainvälinen Piruetti- taitoluisteluleiri sekä kansainvälinen jalkapalloleiritys, myös Japani yhteistyö kansainvälisti Juku Juku leirin. Kansainvälisiä nuorten leirejä on toteutettu kaikkiaan 7.		
Mittari	Kansainvälisten leirien määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			2,00	7,00

Talousarviotavoite		Lapsia ja nuoria aktivoidaan liikkumaan ja harrastamaan		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Tarjotaan monipuolista ja liikkumiseen aktivoivaa kerhotoimintaa sekä teemapäivien yhteydessä esitellään eri lajien harrastusmahdollisuuksia.		Urheiluakatemia järjesti vuonna 2019 25 liikunnallista teemapäivää, sekä päivittäistä kerhotoimintaa, jotka kohdistuivat erityisesti varhaiskasvatus-, alakoulu- ja seniori-ikäisille sekä maahanmuuttajille, joita kerhoihin osallistui 45 henkilöä 9 eri lajissa. Kaikkiaan kerhotoiminta ja teemapäivät ovat tavoittaneet 2250 kuntalaista.		
Talousarviotavoite		Monipuolinen ympärivuotinen kulttuuri- ja urheilutapahtumatuotanto		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Virta-Salin sekä EventPark Areenan hyödyntäminen urheilu- ja kulttuuritapahtumien tuottamisessa yhteistyössä yrittäjien sekä yhdistysten kanssa.		Event Park Areenalla säännöllinen ohjattu harrastetoiminta sekä vapaavuorot vakiintuneet noin 6h/vk kevät ja syyskaudella. Virta-Salissa toimintapäiviä 276 ja tapahtumia 352 joista 37,2 % avoimia tai kohdennettuja ilmaistapahtumia, 36,3 % elokuvapäiviä ja 10,2 % muita pääsymaksullisia tapahtumia.		
Mittari	Virta-Salin Tapahtumapäivät	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	144,00	276,00
Mittari	Virta-Salin Tapahtumien määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	288,00	352,00
Talousarviotavoite		Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palvelumuotoja ja edistetään palvelualueiden digitalisaatiota		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kohdennettua digiosaamisen kouluttamista senioreille sekä muille koulutusta tarvitseville.		Hyödynnetty alueella toimivia Digi - tuki hankkeita, joiden avulla toteutettu pienryhmäopastusta sekä henkilökohtaista digineuvontaa mm. kirjastossa, Ohjaamossa sekä vertaistukiryhmissä. Kirjastossa järjestetty koulutustilaisuuksia kirjaston omien sähköisten palveluiden käyttämiseen.		
Mittari	Koulutustilaisuuksia	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	20,00	15,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Seurojen toiminta-avustusten myöntämisessä siirrytään sähköiseen seuraverkko.fi palvelun kautta tapahtuvaan sähköiseen hakujärjestelmään, jota kautta seurat voivat myös hakea OKM:ltä seuratoiminnan kehittämistukea.		Kalajoki Akatemia on ottanut käyttöön Avustusverkko.fi sivuston kautta tehtävän toiminta-avustusten hakujärjestelmän., jonka kautta kaikki Kalajoen kaupungin myöntämät liikunta-avustukset on haettu vuodesta 2019 alkaen. Avustusten vastikkeellisuustarkastelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta siirtää sähköisten avustusten haku etimmi -varausjärjestelmän kautta tehtäväksi, kun Avustusverkon määräaikainen sopimus päättyy 2020.		
Mittari	Seuraverkko.fi palvelua käyttävien seurojen määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			32,00	42,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Urheiluakatemian ja urheilija-avustusten sähköinen hakujärjestelmä		Kalajoki Akatemia on ottanut käyttöön Avustusverkko.fi sivuston kautta tehtävän urheilija-avustusten hakujärjestelmän., jonka kautta kaikki Kalajoen kaupungin myöntämät liikunta-avustukset on haettu vuodesta 2019 alkaen.		

Talousarviotavoite		Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kirjaston toimintaa kehitetään		Kaikki kirjaston 2019 vuodelle asetetut tavoitteet ylittyivät todella suuresti. Ainoastaan lainattavien liikuntavälineiden saaminen ei toteutunut vuoden aikana, mutta tavoitetta kompensoitiin järjestämällä kirjastoon lainattavia JHT:n kausikortteja. Kirjaston aukiolotuntien kasvu: 22,8 % Kirjaston kokonaislainauksen kasvu: 23,7 % Kirjaston fyysisten käyntien kasvu: 42,2 %		
Mittari	Järjestettyjen 3D-tulostustyöpajojen määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			4,0	5,00
Mittari	Kirjaston aukiolotuntien kasvu %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4 547,00	5 200,00	5 583,00
Mittari	Kirjaston fyysiset käynnit (kpl)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			140 000,00	166 396,00
Mittari	Kirjaston kokonaislainauksen kasvu 4 %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		204 150,00	212 300,00	232 723,00
Mittari	Lainattavien esineiden ja välineiden lisääminen kirjaston palveluihin yhdessä liikunta- ja terveystalvelujen kanssa	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			10,00	4,00
Mittari	Lainausautomaattien lainat, kpl	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			40 000,00	101 631,00

Talousarviotavoite		Perheet viihtyvät ja voivat hyvin Kalajoella.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Perheille tarjotaan mahdollisuuksia mielekkääseen vapaa-ajan toimintaa niin ohjatusti kuin omaehtoisesti, Tehostetaan toimintamahdollisuuksista tiedottamista.		Perheille suunnattuja yhteisiä tapahtumia on järjestetty yhteistyössä järjestöjen, urheiluseurojen sekä muiden toimintaryhmien kanssa säännöllisesti. Event Park areenalla on ollut mm syyslooma- ja talvilomapeuhut, Virta-Salissa avoimia teatteri- ja konserttitapahtumia sekä kaiken kansan pikkujoulu- tapahtuma. Tilaisuuksissa on esitelty paikakunnan järjestö-, yhdistys- ja seuratoimintaa sekä tuotu tutuksi lähi-liikunta-alueita sekä perheille sopivia retkikohteita. Tiedottamista on tehty monikanavaisesti sekä aktiivisesti myös kohderyhmäkohtaisesti. Vuode aikana otettiin käyttöön 4-5 vuotiaalle suunnattu Tenavapassi 6-15 vuotiaiden Elämyspassin rinnalle.		

Talousarviotavoite		Senioreiden monipuolinen palvelutuotanto		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Otetaan käyttöön senioripassi, jonka avulla kannustetaan liikuntaan sekä aktivoidaan kulttuuritoimintaan osallistumista.		Senioripassi ei ole toteutunut, edulliset ohjatut liikuntaryhmät kuntosaleilla sekä kylpylässä sekä Virta-Salin Hopeakerho-elokuvat iltapäivisin sen sijaan on saatu hyvin toimimaan ja ryhmiä liikuntaan on lisätty.		

Talousarviotavoite		Työkäisen väestön liikunta- ja harrastustoiminnan aktivoiminen		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Liikkumaan aktivoivat kuntokampanjat, yrityksiin Tyky-toiminnan markkinointi sekä omaehtoiseen liikkumiseen kannustaminen.		Syksyllä 2019 ei ole järjestetty erikseen aktivoivia liikunta- tai kuntoilukampanjoita eikä TYKY-toimintaa. Puute on tiedostettu ja Meriluonto liikunnan lähteenä -hankesuunnitelmaan 2020 on lisätty erillinen 5000€ kustannuserä liikuntakampanjojen toteuttamiseen ja viikoittaisen ohjatun TYKY-toiminnan käynnistämiseen.		

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01					
TAK arviointi		4,00	2,90	72,50%	0%
02 KANSALAI SOPISTO					
Kansalaisopiston tunnit	7 517,00	8 800,00	7 506,00	85,29%	0%
Kansalaisopiston opiskelijat	3 041,00	3 000,00	2 416,00	80,53%	-21%
Taiteen perusopetus osallistujat	585,00	550,00	704,00	128,00%	20%
03 KIRJASTO					
Kirjaston paikallislainat	188 161,00	210 000,00	232 723,00	110,82%	24%
Lainauksia/asukas	15,00	19,00	18,80	98,94%	25%
Kirjastokäyntejä/asukas	9,00	10,00	13,40	134,00%	49%
04 NUORISOPALVELUT					
Avoin nuorisotilatoiminta/osall	2 013,00	7 000,00	2 150,00	30,71%	7%
Lasten ja nuorten ohjattu toiminta/osallistujat	6 200,00	6 000,00	7 900,00	131,66%	27%
Lasten ja nuorten yöleirit	14,00	10,00	10,00	100,00%	-29%
Lasten ja nuorten päiväleirit	8,00	12,00	10,00	83,33%	25%
05 KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT					
Kulttuuritoiminta/osallistujat	32 000,00	15 000,00	36 540,00	243,60%	14%
Kulttuuritapahtumat, alueelliset	14,00	24,00	20,00	83,33%	43%
Kuntotapahtumat, alueelliset	14,00	20,00	25,00	125,00%	79%
Liikuntakampanjat/osallistujat	12 000,00	12 000,00	14 959,00	124,65%	25%
Kansainväliset tapahtumat	12,00	6,00	7,00	116,66%	-42%

KALAJOKI AKATEMIA

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	300 619 €	469 550 €	0 €	469 550 €	357 604 €	-111 946 €	18,96 %
TOIMINTAKULUT	-2 075 397 €	-2 131 984 €	0 €	-2 131 984 €	-2 364 915 €	-232 930 €	13,95 %
Toimintakate	-1 774 778 €	-1 662 434 €	0 €	-1 662 434 €	-2 007 310 €	-344 876 €	13,10 %
Vuosikate	-1 774 778 €	-1 662 434 €	0 €	-1 662 434 €	-2 007 310 €	-344 876 €	13,10 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 231 €	-26 217 €	0 €	-26 217 €	-37 411 €	-11 194 €	94,53 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 231 €	-26 217 €	0 €	-26 217 €	-37 411 €	-11 194 €	94,53 %
Tilikauden tulos	-1 794 009 €	-1 688 651 €	0 €	-1 688 651 €	-2 044 721 €	-356 069 €	13,97 %
LASKENNALLISET ERÄT	-722 614 €	0 €	0 €	0 €	-986 550 €	-986 550 €	36,53 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 516 623 €	-1 688 651 €	0 €	-1 688 651 €	-3 031 271 €	-1 342 620 €	20,45 %

KALAJOKI AKATEMIA

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoisen ja sisäisen							
TOIMINTATUOTOT	303 636 €	469 550 €	0 €	469 550 €	382 468 €	-87 082 €	25,96 %
TOIMINTAKULUT	-2 978 519 €	-3 680 426 €	0 €	-3 680 426 €	-4 518 718 €	-838 292 €	51,71 %
Toimintakate	-2 674 883 €	-3 210 876 €	0 €	-3 210 876 €	-4 136 250 €	-925 374 €	54,63 %
Vuosikate	-2 674 883 €	-3 210 876 €	0 €	-3 210 876 €	-4 136 250 €	-925 374 €	54,63 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 231 €	-26 217 €	0 €	-26 217 €	-37 411 €	-11 194 €	94,53 %
Tilikauden tulos	-2 694 114 €	-3 237 093 €	0 €	-3 237 093 €	-4 173 660 €	-936 568 €	54,92 %
LASKENNALLISET ERÄT	-722 614 €	0 €	0 €	0 €	-986 550 €	-986 550 €	36,53 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 416 728 €	-3 237 093 €	0 €	-3 237 093 €	-5 160 211 €	-1 923 118 €	51,03 %

SOSIAALIPALVELUT

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palvelut luovat lapsille ja perheille mahdollisuuden saada kokonaisvaltaista perheiden tarpeisiin perustuvaa palvelua yhdestä palvelupisteestä painottaen yhä enemmän ennaltaehkäiseviä palveluja korjaavien sijaan.

Kotiin annettavat palvelut tukevat kuntalaisten selviytymistä heidän omassa asuin ympäristössä mahdollisimman pitkään järjestämällä erilaisia palveluja kotiin. Palvelut suunnitellaan yksilöllisesti asiakkaiden tarpeiden ja voimavarojen mukaan.

Asumispalveluita tarjotaan asiakkaille, joiden kotona asuminen on vaikeutunut niin, etteivät he kykene enää asumaan tuetusti kotona.

Työ- ja toimintapalvelut sisältävät kuntouttavan työtoiminnan, Duunipaikan, palkkatukityöllistämisen, Maakari ja Kuunarin toimintakeskukset, pesulan, nuorten kesätyöllistämisen sekä työmarkkinatuen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Ennaltaehkäiseviin palveluihin on panostettu palkkaamalla sosiaaliohjaaja, joka aloitti 2.5.2019 ja ostamalla oman palvelutuotannon lisäksi perheterapiapalvelua yksityiseltä palveluntuottajalta. Panostus ennaltaehkäiseviin palveluihin näkyy viiveellä. Perheneuvolan ja perhetyön käyntimäärät ovat pysyneet edelleen korkeina.

Lastensuojelun sijoittamina on vuoden aikana ollut yhteensä 25 kalajokista lasta/nuorta, joista 7 huostaanotettuna ja 3 merijärvistä. Sijoitusten vuoksi lastensuojelun avohuollon määrärahat ovat ylittyneet. Vammaispalveluissa on ollut erityispalveluiden tarvetta, jota ei ole huomioitu talousarviossa. Lakisääteisen henkilökohtaisen avun tarve on kasvanut.

Kotona asuvien yli 75-vuotta täyttäneiden osuus on tavoitteen mukainen. Asiakkaiden hoitoisuus on lisääntynyt ja avuntarvetta on yhä enemmän myös iltaisin ja viikonloppuisin. Sijaisia on palkattu ja kotihoidon henkilöstö on joutanut tilanteissa, joissa aina ei ole saatu sijaisia rekrytoitua. Tässä tilanteessa mm. sijaisten palkkoihin, matkakustannuksiin, erilliskorvauksiin ja hoitotarvikkeisiin ei määräraha riittänyt. Kotikuntoutukseen ei ole voitu panostaa haastavan sijaistilanteen vuoksi riittävästi. Omaishoidettavien määrä on noussut ja ensimmäisen kerran saavutettiin valtakunnallinen tavoite. Tuki on myönnetty kaikille kriteerit täyttävälle. Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmä on otettu käyttöön Merijärvellä.

Asumispalveluissa ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa yli 75-vuotta täyttäneiden osuus on tavoitteen mukainen. Käyttöaste tehostetussa palveluasumisessa oli 97,42%. Mielen-terveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluiden tarve on lisääntynyt.

Työ- ja toimintapalveluissa asiakkaita on ohjautunut hyvin eteenpäin työhön ja koulutukseen. Työllisyyspalveluissa aktiivinen ennakoiva yhteydenotto yli 200 pv työttömänä olleisiin. Työ- ja toimintapalveluissa monitoimikeskusten osalta ennakoidaan tulevan lakimuutoksen vaikutusta vammaisten työ- ja päivätoimintaan toimintaa kehittämällä. Ohjausresurssia on myös siirretty yksin asuvien asumisen tukemiseen.

Työ- ja toimintapalveluissa palkkatukeen varatut määrärahat ovat ylittymässä. Palkkatukipaikkoja kaupungin eri palveluissa tavallista enemmän ja veloitetyöllistettäviä useita. Kahvila Kirjan osalta myynti on ollut tappiollista. Työmarkkinatuen kuntaosuus ollut odotettua suurempi.

Talousarviotavoite		Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluihin.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Asiakastytyväisyyskysely toteutetaan säännöllisesti kerran vuodessa. Saatu palaute hyödynnetään palvelua kehitettäessä.		Vuonna 2019 siirryttiin uuteen sähköiseen asiakastytyväisyyskyselyyn. Vastajamäärä jäi niin pieneksi, että tulosta ei voi arvioida,		
Mittari	TAK asiakastytyväisyyskysely (1-5)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4,10	4,00	
Talousarviotavoite		Hyvinvointipalveluilla on asiakkaita tukevat monipuoliset kuntoutuspolut		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Kotikuntoutuksen toimintamallin käyttöönotto ja kehittäminen.		Henkilöstöpula vaikeutti kotikuntoutuksen toteuttamista. Kotikuntoutuksen toimintamalli arvioitava ja mietittävä uudelleen vuonna 2020.		
Mittari	Kotikuntoutuksen vaikuttavuus %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			50,00	
Talousarviotavoite		Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palvelumuotoja ja edistetään palvelualueiden digitalisaatiota		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Sosiaalipalvelujen keskeisimpien lomakkeiden muuttaminen sähköisesti täytettäväksi ja lähetettäväksi (lastensuojeluilmoitus, ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta, kotihoidon ja asumispalvelujen hakemus).		Sähköiset lomakkeet valmiina, mutta tekninen toteutus ei vielä valmis. ICT-palvelut selvittävät sitä.		
Talousarviotavoite		Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Ennaltaehkäiseviin palveluihin resursoimalla pyrimme säästämään pitkällä tähtäimellä korjaavista/raskaammista palveluista		Vuonna 2019 aloitetaan sosiaaliohjaajan työpanos kohdennettiin lastensuojeluilmoitusten käsittelyyn ja ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin.		
Mittari	Ennaltaehkäiseviin palveluihin resurssointi sekä työntekijäresurssia lisäämällä että toimintaa muuttamalla	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			100,00	100,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Pitkäaikaistyöttömien aktivointi		Yli 1.000 päivää työttömänä olleiden määrä on kasvussa.		
Mittari	Työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla 1000pv työttömänä olleiden määrä, ka.	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			15,00	23,75
Mittari	Työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla yli 300-999 pv olleiden määrä, ka	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			55,00	54,00

Toimenpide		Tilannekuvaus		
Tehostetun palveluasumisen paikka järjestyy kolmen kuukauden kuluessa.		Tehostetun palveluasumisen paikka järjestynyt keskimäärin alla kolmen kuukauden kuluessa.		
Mittari	Jonotusaika	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		1,90	3,00	1,90
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Työ- ja toimintapalveluissa asiakas on asiakkuuden aikana edistynyt tavoitteellisesti eteenpäin palkkatyöhön, työkokeiluun, koulutukseen, kuntoutukseen tai eläkkeelle.		Kuntouttavasta työtoiminnasta 2019 aikana asiakkaista 23 on työllistynyt, 12 on jäänyt sairauslomalle, 10:llä päätös on päättynyt eikä velvoitetta jatkaa, 4 henkilöä opiskelemaan, 6 eläkkeelle ja 3 kuntoutukseen. Kuntouttavan työtoiminnan aktiivisia asiakkaita on ollut yhteensä 138.		
Mittari	% asiakkuuksista, jotka ovat edistyneet tavoitteellisesti eteenpäin	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			25,00	30,50
Talousarviotavoite		Senioreiden monipuolinen palvelutuotanto		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Lyhytaikaisen (vuoro/tilapäishoito) tehostetun palveluasumisen paikkojen lisääminen kotona asumisen tukemiseksi.		Lyhytaikaispaikkaresurssia ei ollut käytettävissä 1 % koko vuoden ajan, johtuen vakituisen asumisen tarpeista. Mäntyrinteen lisäpaikat tulevat täysmääräisesti käyttöön vasta vuoden 2020 alusta.		
Mittari	Lyhytaikaishoitoa järjestetään 1% ikäihmisten määrästä (yli 75-v)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			1,00	
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Senioriasumisen lisääminen, monipuolisia asumisen vaihtoehtoja lisätään.		Senioriasumishankkeet eivät ole edenneet vuoden 2019 aikana.		

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01					
Asiakastyytyväisyys TAK (1-5)		4,00		0,00%	0%
02 SOSIAALITYÖ					
Pene asiakaskäynnit	1 253,00	850,00	1 154,00	135,76%	-8%
Koulupsykologi käynnit	266,00	480,00	294,00	61,25%	11%
Lastensuojeluilmoitukset	386,00	300,00	271,00	90,33%	-30%
Lastensuojelu asiakkaat	82,00	80,00	103,00	128,75%	26%
Lastensuojelu laitoshoido/vrk Kalajoki	4 315,00	3 500,00	4 106,00	117,31%	-5%
Lastensuojelu perhehoito/vrk Kalajoki	1 317,00	1 600,00	1 354,00	84,62%	3%
Lastenvalvojan sopimukset	310,00	300,00	290,00	96,66%	-6%
Perhetyö/asiakasperheet	60,00	60,00	83,00	138,33%	38%
Perhetyönkäynnit	1 237,00	1 100,00	1 256,00	114,18%	2%
Kuljetuspalvelun asiakkaat Kalajoki+Merijärvi	85,00	110,00	88,00	80,00%	4%
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	196,00	175,00	138,00	78,85%	-30%
Kuntouttava työtoiminta/pvt	6 521,00	7 000,00	4 748,00	67,82%	-27%
03 VAMMAISPALVELUT					
Vammaispalvelun asiakkaat	136,00	125,00	130,00	104,00%	-4%
Erytishuoltolain piirissä olevat	133,00	135,00	137,00	101,48%	3%
Ryhmäkoti Puistola (15) asumispäivät	6 333,00	5 475,00	4 711,00	86,04%	-26%
Kalliokoti (9) asumispäivät	3 191,00	3 285,00	3 233,00	98,41%	1%
Asumispalveluiden osto	3 211,00	4 380,00	2 846,00	64,97%	-11%
Monitoimikeskus Maakari, asiakkaat	81,00	80,00	74,00	92,50%	-9%
Maakarin toimintapäivät/ Kalajoki	6 167,00	6 000,00	6 034,00	100,56%	-2%
Maakarin toimintapäivät/Merijärvi	739,00	660,00	695,00	105,30%	-6%
Monitoimikeskus Kuunari, asiakkaat	27,00	30,00	26,00	86,66%	-4%
Kuunarin toimintapäivät	2 529,00	2 800,00	2 467,00	88,10%	-2%

04 KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT					
Kotona asuvat yli 75 v. Kalajoki (%)		93,00	93,00	100,00%	0%
Kotona asuvat yli 75 v. Merijärvi (%)		92,00	90,00	97,82%	0%
Säännöllinen kotihoito yli 75 v. Kalajoki (%)		15,00	16,00	106,66%	0%
Säännöllinen kotihoito yli 75 v. Merijärvi (%)		19,00	22,00	115,78%	0%
Tukipalveluja saaneet yli 75v. Kalajoki (%)		35,00	35,00	100,00%	0%
Tukipalvelua saaneet yli 75 v. Merijärvi (%)		38,00	42,00	110,52%	0%
Omaishoidontuki yli 75 v. Kalajoki (%)		5,00	5,00	100,00%	0%
Omaishoidontuki yli 75 v. Merijärvi (%)		5,00	3,00	60,00%	0%
05 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUASUMINEN					
Asuu tehostetussa palveluasumisessa % Kalajoki		7,00	7,00	100,00%	0%
Asuu tehostetussa palveluasumisessa % Merijärvi		10,00	10,00	100,00%	0%
Mäntyrinne (50 paikkaa) asumispäivät	18 235,00	18 250,00	18 369,00	100,65%	1%
Maininki (48paikkaa + Kaarnakoti 11 paikkaa) asumispäivät	17 535,00	17 520,00	18 563,00	105,95%	6%
Salmenranta (22 paikkaa) asumispäivät	7 222,00	8 030,00	7 665,00	95,45%	6%
Asumispäivät/palveluseteli/ostot (11) Kalajoki	5 072,00	4 015,00	1 530,00	38,10%	-70%
Asumispäivät/osto MTT/Kalajoki	8 757,00	7 300,00	7 149,00	97,93%	-18%
Palveluasumisen käyttö %	98,00	98,00	97,42	99,40%	-1%

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
SOSIAALIPALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	5 315 390 €	5 305 565 €	150 000 €	5 455 565 €	5 524 123 €	68 558 €	3,93 %
TOIMINTAKULUT	-16 366 451 €	-15 802 498 €	-150 000 €	-15 952 498 €	-16 974 143 €	-1 021 645 €	3,71 %
Toimintakate	-11 051 061 €	-10 496 933 €	0 €	-10 496 933 €	-11 450 021 €	-953 087 €	3,61 %
Vuosikate	-11 051 061 €	-10 496 933 €	0 €	-10 496 933 €	-11 450 021 €	-953 087 €	3,61 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 870 €	-1 443 €	0 €	-1 443 €	-2 732 €	-1 289 €	46,09 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 870 €	-1 443 €	0 €	-1 443 €	-2 732 €	-1 289 €	46,09 %
Tilikauden tulos	-11 052 931 €	-10 498 376 €	0 €	-10 498 376 €	-11 452 753 €	-954 376 €	3,62 %
LASKENNALLISET ERÄT	11 825 €	0 €	0 €	0 €	133 €	133 €	-98,88 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 041 106 €	-10 498 376 €	0 €	-10 498 376 €	-11 452 620 €	-954 243 €	3,73 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
SOSIAALIPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	5 376 267 €	5 305 565 €	150 000 €	5 455 565 €	5 558 367 €	102 802 €	3,39 %
TOIMINTAKULUT	-18 882 978 €	-19 139 751 €	-150 000 €	-19 289 751 €	-20 460 990 €	-1 171 239 €	8,36 %
Toimintakate	-13 506 711 €	-13 834 186 €	0 €	-13 834 186 €	-14 902 623 €	-1 068 437 €	10,33 %
Vuosikate	-13 506 711 €	-13 834 186 €	0 €	-13 834 186 €	-14 902 623 €	-1 068 437 €	10,33 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 870 €	-1 443 €	0 €	-1 443 €	-2 732 €	-1 289 €	46,09 %
Tilikauden tulos	-13 508 581 €	-13 835 629 €	0 €	-13 835 629 €	-14 905 355 €	-1 069 726 €	10,34 %
LASKENNALLISET ERÄT	11 825 €	0 €	0 €	0 €	133 €	133 €	-98,88 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-13 496 756 €	-13 835 629 €	0 €	-13 835 629 €	-14 905 222 €	-1 069 594 €	10,44 %

TERVEYSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuoltoon kuuluu väestön terveydentilan seuranta ja sairaanhoito sekä terveyden edistäminen ja terveysneuvonta, terveystarkastukset, kuntoutukset, päivystys ja mielenterveys- ja päihdetyö. Perusterveydenhuolto on yleisesti kaikkien saatavilla ja muodostaa terveysjärjestelmän perustan. Terveyskeskus toimii Kanta-Kalajoella, terveysasemat toimivat Kalajoen Himangalla ja Merijärvellä. Kaikissa toimipisteissä on neuvola – ja vastaanotto toimintaa. Terveyspalvelut sisältävät vuodeosaston, vastaanottotoiminnan, neuvolan, kuntoutuksen sekä erikoissairaanhoidon.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Vuonna 2019 Kalajoen sote-yhteistoiminta-alueella syntyi 126 lasta, joista 16 syntyi Merijärvellä. Neuvolassa jatkettiin 65- vuotiaiden terveystarkastuksia, joiden osallistumisprosentti oli noin 90. Puheterapian järjestettiin ostopalveluina, joihin jono oli 10 kk. Lapsiperheiden kotipalveluun vakinaistettiin kaksi kotipalvelutyöntekijää.

Osviitan suurin menoerä on ollut psykiatristen palvelujen ostot. Toiminnalliset tavoitteet on pysytetty toteuttamaan, huolta on aiheuttanut nuorten ja lasten palvelujen tarpeen kasvu.

Lääkärin ja sairaanhoitajien vastaanoton toiminta, sisältäen laboratorion ja röntgenin, onnistui loppuvuoteen mentäessä yhä paremmin ja pitkiä potilasjonoja pystyttiin purkamaan. Suuri huolenaihe on ollut ostopalvelu -ja vuokralääkärimenojen suuruus, johon 2020 aikana pyritään saamaan muutos resurssien lisäyksellä ja toimintojen tehostuksella.

Vuodeosastolla asiakaspalveluiden ostot ovat ylittyneet, koska ajoittain ei vapaita potilaspaikkoja ole ollut erikoissairaanhoidosta tuleville. Avohoitokäyntien määrä on lisääntynyt. Lääkkeet ja hoitotarvikkeet ylittivät vaativien haavanhoitojen ja kalliiden lääkkeiden johdosta. Hammashuollossa on pysytty budjetissa, mutta kiireettömien asiakkaiden hoitojonot ovat pidentyneet voimakkaasti. Erikoissairaanhoito pysyi budjetoidussa Kalajoen osalta, Merijärven menot ylittivät 270 000 euroa.

Talousarviotavoite		Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluihin.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Tak-kysely järjestetään vuosittain jokaisessa terveyspalveluiden toimintayksikössä marraskuussa 2019		Asiakastytyväisyyskysely järjestettiin ensimmäistä kertaa sähköisesti, joten ei täysin verrannollinen aiempiin tuloksiin.		
Mittari	TAK-potilastytyväisyys kyselyn tulos 1-5	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluvu
		4,47		4,00

Talousarviotavoite		Hyvinvointipalveluilla on asiakkaita tukevat monipuoliset kuntoutuspolut		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Elintapaohjaus -ryhmiä järjestetään riskiryhmille.		Syksyllä 2019 uusia elintapaohjausryhmiä ei ole järjestetty, koska asiakkaita ei ollut riittävästi. Syksyllä ilmoittautuneet pääsevät kevään 2020 ryhmään.		
Mittari	Osallistujamäärä (kpl)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			140,00	21,00
Talousarviotavoite		Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palvelumuotoja ja edistetään palvelualueiden digitalisaatiota		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Sähköisen hoidon tarpeen arvioinnin lisääminen KlinikPro-käyttöjärjestelmän avulla		Klinik-Pro sähköinen ajanvarausjärjestelmä ei ole tavoittanut suunniteltua asiakasryhmää.		
Mittari	KlinikPro-yhteydenotot	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			1 200,00	1 117,00
Talousarviotavoite		Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Hammashuollon henkilökunnan toimenkuvien painopisteitä muokataan osaamisresurssien mukaan		Hammashuollon toiminnan kehitys käynnissä.		
Mittari	Suun terveydenhuollon kustannus/asukas €	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			67,00	75,00
Talousarviotavoite		Perheet viihtyvät ja voivat hyvin Kalajoella.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Lapset puheeksi -toimintamallin käyttöön-otto neuvolassa.		Lapset puheeksi- toimintamallin mukainen keskustelu tarjotaan neuvolassa 2-v neuvolakäynnillä ja kerran raskauden aikana. Lapset puheeksi keskusteluja käytiin neuvoloissa vuonna 2019 61 kertaa.		
Mittari	Osallistujamäärä (kpl)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			140,00	21,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Lapsiperheiden kotipalvelutoiminta vakinaistetaan		Lapsiperheiden kotipalveluun on vakinaistettu 2 työntekijää. Palvelu on löydetty hyvin ja perheitä on paljon, jotka palvelua käyttävät. Perheet ottavat yhteyttä kotipalvelutyöntekijöihin itse tai yhteydenotto tulee neuvolan, lasten- ja perheiden palvelun tai osviitan kautta asiakkaan toiveesta. Tällä hetkellä palveluun on useamman viikon jonot.		
Mittari	Perheiden lukumäärä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			70,00	83,00
Talousarviotavoite		Perusterveydenhuoltoa kehittämällä erikoissairaanhoidon tarve vähenee		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Akuutti psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanottoaikoja lisätään nopean hoitoon pääsyn varmistamiseksi.		Vastaanoton aikaa ei täysin saavutettu, työntekijöiden rekrytoinnit kesivät arvioitua kauemmin.		
Mittari	Vastaanoton toteutuminen alle 7 vrk	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			3,00	6,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Henkilökunnan toimenkuvaa kehittämällä vähennetään erikoissairaanhoidon tarvetta. Vahvistetaan erityisosaamisalueita ja työssä hyödynnetään sähköisiä työkaluja.				

Mittari	Avohoitokäyntien määrä vähentyy erikoissairaanhoidossa, käyntiä/kk	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			1 300,00	1 532,00
Mittari	Hoitopäivien määrän vähentäminen erikoissairaanhoidossa, hoitopäivää/kk	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			600,00	608,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Laboratoriotutkimusten laadunvalvontaa seurataan tehostetusti potilasturvallisuuden lisäämiseksi.		Labquality laadunvalvonta toteutunut 100%		
Mittari	LabQuality laaduntarkkailunäytteen tulokset	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Mielenterveyskuntoutujia tuetaan kotikäyntejä lisäämällä.		Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kotikäynnit ovat toteutuneet suunnitelman mukaan.		
Mittari	Mielenterveyskuntoutujien kotikäynnit	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			120,00	639,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Röntgentutkimusten laadullinen parantaminen uusien täysdigitaalisten röntgenlaitteiden avulla		Laadunvalvontatestaus toteutunut		
Mittari	Fyysikon vuosittainen laadunvalvontatestaus	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
				100,00
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Vuodeosaston toiminnan kehittäminen		Koko vuoden keskimääräinen hoitoaika on 10.5 vrk. Osasto ollut täynnä lokakuun puolestavälistä lähtien koko loppu vuoden. Akuuttiosaston puolella vaihtuvuus on nopea ja keskimäärin osastolta kotiutuu lääkärikiertopäivinä 5 potilasta. Osastolla asumispalvelupaikkaa odottavat potilaat nostavat keskimääräistä hoitoaikaa. Näiden potilaiden määrä on vaihdellut vuoden mittaan 6-12 potilasta.		
Mittari	Keskimääräinen hoitoaika vuorokautta vuodeosastolla	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			10,00	10,50
Talousarviotavoite		Senioreiden monipuolinen palvelutuotanto		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Suun terveydenhuolto. Suuhygienistin käynnit palveluasumis- ja kotisairaanhoidon palveluiden asiakkaiden luona.		Suuhygienistin työpanosta ei ole voitu kohdentaa tälle asiakasryhmälle suunniteltua määrää.		
Mittari	Suuhygienistin käynnit palveluasumis- ja kotisairaanhoidon palveluiden asiakkaiden luona.	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			50,00	35,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
001					
Asiakastytyväisyys TAK (1-5)		4,00	4,00	100,00%	0%
01 NEUVOLA					
Äitiysneuvola/Kalajoki	2 277,00	2 460,00	2 138,00	86,91%	-6%
Äitiysneuvola/Merijärvi	300,00	360,00	277,00	76,94%	-8%
Lastenneuvola/Kalajoki	4 292,00	3 900,00	3 149,00	80,74%	-27%
Lastenneuvola/Merijärvi		320,00	567,00	177,18%	0%
Koulu- opisk.terv. Kalajoki	5 035,00	4 600,00	4 402,00	95,69%	-13%
Koulu- opisk.terv. Merijärvi	357,00	320,00	331,00	103,43%	-7%
Terveystarkastukset		220,00	70,00	31,81%	0%
65-vuotiaiden terveystarkastukset	106,00	120,00	164,00	136,66%	55%
02 VASTAANOTTO					
Lääkärin vastaanotto Kalajoki	13 118,00	16 250,00	15 424,00	94,91%	18%
Lääkärin vastaanotto Merijärvi	1 102,00	1 050,00	1 443,00	137,42%	31%
Ulkokuntalaisten käynnit	1 145,00	1 500,00	2 118,00	141,20%	85%
Sairaanhoidajan vastaanotto Kalajoki	13 291,00	11 780,00	12 180,00	103,39%	-8%
Sairaanhoidajan vastaanotto Merijärvi	871,00	780,00	840,00	107,69%	-4%
03 OSASTO					
Hoitopäivät	12 808,00	14 000,00	13 446,00	96,04%	5%
Hoitojaksot	1 386,00	1 100,00	1 319,00	119,90%	-5%
Keskimääräinen hoitoaika	10,40	11,00	10,50	95,45%	1%
Käyttöaste	87,70	96,00	92,10	95,93%	5%
Avohoitokäynnit	714,00	500,00	731,00	146,20%	2%
04 LABORATORIO					
Laboratoriotutkimukset	100 965,00	101 000,00	106 637,00	105,58%	6%
Käyntimäärä	35 189,00	35 200,00	34 941,00	99,26%	-1%
05 RÖNTGEN					
Rtg-tutkimukset	5 526,00	4 470,00	6 314,00	141,25%	14%
Myydyt tutkimukset	727,00	800,00	732,00	91,50%	1%

06 KUNTOUTUS					
Fysioterapiakäynnit	2 868,00	1 840,00	3 297,00	179,18%	15%
Kotikuntoutuskäynnit	867,00	550,00	922,00	167,63%	6%
Ryhmäkäynnit	2 820,00	2 400,00	2 754,00	114,75%	-2%
Apuvälinekäynnit	1 351,00	980,00	1 110,00	113,26%	-18%
Puheterapiakäynnit	825,00	550,00	248,00	45,09%	-70%
Toimintaterapiakäynnit	293,00	480,00	403,00	83,95%	38%
07 HAMMASHUOLTO					
Hammashuollon käynnit	15 374,00	14 500,00	14 394,00	99,26%	-6%
Suuhygienistin käynnit	2 495,00	2 200,00	2 466,00	112,09%	-1%
Kustannus euroa/asukas	56,00	75,00	58,00	77,33%	4%
katetaan potilasmaksuilla %	49,80	38,00	35,20	92,63%	-29%
DMF/dmf				0,00%	0%
12 vuotiaita % ?	1,03	1,07	1,10	102,80%	7%
Ehjähampaisia 5 vuotiaita %	49,00	50,00	47,00	94,00%	-4%
ehjähampaisia 15-vuotiaista %	24,00	25,00	23,00	92,00%	-4%
Asiakkaita väestöstä %	42,00	43,00	42,00	97,67%	0%

08 OSVIITTA					
Mielenterveyskäynnit hoitajalla	4 902,00	4 300,00	4 039,00	93,93%	-18%
Psykiatrikäynnit	450,00	450,00	535,00	118,88%	19%
Mielenterveys kotikäynnit		120,00	639,00	532,50%	0%
Päihdekäynnit hoitajalla	1 115,00	600,00	713,00	118,83%	-36%
Ryhmäkäynnit (osallistujien lkm)	918,00	600,00	1 081,00	180,16%	18%
09 ERIKOISSAIRAANHOITO					
SOITE hoitopäivä Kalajoki	3 253,00	3 600,00	4 078,00	113,27%	25%
SOITE poliklinikkakäynti Kalajoki	8 551,00	9 120,00	10 469,00	114,79%	22%
SOITE psykiatrinen hoitopäivä Kalajoki	1 523,00	1 420,00	1 067,00	75,14%	-30%
SOITE psykiatrinen poliklinikkakäynti Kalajoki	598,00	600,00	687,00	114,50%	15%
OYS hoitopäivä Kalajoki	1 714,00	1 860,00	1 482,00	79,67%	-14%
OYS poliklinikkakäynti Kalajoki	5 065,00	5 120,00	4 893,00	95,56%	-3%
OYS psykiatrinen hoitopäivä Kalajoki	145,00	225,00	150,00	66,66%	3%
OYS psykiatrinen poliklinikkakäynti Kalajoki	102,00	90,00	164,00	182,22%	61%
Oulaskangas hoitopäivä Kalajoki	677,00	820,00	516,00	62,92%	-24%
Oulaskangas poliklinikkakäynti Kalajoki	2 225,00	2 130,00	2 169,00	101,83%	-3%
OYS hoitopäivä Merijärvi	320,00	275,00	327,00	118,90%	2%
OYS poliklinikkakäynti Merijärvi	703,00	685,00	756,00	110,36%	8%
OYS psykiatrinen hoitopäivä Merijärvi	52,00	80,00	79,00	98,75%	52%
OYS psykiatrinen poliklinikkakäynti Merijärvi	31,00	35,00	20,00	57,14%	-35%
Oulaskangas hoitopäivä Merijärvi	183,00	210,00	127,00	60,47%	-31%
Oulaskangas poliklinikkakäynti Merijärvi	797,00	760,00	526,00	69,21%	-34%

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
TERVEYSPALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	3 986 933 €	4 072 660 €	0 €	4 072 660 €	4 501 394 €	428 734 €	12,90 %
TOIMINTAKULUT	-26 597 820 €	-27 356 137 €	0 €	-27 356 137 €	-27 719 174 €	-363 038 €	4,22 %
Toimintakate	-22 610 888 €	-23 283 477 €	0 €	-23 283 477 €	-23 217 780 €	65 696 €	2,68 %
Vuosikate	-22 610 888 €	-23 283 477 €	0 €	-23 283 477 €	-23 217 780 €	65 696 €	2,68 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-61 352 €	-61 776 €	0 €	-61 776 €	-8 145 €	53 631 €	-86,72 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-61 352 €	-61 776 €	0 €	-61 776 €	-8 145 €	53 631 €	-86,72 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-22 672 240 €	-23 345 253 €	532 369 €	-22 812 884 €	-23 225 926 €	-413 042 €	2,44 %
LASKENNALLISET ERÄT	-75 411 €	0 €	0 €	0 €	-70 077 €	-70 077 €	-7,07 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-22 747 651 €	-23 345 253 €	532 369 €	-22 812 884 €	-23 296 002 €	-483 118 €	2,41 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TERVEYSPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	4 755 888 €	4 692 691 €	0 €	4 692 691 €	5 233 059 €	540 368 €	10,03 %
TOIMINTAKULUT	-28 755 037 €	-29 766 487 €	0 €	-29 766 487 €	-30 341 980 €	-575 493 €	5,52 %
Toimintakate	-23 999 149 €	-25 073 795 €	0 €	-25 073 795 €	-25 108 921 €	-35 125 €	4,62 %
Vuosikate	-23 999 149 €	-25 073 795 €	0 €	-25 073 795 €	-25 108 921 €	-35 125 €	4,62 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-61 352 €	-61 776 €	0 €	-61 776 €	-8 145 €	53 631 €	-86,72 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-24 060 501 €	-25 135 571 €	532 369 €	-24 603 202 €	-25 117 066 €	-513 864 €	4,39 %
LASKENNALLISET ERÄT	-75 411 €	0 €	0 €	0 €	-70 077 €	-70 077 €	-7,07 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-24 135 912 €	-25 135 571 €	532 369 €	-24 603 202 €	-25 187 143 €	-583 940 €	4,36 %

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Toiminta-ajatus

Ihmisen terveyden edistäminen ja turvallisen elinympäristön varmistaminen on yhteiskunnan keskeinen tavoite. Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ihmisen terveyttä varmistetaan terveydensuojelun lisäksi huolehtimalla elintarvikkeiden, tupakkalain alaisten tuotteiden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin riittävästä valvonnasta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Elintarvikevalvonnassa valvontaa on tehty valvontasuunnitelman mukaisesti alueella olevissa ravintoloissa, grilleissä, pitserioissa ja erikokoisissa päivittäistavarakaupoissa, joissa myydään pakattuja ja pakkaamattomia elintarvikkeita. Vastattiin kuluttajien kysymyksiin ja havaintoihin liittyen elintarvikevalvonnan kohteiden hygieniaan ja ruokamyrkytysriskeihin. Näiden yhteydenottojen pohjalta tehtiin myös tarkastuksia kohteisiin ja annettiin opastusta ja korjausohjeita havaittuihin puutteisiin. Lisäksi jatkettiin opastusta ja ohjausta elintarvikeyrittäjien ja julkisen sektorin valmistuskeittiöiden elintarvikkeisiin liittyvissä kehityskysymyksissä.

Vuoden aikana osallistuttiin edelleen alueella tapahtuvaan maakuntaudistukseen liittyvään proaktiiviseen valmennukseen. Maakuntaudistus siirtyi tulevaisuuteen, samoin kuin elintarvikelain uudistuminen. Lisäksi osallistuttiin Ruokaviraston projektiin liittyen elintarvikkeiden lisäaineiden ja suolan käytön seurantaan.

Grilli- ja pizzeria -yrittäjiä opastettiin projektinomaisesti omavalvonnan kehittämiseen. Yrittäjien kanssa pidettiin henkilökohtainen n. tunnin kestävä tapaaminen, jossa käytiin läpi oleelliset asiat ja viime aikaiset muutokset elintarvikelaissa ja valvontakäytännöissä. Samassa yhteydessä esiteltiin terveystarkastajan työnkuvaa ja otettiin vastaan palautetta työmme toimivuudesta ja vaikutavuudesta. Palautetta käytetään toimintamme jatkuvaan kehittämiseen.

Terveydensuojelulain mukaisen valvonnan osalta merkittävimmät painopistealueet ovat julkisten rakennusten (päiväkodit ja koulut) ja talousvettä toimittavien laitosten suunnitelmallinen valvonta. Sisäilmaongelmien selvittelytyötä on hoidettu kunnallisten toimijoiden sekä kuntotutkimuksia tekevien konsulttien kanssa yhteistyössä. Lisäksi terveystarkastaja on osallistunut aktiivisesti mm. siivottomuustapauksia käsittelevän viranomaisista muodostuvan moniammatillisen ”hamsterit”-työryhmän toimintaan sekä kuntien sisäilmatyöryhmiin.

Talovesivalvonnassa kaikki vedenjakelualueet saatiin määritettyä vuoden 2018 aikana, mutta 2019 alusta käyttöön otetun uuden VATI-järjestelmän myötä kohdetietoja jouduttiin kirjaamaan

järjestelmään uudelleen. VATI-järjestelmän toimimattomuus on hidastanut merkittävästi työn tekemistä ja kaikkien tarkastustapahtumien kirjaamista. Talousvesiasioita käsittelevän maakunnallisen ryhmän toimintaa on jatkettu aktiivisesti ja ryhmässä on keskusteltu yhtenevistä käytännöistä valvontatyössä. Terveysvalvonta on myös osallistunut Vesikolmio Oy:lle ja sen osakaslaitoksille järjestettyyn talousvesilaitoksen erityistilanneharjoituksen yhdessä Oulun eteläisen alueen valvontayksiköiden kanssa.

Lisäksi terveystarkastus on jatkanut päiväkotien hygieniakäytäntöihin liittyvää työpajaprojektia, joka jatkuu Kalajoen, Siikajoen ja Pyhäjoen osalta vuoden 2020. Raahen osalta projekti on saatettu valmiiksi. Suuri osa yhteistoiminta-alueen kauneushoitoloista tarkastettiin projektinomaisesti kesän 2019 aikana.

Eläinten terveyden- ja hyvinvoinnin valvonnassa ei vuonna 2019 ollut erityisiä valtakunnallisia tai paikallisempiakaan painopisteitä tai projekteja. Hyvinvoinninvalvontaa suoritettiin epäilyyn perustuen.

Salmonellakontaktitilojen näytteenotot työllistivät myös vuonna 2019 Kalajoen alueella. Valvontaeläinlääkäri osallistui Välitä viljelijästä- projektin toimintaan.

Ympäristöterveydenhuolto pysyi talousarviossa.

Talousarviota-voite	Palvelutuotantoa kehitetään vastaamaan muuttuvia asiakastarpeita kustannustehokkaasti
Toimenpide	Tilannekuvaus
Jatketaan projektia kunnallisten päiväkotien hygieniakäytännöistä: keskustellaan eri päiväkotien käytännöistä päiväkotien johtajista muodostettavissa ryhmissä ja kootaan yhteen hyviä käytäntöjä.	Päiväkotiprojekti on valmis Raahen ja Kalajoen osalta. Projektia jatketaan Siikajoen ja Pyhäjoen osalta vuoden 2020 aikana.
Toimenpide	Tilannekuvaus
Järjestetään paikan päällä (in situ) koulutusta Oiva-valvonnan yhteydessä niille toimijoille, joiden elintarvikelainsäädännön tuntemus ei ole hyvällä tasolla.	Projekti on edennyt hyvin ja terveystarkastajien näkemyksen mukaan projektista on ollut selvää hyötyä toimijoille. Toimijoiden hygieniosaaminen on parantunut ja heillä on selkeämpi käsitys siitä, mitä lainsäädäntö edellyttää elintarvikealan toimijalta.
Toimenpide	Tilannekuvaus
Terveystarkastus osallistuu aktiivisesti sisäilmatyöryhmätyöskentelyyn.	Sisäilmatyöryhmätyöskentely on edennyt Raahen ja Pyhäjoen osalta suunnitellusti. Kalajoen sisäilmatyöryhmä on kokoontunut vuonna 2019 yhden kerran. Siikajoen sisäilmatyöryhmään terveystarkastus osallistuu pyydettyä ja vuonna 2019 terveystarkastus osallistui kokoukseen yhden kerran.

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01					
Asiakastyytyväisyys TAK (1-5)	4,20	4,00		0,00%	0%
02					
Eläinlääkärin sairauskäynnit	2 401,00	2 500,00	2 745,00	109,80%	14%
Eläinlääkärin vastaanoton käynnit	7 308,00	7 200,00	7 928,00	110,11%	8%
Eläinsuojelutarkastukset	138,00	140,00	118,00	84,28%	-14%
Terveystarkastuskäynnit	231,00	225,00	253,00	112,44%	10%
03 Elintarvikelain mukaiset tarkastukset					
Elintarvikehuoneistot	221,00	247,00	183,00	74,08%	-17%
Alkutuotanto maitotilat	18,00	45,00	22,00	48,88%	22%
04 Muut lain mukaiset tarkastukset					
Terveystarkastuslain tarkastukset	116,00	140,00	127,00	90,71%	9%
Tupakan vähittäismyynti tarkastus	24,00	39,00	24,00	61,53%	0%
Lääkelain (nikotiinin korvaustuotteet) tarkastukset	1,00	16,00	3,00	18,75%	200%
Talousvesi	212,00	55,00	46,00	83,63%	-78%
Uimavesi (uimahalli, kylpylä jne.)	32,00	30,00	18,00	60,00%	-44%
Uimavesi (uimaranta)	108,00	108,00	104,00	96,29%	-4%

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	992 178 €	952 395 €	0 €	952 395 €	980 094 €	27 699 €	-1,22 %
TOIMINTAKULUT	-1 193 896 €	-1 133 281 €	0 €	-1 133 281 €	-1 158 587 €	-25 306 €	-2,96 %
Toimintakate	-201 718 €	-180 886 €	0 €	-180 886 €	-178 493 €	2 393 €	-11,51 %
Vuosikate	-201 718 €	-180 886 €	0 €	-180 886 €	-178 493 €	2 393 €	-11,51 %
Tilikauden tulos	-201 718 €	-180 886 €	0 €	-180 886 €	-178 493 €	2 393 €	-11,51 %
LASKENNALLISET ERÄT	-7 134 €	0 €	0 €	0 €	-8 135 €	-8 135 €	14,03 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-208 852 €	-180 886 €	0 €	-180 886 €	-186 628 €	-5 742 €	-10,64 %

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoinen ja sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	1 000 018 €	952 395 €	0 €	952 395 €	984 126 €	31 731 €	-1,59 %
TOIMINTAKULUT	-1 263 602 €	-1 221 501 €	0 €	-1 221 501 €	-1 250 245 €	-28 744 €	-1,06 %
Toimintakate	-263 584 €	-269 106 €	0 €	-269 106 €	-266 119 €	2 988 €	0,96 %
Vuosikate	-263 584 €	-269 106 €	0 €	-269 106 €	-266 119 €	2 988 €	0,96 %
Tilikauden tulos	-263 584 €	-269 106 €	0 €	-269 106 €	-266 119 €	2 988 €	0,96 %
LASKENNALLISET ERÄT	-7 134 €	0 €	0 €	0 €	-8 135 €	-8 135 €	14,03 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-270 718 €	-269 106 €	0 €	-269 106 €	-274 254 €	-5 148 €	1,31 %

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
HYVINVOINTIPALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	12 313 409 €	12 233 474 €	150 000 €	12 383 474 €	12 972 732 €	589 258 €	5,35 %
TOIMINTAKULUT	-63 560 620 €	-64 235 745 €	-150 000 €	-64 385 745 €	-66 377 741 €	-1 991 996 €	4,43 %
Toimintakate	-51 247 211 €	-52 002 271 €	0 €	-52 002 271 €	-53 405 009 €	-1 402 738 €	4,21 %
Vuosikate	-51 247 211 €	-52 002 271 €	0 €	-52 002 271 €	-53 405 009 €	-1 402 738 €	4,21 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-113 981 €	-120 963 €	0 €	-120 963 €	-62 493 €	58 470 €	-45,17 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-113 981 €	-120 963 €	0 €	-120 963 €	-62 493 €	58 470 €	-45,17 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-51 361 193 €	-52 123 234 €	532 369 €	-51 590 865 €	-53 467 502 €	-1 876 637 €	4,10 %
LASKENNALLISET ERÄT	-893 975 €	0 €	0 €	0 €	-1 151 986 €	-1 151 986 €	28,86 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-52 255 167 €	-52 123 234 €	532 369 €	-51 590 865 €	-54 619 489 €	-3 028 624 €	4,52 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
HYVINVOINTIPALVELUT (Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	13 501 526 €	13 087 370 €	150 000 €	13 237 370 €	14 075 937 €	838 567 €	4,25 %
TOIMINTAKULUT	-74 764 839 €	-79 630 726 €	-150 000 €	-79 780 726 €	-82 755 693 €	-2 974 967 €	10,69 %
Toimintakate	-61 263 313 €	-66 543 356 €	0 €	-66 543 356 €	-68 679 756 €	-2 136 400 €	12,11 %
Vuosikate	-61 263 313 €	-66 543 356 €	0 €	-66 543 356 €	-68 679 756 €	-2 136 400 €	12,11 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-113 981 €	-120 963 €	0 €	-120 963 €	-62 493 €	58 470 €	-45,17 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-61 377 295 €	-66 664 319 €	532 369 €	-66 131 950 €	-68 742 249 €	-2 610 300 €	12,00 %
LASKENNALLISET ERÄT	-893 975 €	0 €	0 €	0 €	-1 151 986 €	-1 151 986 €	28,86 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-62 271 269 €	-66 664 319 €	532 369 €	-66 131 950 €	-69 894 236 €	-3 762 286 €	12,24 %

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
PERUSTURVALAUTAKUNTA (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	10 406 791 €	10 357 620 €	150 000 €	10 507 620 €	11 025 864 €	518 244 €	5,95 %
TOIMINTAKULUT	-44 390 139 €	-44 554 391 €	-150 000 €	-44 704 391 €	-46 111 280 €	-1 406 889 €	3,88 %
Toimintakate	-33 983 348 €	-34 196 771 €	0 €	-34 196 771 €	-35 085 416 €	-888 645 €	3,24 %
Vuosikate	-33 983 348 €	-34 196 771 €	0 €	-34 196 771 €	-35 085 416 €	-888 645 €	3,24 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-63 222 €	-63 219 €	0 €	-63 219 €	-10 877 €	52 342 €	-82,80 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-63 222 €	-63 219 €	0 €	-63 219 €	-10 877 €	52 342 €	-82,80 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-34 046 570 €	-34 259 990 €	532 369 €	-33 727 621 €	-35 096 294 €	-1 368 673 €	3,08 %
LASKENNALLISET ERÄT	-72 341 €	0 €	0 €	0 €	-78 625 €	-78 625 €	8,69 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-34 118 911 €	-34 259 990 €	532 369 €	-33 727 621 €	-35 174 919 €	-1 447 298 €	3,10 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
PERUSTURVALAUTAKUNTA							
(Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	11 580 660 €	11 211 516 €	150 000 €	11 361 516 €	12 085 530 €	724 013 €	4,36 %
TOIMINTAKULUT	-49 298 814 €	-50 440 957 €	-150 000 €	-50 590 957 €	-52 375 776 €	-1 784 819 €	6,24 %
Toimintakate	-37 718 154 €	-39 229 440 €	0 €	-39 229 440 €	-40 290 246 €	-1 060 806 €	6,82 %
Vuosikate	-37 718 154 €	-39 229 440 €	0 €	-39 229 440 €	-40 290 246 €	-1 060 806 €	6,82 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-63 222 €	-63 219 €	0 €	-63 219 €	-10 877 €	52 342 €	-82,80 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-37 781 376 €	-39 292 659 €	532 369 €	-38 760 290 €	-40 301 123 €	-1 540 833 €	6,67 %
LASKENNALLISET ERÄT	-72 341 €	0 €	0 €	0 €	-78 625 €	-78 625 €	8,69 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-37 853 718 €	-39 292 659 €	532 369 €	-38 760 290 €	-40 379 749 €	-1 619 459 €	6,67 %

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	Ed. tp	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp
ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	1 906 617 €	1 875 854 €	0 €	1 875 854 €	1 946 868 €	71 014 €	2,11 %
TOIMINTAKULUT	-19 170 481 €	-19 681 354 €	0 €	-19 681 354 €	-20 266 461 €	-585 107 €	5,72 %
Toimintakate	-17 263 864 €	-17 805 500 €	0 €	-17 805 500 €	-18 319 593 €	-514 093 €	6,12 %
Vuosikate	-17 263 864 €	-17 805 500 €	0 €	-17 805 500 €	-18 319 593 €	-514 093 €	6,12 %
POISTOT JA	-50 759 €	-57 744 €	0 €	-57 744 €	-51 616 €	6 128 €	1,69 %
ARVONALENTUMISET							
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 759 €	-57 744 €	0 €	-57 744 €	-51 616 €	6 128 €	1,69 %
Tilikauden tulos	-17 314 623 €	-17 863 244 €	0 €	-17 863 244 €	-18 371 209 €	-507 964 €	6,10 %
LASKENNALLISET ERÄT	-821 633 €	0 €	0 €	0 €	-1 073 361 €	-1 073 361 €	30,64 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18 136 256 €	-17 863 244 €	0 €	-17 863 244 €	-19 444 569 €	-1 581 325 €	7,21 %

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
ulkoinen ja sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	1 920 866 €	1 875 854 €	0 €	1 875 854 €	1 990 408 €	114 554 €	3,62 %
TOIMINTAKULUT	-25 466 025 €	-29 189 769 €	0 €	-29 189 769 €	-30 379 917 €	-1 190 148 €	19,30 %
Toimintakate	-23 545 159 €	-27 313 915 €	0 €	-27 313 915 €	-28 389 510 €	-1 075 595 €	20,57 %
Vuosikate	-23 545 159 €	-27 313 915 €	0 €	-27 313 915 €	-28 389 510 €	-1 075 595 €	20,57 %
POISTOT JA	-50 759 €	-57 744 €	0 €	-57 744 €	-51 616 €	6 128 €	1,69 %
ARVONALENTUMISET							
Tilikauden tulos	-23 595 918 €	-27 371 659 €	0 €	-27 371 659 €	-28 441 126 €	-1 069 466 €	20,53 %
LASKENNALLISET ERÄT	-821 633 €	0 €	0 €	0 €	-1 073 361 €	-1 073 361 €	30,64 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-24 417 551 €	-27 371 659 €	0 €	-27 371 659 €	-29 514 487 €	-2 142 827 €	20,87 %

Tekniset palvelut

Toimita-ajatus

Tekninen palvelutuotanto jakaantuu kuuteen palvelualueeseen; hallinto- ja toimistopalvelut, tilapalvelut, kuntatekniikka, maankäyttöpalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä ympäristönohjaus.

Teknisten palveluiden toiminta koostuu hallinnollisten palveluiden lisäksi eriasteisista maankäytön-, talonrakennuksen ja yhdyskuntatekniikan suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Viranomaistoimintana tekniset palvelut vastaavat rakennus- ja ympäristönvalvonnasta. Tekniset palvelut vastaavat myös viemärlaitoksen liiketoiminnasta.

Teknisten palveluiden toiminta jakautuu kolmen eri toimielimen alaisuuteen: Tekninen lautakunta (hallinto ja talous, tilapalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut, kuntatekniikka), Ympäristölautakunta (ympäristönohjaus), Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta (kaavoitus- ja maankäyttö).

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Toimintavuoden 2019 aikana tekniset palvelut tuottivat edellä mainittuja oman toimialansa palveluja Kalajoen kaupungissa. Teknisten palveluiden myynti-, maksutuotot toteutuivat jonkin verran yli arvioidun samoin tuet ja avustukset. Muut toimintatuotot vuokratuottojen osalta hieman alittuivat, tulojen kokonaistavoite kuitenkin toteutui. Toimintakulut alittuivat hieman, ainoastaan muiden toimintakulujen osalta pieni ylitys.

Tavoitteet

Strategiapäämäärä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Kalajoki on Pohjois-Pohjanmaan eteläosan ja Keski-Pohjanmaan houkuttelevin asuinpaikka ja työskentely-ympäristö
Tavoite		Tilannekuvaus	
Panostetaan kaavoituksessa ja maanhankinnassa ensisijaisesti vetovoimaisiin alueisiin		Kaavoitus ja maanhankinta on edennyt kaavoitusohjelman mukaisesti.	
Strategiapäämäärä	Elinvoimankehittäminen	Strategiatavoite	Luodaan keskustasta ja taajamista entistä elinvoimaisempia kohtaamispaikkoja
Tavoite		Tilannekuvaus	
Ylläpidetään viihtyisää keskustaympäristöä		Viihtyisä keskustaympäristön ylläpitäminen vaatii jatkuvia toimenpiteitä.	
Strategiapäämäärä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
Tavoite		Tilannekuvaus	
Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti		Palvelun laadun ja kustannustehokkuuden parantaminen on edistynyt hyvin. Toimenpiteitä palvelun laadun ja kustannustehokkuuden edistämiseksi tehdään jatkuvasti esim. talouden seurannan uusi kustannuspaikkakartta, uusi tilavarausjärjestelmä yms.	
Palvelusopimusten sisällön kehittäminen sisäistä laskentaa vastaavaksi.		Aiemmasta suunnitelmasta poiketen, erillisiä palvelusopimuksia ei tehdä, koska ne eivät ole käytössä muillakaan sisäisiä palveluita tuottavilla palveluyksiköillä. Sisäisten kustannusten erät siirretään sopimuksen mukaisesti kuukausittain palveluita käyttävien palveluyksiköiden talousarvioiden toteutumisiin	
Strategiapäämäärä	Konsernistrategia	Strategiatavoite	Kehitetään kunnan toimintaprosesseja sekä kuntalaisen sähköistä asiointia
Tavoite		Tilannekuvaus	
Kehitetään teknisten palveluiden toimintaprosesseja sekä kuntalaisten sähköistä asiointia		Sähköinen lupa-asiointi on käytössä ympäristönohjauksessa. Suhteessa korkeisiin kustannuksiin nähden sijoituspaikka- ja kaivuluvissa sähköisestä palvelusta saatava hyöty on pieni, eikä sitä oteta käyttöön.	

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos ed. tp
TEKNISET PALVELUT (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	4 491 344 €	4 094 470 €	22 000 €	4 116 470 €	4 190 538 €	74 068 €	-6,70 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	283 864 €	272 490 €	0 €	272 490 €	294 699 €	22 209 €	3,82 %
TOIMINTAKULUT	-13 600 076 €	-15 765 616 €	-185 500 €	-15 951 116 €	-15 236 615 €	714 501 €	12,03 %
Toimintakate	-8 824 868 €	-11 398 656 €	-163 500 €	-11 562 156 €	-10 751 378 €	810 778 €	21,83 %
Vuosikate	-8 824 868 €	-11 398 656 €	-163 500 €	-11 562 156 €	-10 751 378 €	810 778 €	21,83 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 047 456 €	-5 650 816 €	518 530 €	-5 132 286 €	-5 607 542 €	-475 256 €	-20,43 %
Tilikauden tulos	-15 872 324 €	-17 049 472 €	355 030 €	-16 694 442 €	-16 358 919 €	335 523 €	3,07 %
LASKENNALLISET ERÄT	598 904 €	0 €	0 €	0 €	887 341 €	887 341 €	48,16 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-15 273 420 €	-17 049 472 €	355 030 €	-16 694 442 €	-15 471 578 €	1 222 864 €	1,30 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TEKNISET PALVELUT (Ulkoinen,Sisäinen)							
TOIMINTATUOTOT	15 142 267 €	18 839 717 €	22 000 €	18 861 717 €	20 752 141 €	1 890 424 €	37,05 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	283 864 €	272 490 €	0 €	272 490 €	294 699 €	22 209 €	3,82 %
TOIMINTAKULUT	-15 607 339 €	-17 431 141 €	-185 500 €	-17 616 641 €	-18 120 933 €	-504 293 €	16,11 %
Toimintakate	-181 208 €	1 681 067 €	-163 500 €	1 517 567 €	2 925 908 €	1 408 341 €	-1 714,67 %
Rahoitustuotot ja kulut					-68 586 €	-68 586 €	
Vuosikate	-181 208 €	1 681 067 €	-163 500 €	1 517 567 €	2 857 321 €	1 339 755 €	-1 676,82 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 047 456 €	-5 650 816 €	518 530 €	-5 132 286 €	-5 607 542 €	-475 256 €	-20,43 %
Tilikauden tulos	-7 228 664 €	-3 969 749 €	355 030 €	-3 614 719 €	-2 750 220 €	864 499 €	-61,95 %
LASKENNALLISET ERÄT	598 904 €	0 €	0 €	0 €	887 341 €	887 341 €	48,16 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 629 760 €	-3 969 749 €	355 030 €	-3 614 719 €	-1 862 879 €	1 751 841 €	-71,90 %

TEKNINEN LAUTAKUNTA (Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	4 103 993 €	3 814 470 €	0 €	3 814 470 €	3 721 766 €	-92 704 €	-9,31 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	283 864 €	272 490 €	0 €	272 490 €	294 699 €	22 209 €	3,82 %
TOIMINTAKULUT	-13 288 526 €	-15 359 785 €	-163 500 €	-15 523 285 €	-14 801 170 €	722 115 €	11,38 %
Toimintakate	-8 900 669 €	-11 272 825 €	-163 500 €	-11 436 325 €	-10 784 704 €	651 621 €	21,17 %
Vuosikate	-8 900 669 €	-11 272 825 €	-163 500 €	-11 436 325 €	-10 784 704 €	651 621 €	21,17 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 047 456 €	-5 650 816 €	518 530 €	-5 132 286 €	-5 607 542 €	-475 256 €	-20,43 %
Tilikauden tulos	-15 948 125 €	-16 923 641 €	355 030 €	-16 568 611 €	-16 392 246 €	176 365 €	2,78 %
LASKENNALLISET ERÄT	601 470 €	0 €	0 €	0 €	890 187 €	890 187 €	48,00 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-15 346 655 €	-16 923 641 €	355 030 €	-16 568 611 €	-15 502 059 €	1 066 552 €	1,01 %

TEKNINEN LAUTAKUNTA (Sisäinen, Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	14 751 066 €	18 559 717 €	0 €	18 559 717 €	20 282 339 €	1 722 622 €	37,50 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	283 864 €	272 490 €	0 €	272 490 €	294 699 €	22 209 €	3,82 %
TOIMINTAKULUT	-15 264 718 €	-16 969 190 €	-163 500 €	-17 132 690 €	-17 626 489 €	-493 800 €	15,47 %
Toimintakate	-229 789 €	1 863 017 €	-163 500 €	1 699 517 €	2 950 549 €	1 251 031 €	-1 384,03 %
Vuosikate	-229 789 €	1 863 017 €	-163 500 €	1 699 517 €	2 950 549 €	1 251 031 €	-1 384,03 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 047 456 €	-5 650 816 €	518 530 €	-5 132 286 €	-5 607 542 €	-475 256 €	-20,43 %
Tilikauden tulos	-7 277 245 €	-3 787 799 €	355 030 €	-3 432 769 €	-2 656 993 €	775 776 €	-63,49 %
LASKENNALLISET ERÄT	601 470 €	0 €	0 €	0 €	890 187 €	890 187 €	48,00 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 675 775 €	-3 787 799 €	355 030 €	-3 432 769 €	-1 766 805 €	1 665 963 €	-73,53 %

HALLINTO- JA TOIMISTOPALVELUT

Toimita-ajatus

Hallinto- ja toimistopalvelut sisältävät koko teknisen palvelun organisaation ohjaavan toiminnan, teknisen lautakunnan päätöksenteon sekä teknisten palveluiden talouden ohjauksen. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen toiminnan kuntakohtaiset kustannukset sisältyvät myös hallinnon kustannuksiin.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Tekninen lautakunta kokoontui 8 kertaa ja asioita kirjattiin 82 pykälää.

Hallinnon ja talouden kehittämistoimenpiteenä toteutettiin työhallintaohjelmiston käyttöönotto, liittyen rakentamispalvelun tiedonantovelvollisuuteen verottajalle sekä aluehallintovirastolle. Taloudenseurannan osalta toteutettiin tilikarttaudistus.

Hallinto- ja toimistopalveluiden osalta toimintakulut ylittyivät hieman, johtuen lähinnä pelastustoimen kuntaosuuden noususta.

HALLINTO TEKNINENLAUTAKUNTA (Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	288 €	250 €	0 €	250 €	12 €	-238 €	-95,72 %
TOIMINTAKULUT	-1 424 364 €	-1 482 975 €	0 €	-1 482 975 €	-1 511 583 €	-28 608 €	6,12 %
Toimintakate	-1 424 076 €	-1 482 725 €	0 €	-1 482 725 €	-1 511 571 €	-28 846 €	6,14 %
Vuosikate	-1 424 076 €	-1 482 725 €	0 €	-1 482 725 €	-1 511 571 €	-28 846 €	6,14 %
Tilikauden tulos	-1 424 076 €	-1 482 725 €	0 €	-1 482 725 €	-1 511 571 €	-28 846 €	6,14 %
LASKENNALLISET ERÄT	-7 298 €	0 €	0 €	0 €	-2 580 €	-2 580 €	-64,65 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 431 374 €	-1 482 725 €	0 €	-1 482 725 €	-1 514 150 €	-31 425 €	5,78 %

HALLINTO TEKNINENLAUTAKUNTA (Sisäinen, Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	288 €	250 €	0 €	250 €	12 €	-238 €	-95,72 %
TOIMINTAKULUT	-1 478 936 €	-1 516 440 €	0 €	-1 516 440 €	-1 549 258 €	-32 817 €	4,75 %
Toimintakate	-1 478 648 €	-1 516 190 €	0 €	-1 516 190 €	-1 549 245 €	-33 055 €	4,77 %
Vuosikate	-1 478 648 €	-1 516 190 €	0 €	-1 516 190 €	-1 549 245 €	-33 055 €	4,77 %
Tilikauden tulos	-1 478 648 €	-1 516 190 €	0 €	-1 516 190 €	-1 549 245 €	-33 055 €	4,77 %
LASKENNALLISET ERÄT	-7 298 €	0 €	0 €	0 €	-2 580 €	-2 580 €	-64,65 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 485 946 €	-1 516 190 €	0 €	-1 516 190 €	-1 551 825 €	-35 635 €	4,43 %

TILAPALVELU

Toiminta-ajatus

Tilapalvelun tehtävänä on hallinnoida kaupungin omistamaa rakennuskantaa ja ylläpitää niitä käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Rakennuskanta koostuu pääosin hallintokuntien käytössä olevista tiloista, johon oman lisänsä tuovat ulospäin vuokrattavat liike- ja teollisuustilat sekä toiminnasta poistettut rakennukset.

Tilapalveluissa peruskorjataan, kunnossapidetään ja hoidetaan olemassa olevaa rakennuskantaa ja rakennutetaan uudiskohteita kaupungin tarpeisiin. Määrältään ja laadultaan riittävät toimitilat luovat pohjan ns. peruspalvelutuotannolle. Tilapalvelu myy konserniyhtiöille isännöinti-, kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja rakentamispalveluita.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tilapalvelut tuottavat kiinteistöhoitoon pääosin omalla työvoimalla, joskin mm. Raution kiinteistöhoito on ulkoistettu paikalliselle toimijalle. Tarpeettomista kiinteistöistä on pystytty luopumaan suunnitelmien mukaisesti ja vaikka väistötiloja on jouduttu lisäämään, on tilojen käyttöaste pysynyt tavoitteessa.

Valmistelussa on toimitilastrategia, joka valmistuu vuoden 2020 alkupuoliskolla. Tilapalvelun vetovastuulla olevaa Kuntien Energiategohkkuusohjelmaa on toteutettu ja kaupunkikonsernin energiatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Ohjelmakauden aikana tehdyillä säästötoimenpiteillä on jo saavutettu vuoden 2020 välitavoite.

Sisäisen vuokran määräytymisperusteita päivitettiin talousarviovuodelle pääomavuokran osalta vastaamaan paremmin Maakuntien tilakeskuksen mallia. Tämä mahdollistaa vuokratason paremman vertailtavuuden eri toimijoiden kesken. Tilapalveluiden toteuma kokonaisuudessaan on talousarvion nähden hieman ylijäämäinen. Sisäisiä vuokria on peritty arvioitua enemmän mm. tilatarpeiden muutoksiin perustuen. Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Talousarviotavoite		Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Luovutaan tarpeettomaksi käyneistä kiinteistöistä ja tehostetaan olemassa olevien kiinteistöjen tilankäyttöä.		Kiinteistöjen käyttöaste on pysynyt keskimäärin samana koko vuoden. Kiinteistöjä ei ole myyty, mutta käytöstä poistettuja kiinteistöjä on purettu 3 kpl.		
Mittari	Kiinteistöjen myynti	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		0,00	1,00	0,00
Mittari	Tilojen käyttöaste	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		98,00	95,00	95,00

Talousarviotavoite	Palvelusopimusten sisällön kehittäminen sisäistä laskentaa vastaavaksi.		
Toimenpide		Tilannekuvaus	
Luodaan selkeä ja helposti ylläpidettävä sopimusprosessi sisäisiin vuokriin.		Aiemmasta suunnitelmasta poiketen, erillisiä palvelusopimuksia ei tehdä, koska ne eivät ole käytössä muillakaan sisäisiä palveluita tuottavilla palveluyksiköillä. Sisäisten kustannusten erät siirretään sopimuksen mukaisesti kuukausittain palveluita käyttävien palveluyksiköiden talousarvioiden toteutumisiin.	
Talousarviotavoite	Ylläpidetään viihtyisää keskustaympäristöä		
Toimenpide		Tilannekuvaus	
Puretaan huonokuntoisia käytöstä poistuneita kiinteistöjä		Vuoden aikana purettiin kaksi purkukuntoista rakennusta sekä Merenajan yläaste auditoriota ja ruokalaa lukuun ottamatta. Ruokala ja auditorio puretaan vuonna 2020.	
Mittari	Puretut kiinteistöt	Toteuma, edellinen	Tavoite
			3,00
			Toteuma, kuluva
			3,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01 PALVELUIDEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET JA HUONEISTOT					
Rakennukset ja huoneistot/kpl	53,00	56,00	58,00	103,57 %	9 %
Rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2	68 609,00	67 376,00	65 455,50	97,14 %	-5 %
02 TEOLLISUUS- JA LIIKETILAT					
Teollisuus- ja liiketilat/kpl	32,00			0,00 %	0 %
Teollisuus- ja liiketilat kerrosala/m2	37 257,00			0,00 %	0 %
03 MUUT RAKENNUKSET					
Muut rakennukset/kpl	16,00	35,00	41,00	117,14 %	156 %
Muut rakennukset kerrosala m2	3 894,00	36 771,00	36 946,50	100,47 %	849 %
04 YHTEENSÄ					
Yhteensä/kpl	101,00	90,00	99,00	110,00 %	-2 %
Yhteensä kerrosala/m2	109 760,00	104 147,00	102 402,00	98,32 %	-7 %

TILAPALVELUT (Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	1 302 428 €	1 082 420 €	0 €	1 082 420 €	1 024 447 €	-57 973 €	-21,34 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	136 162 €	102 100 €	0 €	102 100 €	115 130 €	13 030 €	-15,45 %
TOIMINTAKULUT	-4 439 720 €	-5 667 224 €	-163 500 €	-5 830 724 €	-5 413 358 €	417 366 €	21,93 %
Toimintakate	-3 001 130 €	-4 482 704 €	-163 500 €	-4 646 204 €	-4 273 781 €	372 423 €	42,41 %
Vuosikate	-3 001 130 €	-4 482 704 €	-163 500 €	-4 646 204 €	-4 273 781 €	372 423 €	42,41 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 215 421 €	-3 624 772 €	518 530 €	-3 106 242 €	-3 699 031 €	-592 789 €	-29,08 %
Tilikauden tulos	-8 216 550 €	-8 107 476 €	355 030 €	-7 752 446 €	-7 972 812 €	-220 366 €	-2,97 %
LASKENNALLISET ERÄT	-32 198 €	0 €	0 €	0 €	-29 486 €	-29 486 €	-8,42 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 248 748 €	-8 107 476 €	355 030 €	-7 752 446 €	-8 002 298 €	-249 852 €	-2,99 %

TILAPALVELUT (Sisäinen, Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	6 642 595 €	10 871 970 €	0 €	10 871 970 €	11 486 252 €	614 282 €	72,92 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	136 162 €	102 100 €	0 €	102 100 €	115 130 €	13 030 €	-15,45 %
TOIMINTAKULUT	-4 746 214 €	-6 159 683 €	-163 500 €	-6 323 183 €	-6 004 841 €	318 341 €	26,52 %
Toimintakate	2 032 542 €	4 814 387 €	-163 500 €	4 650 887 €	5 596 541 €	945 653 €	175,35 %
Vuosikate	2 032 542 €	4 814 387 €	-163 500 €	4 650 887 €	5 596 541 €	945 653 €	175,35 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 215 421 €	-3 624 772 €	518 530 €	-3 106 242 €	-3 699 031 €	-592 789 €	-29,08 %
Tilikauden tulos	-3 182 878 €	1 189 615 €	355 030 €	1 544 645 €	1 897 510 €	352 864 €	-159,62 %
LASKENNALLISET ERÄT	-32 198 €	0 €	0 €	0 €	-29 486 €	-29 486 €	-8,42 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 215 076 €	1 189 615 €	355 030 €	1 544 645 €	1 868 024 €	323 378 €	-158,10 %

KUNTATEKNIikka

Toiminta-ajatus

Palvelualue sisältää liikenneväylien, liikenneohjauslaitteiden sekä kuivatusjärjestelmien kunnossapidon asemakaava-alueilla, teollisuus- ja tarha-alueilla. Viher- ja ulkoilualueet yksikön tehtävänkuvaa kuuluu puisto- ja liikunta-alueet, veneilyreitit, pienvenesatamat, sekä yleiset ulkoalueet. Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja myöntää avustukset määrärahojen puitteissa. Yksitystieavustusta saa noin 80 tiekuntaa.

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkon pumppaamoinen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Talousarviossa asetettuihin toiminnallisiin tavoitteisiin päästiin. Toiminnan tavoitteisiin asetettiin mittarit huoltopalautteen määrän seuraamiselle ja lupapisteen käyttöön otolle sijoituspaikka- ja kaivulupien osalta.

Osa kunnallistekniikan kunnossapitotöistä toteutettiin omana työnä ja osa hankittiin ostopalveluna. Hyvin hoidetut ja suunnitelmallisesti rakennetut kunnallistekniikan alueet ja rakenteet on tärkeä osa asumisviihtyvyyttä ja turvallisuutta. Kunnossapidon toimenpiteillä pyritään hidastamaan tai pysäyttämään rakenteiden rappeutuminen ja siten ylläpitää sijoitetun omaisuuden arvoa. Liikenneohjauslaitteiden ja kuivatusjärjestelmien kunnossapidosta sekä toiminnallisuudesta huolehtiminen on myös tärkeä osa turvallisuutta. Kunnossapitotoimia ennakoimalla, päällysteiden reikiä paikkaamalla, reunapalteleiden poistolla sekä laskuojien aukaisulla ja kunnan tarkkailulla etukäteen jatketaan rakenteiden elinikää merkittävästi. Henkilövahinkoja eikä vakavia liukastumisia ole tullut tietoon. Palveluiden ostot sisältävät talviaurauksen sekä kesäkunnossapidon.

Sääolosuhteiden raju vaihtelu aiheuttaa kunnallistekniikassa kunnossapitokustannusten kasvua. Kunnossapitokustannuksia lisää myös uudet kaava-alueet ja ELY-keskukselta kaupungille siirtyvät asemakaava-alueella olevat katualueet. Kuntatekniikan osalta on käytössä palautekanava.

Tavoitteena on pitää rakennetut viher- ja ulkoilualueet käyttökunnossa. Latualueista Kalajoen liikuntapuiston ja Himangan liikuntapuiston latuverkostoja on hoidettu myös viikonloppuisin. Hiih-

täjille on pystytty tarjoamaan latuverkosto, joka on lumiolosuhteiden salliessa hyvässä käyttökunnossa. Tekolumen avulla hiihtokautta on pystytty jatkamaan. Kovat säävaihtelut ovat asettaneet haasteita kunnossapitäjille. Sekä latujen, että jääalueiden kunnostustietoa on voinut seurata netin mski/kalajoki palvelun avulla.

Luistelualueiden osalta ulkoalueiden kunnossapito toimii arkisin. Himangan Raumankarin koululla, Raution koululla ja jäähallin ulkokaukalon kunnossapidosta on tehty myös viikonloppuisin. Yksityiset yrittäjät ovat hoitaneet osan lumitöistä jääalueilla. Jäähallissa pyritään pitämään kaikille avoimia yleisöluisteluvuoroja. Kalajoen koulujen lomaviikoilla on myös yleisöluistel- ja mailaluis- teluvuoroja, jotka ovat vapaasti käytettävissä. Jäähallin varatut harjoitusvuorot ovat tehokkaassa käytössä arki-iltaisain ja viikonloppuisin. Internetistä kuntalaiset voivat seurata varauslistaa.

Veneilykaudella Kalajoen kaupunki vuokraa vuosittain noin 600 venepaikkaa. Venesatamien rakenteiden ja väylien kunnossapito vaatii sesonkiaikoina lähinnä vakinaisen henkilökunnan työpanosta. Osassa satamia kaupungilla ei ole tarjota venepaikkoja kaikille halukkaille.

Viheryksikön kesätöihin puistojen ja leikkikenttien lisäksi kuuluu lukuisten kunnan kiinteistöjen piha-alueiden hoitotöitä. Kukka- ja pensasryhmien hoitotyöt vaativat suoritustason henkilöstöä. Rakennetut kohteet on pystyttävä hoitamaan, muutoin alueiden virkistystarkoitus jää saavuttamatta. Kesäaikana puistotöihin palkataan vakituisten työntekijöiden lisäksi koululaisia ja puutarha-alan opiskelijoita. Työllisyysvaroin palkatut henkilöt muodostavat osan sesonkiluonteisessa työssä. Puistotöissä kaupunki on voinut tarjota usealle opiskelijalle ja työttömälle mielekästä kesätöitä.

Kuntatekniikan talousarvio toteutui toimintatuottojen osalta hieman ylittyen ja toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Talousarviotavoite		Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Vuotovesien vähentäminen		Vuotoveden osuus pieni edellisvuoteen verrattuna 1% verran, johtuen erittäin sateisesta ja kosteasta loppuvuodesta sekä myöhäisestä pakkaskaudesta. Vuotovesien osuus puhdistetusta jätevedestä on 30,8 %, tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada vuotovedet pienentymään 25% puhdistetusta jätevedestä.		
Mittari	Vuotovedet %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		32,00		30,79
Talousarviotavoite		Kehitetään teknisten palveluiden toimintaprosesseja sekä kuntalaisten sähköistä asiointia		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Lupapisteen käyttöönotto sijoituspaikka- ja kaivulupien osalta		Lupapisteen käyttöönotto sijoituspaikka- ja kaivulupien osalta selvitetty ja todettu liian kalliiksi lupamääriin ja hyötyyn nähden		
Mittari	Lupapisteen käyttöönotto	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
				100,00
Talousarviotavoite		Ylläpidetään viihtyisää keskustaympäristöä		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Huoltopalautekanavan palautteiden määrä		Huoltopalautteiden määrä välillä 1.1.2019-31.12.2019 oli 62 kappaletta. Keskiarvoksi saatiin 5,17 palautetta kuukaudessa. Huoltopalautteen määrän seuranta on jatkuvaa.		
Mittari	Huoltopalautteiden määrä kuukaudessa (ka.)	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		4,34	5,00	5,20

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01 KAAVATIET					
Kaavatiet/kunnossapito/km	128,00	129,00	130,00	100,77 %	2 %
Kevyen liikenteen väylät/kunnossapito/km	36,00	36,00	36,00	100,00 %	0 %
Katuvalot/kunnossapito/kpl	3 060,00	3 070,00	3 070,00	100,00 %	0 %
02 YKSITYISTIET					
Avustettavat yksityistiet/km	156,00	170,00	161,00	94,70 %	3 %
03 VIHHER- JA ULKOILUALUEET					
Jäähallin käyttötunnit	2 274,00	2 400,00	2 512,00	104,66 %	10 %
Jäähallin käyttötunnit €/käyttötunti	105,32	100,00	123,00	123,00 %	17 %
Vuokratut venepaikat	624,00	650,00	633,00	97,38 %	1 %
Puistot ja leikkikentät	45,00	45,00	45,00	100,00 %	0 %
Urheilukentät	3,00	3,00	3,00	100,00 %	0 %
Kaukalot	15,00	15,00	15,00	100,00 %	0 %
Valaistut ladut/km	40,00	40,00	40,00	100,00 %	0 %
Hoidettava latuverkosto/km	130,00	130,00	130,00	100,00 %	0 %

KUNTATEKNIikka (Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	1 312 688 €	1 254 200 €	0 €	1 254 200 €	1 349 539 €	95 339 €	2,81 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	147 370 €	170 390 €	0 €	170 390 €	177 984 €	7 594 €	20,77 %
TOIMINTAKULUT	-2 675 269 €	-2 902 833 €	0 €	-2 902 833 €	-2 923 809 €	-20 976 €	9,29 %
Toimintakate	-1 215 211 €	-1 478 243 €	0 €	-1 478 243 €	-1 396 286 €	81 957 €	14,90 %
Vuosikate	-1 215 211 €	-1 478 243 €	0 €	-1 478 243 €	-1 396 286 €	81 957 €	14,90 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 780 030 €	-1 974 045 €	0 €	-1 974 045 €	-1 892 423 €	81 622 €	6,31 %
Tilikauden tulos	-2 995 241 €	-3 452 288 €	0 €	-3 452 288 €	-3 288 710 €	163 578 €	9,80 %
LASKENNALLISET ERÄT	715 036 €	0 €	0 €	0 €	967 954 €	967 954 €	35,37 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 280 205 €	-3 452 288 €	0 €	-3 452 288 €	-2 320 756 €	1 131 532 €	1,78 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
KUNTATEKNIikka (Ulkoinen,Sisäinen,Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	1 413 685 €	1 254 200 €	0 €	1 254 200 €	1 467 586 €	213 386 €	3,81 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	147 370 €	170 390 €	0 €	170 390 €	177 984 €	7 594 €	20,77 %
TOIMINTAKULUT	-3 017 065 €	-3 522 680 €	0 €	-3 522 680 €	-3 555 322 €	-32 641 €	17,84 %
Toimintakate	-1 456 009 €	-2 098 090 €	0 €	-2 098 090 €	-1 909 752 €	188 338 €	31,16 %
Rahoitustuotot ja kulut					-68 586 €	-68 586 €	
Vuosikate	-1 456 009 €	-2 098 090 €	0 €	-2 098 090 €	-1 978 338 €	119 752 €	35,87 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 780 030 €	-1 974 045 €	0 €	-1 974 045 €	-1 892 423 €	81 622 €	6,31 %
Tilikauden tulos	-3 236 040 €	-4 072 135 €	0 €	-4 072 135 €	-3 870 761 €	201 374 €	19,61 %
LASKENNALLISET ERÄT	715 036 €	0 €	0 €	0 €	967 954 €	967 954 €	35,37 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 521 004 €	-4 072 135 €	0 €	-4 072 135 €	-2 902 807 €	1 169 328 €	15,14 %

KUNTATEKNIikka (Sisäinen, Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	1 413 685 €	1 254 200 €	0 €	1 254 200 €	1 467 586 €	213 386 €	3,81 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	147 370 €	170 390 €	0 €	170 390 €	177 984 €	7 594 €	20,77 %
TOIMINTAKULUT	-3 017 065 €	-3 522 680 €	0 €	-3 522 680 €	-3 555 322 €	-32 641 €	17,84 %
Toimintakate	-1 456 009 €	-2 098 090 €	0 €	-2 098 090 €	-1 909 752 €	188 338 €	31,16 %
Vuosikate	-1 456 009 €	-2 098 090 €	0 €	-2 098 090 €	-1 909 752 €	188 338 €	31,16 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 780 030 €	-1 974 045 €	0 €	-1 974 045 €	-1 892 423 €	81 622 €	6,31 %
Tilikauden tulos	-3 236 040 €	-4 072 135 €	0 €	-4 072 135 €	-3 802 175 €	269 960 €	17,49 %
LASKENNALLISET ERÄT	715 036 €	0 €	0 €	0 €	967 954 €	967 954 €	35,37 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 521 004 €	-4 072 135 €	0 €	-4 072 135 €	-2 834 221 €	1 237 914 €	12,42 %

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tukipalveluina. Toiminta pohjautuu kaupungin yhteiseen strategiaan ja toiminnan linjauksiin. Ruokapalvelut tuottavat palveluita hyvinvointipalveluiden toimintayksiköihin sekä kotiin annettavien ateriapalveluiden piirissä oleville asiakkaille.

Siivouspalvelut vastaavat kaupungin kiinteistöjen puhtaanapidosta, huomioiden tilojen käyttötarkoituksen vaatiman puhtaustason. Siivottavia tiloja on n. 42 000 neliötä 53 kohteessa. Ylläpito- ja perussiivouksen ohella laitoshuoltajat tekevät myös oheispalvelutehtäviä mm. kahvituksia, viherkasvien hoitoa, vaatehuoltoa, vuodeosastoilla ruoanjakoa ja muita avustavia tehtäviä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Keskuskeittiö Merta tuotti lounas-, päivällis- ja kotipalveluaterioita, jotka toimitettiin kuuma- ja kylmätoimituksina kaupungin palvelu- ja jakelukeittiöille, sekä kotiin annettaviin palveluihin kuuluvina kotipalveluaterioina, Kalajoella ja Himangalla. Keskuskeittiö Merrasta toimitettiin lounas- ja päivällisruokien lisäksi myös kaikki terveyskeskuksen vuodeosaston tarvitsemat aamupalat, päiväkahvit ja välipalat sekä iltapalat. Ruokien jakamisesta vuodeosastolla huolehtivat laitoshuoltajat ja keittiöhenkilöstö.

Himangan palvelukeskuksen, Satumajakan päiväkodin, Raumankarin koulun ja Kalliokodin ruokakuljetukset hoidettiin kolme kertaa viikossa keskuskeittiöltä kylmäkuljetuksina. Kalajoen alueen hyvinvointipalveluiden yksiköiden ruokatoimitukset hoidettiin keskuskeittiöltä päivittäin pääosin

kuumatoimituksena. Kotiin annettaviin palveluihin kuuluvat ateriapalvelut toimitettiin kolme kertaa viikossa kylmätoimituksina. Himangalla palvelukeskuksen keittiö on tuottanut Mainingin osastojen aterioiden lisäksi lounasruuat monitoimikeskus Kuunariin, Mainingin satelliittiyksikkö Kaarnakotiin, Kalliokotiin sekä Satumajakan satelliittiosastojen Puikkarin ja Pikku-Puikkareiden yksiköihin, joihin kaikkiin ruokatoimitukset on toimitettu kuumatoimituksena.

Kaupungin toimipisteistä palvelukeittiöitä on ollut kahdeksan: Raumankarin, Merenojan ja Pohjankylän kouluissa, Satumajakan, Puolukan ja Mäntylän päiväkodeissa, Himangan palvelukeskuksessa ja Seniorikeskus Mäntyrinteellä. Niissä palveluiden tuottamisesta vastaa ruokapalveluvastaavat ja palveluyöntekijät.

Jakelukeittiöitä on kuusi: Etelänkylän, Mehtäkylän, Rahjan, Raution, Tyngän aluekoulun ja Vuorenkallion kouluilla, joissa ruoanjaosta huolehtii pääsääntöisesti ruoka- ja siivouspalvelun yhdistelmäyöntekijänä toimivat palveluyöntekijät. Edellä mainittujen lisäksi, keskuskeittiöstä toimitetaan ruoka myös ryhmäperhepäivähoidon, kehitysvammahuollon sekä vanhusten asumispalveluyksiköihin. Ruoan jakaminen ja astiahuolto hoidetaan ao. toimipisteissä työskentelevän henkilöstön toimesta.

Ruoka- ja siivouspalvelut järjestivät kesäkuussa henkilöstölleen kohdennetun hätäensiapu ja EA 1- koulutuksen. Kesäkuussa osallistuttiin Yliveskassa Finntensidin järjestämään ruoka- ja siivouspalveluille suunnattuun siivousvälineitä ja -tarvikkeita käsittelevään koulutukseen ja uusiin tuotteisiin ja välineisiin tutustumispäivään.

Merenojan koululla tehtiin sisäilmaongelmiin liittyvää pintojen ja kalusteiden puhdistusta tammi-kuulta – toukokuulle saakka, normaalin ylläpitosiivouksen ohessa.

Merenojan koulun väistötilojen ylläpitosiivousta on tehty useammassa kohteessa mm. liikuntatilassa Ymmyrkäisentiellä, musiikin opetustilassa Vierivainontien ja keväeseen 2019 saakka Kuovitien asunnossa.

Vuoden 2019 taloussuunnittelussa huomioitiin myös talousohjauksen, henkilöstöhallinnon, yleishallinnon, ICT:n, siivouspalveluiden, vuokrien ja muiden sisäisten palveluiden sisäiset erät. Näiden toteutuneet kustannukset tilinpäätöksessä ovat noin satakolmekymmentätuhatta €.

Ruoka- ja siivouspalveluiden talousarvio toteutui toimintatuottojen osalta hieman ylittyen ja toimintakulut toteutuivat hieman pienempänä.

Talousarviota-voite		Palvelusopimusten sisällön kehittäminen sisäistä laskentaa vastaavaksi.		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Palvelusopimusten tekeminen asiakas-kohteittain. Palvelusopimukseen avataan sisäiseen laskentaan liittyvät palvelukokonaisuuudet ja niiden kustannusvaikutukset.		Vuoden 2019 talousarviota laadittaessa palveluyksiköiden talousarvioihin on kirjattu myös niiden tarvitsemat sisäisten palveluiden kustannukset. Aiemmasta suunnitelmasta poiketen, erillisiä palvelusopimuksia ei ruoka- ja siivouspalveluiden osalta tehdä, koska ne eivät ole käytössä muillakaan sisäisiä palveluita tuottavilla palveluyksiköillä. Sisäisten kustannusten erät siirretään sopimuksen mukaisesti kuukausittain palveluita käyttävien palveluyksiköiden talousarvioiden toteutumisiin.		
Mittari	Tehtyjen palvelusopimusten määrä %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
			80,00	0,00

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01 VARHAISKASVATUS, KOULUT					
Lounas	365 716,00	365 000,00	359 796,00	98,57 %	-2 %
Ap/Ip, aamu- ja välipalat	17 740,00	14 600,00	13 319,00	91,22 %	-25 %
02 VARHAISKASVATUS, PÄIVÄHOITO					
Aamupala	26 543,00	26 550,00	27 272,00	102,71 %	3 %
Lounas	64 653,00	55 800,00	61 532,00	110,27 %	-5 %
Välipala	31 845,00	30 670,00	35 328,00	115,18 %	11 %
03 SIIVOUS					
Koulukiinteistöjen siivous/m2	20 477,00	20 477,00	20 477,00	100,00 %	0 %
04 PERUSTURVAPALVELUT					
Ikäihmiset ja asumispalveluyksiköt				0,00 %	0 %
Aamupala	60 592,00	48 000,00	46 929,00	97,76 %	-23 %
Lounas	91 140,00	84 000,00	83 398,00	99,28 %	-8 %
Päiväkahvi	61 320,00	48 500,00	49 089,00	101,21 %	-20 %
Päivällinen	79 018,00	72 300,00	72 524,00	100,30 %	-8 %
Iltapala	47 825,00	45 000,00	46 862,00	104,13 %	-2 %
05 SIIVOUS					
Perusturvapalveluiden kiinteistöjen siivous/m2	9 784,00	9 784,00	9 784,00	100,00 %	0 %
06 ATERIAPALVELUT					
Lounas	25 072,00	25 620,00	26 494,00	103,41 %	6 %
Ruokasaliruokailut	10 832,00	9 600,00	9 150,00	95,31 %	-16 %
07 SIIVOUS					
Muiden kiinteistöjen siivous/m2	10 344,00	10 344,00	10 344,00	100,00 %	0 %

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT (Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	91 517 €	73 400 €	0 €	73 400 €	102 316 €	28 916 €	11,80 %
TOIMINTAKULUT	-3 895 478 €	-4 327 020 €	0 €	-4 327 020 €	-4 097 686 €	229 334 €	5,19 %
Toimintakate	-3 803 961 €	-4 253 620 €	0 €	-4 253 620 €	-3 995 370 €	258 250 €	5,03 %
Vuosikate	-3 803 961 €	-4 253 620 €	0 €	-4 253 620 €	-3 995 370 €	258 250 €	5,03 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-50 363 €	-50 358 €	0 €	-50 358 €	-16 087 €	34 271 €	-68,06 %
Tilikauden tulos	-3 854 324 €	-4 303 978 €	0 €	-4 303 978 €	-4 011 457 €	292 521 €	4,08 %
LASKENNALLISET ERÄT	-54 582 €	0 €	0 €	0 €	-41 013 €	-41 013 €	-24,86 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 908 906 €	-4 303 978 €	0 €	-4 303 978 €	-4 052 470 €	251 508 €	3,67 %

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT (Sisäinen, Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	5 232 879 €	4 705 257 €	0 €	4 705 257 €	5 759 197 €	1 053 940 €	10,06 %
TOIMINTAKULUT	-5 128 693 €	-4 722 068 €	0 €	-4 722 068 €	-5 588 943 €	-866 875 €	8,97 %
Toimintakate	104 186 €	-16 811 €	0 €	-16 811 €	170 254 €	187 065 €	63,41 %
Vuosikate	104 186 €	-16 811 €	0 €	-16 811 €	170 254 €	187 065 €	63,41 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-50 363 €	-50 358 €	0 €	-50 358 €	-16 087 €	34 271 €	-68,06 %
Tilikauden tulos	53 823 €	-67 169 €	0 €	-67 169 €	154 167 €	221 336 €	186,43 %
LASKENNALLISET ERÄT	-54 582 €	0 €	0 €	0 €	-41 013 €	-41 013 €	-24,86 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-759 €	-67 169 €	0 €	-67 169 €	113 154 €	180 323 €	-15 005,17 %

MAANKÄYTTÖPALVELUT

Toiminta-ajatus

Maankäyttöpalvelut muodostuvat kaavoitus-, maaomaisuus- ja paikkatietoyksiöistä. Kunnan maankäyttöä ja rakentamista ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus. MRL 20 § mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kaavoituksen avulla ohjataan maankäyttöä kunnan alueella omistuspohjasta riippumatta. Kaavoitustoimen tehtävänä on huolehtia, että kunnassa on ajan tasalla oleva yleiskaava, jossa osoitetaan kaupunkirakenteen yleiset kehittämissuunnitelmat. Maaomaisuuden tehtävänä on huolehtia kaupungin maaomaisuudesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Palvelut vastaa maanhankinnasta, maan vaihtamisesta, myymisestä, vuokraamisesta ja maaomaisuuden kehittämisestä. Paikkatiedon tehtävänä on huolehtia paikkatiedosta, eli karttaomaisuuden hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin selainpohjaisten karttapalveluiden ajantasaisuudesta, maastomittauksista ja karttojen hyväksymisestä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tonttivaranto on asuinpientalo- ja teollisuustonttien osalta hyvä. Kerros- ja rivitalotonttien tarjonta keskittyy Kalajoen keskustaan. Himangan keskustan pien- ja rivitalotonttien varanto on kohdalainen. Loma-asuntotonttien tilanne on erinomainen, koska Kesärannan alueella on noin 90 vapaata tonttia ja Tapionportin kunnallistekniikka on valmistunut syksyllä 2019, jonka myötä alueen 53 loma-asuntotonttia ovat varattavissa. Marinan kunnallistekniikka on valmistunut Dyynikylän ja Marinan portin alueella ja tonttien haku on käynnistynyt alkuvuodesta 2019. Marinan alueen tonteista on tehty kaksi varausta ja kolmas varaushakemus oli valmistelussa loppuvuodesta 2019.

Maanhankintaa on kohdistettu kauppoihin, joilla pyritään tulevaisuudessa tiivistämään ja hyödyntämään olemassa olevaa rakennettua ympäristöä kaava-alueilla tai sen välittömässä läheisyydessä. Katualueiden rakentamiseen liittyvä maanhankinta on työllistänyt merkittävästi maaomaisuuden henkilöstöä vuoden 2019 aikana. Pohjankyläntien ja Kärjäntien katualueisiin liittyviä vapaaehtoisia maakauppoja on tehty noin 30 kpl. Yhdelle kiinteistölle kaupunki haki lunastustoimitusta, joka saatiin päätökseen loppuvuodesta 2019. Suurin yksittäinen maakauppa oli kaupungin ja Kalajoen sataman välinen raakamaan kauppa lisämäärärahalla 250 000 €. Muiden maakauppojen osalta toiminta eteni käyttösuunnitelman mukaisesti. Useita maanostotarjouksia on tehty loppuvuodesta. Mahdolliset päätökset ja kaupat em. tarjouksista siirtyvät vuodelle 2020.

KAAVOITUS

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavoituskatsauksen 2019 ja kaavoitusohjelman 2019-2021 kokouksessaan 25.2.2019. Vuoden 2019 aikana hyväksyttiin neljä asemakaavaa; Savontien risteysalueen muutos ja laajennus, Plassin Kruununpuiston muutos, Marinan venesataman muutos sekä Hiekkasärkkien vaihteellinen asemakaava osa-alueelle 5. Suurin osa asemakaavoista laaditaan

omana työnä. Yleiskaavahankkeista Keskustan osayleiskaava pidettiin ehdotuksena nähtävillä kesän 2019 ajan. Kaavan uusi ehdotusaineisto ja kaavan hyväksymiskäsittely siirtyivät vuodelle 2020. Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan luonnosaineistoa valmisteltiin ja jatketaan vuoden 2020 aikana. Kokkokankaan tuulivoimayleiskaava hylkäämispäätöksestä saatiin hallinto-oikeuden päätös ja hanke palautui uudelleen valmisteluun. Kaavan uusi käsittely siirtyi vuoden 2020 puolelle.

Poikkeamia ja suunnittelutarveratkaisuja käsiteltiin vuoden 2019 aikana yhteensä 11 kpl, joista seitsemän oli suunnittelutarveratkaisuja.

Arkkitehtipalvelua myytiin Merijärven kunnalle vähän, koska Merijärvellä ei ollut vuoden 2019 aikana käynnissä hankkeita, joissa olisi tarvittu laajemmin kaavoituksen palveluja.

MAAOMAISUUS

Toiminnan eräs keskeinen painopiste on raakamaan hankinta kaavoituksen tarpeisiin. Maanhankinnan tavoitteena on ensisijaisesti tiivistää/tehostaa yhdyskuntarakennetta. Maanhankintaa pyritään ensisijaisesti kohdentamaan kaavoitusohjelman mukaisesti. Metsätilojen aktiivinen hoitaminen ja oikein ajoitetut toimenpiteet tuottivat rahaa kaupungin kassaan noin 154 000 €. Tontinmyynti- ja vuokraus kohdistui pääosin Kesärannan ja Kotipuiston tontteihin. Maanvuokratulot ovat kasvaneet maltillisesti, vaikka useita vuokratontteja on myyty kuluneen vuoden aikana. Vastaavasti tilalle on laadittu uusia vuokrasopimuksia, jotka ovat pääosin Kesärannan alueelta.

Maata hankittiin yhteensä 44 kiinteistökaupalla ja -vaihdoilla noin 60 ha. Euromääräisesti merkittävin kauppa oli kaupungin ja Kalajoen sataman välinen raakamaan kauppa, jossa kaupunki osti noin 17 ha suuruisen määräalan. Maanhankintaan käytettiin rahaa 656 663 €. Kaavoituksen raakamaan hankintaa toteutui lentokentän läheisyydessä, Etelänkylän alueella ja Raution keskustassa. Maanhankinnan painopiste oli kaupungin aiempaa omistusta täydentävää sekä katualueisiin kohdistuvia kauppia ja vaihtoja.

Tonttien ja maa-alueiden myyntitulo oli noin 11 ha:n maa-alueista yhteensä noin 518 134 €, josta myyntivoittoa kirjattiin 343 966 €. Asuintontteja (AO, AR ja AK) myytiin tai vuokrattiin 10 kpl, loma-asuntontteja (RA ja RM) myytiin tai vuokrattiin 12 kpl. Vuoden 2019 aikana tehtiin yhteensä 26 kpl tonttien tai tontinosien myyntiin ja vaihtoon liittyvää kauppa- tai vaihtokirjaa. Maa-alueiden vuokratuotto oli 582 940 €. Tonttien varaussopimuksia tehtiin 24 kappaletta.

Lohkomistoimitukset kohdistuivat pääosin asemakaavan mukaisten tonttien muodostamiseen itsenäisiksi kiinteistöiksi sekä katualueiden lohkomistoimituksiin.

PAIKKATIETO

Paikkatiedon henkilöstöä työllistivät vuoden 2019 aikana lukuisat kuntatekniikan rakentamiskohdeet Kalajoen alueella, kaavan pohjakarttojen sekä johtokartan laatimiseen ja perusparannukseen liittyvät tehtävät toimistossa ja maastossa. Lisäksi työllistivät ympäristökuntien mittaustehtävät, kaupungin paikkatietopalvelun ylläpito, kehittäminen ja aineistolisäykset. Osoiterekisterin analyysi on tilattu ja sen läpikäyminen koko kunnan osoitetietojen parantamiseksi on aloitettu. Hiekkasärkkien alue ilmakuvaattiin ja Marinan alueen pohjakartan päivitys on sen pohjalta työn alla. Paikkatietopalvelua suoritettiin sopimusperusteisesti Merijärven, Pyhäjoen ja Sievin kunnille sekä tapauskohtaisesti alueen yrityksille ja kuntalaisille. Paikkatiedon myyntipalvelun taloudellinen merkitys on ollut vuoden 2019 aikana n. 1,5 henkilötyövuotta.

Paikkatiedon toiminnan painopiste oli kaupungin ylläpitämien kartta-aineistojen päivittämisessä ja perusparantamisessa. Kaupungin selainpohjaisen paikkatieto-(kartta) palvelun uudistamishanketta valmisteltiin vuoden aikana. Tavoitteena on yhdistää kartantuotanto niin, että kuntalaisten internet-paikkatietopalvelun sisältö päivittyy jatkossa samalle alustalle ja samassa tahdissa kuin

kaupungin sisäisessä käytössä oleva palvelu. Kehittämisen yhteydessä kaupungin ylläpitämät paikkatietoaineistot saatiin EU:n INSPIRE -direktiivin vaatimusten mukaisesti WMS-rajapinnan taakse jaettavaksi verkon yli suoraan palvelua hyödyntäviin paikkatieto-ohjelmiin. Rajapinnan kautta aineistot saadaan yhteiskäyttöön valtakunnalliseen paikkatietoalustaan.

Pyhäjoki on ollut työllistävin kuntayhteistyötilaustöiden suhteen. Pääpainona ovat olleet rakennusvalvonnan mittaukset, joista työllistävimpiä kokonaisuuksia olivat esim. Karhunnevan kankaan ja Oltavan tuulipuistojen maastoon merkintä, sekä Fennovoiman ydinvoimahanke.

Maankäyttöpalveluiden talousarvio toteutui toimintatuottojen osalta hieman alittuen, johtuen vuokratuottojen arvioitua pienemmästä toteutumasta ja toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Talousarviotavoite	Kehitetään teknisten palveluiden toimintaprosesseja sekä kuntalaisten sähköistä asiointia
Toimenpide	Tilannekuvaus
Laaditaan maapoliittinen ohjelma maanhankinnan ja kaavoituksen ohjeeksi.	Maapoliittisen ohjelman valmistelu ei ole edennyt tavoitteellisesti vuoden 2019 aikana johtuen keskustan osayleiskaavan ehdotuksen työstämisestä ja vireillä olevien asemakaavahankkeiden valmistelusta.
Toimenpide	Tilannekuvaus
Lisätään palautelomake vireillä olevien kaavahankkeiden nettisivulle.	Palautelomake on lisätty kaavoituksen sivulle. Lomake on sähköinen keino antaa palautetta kaavahankkeisiin liittyen.
Talousarviotavoite	Panostetaan kaavoituksessa ja maanhankinnassa ensisijaisesti vetovoimasiin alueisiin
Toimenpide	Tilannekuvaus
Neuvotellaan maanomistajien kanssa alueilla, joilla on asemakaavoitustarvetta tulevaisuudessa.	Vuoden 2019 aikana on maanhankintaa toteutettu alueilla, joilla tulevaisuudessa voidaan tiivistää yhdyskuntarakennetta tarkastellen uusien tonttien muodostamista.
Talousarviotavoite	Ylläpidetään viihtyisää keskustaympäristöä
Toimenpide	Tilannekuvaus
Asemakaavoituksessa huomioidaan viheryhteydet.	Vuoden 2019 voimaan tulleissa asemakaavahankkeissa on huomioitu viheryhteydet ja kevyen liikenteen kulkuyhteydet. Valmistelua on tehty yhteistyössä kuntatekniikan kanssa.

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01 KAAVOITETUT ALUEET					
Yleiskaava-alueita ha	18 580,00	19 260,00	18 580,00	96,46 %	0 %
Asemakaava-alueita	3 566,00	3 571,00	3 570,60	99,98 %	0 %
Ranta-asemakaava-alueita ha	2 357,00	2 357,00	2 357,00	100,00 %	0 %
02 ASUNTOTONTIT					
Asuntotontit yhteensä	161,00	163,00	159,00	97,54 %	-1 %
Kirkonseutu	87,00	90,00	82,00	91,11 %	-6 %
Tynkä	19,00	19,00	19,00	100,00 %	0 %
Rautio	15,00	15,00	15,00	100,00 %	0 %

Himanka (kaava-alue)	39,00	38,00	42,00	110,52 %	8 %
Himanka (muut)	1,00	1,00	1,00	100,00 %	0 %
03 LOMA-ASUNTOTONTIT					
Loma-asuntotontit	99,00	176,00	169,00	96,02 %	71 %
04 TEOLLISUUS- JA LIIKETONTIT					
Teollisuus- ja liiketontit yhteensä	53,00	54,00	51,00	94,44 %	-4 %
Kirkonseutu	39,00	40,00	37,00	92,50 %	-5 %
Rahja	6,00	6,00	6,00	100,00 %	0 %
Himanka	8,00	8,00	8,00	100,00 %	0 %
05 MYYDYT TAI VUOKRATUT TONTIT					
Asuntotontit	25,00	25,00	10,00	40,00 %	-60 %
Kerrostalo	3,00	2,00	0,00	0,00 %	-100 %
Loma-asunto	15,00	30,00	12,00	40,00 %	-20 %

MAANKÄYTTÖPALVELUT (Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	1 397 072 €	1 404 200 €	0 €	1 404 200 €	1 245 451 €	-158 749 €	-10,85 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	332 €	0 €	0 €	0 €	1 586 €	1 586 €	377,98 %
TOIMINTAKULUT	-853 694 €	-979 733 €	0 €	-979 733 €	-854 734 €	124 999 €	0,12 %
Toimintakate	543 709 €	424 467 €	0 €	424 467 €	392 303 €	-32 164 €	-27,85 %
Vuosikate	543 709 €	424 467 €	0 €	424 467 €	392 303 €	-32 164 €	-27,85 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 642 €	-1 641 €	0 €	-1 641 €	0 €	1 641 €	-100,00 %
Tilikauden tulos	542 068 €	422 826 €	0 €	422 826 €	392 303 €	-30 523 €	-27,63 %
LASKENNALLISET ERÄT	-19 488 €	0 €	0 €	0 €	-4 688 €	-4 688 €	-75,94 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	522 579 €	422 826 €	0 €	422 826 €	387 615 €	-35 211 €	-25,83 %

MAANKÄYTTÖPALVELUT (Sisäinen, Ulkoinen)

	Ed. tp.	TA	TA-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	1 461 618 €	1 728 040 €	0 €	1 728 040 €	1 569 291 €	-158 749 €	7,37 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	332 €	0 €	0 €	0 €	1 586 €	1 586 €	377,98 %
TOIMINTAKULUT	-893 810 €	-1 048 318 €	0 €	-1 048 318 €	-928 125 €	120 193 €	3,84 %
Toimintakate	568 140 €	679 722 €	0 €	679 722 €	642 751 €	-36 970 €	13,13 %
Vuosikate	568 140 €	679 722 €	0 €	679 722 €	642 751 €	-36 970 €	13,13 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 642 €	-1 641 €	0 €	-1 641 €	0 €	1 641 €	-100,00 %
Tilikauden tulos	566 498 €	678 081 €	0 €	678 081 €	642 751 €	-35 329 €	13,46 %
LASKENNALLISET ERÄT	-19 488 €	0 €	0 €	0 €	-4 688 €	-4 688 €	-75,94 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	547 010 €	678 081 €	0 €	678 081 €	638 063 €	-40 018 €	16,65 %

YMPÄRISTÖNOHJAUS

Toiminta-ajatus

Ympäristönohjauksen tehtävät perustuvat maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen, ympäristösuojelulain ja -asetuksen, maa-aineslain ja -asetuksen, vesilain, jätelain, kemikaalilain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, lain ajoneuvojen siirtämisestä ja ulkoilualuelain mukaisiin tehtäviin.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Ympäristölautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana kuusi kertaa ja asioita kirjattiin 43 pykälää.

Rakennusvalvonnassa otettiin käyttöön lupapistekauppa, josta asiakkaat voivat ostaa rakennuspiirustuksia sähköisenä. Uusille omakotiasunnoille myönnettiin 20 rakennuslupaa ja rivitaloille yksi rakennuslupa. Vapaa-ajan asuntojen ja matkailua palvelevien rakennusten rakennuslupia myönnettiin 21 kpl, joilla rakennetaan yhteensä 31 huoneistoa. Vuonna 2019 myönnettiin rakennus-, toimenpide-, purku-, maisema- ja ilmoituslupia yhteensä 396 kpl. Myönnettyjen rakennuslupien kerrosala oli yhteensä 21.600 kerrosneliometriä, joista uusille rakennuksille 17.052 kerrosneliometriä. Rakennus- ja huoneistotietojen perusparannusprojekti saatiin käyntiin täydellä teholla syksyllä 2019.

Ympäristölupapäätöksiä annettiin 7 kpl. Ilmoituspäätöksiä annettiin 2 kpl. Maa-aineslupia myönnettiin 3 kpl. Lisäksi tehtiin 3 kpl väliaikaiseen meluun liittyvää päätöstä. Lausuntoja annettiin 5 kpl. Maa-ainestenottoaikoille suoritettiin 44 kpl tarkastuksia. Ympäristöluvallisille toiminnoille tehtiin määräaikaistarkastuksia 29 kpl. Lupaharkintaan ja ilmoituksiin perustuvia tarkastuskäyntejä tehtiin 10 kpl. Lisäksi osallistuttiin eri viranomaisten yhteisiin tarkastuksiin. Ympäristövalvonnassa kehitettiin sähköistä asiointia ottamalla käyttöön lupapiste-palvelu. Lisämäärärahaa saatiin Samunevalla toukokuussa 2019 sattuneen öljyvahingon torjunta- ja puhdistuskuluihin. Kustannuksien korvaamiseksi tehtiin hakemus öljysuojarahastolle.

Ympäristönohjauksen toimintatuotot toteutuivat talousarviota paremmin, ylitys johtui lupien suuresta määrästä sekä tuulivoimaloille myönnettyjen rakennuslupien määrästä, näin lupamaksuja saatiin odotettua enemmän. Toimintakulut ylittyivät hieman, johtuen lähinnä Facta ohjelmiston päivityksestä pilvipalveluun. Päivityksen kustannuksiin ei osattu varautua talousarviossa.

Talousarviotavoite	Kehitetään teknisten palveluiden toimintaprosesseja sekä kuntalaisten sähköistä asiointia			
Toimenpide	Tilannekuvaus			
Ympäristövalvonta ottaa käyttöön www.lupapiste.fi -sähköisen asiointipalvelun lupa-asioiden käsittelyyn	Palveluntarjoaja on ilmoittanut, että lupapisteen ympäristöosio poistuu käytöstä vuoden 2020 aikana.			
Talousarviotavoite	Ylläpidetään viihtyisää keskustaympäristöä			
Toimenpide	Tilannekuvaus			
Ympäristölautakunta suorittaa rakennetun ympäristön seurantaa ja valvontaa pitämällä vuosittain ympäristökatselmuksen sekä kehotusten toteutumisen uusintakatselmuksen	Ympäristölautakunta on suorittanut 28.5.2019 ympäristökatselmuksen. Uusintakatselmus on suoritettu 8.11.2019.			
Mittari	Suoritettujen katselmusten määrä	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		2,00	2,00	2,00
Ympäristövalvonta ottaa käyttöön www.lupapiste.fi -sähköisen asiointipalvelun lupa-asioiden käsittelyyn	Palveluntarjoaja on ilmoittanut, että lupapisteen ympäristöosio poistuu käytöstä vuoden 2020 aikana.			

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
01 RAKENNUSVALVONTA					
Rakentamisen luvat yhteensä/kpl	343,00	360,00	396,00	110,00 %	15 %
Rakennusluvut	181,00	230,00	210,00	91,30 %	16 %
Toimenpideluvat	107,00	70,00	108,00	154,28 %	1 %
Ilmoitusluvut	29,00	50,00	45,00	90,00 %	55 %
Purku- ym. luvat	26,00	10,00	33,00	330,00 %	27 %
02 KATSELMUKSET, KOKOUKSET, LAUSUNNOT					
Katselmuksset ja aloituskokoukset	675,00	750,00	1 040,00	138,66 %	54 %
Lausunnot	3,00	5,00	3,00	60,00 %	0 %
03 YMPÄRISTÖNSUOJELU					
Lupapäätökset	7,00	5,00	9,00	180,00 %	29 %
Tarkastukset	58,00	90,00	83,00	92,22 %	43 %
Lausunnot	17,00	15,00	5,00	33,33 %	-71 %
Ilmoitukset	4,00	25,00	3,00	12,00 %	-25 %
Maa-ainesluvut	2,00	5,00	3,00	60,00 %	50 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos ed. tp
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	387 350 €	280 000 €	22 000 €	302 000 €	468 773 €	166 773 €	21,02 %
TOIMINTAKULUT	-311 550 €	-405 831 €	-22 000 €	-427 831 €	-435 446 €	-7 615 €	39,77 %
Toimintakate	75 801 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	33 327 €	159 158 €	-56,03 %
Vuosikate	75 801 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	33 327 €	159 158 €	-56,03 %
Tilikauden tulos	75 801 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	33 327 €	159 158 €	-56,03 %
LASKENNALLISET ERÄT	-2 566 €	0 €	0 €	0 €	-2 846 €	-2 846 €	10,92 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	73 235 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	30 481 €	156 312 €	-58,38 %
	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (Ulkoinen,Sisäinen)							
TOIMINTATUOTOT	391 201 €	280 000 €	22 000 €	302 000 €	469 803 €	167 803 €	20,09 %
TOIMINTAKULUT	-342 621 €	-461 951 €	-22 000 €	-483 951 €	-494 444 €	-10 493 €	44,31 %
Toimintakate	48 581 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-24 641 €	157 310 €	-150,72 %
Vuosikate	48 581 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-24 641 €	157 310 €	-150,72 %
Tilikauden tulos	48 581 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-24 641 €	157 310 €	-150,72 %
LASKENNALLISET ERÄT	-2 566 €	0 €	0 €	0 €	-2 846 €	-2 846 €	10,92 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	46 015 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-27 487 €	154 464 €	-159,74 %

	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos ed. tp
Ympäristönohjaus (Ulkoinen)							
TOIMINTATUOTOT	387 350 €	280 000 €	22 000 €	302 000 €	468 773 €	166 773 €	21,02 %
TOIMINTAKULUT	-311 550 €	-405 831 €	-22 000 €	-427 831 €	-435 446 €	-7 615 €	39,77 %
Toimintakate	75 801 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	33 327 €	159 158 €	-56,03 %
Vuosikate	75 801 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	33 327 €	159 158 €	-56,03 %
Tilikauden tulos	75 801 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	33 327 €	159 158 €	-56,03 %
LASKENNALLISET ERÄT	-2 566 €	0 €	0 €	0 €	-2 846 €	-2 846 €	10,92 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	73 235 €	-125 831 €	0 €	-125 831 €	30 481 €	156 312 €	-58,38 %
Ympäristönohjaus (Ulkoinen,Sisäinen)							
	Ed. tp.	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Muutos % ed tp.
TOIMINTATUOTOT	391 201 €	280 000 €	22 000 €	302 000 €	469 803 €	167 803 €	20,09 %
TOIMINTAKULUT	-342 621 €	-461 951 €	-22 000 €	-483 951 €	-494 444 €	-10 493 €	44,31 %
Toimintakate	48 581 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-24 641 €	157 310 €	-150,72 %
Vuosikate	48 581 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-24 641 €	157 310 €	-150,72 %
Tilikauden tulos	48 581 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-24 641 €	157 310 €	-150,72 %
LASKENNALLISET ERÄT	-2 566 €	0 €	0 €	0 €	-2 846 €	-2 846 €	10,92 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	46 015 €	-181 951 €	0 €	-181 951 €	-27 487 €	154 464 €	-159,74 %

Tuloslaskelman toteutuminen

	TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT	21 602 062 €	172 000 €	21 774 062 €	21 961 074 €	187 012 €	100,86 %
Myyntituotot	11 426 613 €	150 000 €	11 576 613 €	11 898 288 €	321 675 €	102,78 %
Maksutuotot	5 893 074 €	0 €	5 893 074 €	6 089 456 €	196 382 €	103,33 %
Tuet ja avustukset	1 281 725 €	0 €	1 281 725 €	1 204 619 €	-77 106 €	93,98 %
Muut toimintatuotot	3 000 650 €	22 000 €	3 022 650 €	2 768 710 €	-253 940 €	91,60 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	272 490 €	0 €	272 490 €	297 168 €	24 678 €	109,06 %
TOIMINTAKULUT	-90 416 860 €	-335 500 €	-90 752 360 €	-90 506 845 €	245 515 €	99,73 %
Henkilöstökulut	-43 462 996 €	0 €	-43 462 996 €	-42 896 939 €	566 057 €	98,70 %
Palvelujen ostot	-33 738 843 €	-244 000 €	-33 982 843 €	-35 045 548 €	-1 062 705 €	103,13 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 041 445 €	-5 500 €	-6 046 945 €	-6 370 780 €	-323 835 €	105,36 %
Avustukset	-4 441 685 €	0 €	-4 441 685 €	-3 921 413 €	520 272 €	88,29 %
Muut toimintakulut	-2 731 891 €	-86 000 €	-2 817 891 €	-2 272 165 €	545 726 €	80,63 %
Toimintakate	-68 542 308 €	-163 500 €	-68 705 808 €	-68 248 603 €	457 205 €	99,33 %
VEROTULOT	42 618 000 €	-1 350 000 €	41 268 000 €	41 540 001 €	272 001 €	100,66 %
VALTIONOSUUDET	31 476 893 €	363 457 €	31 840 350 €	31 821 572 €	-18 778 €	99,94 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	223 000 €	0 €	223 000 €	714 188 €	491 188 €	320,26 %
Korkotuotot	126 000 €	0 €	126 000 €	157 718 €	31 718 €	125,17 %
Muut rahoitustuotot	617 000 €	0 €	617 000 €	789 223 €	172 223 €	127,91 %
Korkokulut	-400 000 €	0 €	-400 000 €	-156 958 €	243 042 €	39,24 %
Muut rahoituskulut	-120 000 €	0 €	-120 000 €	-75 795 €	44 205 €	63,16 %
Vuosikate	5 775 585 €	-1 150 043 €	4 625 542 €	5 827 157 €	1 201 615 €	125,98 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 799 302 €	518 530 €	-5 280 772 €	-5 866 033 €	-585 261 €	111,08 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 754 552 €	380 000 €	-4 374 552 €	-4 455 890 €	-81 338 €	101,86 %
Arvonalentumiset	-1 044 750 €	138 530 €	-906 220 €	-1 410 143 €	-503 923 €	155,61 %
SATUNNAISET ERÄT	0 €	532 369 €	532 369 €	0 €	-532 369 €	0,00 %
Tilikauden tulos	-23 717 €	-99 144 €	-122 861 €	-38 876 €	83 985 €	31,64 %
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	53 920 €	0 €	53 920 €	53 923 €	3 €	100,01 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	30 203 €	-99 144 €	-68 941 €	15 047 €	83 988 €	-21,83 %

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkema
Verotulot					
Kaupungin tulovero	35 229 000	-1 200 000	34 029 000	34 278 185	249 185
Kiinteistövero	5 217 000	100 000	5 317 000	5 350 551	33 551
Yhteisövero	2 172 000	-250 000	1 922 000	1 911 265	-10 735
Yhteensä	42 618 000	-1 350 000	41 268 000	41 540 001	272 001

Veroprosentit ja kunnallisveroa vastaava määrä

	Tulovero %	Yleinen k- vero %	Asuinrak:n k-vero %	Muiden asuinrak:n k-vero %	Voimalai- tosten k- vero %	Kunnallisveroa vastaava tulo 1.000 €	% muutos
Verovuosi 2009	18,85	0,60	0,30	0,80		139 457	
Verovuosi 2010	19,00	0,75	0,35	0,90		145 212	4,1
Verovuosi 2011	19,00	0,75	0,35	0,90		153 355	5,6
Verovuosi 2012	19,50	0,75	0,35	0,90		156 489	2,0
Verovuosi 2013	19,50	0,75	0,35	0,90		162 485	3,8
Verovuosi 2014	19,50	0,75	0,35	0,90		164 575	1,3
Verovuosi 2015	20,00	0,90	0,40	1,00		165 535	0,6
Verovuosi 2016	20,00	0,90	0,40	1,00	1,40	164 113	-0,9
Verovuosi 2017	20,00	1,00	0,45	1,10	2,40	159 243	-3,0
Verovuosi 2018	20,00	1,00	0,50	1,10	3,10	162 901	2,3
Verovuosi 2019	21,00	1,10	0,50	1,10	3,10		-100,0

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkema
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasaukset	32 333 526	500 213	32 833 739	32 833 750	11
kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-856 633	-136 756	-993 389	-1 012 178	-18 789
Valtionosuudet yht.	31 476 893		31 840 350	31 821 572	-18 778

Investointiosan toteutuminen

INVESTOINNIT

Osa investointitöistä toteutettiin omana työnä ja osa hankittiin ostopalveluna.

TALONRAKENNUS

Kuluvan vuoden aikana Merenojan vanhan yläasteen A-, B-, C ja D-osat purettiin yhtenäiskoulun rakennustyömaan tieltä. Yhtenäiskoulun ja liikuntatilan rakentaminen sujuu aikataulun mukaisesti, valmistuen 2020. Talousarviovuoden aikana päätettiin Raution monitoimikeskuksen, Himangan terveysaseman sekä Terveyskeskuksen A-osan korvaaminen uudisrakentamisella. Uudiskohteiden suunnittelu käynnistettiin loppuvuodesta.

Merkittävimpiä kunnossapidon kohteita ovat olleet Päiväkoti Puolukan ilmastoinnin parantaminen, Himangan palvelukeskuksen katon kunnostus sekä käytöstä poistettujen rakennusten, Ulpu-kan ja Rantatalon, purkaminen ja niiden alueiden muutokset parkkialueiksi. Lisäksi uusittiin lukion sadevesijärjestelmää ja akustointia sekä maalattiin Nuorisotalo Alexin ja kylpylän ulkopuutteet.

Talousarviovuodelle suunnitellut investoinnit on toteutettu. Merkittävimmät vuoden 2019 aikana valmistuneet peruskorjaukset ja investoinnit ovat,

- Pohjankylän koulun siirrettävien tilaelementtien hankinta
- Terveyskeskuksen C- ja D-osien jäädytys
- Sprinklaukset: Puistola, Mäntyrinne ja Himangan Palvelukeskus
- Kaupungintalon tilaratkaisut

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS

Julkisen käyttöomaisuuden määrärahalla rakennettiin seuraavia kohteita:

- Uusien kaava-alueiden rakentaminen
  - Marina kaava-alueen rakentaminen, Tapionportin laajennus, Antontie, Tapionportin meluvalli
- Muut alueet
  - Pohjankyläntien saneeraus, Kärjäntien saneeraus, Kehätie, Leviätanhuon saneeraus, sadevesiviemärit, valaistus
- Yhteishankkeet
  - Siiponjoki- Vääräjoki kalataloudellinen kunnostus

VIHER- JA ULKOILUALUEET

Viher- ja ulkoilualueiden määrärahalla toteutettiin seuraavat kohteet:

- Konikarvon alueen suunnittelu, Siltasaaren alueen suunnittelu ja aita. Leikkikentille uusittiin välineitä, Mariston kulunohjaushankeella uudistettiin reittejä ja ohjattiin kulkua pois herkiltä maisema-alueilta.

VIEMÄRILAITOS

Uusia viemäriinjoja rakennettiin Marinan kaava-alueelle sekä Tapionportin kaava-alueelle. Viemäriinjoja saneerattiin eripuolilla verkostoa.

OSAKKEET JA OSUDET

Osakkeita hankittiin Sarastia Oy:sta. Kiinteistö Oy Kalajoentie 5 suorittama rahastointi lisäsi osakkeiden arvostusta. Kiinteistö Oy Kalajoen Hiekkakappelin osakkeet on myyty. Keski-Pohjanmaan komposti Oy purkautumisesta tilitettiin jako-osuutta ja Kalajoen Satama Oy:tä palautettiin sijoitusta vapaasta omasta pääomasta osuutta vuodelta 2018.

IRTAIMISTO

Irtaimistomäärärahaalla hankittiin asianhallintajärjestelmän päivitys, tilavarausjärjestelmä, ruokakuljetusvaunuja, sote-järjestelmien päivityksiä sekä mm. potilassänkyjä.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2019	TA muutos	TA + muutos yht.	Käytetty 31.12.2019	Tot %	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-7 725 000 €	-250 000 €	-7 975 000 €	-7 574 525 €	94,98 %	400 475 €
INVESTOINTIMENOT	-9 935 000 €	-250 000 €	-10 185 000 €	-9 345 713 €	91,76 %	839 287 €
INVESTOINTITULOT	2 210 000 €	0 €	2 210 000 €	1 771 188 €	81,14 %	-438 812 €
Aineettomat hyödykkeet						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	0 €	0 €	-700 000 €	0,00 %	-700 000 €
INVESTOINTIMENOT	0 €	0 €	0 €	-700 000 €	0,00 %	-700 000 €
Maa- ja vesialueet						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	-250 000 €	-250 000 €	-163 796 €	65,52 %	86 204 €
INVESTOINTIMENOT	-500 000 €	-250 000 €	-750 000 €	-664 228 €	88,56 %	85 772 €
INVESTOINTITULOT	500 000 €	0 €	500 000 €	500 432 €	100,09 %	432 €
Osakkeet (Ulkoinen)						
INVESTOINTIEN NETTO	-110 000 €	0 €	-110 000 €	310 947 €	-282,68 %	420 947 €
INVESTOINTIMENOT	-160 000 €	0 €	-160 000 €	-17 562 €	10,98 %	142 438 €
INVESTOINTITULOT	50 000 €	0 €	50 000 €	328 509 €	657,02 %	278 509 €
Rakennukset						
INVESTOINTIEN NETTO	-3 157 000 €	0 €	-3 157 000 €	-2 736 161 €	86,67 %	420 839 €
INVESTOINTIMENOT	-3 907 000 €	0 €	-3 907 000 €	-3 206 906 €	82,08 %	700 094 €
INVESTOINTITULOT	750 000 €	0 €	750 000 €	470 745 €	62,77 %	-279 255 €
Julkinen käyttöomaisuus						
INVESTOINTIEN NETTO	-3 608 000 €	0 €	-3 608 000 €	-3 716 059 €	102,99 %	-108 059 €
INVESTOINTIMENOT	-4 278 000 €	0 €	-4 278 000 €	-4 089 072 €	95,58 %	188 928 €
INVESTOINTITULOT	670 000 €	0 €	670 000 €	373 013 €	55,67 %	-296 987 €
Viemärlaitos						
INVESTOINTIEN NETTO	-500 000 €	0 €	-500 000 €	-202 902 €	40,58 %	297 098 €
INVESTOINTIMENOT	-500 000 €	0 €	-500 000 €	-202 902 €	40,58 %	297 098 €
Viher ja ulkoilalueet						
INVESTOINTIEN NETTO	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-174 263 €	96,81 %	-24 236 €
INVESTOINTIMENOT	-390 000 €	0 €	-390 000 €	-272 752 €	69,94 %	117 248 €
INVESTOINTITULOT	240 000 €	0 €	240 000 €	98 489 €	41,04 %	-141 511 €
Irtaimisto						
INVESTOINTIEN NETTO	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-192 291 €	96,15 %	7 709 €
INVESTOINTIMENOT	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-192 291 €	96,15 %	7 709 €

KAUPUNGINHALLITUS	TA 2019	TA muutos	TA+muutos yht.	Käytetty 31.12.2019	Tot %	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-310 000 €	-250 000 €	-560 000 €	-745 140 €	133,06 %	-185 140 €
INVESTOINTIMENOT	-860 000 €	-250 000 €	-1 110 000 €	-1 574 081 €	141,81 %	-464 081 €
INVESTOINTITULOT	550 000 €	0 €	550 000 €	828 941 €	150,72 %	278 941 €
Aineettomat hyödykkeet						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	0 €	0 €	-700 000 €	0,00 %	-700 000 €
INVESTOINTIMENOT	0 €	0 €	0 €	-700 000 €	0,00 %	-700 000 €
Maa- ja vesialueet						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	-250 000 €	-250 000 €	-163 796 €	65,52 %	86 204 €
INVESTOINTIMENOT	-500 000 €	-250 000 €	-750 000 €	-664 228 €	88,56 %	85 772 €
INVESTOINTITULOT	500 000 €	0 €	500 000 €	500 432 €	100,09 %	432 €
Irtaimisto						
INVESTOINTIEN NETTO	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-192 291 €	96,15 %	7 709 €
INVESTOINTIMENOT	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-192 291 €	96,15 %	7 709 €
Osakkeet						
INVESTOINTIEN NETTO	-110 000 €	0 €	-110 000 €	310 947 €	-282,68 %	420 947 €
INVESTOINTIMENOT	-160 000 €	0 €	-160 000 €	-17 562 €	10,98 %	142 438 €
INVESTOINTITULOT	50 000 €	0 €	50 000 €	328 509 €	657,02 %	278 509 €
Irtaimisto	ta 2019	Ta muutos	TA+muutos	Käytetty	Tot%	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-192 291 €	96,15 %	7 709 €
INVESTOINTIMENOT	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-192 291 €	96,15 %	7 709 €
Hallintopalvelujen irtaimisto						
INVESTOINTIEN NETTO	-40 000 €	0 €	-40 000 €	-23 285 €	58,21 %	16 715 €
INVESTOINTIMENOT	-40 000 €	0 €	-40 000 €	-23 285 €	58,21 %	16 715 €
Hyvinvointipalvelujen irtaimisto						
INVESTOINTIEN NETTO	-130 000 €	0 €	-130 000 €	-126 246 €	97,11 %	3 754 €
INVESTOINTIMENOT	-130 000 €	0 €	-130 000 €	-126 246 €	97,11 %	3 754 €
Teknisenpalvelun irtaimisto						
INVESTOINTIEN NETTO	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-42 759 €	142,53 %	-12 759 €
INVESTOINTIMENOT	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-42 759 €	142,53 %	-12 759 €

Talonrakennus	TA 2019	TA muutos	TA+muutos yht.	Käytetty 31.12.2019	Tot %	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-3 157 000 €	0 €	-3 157 000 €	-2 736 161 €	86,67 %	420 839 €
INVESTOINTIMENOT	-3 907 000 €	0 €	-3 907 000 €	-3 206 906 €	82,08 %	700 094 €
INVESTOINTITULOT	750 000 €	0 €	750 000 €	470 745 €	62,77 %	-279 255 €
Hyvinvointipalvelut	TA 2019	TA muutos	TA+muutos yht.	Käytetty 31.12.2019	Tot %	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-2 327 000 €	0 €	-2 327 000 €	-2 265 155 €	97,34 %	61 845 €
INVESTOINTIMENOT	-3 077 000 €	0 €	-3 077 000 €	-2 640 155 €	85,80 %	436 845 €
INVESTOINTITULOT	750 000 €	0 €	750 000 €	375 000 €	50,00 %	-375 000 €
PT-keskus, tk:n jäähdytys						
INVESTOINTIEN NETTO	-280 000 €	0 €	-280 000 €	-87 534 €	31,26 %	192 466 €
INVESTOINTIMENOT	-280 000 €	0 €	-280 000 €	-87 534 €	31,26 %	192 466 €
Tk:n A-osan korvaaminen uudistiloilla						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	0 €	0 €	-12 328 €	0,00 %	-12 328 €
INVESTOINTIMENOT	0 €	0 €	0 €	-12 328 €	0,00 %	-12 328 €
Himangan vuodeosasto ja palvelukeskus						
INVESTOINTIEN NETTO	-165 000 €	0 €	-165 000 €	-64 938 €	39,36 %	100 062 €
INVESTOINTIMENOT	-165 000 €	0 €	-165 000 €	-64 938 €	39,36 %	100 062 €
Mäntyrinne						
INVESTOINTIEN NETTO	-170 000 €	0 €	-170 000 €	-68 719 €	40,42 %	101 281 €
INVESTOINTIMENOT	-170 000 €	0 €	-170 000 €	-68 719 €	40,42 %	101 281 €
Puistola						
INVESTOINTIEN NETTO	-90 000 €	0 €	-90 000 €	-48 724 €	54,14 %	41 276 €
INVESTOINTIMENOT	-90 000 €	0 €	-90 000 €	-48 724 €	54,14 %	41 276 €
Raution monitoimikeskus						
INVESTOINTIEN NETTO	-50 000 €	0 €	-50 000 €	-6 410 €	12,82 %	43 590 €
INVESTOINTIMENOT	-50 000 €	0 €	-50 000 €	-6 410 €	12,82 %	43 590 €
Merenojan liikuntatila						
INVESTOINTIEN NETTO	-1 382 000 €	0 €	-1 382 000 €	-1 786 501 €	129,27 %	-404 501 €
INVESTOINTIMENOT	-2 132 000 €	0 €	-2 132 000 €	-2 161 501 €	101,38 %	-29 501 €
INVESTOINTITULOT	750 000 €	0 €	750 000 €	375 000 €	50,00 %	-375 000 €
Siirrettävän tilaelementin hankinta						
INVESTOINTIEN NETTO	-190 000 €	0 €	-190 000 €	-190 000 €	100,00 %	0 €
INVESTOINTIMENOT	-190 000 €	0 €	-190 000 €	-190 000 €	100,00 %	0 €

Kehittämispalvelut	TA 2019	TA muutos	TA+muutos yht.	Käytetty 31.12.2019	Tot %	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-82 842 €	55,23 %	67 158 €
INVESTOINTIMENOT	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-82 842 €	55,23 %	67 158 €
Teollisuus- ja Liiketilat						
INVESTOINTIEN NETTO	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-82 842 €	55,23 %	67 158 €
INVESTOINTIMENOT	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-82 842 €	55,23 %	67 158 €
Tekniset palvelut						
INVESTOINTIEN NETTO	-680 000 €	0 €	-680 000 €	-388 163 €	57,08 %	291 837 €
INVESTOINTIMENOT	-680 000 €	0 €	-680 000 €	-483 908 €	71,16 %	196 092 €
INVESTOINTITULOT	0 €	0 €	0 €	95 745 €	0,00 %	95 745 €
Muut peruskorjaushankkeet						
INVESTOINTIEN NETTO	-300 000 €	0 €	-300 000 €	-251 352 €	83,78 %	48 648 €
INVESTOINTIMENOT	-300 000 €	0 €	-300 000 €	-251 352 €	83,78 %	48 648 €
Paloaseman rakentaminen						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	0 €	0 €	-84 255 €	0,00 %	-84 255 €
INVESTOINTITULOT	0 €	0 €	0 €	-84 255 €	0,00 %	-84 255 €
Kaupungintalon tilaratkaisut						
INVESTOINTIEN NETTO	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-141 949 €	70,97 %	58 051 €
INVESTOINTIMENOT	-200 000 €	0 €	-200 000 €	-141 949 €	70,97 %	58 051 €
Paikoitusalueen rakentaminen						
INVESTOINTIEN NETTO	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-38 414 €	128,05 %	-8 414 €
INVESTOINTIMENOT	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-38 414 €	128,05 %	-8 414 €
Valtuustosalin kokousjärjestelmä						
INVESTOINTIEN NETTO	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-52 193 €	34,80 %	97 807 €
INVESTOINTIMENOT	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-52 193 €	34,80 %	97 807 €
Rakennusten myynnit ja ostot						
INVESTOINTIEN NETTO	0 €	0 €	0 €	180 000 €	0,00 %	180 000 €
INVESTOINTITULOT	0 €	0 €	0 €	180 000 €	0,00 %	180 000 €
Muut peruskorjaushankkeet						
INVESTOINTIEN NETTO	-300 000 €	0 €	-300 000 €	-251 352 €	83,78 %	48 648 €
INVESTOINTIMENOT	-300 000 €	0 €	-300 000 €	-251 352 €	83,78 %	48 648 €

Inv/Julkinen käyttöomaisuus	TA 2019	Ta muutos	TA+muutos	Käytetty 31.12.2019	Tot %	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-3 608 000 €	0 €	-3 608 000 €	-3 716 059 €	102,99 %	-108 059 €
INVESTOINTIMENOT	-4 278 000 €	0 €	-4 278 000 €	-4 089 072 €	95,58 %	188 928 €
INVESTOINTITULOT	670 000 €	0 €	670 000 €	373 013 €	55,67 %	-296 987 €
Uudet kaava-alueet						
INVESTOINTIEN NETTO	-2 100 000 €	0 €	-2 100 000 €	-2 166 209 €	103,15 %	-66 209 €
INVESTOINTIMENOT	-2 700 000 €	0 €	-2 700 000 €	-2 517 092 €	93,23 %	182 908 €
INVESTOINTITULOT	600 000 €	0 €	600 000 €	350 883 €	58,48 %	-249 117 €
Muut alueet						
INVESTOINTIEN NETTO	-1 485 000 €	0 €	-1 485 000 €	-1 540 033 €	103,71 %	-55 033 €
INVESTOINTIMENOT	-1 485 000 €	0 €	-1 485 000 €	-1 540 033 €	103,71 %	-55 033 €
Pohjankyläntien saneeraus						
INVESTOINTIEN NETTO	-750 000 €	0 €	-750 000 €	-808 704 €	107,83 %	-58 704 €
INVESTOINTIMENOT	-750 000 €	0 €	-750 000 €	-808 704 €	107,83 %	-58 704 €
Pohjankyläntien kevyenliikent. väylä						
INVESTOINTIEN NETTO	-350 000 €	0 €	-350 000 €	-297 255 €	84,93 %	52 745 €
INVESTOINTIMENOT	-350 000 €	0 €	-350 000 €	-297 255 €	84,93 %	52 745 €
Lautakunnan kohdistamat muut alueet						
INVESTOINTIEN NETTO	-385 000 €	0 €	-385 000 €	-434 074 €	112,75 %	-49 074 €
INVESTOINTIMENOT	-385 000 €	0 €	-385 000 €	-434 074 €	112,75 %	-49 074 €
Yhteishankkeet						
INVESTOINTIEN NETTO	-23 000 €	0 €	-23 000 €	-9 817 €	42,68 %	13 183 €
INVESTOINTIMENOT	-93 000 €	0 €	-93 000 €	-31 947 €	34,35 %	61 053 €
INVESTOINTITULOT	70 000 €	0 €	70 000 €	22 130 €	31,61 %	-47 870 €
Siipojoki-Vääräjoen kalat. kunnostam						
INVESTOINTIEN NETTO	-23 000 €	0 €	-23 000 €	-9 817 €	42,68 %	13 183 €
INVESTOINTIMENOT	-93 000 €	0 €	-93 000 €	-31 947 €	34,35 %	61 053 €
INVESTOINTITULOT	70 000 €	0 €	70 000 €	22 130 €	31,61 %	-47 870 €

Viher ja ulkoilualueet	ta 2019	Ta muutos	TA+muutos	Käytetty	Tot%	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-150 000 €	0 €	-150 000 €	-174 263 €	116,18 %	-24 263 €
INVESTOINTIMENOT	-390 000 €	0 €	-390 000 €	-272 752 €	69,94 %	117 248 €
INVESTOINTITULOT	240 000 €	0 €	240 000 €	98 489 €	41,04 %	-141 511 €
Puistoalueet						
INVESTOINTIEN NETTO	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-25 589 €	85,30 %	4 411 €
INVESTOINTIMENOT	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-25 589 €	85,30 %	4 411 €
Konikarvon sataman kehittäminen						
INVESTOINTIEN NETTO	-30 000 €	0 €	-30 000 €	-46 352 €	154,51 %	-16 352 €
INVESTOINTIMENOT	-60 000 €	0 €	-60 000 €	-46 352 €	77,25 %	13 648 €
INVESTOINTITULOT	30 000 €	0 €	30 000 €	0 €	0,00 %	-30 000 €
Mariston kulunohjaushanke						
INVESTOINTIEN NETTO	-90 000 €	0 €	-90 000 €	-102 322 €	113,69 %	-12 322 €
INVESTOINTIMENOT	-300 000 €	0 €	-300 000 €	-200 811 €	66,94 %	99 189 €
INVESTOINTITULOT	210 000 €	0 €	210 000 €	98 489 €	46,90 %	-111 511 €

Rahoitusosan toteutuminen

	TA	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama TA-TOT
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	5 775 585	-1 150 043	4 625 542	5 827 157	1 201 615
SATUNNAISET ERÄT		532 369	532 369		-532 369
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-400 000		-400 000	-373 077	26 923
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 375 585	-617 674	4 757 911	5 454 080	696 169
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-9 935 000	-250 000	-10 185 000	-9 345 713	839 287
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	1 660 000		1 660 000	762 247	-897 753
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	550 000		550 000	1 008 941	458 941
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 725 000	-250 000	-7 975 000	-7 574 525	400 475
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 349 415	-867 674	-3 217 089	-2 120 445	1 096 644
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET			0	-22 387	-22 387
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	250 000		250 000	197 900	-52 100
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	250 000		250 000	175 513	-74 487
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 000 000		6 000 000	6 000 000	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 750 000	850 000	-2 900 000	-2 884 287	15 713
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS			0	-2 000 000	
LAINAKANNAN MUUTOKSET	2 250 000	850 000	3 100 000	1 115 713	-1 984 287
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS				-22 552	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS				-11 880	
SAAMISTEN MUUTOS				873 296	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS				-170 098	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	300 000		300 000	668 766	368 766
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 800 000	850 000	3 650 000	1 959 992	-1 690 008
RAHAVAROJEN MUUTOS	450 585	-17 674	432 911	-160 453	-593 364

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvion toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot					Netto				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA																
HALINTOPALVELUT																
Valtuusto																
Toiminnan ohjaus ja arviointi	B	118 165		118 165	144 774	-26 609		0		0	-118 165	0	-118 165	-144 774	-26 609	
Tarkastuslautakunta																
Tarkastustoimi	B	33 674		33 674	23 284	10 390		0		0	-33 674	0	-33 674	-23 284	10 390	
Keskusvaalikautakunta																
Vaalit	B	80 658		80 658	39 240	41 418	41 600	41 600	41 558	42	-39 058	0	-39 058	2 318	41 376	
Kaupunginhallitus																
Konserniohjaus		790 284		790 284	753 711	36 573	6 100	6 100	9 674	-3 574	-784 184	0	-784 184	-744 037	40 147	
Henkilöstöohjaus		911 439		911 439	1 077 694	-166 255	231 000	231 000	265 207	-34 207	-680 439	0	-680 439	-812 487	-132 048	
Talousohjaus		537 235		537 235	587 313	-50 078	54 000	54 000	75 848	-21 848	-483 235	0	-483 235	-511 465	-28 230	
Yleishallinto		624 473		624 473	544 049	80 424	2 800	2 800	7 304	-4 504	-621 673	0	-621 673	-536 745	84 928	
ICT-palvelut		780 654		780 654	923 590	-142 936	35 400	35 400	78 437	-43 037	-745 254	0	-745 254	-845 153	-99 899	
HALLINTOPALVELUT YHT.	B	3 876 582	0	3 876 582	4 093 656	-217 074	370 900	0	370 900	478 028	-107 128	0	-3 505 682	-3 615 628	-109 946	
Kaupunginhallitus																
KEHITTÄMISPALVELUT																
Elinkeinopalvelut		1 920 103		1 920 103	767 688	1 152 415	426 805	426 805	168 884	257 921	-1 493 298	0	-1 493 298	-598 804	894 494	
Maaseutupalvelut		4 618 814		4 618 814	4 031 145	587 669	4 476 413	4 476 413	4 153 360	323 053	-142 401	0	-142 401	122 215	264 616	
KEHITTÄMISPALVELUT YHT.	B	6 538 917	0	6 538 917	4 798 832	1 740 085	4 903 218	0	4 903 218	4 322 244	580 974	0	-1 635 699	-1 635 699	-476 589	
Sivistyslautakunta																
SIVISTYSPALVELUT																
Varhaiskasvatus		5 232 444		5 232 444	5 625 079	-392 635	970 514	970 514	979 159	-8 645	-4 261 930	0	-4 261 930	-4 645 920	-383 990	
Opetuspalvelut		12 029 001		12 029 001	12 054 951	-25 950	435 190	435 190	609 886	-174 696	-11 593 811	0	-11 593 811	-11 445 065	148 746	
Kehittämisen- ja kansainvälisyysp		287 924		287 924	221 516	66 408	600	600	219	381	-287 324	0	-287 324	-221 297	66 027	
Kalajoki Akatemia		2 131 985		2 131 985	2 364 915	-232 930	469 550	469 550	357 604	111 946	-1 662 435	0	-1 662 435	-2 007 311	-344 876	
SIVISTYSPALVELUT YHT.	B	19 681 354	0	19 681 354	20 266 461	-585 107	1 875 854	0	1 875 854	1 946 868	-71 014	0	-17 805 500	-18 319 593	-514 093	

	Sito- vuus	Määrärahat					Tulbarviot					Netto				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Perusturvalautakunta PERUSTURVAPALVELUT																
Hallinto- ja toimistopalvelut		262 475		262 475	259 376	3 099	27 000		27 000	20 253	6 747	-235 475	0	-235 475	-239 123	-3 648
Sosiaalipalvelut		15 802 498	150 000	15 952 498	16 974 143	-1 021 645	5 305 565	150 000	5 455 565	5 524 124	-68 559	-10 496 933	0	-10 496 933	-11 450 019	-953 086
Terveyspalvelut		27 356 137		27 356 137	27 719 174	-363 037	4 072 660		4 072 660	4 501 394	-428 734	-23 283 477	0	-23 283 477	-23 217 780	65 697
Ympäristöterveydenhuolto		1 133 281		1 133 281	1 158 587	-25 306	952 395		952 395	980 093	-27 698	-180 886	0	-180 886	-178 494	2 392
PERUSTURVAPALVELUT YHT.	B	44 554 391	150 000	44 704 371	46 111 280	-1 406 889	10 357 620	150 000	10 507 620	11 025 864	-518 244	-34 196 771	0	-34 196 771	-35 085 416	-888 645
PERUSTURVAPALVELUT ILMAN ERIKOISSAIRAANHOITOA	B	26 212 461	150 000	26 362 461	28 349 543	-1 987 082	8 811 920	150 000	8 961 920	9 060 133	-98 213	-17 400 541	0	-17 400 541	-19 289 410	-1 888 869
ERIKOISSAIRAANHOITO		18 341 930		18 341 930	17 761 737	580 193	1 545 700	0	1 545 700	1 965 731	-420 031	-16 796 230	0	-16 796 230	-15 796 006	1 000 224
HYVINVOINTIPALVELUT YHT.	B	64 235 745	150 000	64 385 725	66 377 741	-1 991 996	12 233 474	150 000	12 383 474	12 972 732	-589 258	-52 002 271	0	-52 002 271	-53 405 009	-1 402 738
Tekninen lautakunta TEKNISET PALVELUT																
Hallinto ja tstopalv.		1 482 975		1 482 975	1 511 583	-28 608	250		250	12	238	-1 482 725	0	-1 482 725	-1 511 571	-28 846
Maankäyttöpalvelut		979 733		979 733	854 734	124 999	1 404 200		1 404 200	1 247 037	157 163	424 467	0	424 467	392 303	-32 164
Tilapalvelut		5 667 224	163 500	5 830 724	5 413 358	417 366	1 184 520		1 184 520	1 139 577	44 943	-4 482 704	-163 500	-4 646 204	-4 273 781	372 423
Ruoka- ja siivouspalvelut		4 327 020		4 327 020	4 097 686	229 334	73 400		73 400	102 316	-28 916	-4 253 620	0	-4 253 620	-3 995 370	258 250
Kuntatekniikka		2 902 833		2 902 833	2 923 809	-20 976	1 424 590		1 424 590	1 527 523	-102 933	-1 478 243	0	-1 478 243	-1 396 286	81 957
Ympäristölautakunta TEKNISET PALVELUT																
Ympäristönohjaus	B	405 831	22 000	427 831	435 446	-7 615	280 000	22 000	302 000	468 773	-166 773	-125 831	0	-125 831	33 327	159 158
TEKNISET PALVELUT YHT.	B	15 765 616	185 500	15 951 116	15 236 616	714 500	4 366 960	22 000	4 388 960	4 485 238	-96 278	-11 398 656	-163 500	-11 562 156	-10 751 378	810 778
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		90 416 860	335 500	90 752 340	90 506 846	245 515	21 874 552	172 000	22 046 552	22 258 242	-211 690	-68 542 308	-163 500	-68 705 808	-68 248 604	457 204
INVESTOINTIOSA																
Kaupunginhallitus																
Aineeton omaisuus					700 000	-700 000						0	0	0	-700 000	-700 000
Kiinteä omaisuus	B	500 000	250 000	750 000	664 228	85 772	500 000		500 000	500 432	-432	0	-250 000	-250 000	-163 796	86 204
Osakkeet ja osuudet	B	160 000		160 000	17 562	142 438	50 000		50 000	328 509	-278 509	-110 000	0	-110 000	310 947	420 947
Irtaimisto	B	200 000		200 000	192 291	7 709				0	0	-200 000	0	-200 000	-192 291	7 709
Talonrakennus	B	3 907 000		3 907 000	3 206 906	700 094	750 000		750 000	470 745	279 255	-3 157 000	0	-3 157 000	-2 736 161	420 839
Julkinen käyttöomaisuus	B	4 278 000		4 278 000	4 089 072	306 176	670 000		670 000	373 013	296 987	-3 608 000	0	-3 608 000	-3 716 059	-108 059
Viher- ja ulkoilualueet	B	390 000		390 000	272 752	117 248	240 000		240 000	98 489	141 511	-150 000	0	-150 000	-174 263	-24 263
Läkelaitokset	B	500 000		500 000	202 902	297 098						-500 000	0	-500 000	-202 902	297 098
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		9 935 000	250 000	10 185 000	9 345 713	956 535	2 210 000	0	2 210 000	1 771 188	438 812	-7 725 000	-250 000	-7 975 000	-7 574 525	400 475

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						42 618 000	-1 350 000	41 268 000	41 540 001	-272 001
Valtionsouudet	B						31 476 893	363 457	31 840 350	31 821 572	18 778
Korkotulot	B						126 000		126 000	157 718	-31 718
Muut rahoitustulot	B						617 000		617 000	789 223	-172 223
Korkomenot	B	400 000		400 000	156 958	243 042					
Muut rahoitusmenot	B	120 000		120 000	75 795	44 205					
Satunnaiset erät	B							532 369	532 369		532 369
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjaukset	B	400 000		400 000	373 077	26 923					
Pakollisten varausten muutokset	B										
Antolainojen muutokset											
Antolainojen vähennys	B						250 000		250 000	197 900	52 100
Antolainojen lisäys	B				22 387	-22 387					
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik. lainojen vähennys	B	3 750 000	-850 000	2 900 000	2 884 287	15 713					
Pitkäaik. lainojen lisäys	B						6 000 000		6 000 000	6 000 000	0
Lyhytaik. lainojen lisäys/ähennys	N				2 000 000	-2 000 000					
Oman pääoman muutokset	B										
lainakannan muutokset	V										
Toimeksiantojen varojen ja pääomien	N				22 552	-22 552					
Vaihto-omaisuuden muutos	N				11 880	-11 880					
Saamisten muutos	N						300 000		300 000		300 000
Lyhytaikaisten saamisten muutos										1 137 742	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten	N				434 544						0
Vaikutus maksuvalmiuteen	N	450 585		450 585		450 585		17 674	17 674	160 453	-142 779
YHTEENSÄ		105 472 445	-264 500	105 207 945	105 834 039	-74 301	105 472 445	-264 500	105 207 945	105 834 039	511 648

B= sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio, N= nettomääräraha/-tuloarvio

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma	2019	2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	11 898 287,74	11 229 096,87
Maksutuotot	6 089 455,93	5 887 450,53
Tuet ja avustukset	1 204 619,27	1 471 986,01
Muut toimintatuotot	2 768 710,34	3 126 915,22
TOIMINTATUOTOT	21 961 073,28	21 715 448,63
Valmistus omaan käyttöön	297 167,80	286 456,26
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	-34 374 540,64	-33 484 479,24
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-7 412 599,20	-7 140 979,22
Muut henkilösivukulut	-1 109 799,31	-1 416 255,72
Henkilöstökulut	-42 896 939,15	-42 041 714,18
Palvelujen ostot	-35 045 547,75	-33 066 317,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 370 780,01	-5 895 449,96
Avustukset	-3 921 412,83	-3 547 322,41
Muut toimintakulut	-2 272 165,15	-1 629 741,61
TOIMINTAKULUT	-90 506 844,89	-86 180 546,01
TOIMINTAKATE	-68 248 603,81	-64 178 641,12
Verotulot	41 540 000,81	39 005 386,67
Valtionosuudet	31 821 572,00	30 873 343,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	157 717,79	97 016,35
Muut rahoitustuotot	789 222,90	836 938,19
Korkokulut	-156 958,26	-187 956,30
Muut rahoituskulut	-75 794,60	-326 970,70
Rahoitustuotot ja -kulut	714 187,83	419 027,54
VUOSIKATE	5 827 156,83	6 119 116,09
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 455 890,34	-4 154 207,47
Arvonalentumiset	-1 410 142,96	-3 034 756,64
Poistot ja arvonalentumiset	-5 866 033,30	-7 188 964,11
TILIKAUDEN TULOS	-38 876,47	-1 069 848,02
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	53 923,33	53 925,33
Varausten ja rahastojen muutokset	53 923,33	53 925,33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	15 046,86	-1 015 922,69

Rahoituslaskelma

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	5 827 156,83	6 119 116,09
SATUNNAISET ERÄT		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-373 077,04	-711 570,03
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 454 079,79	5 407 546,06
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-9 345 712,97	-16 585 667,49
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	762 247,11	1 967 233,57
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	1 008 940,90	1 737 905,46
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 574 524,96	-12 880 528,46
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 120 445,17	-7 472 982,40
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-22 386,76	-2 081 013,12
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	197 899,71	171 389,22
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	175 512,95	-1 909 623,90
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 000 000,00	10 000 000,80
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 884 286,90	-2 478 717,70
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-2 000 000,00	
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1 115 713,10	7 521 283,10
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS	-22 551,99	-10 656,94
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-11 880,23	-12 420,84
SAAMISTEN MUUTOS	873 296,24	258 779,14
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-170 098,31	80 171,09
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	668 765,71	315 872,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 959 991,76	5 927 531,65
RAHAVAROJEN MUUTOS	-160 453,41	-1 545 450,75
KASSAVARAT 31.12.	17 772 450,00	17 932 903,41
KASSAVARAT 1.1.	17 932 903,41	19 478 354,16

Tase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	35 730,10	33 987,28
Muut pitkävaikutteiset menot	2 972 223,23	1 439 282,30
Aineettomat hyödykkeet	3 007 953,33	1 473 269,58
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	22 952 584,54	22 444 822,35
Rakennukset	31 101 768,61	32 806 043,11
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 472 269,55	17 021 363,23
Koneet ja kalusto	540 537,22	725 399,41
Muut aineelliset hyödykkeet	23 874,20	23 874,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Ennakkomaksut	26 000,00	339 750,00
Keskeneräiset hankinnat	3 538 427,96	6 889 523,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 564 427,96	7 229 273,57
Aineelliset hyödykkeet	80 655 462,08	80 250 775,87
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	11 952 010,22	11 817 909,57
Kuntayhtymäosuudet	4 261 983,10	4 261 983,10
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist. yht.	738 310,26	1 038 310,26
Muut osakkeet ja osuudet	593 973,02	293 135,58
Osakkeet ja osuudet	17 546 276,60	17 411 338,51
Muut lainasaamiset	4 454 949,47	4 652 849,18
Muut saamiset	493 266,56	470 879,80
Sijoitukset	22 494 492,63	22 535 067,49
PYSYVÄT VASTAAVAT	106 157 908,04	104 259 112,94
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	25 445,42	25 629,92
Muut toimeksiantojen varat	325 012,56	325 402,45
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	350 457,98	351 032,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	76 961,08	65 080,85
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 299 518,72	1 255 346,65
Muut saamiset	13 500,00	13 500,00
Pitkäaikaiset saamiset	1 313 018,72	1 268 846,65
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 238 685,66	2 989 990,11
Lainasaamiset		2 290,94
Muut saamiset	670 148,07	567 036,46
Lyhytaikaiset saamiset	3 908 833,73	3 559 317,51
Siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	4 800,00	2 808,00
Muut siirtosaamiset	908 089,00	2 084 822,42
Siirtosaamiset	912 889,00	2 087 630,42
Saamiset	6 134 741,45	6 915 794,58
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	11 771 636,25	11 836 579,53
Rahoitusarvopaperit	11 771 636,25	11 836 579,53
Rahat ja pankkisaamiset	6 000 813,75	6 096 323,88
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 984 152,53	24 913 778,84
VASTAAVAA	130 492 518,55	129 523 924,15

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	40 331 840,71	40 331 840,71
Arvonkorotusrahasto	141 347,50	141 347,50
Muut omat rahastot	8 680 778,90	8 680 778,90
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	17 271 065,57	18 286 988,26
Tilikauden yli-/alijäämä	15 046,86	-1 015 922,69
OMA PÄÄOMA	66 440 079,54	66 425 032,68
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 272 824,60	1 326 747,93
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 272 824,60	1 326 747,93
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		7260,65
PAKOLLISET VARAUKSET	0	7260,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	8 999,75	29 893,04
Lahjoitusrahastojen pääomat	25 445,42	25 629,92
Muut toimeksiantojen pääomat	369 971,60	372 020,19
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	404 416,77	427 543,15
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 746 236,40	23 946 311,64
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	4 069 602,22	3 954 956,04
Pitkäaikainen	30 815 838,62	27 901 267,68
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 200 075,90	19 884 287,56
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	40 818,85	51 706,70
Ostovelat	5 090 784,92	5 050 177,46
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 003 600,46	979 302,25
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	50 151,08	49 817,03
Lomapalkkajakсотus	4 919 463,83	4 434 963,06
Valtionosuusennakot	271 596,32	156 695,09
Muut siirtovelat	1 982 867,66	2 829 122,91
Siirtovelat	7 224 078,89	7 470 598,09
Lyhytaikainen	31 559 359,02	33 436 072,06
VIERAS PÄÄOMA	62 375 197,64	61 337 339,74
VASTATTAVAA	130 492 518,55	129 523 924,15

Konsernituloslaskelma

	2019	2018
Toimintatuotot	40 243 772,19	39 887 878,06
Toimintatkulut	-109 189 009,90	-104 096 304,09
Osuus osakuusyht. Voitosta (tappiosta)	112 756,45	135 909,28
Toimintakate	-68 832 481,26	-64 072 516,75
Verotulot	41 412 508,23	38 849 659,17
Valtionosuudet	35 913 763,34	35 081 627,20
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	83 829,55	101 169,50
Muut rahoitustuotot	732 131,20	859 256,77
Korkokulut	-368 895,27	-473 349,82
Muut rahoituskulut	-86 654,28	-384 508,36
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	360 411,20	102 568,09
Vuosikate	8 854 201,51	9 961 337,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7 304 213,71	-6 884 811,79
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-1 497 659,28	-3 040 752,22
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-8 801 872,99	-9 925 564,01
Satunnaiset erät		146 143,80
Tilikauden tulos	52 328,52	181 917,50
Tilinpäätössiirrot	16 767,92	10 106,92
Tilikauden verot	-27 434,00	-53 839,11
Laskennalliset verot	67 842,92	58 853,10
Vähemmistöosuudet	-104 696,71	-88 577,27
Tilikauden ylijäämä	4 808,65	108 461,14

Konsernirahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 854 201,51	9 961 337,71
Satunnaiset erät	0,00	146 143,80
Tilikauden verot	-24 373,04	-39 296,62
Tulorahoituksen korjaukset	-341 249,96	-1 502 004,38
	<u>8 488 578,51</u>	<u>8 566 180,51</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-15 413 092,14	-21 917 635,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 420 370,91	2 037 687,52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden lu	1 037 043,88	2 832 769,95
	<u>-12 955 677,35</u>	<u>-17 047 178,32</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 467 098,84	-8 480 997,81
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-23 566,94	-83 109,08
Antolainasaamisten vähennykset	175 279,20	652 661,48
	<u>151 712,26</u>	<u>569 552,40</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	9 272 452,51	15 286 936,85
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-4 745 208,68	-6 327 529,80
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 189 828,23	25 400,92
	<u>2 337 415,60</u>	<u>8 984 807,97</u>
Oman pääoman muutokset	-23 942,59	-154 354,46
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien	-22 121,39	-10 674,65
Vaihto-omaisuuden muutos	-259 179,69	57 424,38
Saamisten muutos	1 366 262,03	828 150,83
Korottomien velkojen muutos	312 243,37	-385 120,96
	<u>1 397 204,32</u>	<u>489 779,60</u>
Rahoituksen rahavirta	3 862 389,59	9 889 785,51
Rahavarojen muutos	-604 709,25	1 408 787,70
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	27 075 575,06	27 680 284,31
Rahavarat 1.1.	<u>27 680 284,31</u>	<u>26 271 496,61</u>
	<u>-604 709,25</u>	<u>1 408 787,70</u>

Konsernitase

VASTAAVA	2019	2018
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	136 628 552,44	131 924 748,50
Aineettomat hyödykkeet	2 889 508,75	1 889 679,14
Aineettomat oikeudet	357 645,50	359 824,02
Muut pitkävaikutteiset menot	2 499 374,22	1 489 137,50
Ennakkomaksut	32 489,03	40 717,62
Aineelliset hyödykkeet	127 411 933,60	123 934 274,86
Maa- ja vesialueet	23 534 107,57	23 180 982,16
Rakennukset	60 688 273,77	63 175 730,65
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 830 369,84	20 927 407,04
Koneet ja kalusto	2 806 897,54	3 119 633,32
Muut aineelliset hyödykkeet	8 857 089,89	2 095 709,93
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 695 194,99	11 434 811,76
Sijoitukset	6 327 110,09	6 100 794,50
Osakkuusyhteisöosuudet	3 832 289,66	3 842 784,46
Muut osakkeet ja osuudet	916 552,12	615 352,79
Muut lainasaamiset	1 306 256,94	1 411 057,05
Muut saamiset	272 011,37	231 600,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	823 693,52	664 166,68
Valtion toimeksiannot	68 290,60	106 310,11
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	29 142,75	29 076,43
Muut toimeksiantojen varat	726 260,17	528 780,14
VAIHTUVAT VASTAAVAT	37 308 848,36	38 158 816,83
Vaihtoomaisuus	743 853,51	484 673,82
Aineet ja tarvikkeet	455 224,60	349 931,36
Keskeneräiset tuotteet	238 274,12	108 293,41
Valmiit tuotteet	22 182,99	0,00
Muu vaihto-omaisuus	28 171,80	26 449,05
Saamiset	9 489 419,79	9 993 858,70
Pitkäaikaiset saamiset	1 311 969,83	1 179 811,11
Myyntisaamiset	1 189 729,59	1 132 467,00
Lainasaamiset	108 740,24	18 894,57
Muut saamiset	13 500,00	28 449,54
Lyhytaikaiset saamiset	8 177 449,96	8 814 047,59
Myyntisaamiset	5 479 477,63	5 224 824,53
Lainasaamiset	7 487,65	6 017,16
Laskennalliset verosaamiset		1 857,85
Muut saamiset	1 552 067,59	1 224 861,89
Siirtosaamiset	1 138 417,09	2 356 486,16
Rahoitusomaisuusarvopaperit	11 877 420,49	11 939 512,50
Osakkeet ja osuudet	89,82	89,82
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	58 680,82	55 829,55
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	11 818 649,85	11 883 593,13
Rahat ja pankkisaamiset	15 198 154,57	15 740 771,81
VASTAAVA YHTEENSÄ	174 761 094,32	170 747 732,01

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	74 326 664,86	74 151 610,54
Peruspääoma	40 331 840,71	40 331 840,71
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma		
Arvonkorotusrahasto	1 103 222,72	1 103 222,72
Muut omat rahastot	10 487 075,51	10 357 479,15
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	22 399 717,27	22 250 603,31
Tilikauden yli/-alijäämä	4 808,65	108 464,65
VÄHEMMISTÖOSUUDET	993 135,36	946 088,72
PAKOLLISET VARAUKSET	251 530,67	290 150,47
Muut pakolliset varaukset	251 530,67	290 150,47
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	880 767,80	743 362,35
Valtion toimeksiannot	77 290,35	136 203,15
Lahjoitusrahastojen pääomat	29 202,70	29 136,38
Muut toimeksiantojen pääomat	774 274,75	578 022,82
VIERAS PÄÄOMA	98 308 995,63	94 616 519,93
Pitkäaikainen	60 378 256,18	56 039 494,18
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 404 271,99	43 954 960,12
Lainat julkisyhteisöiltä	992 922,00	792 922,00
Lainat muilta luotonantajilta	1 232 370,24	1 792 944,95
Muut velat	9 534 936,97	9 315 220,18
Siirtovelat		431,20
Laskennalliset verovelat	213 754,98	183 015,73
Lyhytaikainen	37 930 739,45	38 577 025,75
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 633 898,71	21 458 522,67
Lainat julkisyhteisöiltä	55 219,69	55 219,69
Lainat muilta luotonantajilta	491 034,21	382 528,47
Saadut ennakot	169 507,57	179 635,78
Ostovelat	7 728 307,13	6 389 331,20
Muut velat	1 033 421,33	1 030 928,94
Siirtovelat	8 819 350,81	9 078 172,01
Laskennalliset verovelat	0,00	2 686,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	174 761 094,32	170 747 732,01

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenuoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginvaltuuston vahvistamilla poistoperusteilla kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusomaisuuden arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenuon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen pääsääntöisesti hankintamenuon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenuon määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusarvopaperien arvonalennukset ja niiden palautukset on kirjattu tuloslaskelman rahoituskuluihin ja – tuottoihin.

Arvonkorotuksen periaatteet

Maa- ja vesialueiden arvonkorotus on tehty varovaisuuden periaatteella, jos arvonkorotuskohteen todennäköinen luovutushinta on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintahintaa olennaisesti suurempi ja kohteesta on laadittu riittävä ulkopuolinen arvio. Muita arvonkorotuksia ei ole.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että sekä kuluva että edellinen tilikausi sisälsi sekä merkittäviä arvonalentumisia että lisäpoistoja. Vuoden 2018 tilinpäätös sisälsi Merenojan koulun alaskirjauksia 2,9 milj. €. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä alaskirjauksia on 1,4 milj. €.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uudet suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 27.8.2018 § 72, jotka otettiin käyttöön vuoden 2018 alusta alkaen. Tämä pienentää v. 2018 tilinpäätöksen poistoja erityisesti teiden poistoperustemuutosten vaikutuksesta.

Viemärlaitoksen taseyksikön taseeseen on oikaistu edellisen tilikauden kiinteiden rakenteiden ja laitteiden tasearvoa 172 895 euroa poistojen oikaisun vuoksi.

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitaseen liitteessä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, jossa on sidottu pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarmenetelmällä. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa ja konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Edellisen tilikauden vertailtavuus

Tilikaudella osakkuusyhteisöistä Keski-Pohjanmaan Komposti Oy on purkautunut. Uutena konserniyhtiönä on yhdistelty Kalajoen Kuitu Oy, jonka toiminta on alkanut.

Edellisen vuoden konsernitaseen vertailutietoja on muutettu edellisten tilikausien tuloksen ja osakkeiden arvostuksen osalta Keski-Pohjanmaan Komposti Oy:n osakkeiden arvostuksen oikaisun myötä 185 025 eurolla.

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtävääalueittain	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Hallintopalvelut	646 371	675 168	478 028	447 175
Kehittämispalvelut	6 477 450	6 468 485	4 319 775	4 447 226
Perusturvapalvelut	16 423 827	15 620 637	11 025 864	10 456 365
Sivistyspalvelut	3 454 075	3 339 978	1 946 868	1 873 354
Tekniset palvelut	13 242 049	13 777 242	4 190 538	4 491 343
Yhteensä	40 243 772	39 881 509	21 961 074	21 715 463

Verotulojen erittely	2019	2018
Kaupungin tulovero	34 278 185,00	31 797 432,00
Yhteisövero	1 911 265,00	2 128 667,00
Kiinteistövero	5 350 551,00	5 079 288,00
Yhteensä	41 540 001,00	39 005 387,00

Valtionosuuksien erittely	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	32 833 750	31 732 587
Siitä Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	9 847 512	9 245 724
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 012 178	-859 244
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	31 821 572	30 873 343

Palvelujen ostojen erittely	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	19 333 055	19 852 840
Muiden palvelujen ostot	15 711 629	13 215 477
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	35 044 684	33 068 318

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttösuunnitelman poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista

arvioidun pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät 31.12.2012 asti ovat:

Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta	tasapoisto
Satamaväylän ruoppaus	50 vuotta	menojäännöspoisto
Rakennukset	15-50 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16-28 vuotta	menojäännöspoisto
Maarakenteet	28 vuotta	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-5 vuotta	tasapoisto
Verkostot	18-43 vuotta	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	16-50 vuotta	menojäännöspoisto

Suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät 1.1.2013 alkaen ovat:

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät 1.1.2017 alkaen ovat:

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön - tiehakkeisiin	15 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Vedenjakelu-, viemäri- ja kaukolämpöverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät 1.1.2018 alkaen ovat:

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön - tiehakkeisiin	15 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	tasapoisto
Vedenjakelu-, viemäri- ja kaukolämpöverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovastuu 1.1.	290 150,47	275 851,93	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella		14 298,54	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	43 861,32		0,00	0,00
Potilasvahinkovastuu 31.12.	246 289,15	290 150,47	0,00	0,00
Kiinteistöjen purkukustannukset 1.1.				
Lisäykset tilikaudella	5 241,52			
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovastuu 31.12.	5 241,52	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaluston luovutusvoitot	4 706,25	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	21 466,00	321 774,62	21 466,00	321 774,62
Maa-alueiden luovutusvoitot	353 515,00	562 935,93	353 515,00	562 935,93
Muut luovutusvoitot	51 158,49	491 475,12	384,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	430 845,74	1 376 185,67	375 365,00	884 710,55
Muut toimintakulut				
Rakennusten myynti	0,00	129 026,17		129 026,17
Maa-alueiden myynti	9 549,00	36 853,70	9 549,00	36 853,70
Muut luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	9 549,00	165 879,87	9 549,00	165 879,87

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Arvonkorotuksen purku				
Maa- ja vesialuiden luovutusvoitot		170 118,46		
Satunnaiset kulut				
PPSH				
Oulun Medikiinteistöt OY osakkeiden luovutustappio		23 974,66		

Erittely poistoeron muutoksista	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	53 925,33	53 923,33
Yhteensä	53 925,33	53 923,33

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkojen erittely	2019	2018
Osuuspääomankorot muista yhteisöistä	15 877,00	27 386,16
Yhteensä	15 877,00	27 386,16

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	143 473,93	177 559,24	141 347,50	141 347,50
Arvonkorotukset	0,00	0,00		
Arvonkorotusten purku	0,00	34 085,31		
Arvo 31.12.	143 473,93	143 473,93	141 347,50	141 347,50
Rakennukset				
Arvo 1.1.	0,00	334 420,08		
Arvonkorotukset	0,00	0,00		
Arvonkorotusten purku	0,00	334 420,08		
Arvo 31.12.	0,00	0,00		
Sijoitukset				
Arvo 1.1.	959 748,79	961 801,57		
Arvonkorotukset	0,00	0,00		
Arvonkorotusten purku	0,00	2 052,78		
Arvo 31.12.	959 748,79	959 748,79		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 103 222,72	1 103 222,72	141 347,50	141 347,50

Arvonkorotuksen kohteena olivien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	33 987,28	1 439 282,30	1 473 269,58
Lisäykset tilikauden aikana	37 784,00	700 000,00	737 784,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	-16 849,85	1 163 104,91	1 146 255,06
Tilikauden poisto	19 191,33	330 163,98	349 355,31
Arvonalemmukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 730,10	2 972 223,23	3 007 953,33
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 730,10	2 972 223,23	3 007 953,33
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	22 444 822,35	32 806 043,11	17 021 363,23	725 399,41	23 874,20	7 229 273,57	80 250 775,87
Lisäykset tilikauden aikana	664 227,75	919 617,25	4 703 642,79	180 469,91	0,00	1 808 392,85	8 276 350,55
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-84 255,25	350 883,28	0,00	0,00	495 619,08	762 247,11
Vähennykset tilikauden aikana	500 432,13	180 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	680 432,13
Siirrot erien välillä	343 966,57	928 402,63	2 928 148,97	-135 205,90	0,00	-4 977 619,38	-912 307,11
Tilikauden poisto	0,00	2 046 406,67	1 830 002,16	230 126,20	0,00		4 106 535,03
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	1 410 142,96	0,00	0,00	0,00	0,00	1 410 142,96
Poistamaton hankintameno 31.12.	22 952 584,54	31 101 768,61	22 472 269,55	540 537,22	23 874,20	3 564 427,96	80 655 462,08
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 952 584,54	31 101 768,61	22 472 269,55	540 537,22	23 874,20	3 564 427,96	80 655 462,08
Olenaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtiö- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 817 909,57	1 038 310,26	4 261 983,10	293 135,58	17 411 338,51
Lisäykset	13 062,24	266,18	0,00	318 250,00	331 578,42
Vähennykset	26 442,59	300 266,18	0,00	1 800,00	328 508,77
Siirrot erien välillä	147 481,00	0,00	0,00	-15 612,56	131 868,44
Hankintameno 31.12.	11 952 010,22	738 310,26	4 261 983,10	593 973,02	17 546 276,60
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 952 010,22	738 310,26	4 261 983,10	593 973,02	17 546 276,60

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					Yhteensä
	Jvk- saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset osakkuusyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	0,00	3 242 922,01	800 000,00	572 916,63	37 010,54	4 652 849,18
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	193 333,00	0,00	0,00	4 566,71	197 899,71
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	3 049 589,01	800 000,00	572 916,63	32 443,83	4 454 949,47
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	3 049 589,01	800 000,00	572 916,63	32 443,83	4 454 949,47

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kaupunkikonsernin osuus €		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisö						
Himangan Kehitysyhtiö Oy	Kalajoki	100,00 %	100,00 %	256 643	2 554	-2 773
Himangan Matkailu Oy	Kalajoki	100,00 %	100,00 %			
Kiinteistö Oy Kalajoen Vuokra-asunnot	Kalajoki	100,00 %	100,00 %	57 418	11 217 107	-126 283
Kalajoen Lämpö	Kalajoki	100,00 %	100,00 %	1 383 568	3 965 704	121 067
Kalajoen Kuitu Oy	Kalajoki		100,00 %	-158 696	4 088 123	-161 196
Kalajoen Hiekkasärkät Oy	Kalajoki	93,30 %	93,30 %	943 821	110 210	25 590
Kannuskylän Liiketalo Oy	Kalajoki	73,10 %	73,10 %	341 659	15 413	-1 543
Kiinteistö Oy Kalajoen Kylpylähotelli	Kalajoki		60,00 %	248 399	1 526 052	7 347
Kiinteistö Oy Kalajoen Kalajoentie 5	Kalajoki	89,32 %	89,32 %	240 650	61 241	1 255
Kiinteistö Oy Kalajoen Marin Park	Kalajoki	60,00 %	60,00 %	586 159	918 946	14 704
Kiinteistö Oy Kasarmintien Päiväkoti	Kalajoki	60,00 %	60,00 %	22 081	701 766	4 031
Kalajoen Satama Oy	Kalajoki	100,00 %	100,00 %	7 879 323	5 257 333	-188 208
Kuntayhtymät						
P-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	0,78 %	0,78 %	1 383 032	2 365 234	51 408
Keski-pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	Kokkola	3,08 %	3,08 %	883 270	802 328	-14 347
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä	Nivala	11,38 %	11,38 %	4 443 922	524 290	-43 562
Korpelan Voima	Kannus	15,67 %	15,67 %	6 018 226	6 359 282	354 524
P-Pohjanmaan liitto	Oulu	2,25 %	2,25 %	32 912	177 149	753
Osakkuusyhteisöt						
Vesikolmio Oy	Ylivieska	23,40 %	23,40 %	67 711		0
Kiinteistö Oy Kalajoen Merta	Kalajoki	20,00 %	20,00 %	47 885		39 792

Saamisten erittelyt				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	112 500,00	96 132,86	125 000,00	57 537,55
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	12 209,68	0,00	29 505,59
<i>Yhteensä</i>	<i>112 500,00</i>	<i>108 342,54</i>	<i>125 000,00</i>	<i>87 043,14</i>
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	69 014,00	0,00	66 276,87
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>69 014,00</i>	<i>0,00</i>	<i>66 276,87</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	34 121,43	0,00	32 497,01
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>34 121,43</i>	<i>0,00</i>	<i>32 497,01</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>112 500,00</i>	<i>211 477,97</i>	<i>125 000,00</i>	<i>185 817,02</i>

Siirtosaamiin liittyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	4 800,00	6 179,40	4 800,00	2 808,00
Kelan korvaus työterveyshuoltoon	249 947,83	250 367,43	240 000,00	230 000,00
Tuet ja avustukset	439 239,00	1 111 782,71	358 997,48	1 046 412,16
Ely-palkkatuet	46 092,10	42 777,48	36 407,85	42 777,48
Tasausrahastolaskutus	22 855,44	22 247,21		
Öljysuojarahasto	21 838,56		21 838,56	
Muut siirtosaamiset	353 644,17	923 131,89	250 845,11	765 632,78
<i>Siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 138 417,09</i>	<i>2 356 486,12</i>	<i>912 889,00</i>	<i>2 087 630,42</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 138 417,09</i>	<i>2 356 486,12</i>	<i>912 889,00</i>	<i>2 087 630,42</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	40 331 840,71	40 331 840,71	40 331 840,71	40 331 840,71
Lisäykset				0,00
Vähennykset				0,00
Peruspääoma 31.12.	40 331 840,71	40 331 840,71	40 331 840,71	40 331 840,71
Arvonkorotusrahassto 1.1.	1 103 222,72	1 473 780,89	141 347,50	141 347,50
Lisäykset				
Vähennykset		370 558,17		
Arvonkorotusrahassto 31.12.	1 103 222,72	1 103 222,72	141 347,50	141 347,50
Muut omat rahastot 1.1.	10 357 479,15	10 499 711,69	8 680 778,90	8 680 778,90
Siirrot rahastoon	148 486,89			0,00
Siirrot rahastosta	18 890,53	142 232,54		0,00
Muut omat rahastot 31.12.	10 487 075,51	10 357 479,15	8 680 778,90	8 680 778,90
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	22 359 067,96	21 949 978,75	17 271 065,57	18 184 415,29
Siirto rahastoon		115 598,91		
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	40 649,31	185 025,65		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	22 399 717,27	22 250 603,31	17 271 065,57	18 286 988,26
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 808,65	108 464,65	15 046,86	-1 015 922,69
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>74 326 664,86</i>	<i>74 151 610,54</i>	<i>66 440 079,54</i>	<i>66 425 032,68</i>

Viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat ja velkojen osat		
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 003 378,80	12 576 231,40
Lainat julkisyhteisöiltä		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>13 003 378,80</i>	<i>12 576 231,40</i>

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksu	246 289,15	290 150,47		7 260,65
Kiinteistöjen purkukustannukset	5 241,52			
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>251 530,67</i>	<i>290 150,47</i>	<i>0,00</i>	<i>7 260,65</i>

Vieras pääoma				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	104 930,21	0,00	100 548,93
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	8 184,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	104 930,21	0,00	108 732,93
Velat kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	889 019,35	0,00	720 675,29
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	470 041,70	0,00	364 496,13
<i>Yhteensä</i>	0,00	1 359 061,05	0,00	1 085 171,42
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>				
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0,00	1 463 991,26	0,00	1 193 904,35

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	9 515 405,25	9 295 874,60	4 050 070,50	3 935 827,00
Muut velat	19 531,72	19 345,58	19 531,72	19 129,04
<i>Muut velat yhteensä</i>	9 534 936,97	9 315 220,18	4 069 602,22	3 954 956,04

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilöstösivikulujen jaksotukset	6 237 343,22	5 254 276,32	4 919 463,83	4 722 318,83
Lomarahavapaaajaksotus	37 013,40	41 342,19	37 013,40	41 342,19
Korkojaksotukset	78 998,11	86 497,46	50 151,08	49 817,03
Valtionosuusennakot	271 596,32	156 695,09	271 596,32	156 695,09
Projektirahoitus	539 055,70	186 569,87	353 518,25	167 501,00
Verohallinto	0,00	1056157,86	0,00	1 056 157,86
Tasausrahastolaskutus	492 897,14	386 743,34	470 041,70	364 496,13
Soite	539 460,00	601 302,28	539 460,00	601 302,28
Potilasvakuutusvelka	30 948,22	32 420,50		
Työllisyysrahasto	297 714,24		297 714,24	
Muut siirtovelat	285 120,07	1 276 167,09	285 120,07	361 652,69
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	8 874 626,81	9 078 172,01	7 224 078,89	7 521 283,10
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	8 874 626,81	9 078 172,01	7 224 078,89	7 521 283,10

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 481 439,02	8 207 933,52		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 848 927,30	12 037 629,20		
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	9 848 927,30	12 037 629,20		

Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	4 311 008,48	1 488 255,05	1 767 885,23	706 026,09
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 458 505,24	1 018 455,05	1 262 994,24	933 025,41
- siitä PPP-hankkeet				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Kaupunki: Merenojan uusi yhtenäiskoulu toteutetaan kiinteistöleasingilla, jossa 20 v leasingvuokra ja sen jälkeen lunastus 33 % jäännösarvolla, 8,2 M€. Koulun leasingvuokra alkaa syksyllä 2020, joten esitetty sopimusvastuissa. Leasingvuokrasopimukseen sisältyi tilaelementin osalta lunastusehto vuodelle 2019 (185 995,75 euroa).				

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	22 383 105,84	19 423 946,70	21 987 239,49	18 557 945,14
Jäljellä oleva pääoma	18 001 164,26	15 403 962,09	17 780 714,15	14 685 525,36
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 551 679,00	6 551 679,00	4 551 679,00	6 551 679,00
Jäljellä oleva pääoma	3 163 209,93	3 869 201,46	3 163 209,93	3 869 201,46
<i>Yhteensä jäljellä</i>	<i>21 164 374,19</i>	<i>19 273 163,55</i>	<i>20 943 924,08</i>	<i>18 554 726,82</i>

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2019	2018
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	74 573 389	71 452 925
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	49 064	45 905

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuita				
Sitoumukset avustukseen	72 000,00	96 000,00	72 000,00	96 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00
Myöhemmin maksettavat avustukset	48 000,00	72 000,00	48 000,00	72 000,00
Sähköpäästötermiinit				
Markkina-arvoarvo	0,00	0,00		
Tulouttamatta	0,00	0,00		
Sitoumukset kiinteistöleasingiin**				
Tulevat vuokravastuut			21 600 000,00	
Yhtenäiskoulun lunastussitoumus			8 299 170,00	
Vammaispalvelulain mukaan tuleva tuetun asuminen vastuu	1 194,50	87 490,23		
Eu-hankkeiden omarahoitusosuudet	0,00	23 670,75		
Arvonlisäveron palautusvastuu	223 937,05	319 285,74		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				8 078,99

*V. 2018 Kalajoen kaupungin osuus K-P koulutusky:n alijäämästä.

**oma arvio, koska hanke keskeneräinen

Johdannaissopimukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Koronvaihtosopimukset (PPSHP)				
Koronvaihtosopimukset (2 kpl) yksittäisten lainojen korkoriskien suojaamiseksi. Sopimukset erääntyvät 15.7.2019.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		18 234		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		279		
Koronvaihtosopimus yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus erääntyy 31.12.2019.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		124 480		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		-770		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	77 800	77 800		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 862	-2 425		
Koronvaihtosopimukset (K-P koulutusky)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	1 282 974	133 826		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-444	-4 946		

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Vakinaiset:		
Hallintopalvelut	25	30
Kehittämispalvelut	74	74
Hyvinvointipalvelut Perusturva	305	290
Hyvinvointipalvelut Sivistys	240	246
Tekniset palvelut	108	111
<i>Yhteensä</i>	<i>752</i>	<i>751</i>
Muut:		
Määräaikaiset	266	293
Tukityöllisteyt	14	16
<i>Yhteensä</i>	<i>280</i>	<i>309</i>
<i>Henkilöstö yhteensä</i>	<i>1032</i>	<i>1060</i>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2019	2018
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	332,51	419,14
Kalajoen Vihreät ry	3 068,65	2 969,44
Suomen Keskustan Kalajoen kunnallisjärjestö	3 989,95	4 397,71
Keskusta Raahen kunnallisjärjestö	28,34	38,04
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>7 419,45</i>	<i>7 824,33</i>

Tilintarkastajan palkkiot		
	2019	2018
Ey Kuntatarkastus		
Tilintarkastuspalkkiot	12 375,20	8 140,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 576,44	3 668,00
Muut palkkiot	1 824,35	1 200,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>19 776,00</i>	<i>13 008,00</i>

Intressitapahtumat

Intressitahojen väliset liiketoimet
<p>Kalajoen kaupungilla ei ole määräysvalta- tai osakkuusyhteyksiä oleville tahoille korottomia lainoja tai muita tavanomaisesta poikkeavin perustein laadittuja taloudellisia järjestelyjä. Annettuihin lainoihin ei kohdistu merkittäviä taloudellisia riskejä. Kuntalain 2015 voimaantumisen jälkeen annetuille lainoille kohdistuu riittävät vastavakuudet.</p> <p>Kalajoen kaupunki ei ole antanut intressitahoille avustuksia.</p> <p>Konsernin lähipiiriin/intressipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.</p>

Viemärlaitos

VIEMÄRILAITOKSEN TASEYKSIKKÖ

Toiminta-ajatus

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkon pumppaamoinen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Viemäriverkoston vuotovesien vähentämisen eteen on suoritettu kartoituksia ja korjauksia vuotavilla linjaosuuksilla. Toiminnan tavoitteisiin asetettiin mittari vuotovesien vähentämisen seuramiselle. Vuotovesien määrän vähenemisen tavoitteeseen ei päästy ja työ jatkuu vuoden 2020 aikana. Viemärlaitoksen on pyrittävä toimimaan niin, että mahdolliset toimintahäiriöt eivät vaikuta asiakkaan elämään eivätkä puhdistetun veden laatuun.

Vesikolmio Oy omistaa Kalajoen, Raution ja Himangan jätevedenpuhdistamot ja vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Vesihuoltolain mukaan jäteveden käyttömaksun on oltava sama vesihuoltolaitoksen alueella, liittymismaksut ja perusmaksut voivat vaihdella alueittain.

Talousarviotavoitteiden toteutuma

Talousarviotavoite		Järjestetään palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti		
Toimenpide		Tilannekuvaus		
Vuotovesien vähentäminen		Vuotoveden osuus pieni edellisvuoteen verrattuna 1% verran, johtuen erittäin saiteisesta ja kosteasta loppuvuodesta sekä myöhäisestä pakkaskaudesta. Vuotovesien osuus puhdistetusta jätevedestä on 30,8 %, tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada vuotovedet pienentymään 25% puhdistetusta jätevedestä.		
Mittari	Vuotovedet %	Toteuma, edellinen	Tavoite	Toteuma, kuluva
		32,00		30,79

Suoritteet	Toteutunut 31.12.2018	TA2019	Toteutunut 31.12.2019	Toteutumis % TA	Muutos % ed. TOT
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 771,00	3 770,00	3 823,00	101,40 %	1 %
Puhdistettu jätevedtä/m3	600 491,00	684 000,00	578 471,00	84,57 %	-4 %
Vuotovesiä/m3	189 665,00	200 000,00	178 123,00	89,06 %	-6 %
Jätevesipumppaamot/kpl	181,00	171,00	181,00	105,84 %	0 %
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	216,00	230,00	219,00	95,21 %	1 %

Investoinnit

Viemärlaitos	ta 2019	Ta muutos	TA+muutos	Käytetty	Tot%	Ali/ylitys
INVESTOINTIEN NETTO	-500 000 €	0 €	-500 000 €	-202 902 €	40,58 %	297 098 €
INVESTOINTIMENOT	-500 000 €	0 €	-500 000 €	-202 902 €	40,58 %	297 098 €

Viemärlaitoksen tuloslaskelma

	2019	2018
Liikevaihto	1 236 469,32	1 193 167,43
Valmistus omaan käyttöön	16 802,32	16 410,43
Liiketoiminnan muut tuotot	1 411,78	2 271,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	-809 280,49	-783 672,76
Palvelujen ostot	-809 280,49	-783 672,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-52 968,03	-50 402,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 968,03	-50 402,00
Materiaalit ja palvelut	-862 248,52	-834 074,76
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-19 962,78	-21 335,84
Henkilösivukulut	-16 391,60	-12 963,47
Henkilöstökulut	-36 354,38	-34 299,31
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-227 441,92	-221 372,08
Poistot ja arvonalentumiset	-227 441,92	-221 372,08
Liiketoiminnan muut kulut	-1 421,48	-744,47
Liikeliiketty jäämä (-alijäämä)	127 217,12	121 358,24
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	17,46	7,31
Korvaus peruspääomasta	-68 586,13	-68 586,13
Muut rahoituskulut	-1,78	-22,46
Rahoitustuotot ja -kulut	-68 570,45	-68 601,28
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnai	58 646,67	52 756,96
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauks	58 646,67	52 756,96
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	58 646,67	52 756,96
Sijoitetun pääoman tuotto%	8,6 %	8,5 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	8,6 %	8,5 %
Voitto%	4,7 %	4,4 %

Viemärlaitoksen rahoituslaskelma

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA

LIKEYLIJÄÄMÄ	127 217,12	121 358,24
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	227 441,92	221 372,08
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-68 570,45	-68 601,28
TOIMINNAN RAHAVIRTA	286 088,59	274 129,04

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT	-202 901,71	-422 867,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-202 901,71	-422 867,00

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

	83 186,88	-148 737,96
--	------------------	--------------------

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

SAAMISTEN MUUTOS	88 085,79	-21 464,40
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	261 326,08	364 480,28
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	349 411,87	343 015,88
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	349 411,87	343 015,88

RAHAVAROJEN MUUTOS

	432 598,75	194 277,92
--	-------------------	-------------------

KASSAVARAT 31.12.

626 876,67	194 277,92
------------	------------

KASSAVARAT 1.1.

194 277,92

RAHAVAROJEN MUUTOS

432 598,75	194 277,92
-------------------	-------------------

Investointien tulorahoitus%

141,0 %

64,8 %

Viemärlaitoksen tase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 438,71	4 438,71
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 005 558,95	5 093 880,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki		
Keskeneräiset hankinnat	48 184,87	15 840,71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki	48 184,87	15 840,71
Aineelliset hyödykkeet	5 058 182,53	5 114 159,57
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 058 182,53	5 114 159,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	432 244,06	475 372,78
Muut saamiset	107,37	
Lyhytaikaiset saamiset	432 351,43	475 372,78
Siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset	14 870,17	59 934,61
Siirtosaamiset	14 870,17	59 934,61
Saamiset	447 221,60	535 307,39
Rahat ja pankkisaamiset	626 876,67	194 277,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 074 098,27	729 585,31
VASTAAVAA	6 132 280,80	5 843 744,88
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 752 332,74	1 752 332,74
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-327 853,05	-380 610,01
Tilikauden yli-/alijäämä	58 646,67	52 756,96
OMA PÄÄOMA	1 483 126,36	1 424 479,69
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat/Liittymismaksut ja muut v	4 050 070,50	3 935 827,00
Pitkäaikainen	4 050 070,50	3 935 827,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	156 804,72	123 662,51
Siirtovelat		
Muut siirtovelat	442 279,22	359 775,68
Siirtovelat	442 279,22	359 775,68
Lyhytaikainen	599 083,94	483 438,19
VIERAS PÄÄOMA	4 649 154,44	4 419 265,19
VASTATTAVAA	6 132 280,80	5 843 744,88
Omavaraisuusaste %	75,8 %	75,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	375,6 %	369,7 %
Velat ja vastuut % käyttötuloista %	375,6 %	369,7 %
Kertynyt ylijäämä/alijäämä 1 000 €	-269,21	-327,85

Vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

TUOSLASKELMA ulkoinen	Kaupunki 2019 01-12	Viemärlaitos 2019 01-12	Kaupunki Yhteensä 2019 01-12
Myyntituotot	10 748 933	1 149 355	11 898 288
Maksutuotot	6 089 456	0	6 089 456
Tuet ja avustukset	1 204 619	0	1 204 619
Muut toimintatuotot	2 768 710	0	2 768 710
TOIMINTATUOTOT yht.	20 811 718	1 149 355	21 961 073
Valmistus omaan käyttöön	280 365	16 802	297 167
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-42 860 585	-36 354	-42 896 939
Palvelujen ostot	-34 255 316	-790 231	-35 045 547
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 317 894	-52 886	-6 370 780
Avustukset	-3 921 413	0	-3 921 413
Muut toimintakulut	-2 270 744	-1 421	-2 272 165
TOIMINTAKULUT yht.	-89 625 951	-880 893	-90 506 843
TOIMINTAKATE	-68 533 868	285 264	-68 248 603
Verotulot	41 540 000	0	41 540 000
Valtionosuudet	31 821 572	0	31 821 572
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	157 717	0	157 717
Muut rahoitustuotot	789 222	0	789 222
Korkokulut	-156 958	0	-156 958
Muut rahoituskulut	-75 794	0	-75 794
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	714 187	0	714 187
VUOSIKATE	5 541 891	285 264	5 827 156
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 228 448	-227 441	-4 455 890
Arvonalentumiset	-1 410 142	0	-1 410 142
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-5 638 591	-227 441	-5 866 033
TILIKAUDEN TULOS	-96 700	57 823	-38 877
Varausten ja rahastojen muutokset			
Poistoeron muutos	53 923	0	53 923
Varausten ja rahastojen muutokset yht.	53 923	0	53 923
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-42 777	57 823	15 046

RAHOITUSLASKELMA	Kaupunki	Viemärlaitos	Kaupunki yhteensä
	2019 01-12	2019 01-12	2019 01-12
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
VUOSIKATE	5 527 007	300 150	5 827 157
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-373 077	0	-373 077
TOIMINNAN RAHAVIRTA yht.	5 153 930	300 150	5 454 080
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
INVESTOINTIMENOT	-9 142 811	-202 902	-9 345 713
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	762 247		762 247
PYS. VASTAAVIEN LUOVUTUSTULOT	1 008 941		1 008 941
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 371 623	-202 902	-7 574 525
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA yht.	-2 217 693	97 248	-2 120 445
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-22 387	0	-22 387
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	197 900	0	197 900
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET yht.	175 513	0	175 513
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 000 000	0	6 000 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 884 287	0	-2 884 287
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-2 000 000	0	-2 000 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET yht.	1 115 713	0	1 115 713
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS	-22 552	0	-22 552
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-11 880	0	-11 880
SAAMISTEN MUUTOS	520 223	-160 754	359 469
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	54 935	288 794	343 729
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET yht.	540 726	128 040	668 766
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA yht.	1 831 952	128 040	1 959 992
RAHAVAROJEN MUUTOS	-385 741	225 288	-160 453
KASSAVARAT 31.12.	17 145 573	626 877	17 772 450
KASSAVARAT 1.1.	17 738 625	194 278	17 932 903
RAHAVAROJEN MUUTOS	-593 052	432 599	-160 453

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Luettelo kirjanpitokirjoista ja niiden säilytysajoista

Kirjanpitokirja	Säilytysaika	
Tililuettelot	paperituloste	pysyvästi
Päiväkirja	sähköinen säilytys	10 vuotta
Pääkirja	sähköinen säilytys	10 vuotta
Talousarvion toteutuminen	paperituloste	pysyvästi
Myyntireskontra	sähköinen säilytys	10 vuotta
Ostoreskontra	sähköinen säilytys	10 vuotta
Tasekirja	paperituloste	pysyvästi
Tase-erittely	irtolehtinä kansiossa	10 vuotta

Paperitulosteiden säilytyspaikka on kaupungin taloushallinnon käsiarkistossa ja kaupungin keskusarkistossa. Sähköinen säilytys on kaupungin tietohallintopalveluiden konesalissa.

Tositelajit

001	Muistiot	632	Työkeskuslaskutus
006	Jaksotukset	633	Kotihoitolaskutus
007	Vyörytykset		Sosiaalipalv. vuokra-
	Oikaisut tilinavaussaldoi-	634	asuntolaskutus
008	hin	635	Varhaiskasvatuslaskutus
009	Käyttöomaisuusviennit		Kehitysvammahuollon-
010	Tiliotetositteet	636	vuokralaskutus
	Myyntireskontra suori-	638	Pesulalaskutus
020	tukset		Ympäristöterveydenhuol-
040	Ostoreskontra suoritukset	639	lon laskutus
305	Matkalaskut	641	Koulutoimiston laskutus
310	Palkat	642	Kansalaisopiston laskutus
470	Ostolaskut	643	AP-IP laskutus
480	Verkkolaskut		Vapaa-aika Hellewi-lasku-
490	Sosiaalityö	644	tus
601	Yleishallinnon laskutus		Vapaa-aikapalvelut lasku-
	Teollisuus- ja liiketila-	645	tus
602	vuokralaskutus		Maa-ainesluvan valvonta-
603	Maa-aluevuokralaskutus	648	maksulaskutus
604	Antolainalaskutus	649	Ympäristövalvontamaksut
605	Lomituspalvelulaskutus	652	Venepaikkalaskutus
606	Antolainalaskutus		Vesi- ja viemäri liittymä-
	Turkistarhauksen lomitus-	653	laskutus
607	laskutus	654	Jäähallilaskutus
621	Hammashoitolaskutus		Teknisentoimiston lasku-
622	Vuodeosastolaskutus	655	tus
623	Terveyskeskuslaskutus		Rakennus- ja ympäristö-
624	Kuntoutuslaskutus	658	valvonnan laskutus
625	Perusturvan laskutus	659	Asuntojen vuokralaskutus
626	Terveyspalvelulaskutus	660	Ruokapalvelulaskutus
630	Asumispalvelulaskutus		Tilapalvelut/Kiinteistö-
631	Palvelukotilaskutus	661	toimi laskutus

662	Tilanvarauslaskutus
663	Timmi tilanvarauslaskutus
700	Sisäiset Palveluautolaskutus
701	Sisäiset Pesulalaskutus
702	Sisäiset Yleishallinnon kopiolaskutus
706	Sisäiset Toimistotarvikelaskutus
750	Sisäiset Ruokapalvelulaskutus
751	Sisäiset tilanvarauslaskutus
790	Sisäiset kustannuslaskenta

Allekirjoitukset ja merkinnät Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kalajoella 31. päivänä maaliskuuta 2020

KALAJOEN KAUPUNGINHALLITUS

Riitta A. Tilus

Vesa Hihnala

Sirkka Alho

Eija Pahkala

Mauno Rahkola

Jukka Rahja

Hanna Saari

Timo Suni

Hanna Halmeenpää

Jukka Puoskari

Tilinpäätöksen merkinnät

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kalajoella toukokuun . päivänä 2020

Julkispalvelut Ey Oy, JHTT-yhteisö

Anne Räisänen
JHT/KHT

